

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV

MAGISTERSKÁ PRÁCE

ZNAČKY NA DNECH STŘEDOVĚKÝCH KERAMICKÝCH NÁDOB
V JIHOZÁPADNÍCH ČECHÁCH.
NÁLEZY V KONTEXTU RANĚ A VRCHOLNĚ STŘEDOVĚKÉHO
OSÍDLENÍ NA OKRESE KLATOVY

Vedoucí práce: doc. PhDr. Rudolf Krajíc, CSc.

Autor práce: Bc. Martin Pták

Studijní obor: Archeologie

2012

Prohlašuji, že jsem tuto magisterskou práci vypracoval samostatně, pouze za použití pramenů a literatury, jež jsou uvedeny v příloženém seznamu.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své magisterské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Poznaň 3. dubna 2012

Anotace:

Práce pojednává o problematice značek na dnech keramických nádob v raném a vrcholném středověku na území dnešního okresu Klatovy. V úvodních kapitolách jsou shrnuty poznatky k problematice hrnčířství a značení nádob. Dále je rozebíráno osídlení na vymezeném území (archeologické nálezy, světská a sakrální architektura, písemné zmínky). Součástí práce je experimentální část, ve které jsou shrnuty poznatky k přípravě desky, opatřování nádob značkou (problém podsýpky) a samotnému výpalu keramiky. Na základě výsledků jednoduchého testu jsou diskutovány možnosti identifikace identických značek. Součástí práce jsou mapové podklady, tabulky a především vyobrazení jednotlivých nálezů.

Klíčová slova:

středověk – keramika – osídlení – značky na dnech nádob – experiment

Annotation:

The work deals with the issue of marks on pottery vessels in the Early and High Middle Ages in the present-day Klatovy district. An introductory chapter summarizes findings on the issue of the pottery and marking of the vessels. Furthermore, the work discusses settlement in a particular area (archaeological findings, secular and religious architecture, written records).

The work also includes an experimental section, which summarizes the findings on the desk preparation, marking of the vessel sub-base issue and the pottery burning itself. A possibility of identification of identical remarks is discussed on the basis of a simple test. The thesis also contains maps, tables and illustrations of particular archaeological findings.

Key words:

Middle Ages – pottery – settlement – marks on pottery vessels

Obsah

1. Úvod, cíle a struktura práce	1
V práci si kladu tyto cíle:	1
Vymezení sledovaného období a území, pramenná základna	1
Struktura práce	2
2. Hrnčířství	4
Hrnčířské pece	4
Keramická produkce	5
3. Značky na dnech nádob	6
Definice značek na nádobách a jejich výskyt od pravěku do novověku	6
Dějiny bádání a vývoj názoru na funkci či poslání značek v rámci středověké společnosti	8
Motivy	8
Problematika tzv. identických značek	10
Problematika tzv. nezáměrných a technologických otisků	11
Vybrané příklady nálezů souborů keramiky se značkami	12
Nálezy z prostředí hrnčířských pracovišť	12
Nálezy z hradišť	14
Nálezy z pohřebišť	14
Nálezy ze sídlišť, vesnic a měst	14
Nálezy z hradů hradů a tvrzí	15
4. Přírodní podmínky sledované oblasti	16
Geografické vymezení	16
Geomorfologie a geologická stavba	16
Zastoupení půd	18
Vodní poměry	18
Klimatické podmínky	19
Potenciální přirozená rekonstruovaná vegetace	20
5. Vývoj osídlení sledované oblasti ve středověku	22
Činnost archeologů na vymezeném území	22
Písemné zmínky a politicko – majetkové vztahy	24

Nemovité památky	26
Hradiště a hradská soustava	26
Pohřebiště a sakrální stavby	26
Hrady a tvrze	28
Města a vsi	29
Nálezy mincovních depotů	30
Denárové období	30
Grošové období	32
6. Raně a vrcholně středověké lokality v rámci sledované oblasti	34
7. Výsledky práce s materiálem z vymezeného území	150
Vytěžení pramenné základny	150
Způsob dokumentace značek na dnech	151
Motivy značek	153
Zastoupení značených nádob v reprezentativních souborech	154
Nálezy tzv. identických značek	156
Nálezy tzv. nezáměrných otisků	157
Typologie značených nádob, metrická pozorování	157
Rozbor nálezů z jednotlivých období, nálezových situací a sociálních prostředí	158
8. Experimentální část	160
Experiment v archeologii	160
Značky na dnech: experiment (obr. 95-104)	161
Příprava desky (matrice)	161
Příprava otisků	161
Výpal	162
Pozorování metrických závislostí na matrici a otiscích	162
Možnosti identifikace tzv. identických značek	163
9. Závěr	165
10. Prameny a literatura	167
Literatura	170
11. Přílohy	195
Obrázky	195
Tabulky	200

1. Úvod, cíle a struktura práce

Značky na dnech nádob jsou badatelsky atraktivním projevem hmotné kultury středověku. Archeologie hledá smysl tohoto jevu již mnoho desítek let. Se značkami na dnech nádob jsem se setkal prvně na výzkumu na Týnci u Klatov v roce 2004, hlouběji mě začaly zajímat v roce 2006, když jsem se účastnil výzkumu v Kolinci. V bakalářské práci jsem se pak zabýval osídlením 10.-13. století právě na Kolinecku, na tuto práci nyní navazuji v širším, mě blízkém, regionu. Poznání značek na dnech chápu jako jednu z možností, jak prohloubit znalosti o středověkém osídlení daného regionu a zdejší keramické produkci. Nelze ale očekávat, že by tato práce přinesla řešení otázek spojených se značkami na dnech.

V práci si kladu tyto cíle:

- krátce shrnout dosavadní poznatky o středověkém hrnčířství a problematice značek na dnech středověkých keramických nádob,
- jednotně zdokumentovat nálezy středověkých nádob či jejich zlomků se značkami na dnech z území okresu Klatovy, shromáždit a vyhodnotit jejich nálezové okolnosti,
- provést rozbor středověkého osídlení na okrese Klatovy na základě archeologických a historických pramenů,
- provést základní rozbor archeologických situací s nálezy značek na dnech keramických nádob,
- pokusit se experimentálně ověřit otázky spojené se značkami na dnech keramických nádob.

Vymezení sledovaného období a území, pramenná základna

Sledované období je vymezeno v závislosti na výskytu značek na dnech nádob, tzn. od 10. do 14. století (vyznění výskytu značek na dnech nádob – rozebírám v kapitole 3), v opodstatněných případech přesahuji v rámci kapitoly 6 i do 15. a 16. století (k periodizaci středověku např. *Eisner 1966*, 137; *Lutovský 2001*, 235).

Jako detailně sledované území byl zvolen okres Klatovy (obr. 1) – jedná se o široký výřez krajiny, který zahrnuje jak hornaté, tak i rovinnaté oblasti (více kapitola 4). Jsem si vědom, že se jedná o výřez umělý, nicméně si myslím, že pro řešení otázek

spjatých s problematikou značek na dnech nádob a středověkým osídlením, je takto různorodé území ideální.

Při práci byly použity dostupné prameny a literatura k tématu obecně i k dějinám regionu. Nálezy z vymezeného území jsou uloženy ve Vlastivědném muzeu dr. Hostaše (VHM), dále v Muzeu Šumavy (MŠ), v Městském muzeu v Horažďovicích (MMH) několik drobnějších souborů je uloženo v Západočeském muzeu v Plzni (ZČM), v Prácheňském muzeu v Písku (PMP), v Praze (Archeologický ústav, Národní muzeum) a v dalších institucích. Některé nálezy, které byly na dnešním okrese Klatovy učiněny v průběhu 19. a 20. století, lze momentálně považovat za ztracené, případně jsou deponovány jako nálezy „bez lokalizace“.

Struktura práce

V práci jako první předkládám rešeršní kapitulu, která se zabývá hrnčířstvím a jeho odrazem v archeologických situacích, nepovažuji za nutné přejímat a vzájemně kombinovat pasáže z literatury, spíše na ni odkazuji. Následující kapitola přibližuje fenomén značek na dnech nádob v širším kontextu (dějiny bádání, motivy značek, nezáměrné otisky na dnech keramických nádob, způsoby dokumentace den nádob, nálezy z jednotlivých typů nalezišť a různého sociálního prostředí). V kapitole *Vymezení sledované oblasti* předkládám shrnutí poznatků ke geologické stavbě, geomorfologii, půdnímu pokryvu, vodním poměrům a vegetaci na bývalém okrese Klatovy.

V kapitole nazvané *Nástin vývoje osídlení sledované oblasti ve středověku* přibližuji možnosti poznání regionu na základě studia nemovitých a movitých památek. Závěry jiných historických oborů kombinuji s výsledky archeologických výzkumů.

Nejrozsáhlejší částí práce je kapitola *Raně a vrcholně středověké lokality v rámci sledované oblasti*. Po úvodu do problematiky uvádím u každého katastru první písemnou zmínku, která se váže k osídlení. Zmiňuji též sakrální a světské stavby z vymezeného období, pokud jsou (případně byly) na katastru přítomny. Největší pozornost zde věnuji archeologickým nálezům z vymezeného období – podrobněji popisují nálezy keramických nádob (či jejich zlomků) opatřených hrnčířskou značkou. Informace obsažené v této kapitole jsou přehledně sumarizovány v tabulkách v příloze.

V následující klíčové kapitole *Výsledky práce s materiálem z býv. okresu Klatovy* konstatuji míru vytěžení pramenné základny, škálu motivů značek, zastoupení

značených nádob v nálezovém souboru a rozebírám klíčové soubory s ohledem na sociální a prostorové vztahy nálezů značené a neznačené keramiky z vymezeného území, dále se snažím o srovnání vymezeného území s jinými zpracovanými regiony.

Za doplňující, nikoli však nedůležitou, považuji experimentální část diplomové práce, ve které, po nezbytném úvodu do problematiky experimentální archeologie, předkládám výsledky vlastní experimentální výroby otisku značek a komentuji možnosti a limity určení shodnosti otisků značek.

V závěru shrnuji poznatky získané během vypracovávání práce, upozorňuji na problémy, se kterými jsem se setkal, a předkládám možnosti dalšího doplnění a využití této diplomové práce.

Po seznamu literatury následují přílohy. Tabulky s informacemi o městech a vsích okresu Klatovy, o nálezech a výzkumech ze sledovaného období, tabulky s metrickými informacemi o samotných nálezech doplňují a sumarizují textovou část práce (především kapitol 6 až 8). Obrazová část přílohy odpovídá jednotlivým kapitolám. Nechybí mapové podklady, dokumentace z klíčových výzkumů ze sledované oblasti a dokumentace k experimentální části diplomové práce. Pozornost jsem věnoval především vyobrazením a fotografiím nálezů s hrnčířskými značkami.

V této úvodní kapitole bych rád podotkl, že v práci používám pojem lokalita, který chápu jako označení místa, kde byl učiněn archeologický nález, či je zde situována nějaká nemovitá archeologická památka.

Rád bych poděkoval všem, kteří mi radou nebo jiným způsobem pomohli při řešení tohoto úkolů. Za vedení práce a řadu podnětů děkuji docentu Rudolfu Krajíci.

Za možnost studia konkrétních nálezů a přístup k nálezovým zprávám a muzejní evidenci jsem zavázán J. Hůrkové, J. Píckovi, J. Lhotákovi, A. Červenému, P. Břicháčkovi, P. Braunovi, M. Metličkovi a J. Jiříkovi.

Cenné rady mi poskytli (mimo výše zmíněných) J. Pícka, H. Přerostová, V. Bačová, J. Klápště, J. Michálek, J. Fröhlich, O. Chvojka a J. Beneš. J. Plzákovi děkuji za pomoc při zhotovení 3D scanů. Za zprostředkování polské literatury děkuji M. Hruškové. Za pomoc při realizaci experimentální části a podporu děkuji spolužákům z Jihočeské univerzity. T. Šálkové děkuji za stylistickou revizi textu.

2. Hrnčířství

Hrnčířstvím v českém prostředí se zabývá řada autorů, poměrně málo publikací se ale věnuje přímo hrnčířství jako řemeslu primárně. Za první rozsáhlejší českou syntézu lze považovat práci o středověké keramice od V. Nekudy a K. Reichertové (1968). Naopak posledním shrnutím je obsáhlý článek L. Varadzina (2010), tento článek přehledně shrnuje archeologické prameny a literaturu klíčové pro studium hrnčířské výroby ve vymezeném období, proto na něj namísto přebírání pasáží a jejich přepracovávání pouze odkazují.

Rekonstruovaný postup hrnčířovy práce je následující: získávání a úprava surovin, jejich zpracování a uskladnění, vlastní výroba nádob, vysoušení výrobků, výpal, skladování.

V archeologickém záznamu lze sledovat pouze část z tohoto širokého spektra činností. Za hmotné doklady hrnčířství považujeme hliníky, jámy s hrnčířskou hlinou, nástroje (rydla, razidla kolků, problematické jsou nože a především hrnčířské čepele), hrnčířské pece, nálezy odpadu z hrnčířského provozu, depoty keramiky (schéma na převzatém obr. 2; podrobně např. *Varadzin 2010*, 18-25).

Pro rekonstrukci hrnčířovy práce přináší důležité poznatky např. etnografie a experimentální archeologie. Se středověkým hrnčířstvím jsou spojeny otázky specializace a organizace výroby a distribuce keramiky.

Hrnčířské pece

V archeologii se ustálilo dělení pecí na jednoprostorové a dvoupřestorové, případně na horizontální a vertikální. Ne všechny nálezy lze ale jednoznačně přiřadit k určitému typu pece, případně nelze rozhodnout, zda se nejedná technologické zařízení, které slouží jinému účelu než je výpal keramiky.

Nálezy vypalovacích zařízení naposledy přehledně shrnul L. *Varadzin (2010)*, s literaturou). Z prostoru ČR se mu podařilo shromáždit přibližně 11 publikovaných nálezů hrnčířských provozů, které obsahovaly jedno či více vypalovacích zařízení na keramiku z 12.-13. století (obr. 3). Jedná se o lokality Bruntál, Česká Lípa, Kostelec nad Orlicí, Mohelnice, Mstěnice, Sady u Uherského Hradiště, Staré Město – Na Kostelíku, Staré Město – Za Zahradkou, Staré Mýto, Želechovice a sporný nález z Vícova.

Keramická produkce

Pro sledované období známe dva způsoby utváření keramických nádob. Buď se stěny nádoby tvarovaly postupným přidáváním hmoty, nebo se vytáčely z jedné zásoby hlíny najednou (srovnej např. *Štajnochr 1998, 97*). Prvý způsob je častěji zastoupen u větších tvarů (např. hrnců), kde jsou na vnitřní stěně patrné přechody v místech napojování keramické hmoty, typické je náhlé zeslabení stěny nádoby nebo spára na místě nedokonalého propojení hmoty. Dobře patrné vodorovné „vlnky“ povrchu a většinové uplatnění podsýpky den dokládá obtáčení nádob (*Richter 1982, 97*). Vytáčení na rychle rotujícím kruhu spolu s odřezáváním den je typické u importů.

V polovině 13. století se objevuje vedle středně kvalitní keramické produkce keramické zboží kvalitního provedení – redukčně vypalované. V jižních Čechách převažuje od druhé poloviny 13. století. Počátkem 14. století se zvyšuje množství keramické produkce na úkor její kvality (*Vařeka 1998, 127*, podobně *Gabriel – Smetana 1980, 132*). Z technologických postupů, které se odrážejí na nádobách, si můžeme vytvořit určitou představu o používaném hrnčířském kruhu: lze uvažovat o kruhu ručním i o lehkém kruhu nožním (srovnej např. *Štajnochr 1998, 101*). Zavádění modernějšího typu hrnčířského kruhu a nástup vytáčení nádob spojeného s odřezáváním den můžeme spojovat se závěrem 14. stol. a první polovinou 15. století (např. *Richter 1982, 102; Klápště 2002 ed., 21*).

S tématem značek na dnech keramických nádob přímo souvisí problematika hrnčířského kruhu. Při rekonstrukci vzhledu a funkce hrnčířského kruhu 10.-13. století je nutné vycházet mladších ikonografických a hmotných pramenů (např. kachlů). Zatím jediný archeologický doklad konkrétně pochází z polské lokality Ostrów Lednicki (*Varadzin 2010, 20; obr. 4:1*). Jedná se o jednoduché zařízení, které se sestává z desky (kruhu) osy a případně lavice, do které je osa zapuštěna (obr 4:2; obr 5).

Středem desky procházela osa. Pokud procházela skrz, mohou mít dna nádob otisk této osy (pozitivní či negativní), mohl být užit též nástavec na zakrytí této osy (shrnutí *Fusek 2009, 99-108*) či plát plech upevněný hřebíky (k nálezům *Richter 1982, 144*). Do středu desky mohl být vyryt negativ značky, který zároveň označoval střed kruhu.

3. Značky na dnech nádob

Definice značek na nádobách a jejich výskyt od pravěku do novověku

Značku na dně raně středověkých nádob literatura definuje jako plasticky vystupující či vhloubený obrazec na vnější straně dna některých keramických nádob (*Lutovský 2001*, 374). Značky dělíme podle způsobu vzniku na plastické (vznikají nejčastěji otištěním obrazce vyrytého do dřevěné podložky – hrnčířského kruhu) a méně častější ryté (vznikají vyrytím do dna nevypálené či vypálené nádoby).

V této práci se sice zabývám značkami na dnech nádob v raném a počátku vrcholného středověku, považuji ale za nutné alespoň krátce shrnout problematiku značení nádob od pravěku víceméně do současnosti.

Ve středoevropském prostoru se poprvé značky na dnech nádob ve větší míře objevují v mladší době železné (např. *Čižmář 1995*). Značky na dnech nádob tzv. pozdně antické tradice se objevují i ve východoalpském prostoru (např. *Macháček 2002*, 342). Značky (nikoli otisky os) se hojně vyskytují v avarsko-slovanském prostředí v 8.-9. století v prostoru Podunají. Hrobové nálezy z oblasti mezi Hronem a Váhem podrobně zpracoval A. *Točík (1962)*. Vyslovil názor, že zvyk značení den nádob se objevuje v oblasti saltovo-majacké keramiky a v 2. polovině 8. století se dostává až do oblasti dnešního Bulharska (více *Varadzin 2004*, 169). Kvalitní rozbor problematiky značek na dnech ve východní a jihovýchodní Evropě podává J. *Eisner (1966*, 174-204, odkazuje na četnou literaturu).

První značky na dnech na území dnešní ČR se objevují snad již v předvelkomoravském horizontu (*Poulik 1957*, 266-267; *Varadzin 2004*, 169). Doloženy jsou na přelomu 8. a 9. století např. na Pohansku u Břeclavi (*Dostál 1975*). V Mikulčicích se objevují v 2. polovině 9. století (*Poláček 1995*, 148). V Čechách se značená keramika objevuje též v 2. polovině 9. století (*Varadzin 2004*, 169). Prokazatelné jsou nálezy například z Litoměřicka (*Zápotocký 1965*, 255-258). V hrobových kontextech jsou známy z přelomu 9. a 10. století ze středních Čech (*Sláma 1970*, 163, *tyž 1977*). Počátky značení nádob je možné dávat do souvislosti s pronikáním vlivu velkomoravské kultury. V 10. století zvyk značení den nádob

zobecňuje, nálezy jsou běžné na většině zkoumaných lokalit – např. Vlastislav, Zabrušany, Stará Kouřim, Kozárovice, Bílina a Hradsko u Mšena (více *Varadzin 2004*, 170-173).

Poměr značených nádob v souborech začíná klesat na konci 13. století, plně mizí až v 2. polovině 14. až v 1. polovině 15. století. Situace je ale v různých regionech značně odlišná, není možné přesně určit období ani důvod ústupu zvyku značit dna keramických nádob. Lze se domnívat, že v závěrečné fázi neměly značky již žádný význam a jejich výskyt definitivně skončil zobecněním rychle rotujícího kruhu a odřezáváním nádoby z něj. V souborech tohoto období se vyskytují podsýpaná značená dna i dna odřezávaná, není ale vyloučena možnost intruzí v těchto souborech (shrnutí *Varadzin 2004*, 174-175).

Jiným projevem značení keramických nádob jsou tzv. kolky, které se objevují nejčastěji na okrajích zásobnic či v horní třetině výdutě (obr. 88:1-3 – kolky z lokality Nemčice na Klatovsku, 13. století). Kolky jsou časté i na uchách džbánů a hrnců. Kolky na zásobnicích (často tuhových) se objevují zároveň s keramikou značenou na dnech. (*Nekuda 1965*; *Nekuda – Reichertová 1968*, 95; *Varadzin 2004*, 175). Funkci kolků na nádobách se nepodařilo jednoznačně interpretovat.

V mladším novověku se značky na keramice vyskytují často jako způsob označení výrobce (např. na dnech talířů) či jako označení obsahu (např. kameninové lahve na minerálku). Se značkami na dnech se setkáváme dodnes na hrnčících, talířích, lahvích a sklenicích; jedná se nejčastěji o značku výrobce.

Značky se objevují téměř na všech typech nádob sledovaného období (hrnec, miska, poklice, láhev, kahan atd.). Existují dokonce nálezy, které nejsou vyráběny na obtáčecí desce, a přesto jsou opatřeny značkou; asi nejznámějším příkladem je malá nádobka, interpretovaná jako dětská hračka, která byla po výrobě v ruce označena značkou (*Lutovský 1991*, 312-313).

Dějiny bádání a vývoj názoru na funkci či poslání značek v rámci středověké společnosti

V českém prostředí se v odborné literatuře zájem o značky projevuje již po polovině 19. století. Často je kladena otázka, zda se jedná o magický znak, značku hrnčíře, značku odběratele hotového výrobku či snad označení obsahu nádoby.

Ani po sto letech, kdy vyšla shrnující práce K. Černožského (1953) s četnými etnografickými paralelami, nebyly otázky týkající se značek na dnech jednoznačně zodpovězeny. S přibývajícimi nálezy (velké poválečné výzkumy hradišť a pohřebišť) vyvstaly znovu otázky týkající se poslání a funkce značek na dnech (např. *Zápotocký 1965*, 255-258; *Váňa 1973*, *Šolle 1963*; *Sláma 1970*, *Unger 1978*). Přebírány byly též závěry zahraničních autorů, kteří si kladli obdobné otázky, měli ale k dispozici početnější soubory nálezů (např. z Opole - *Hohubowicz 1965*; Gdask - *Lepówna 1968*). Bilanci celé problematiky včetně obsáhlé rešerše české i zahraniční literatury podal M. Richter (1982). Na základě souboru nálezů z lokality Sekanka u Davle se pokouší o rekonstrukci zásobování lokality keramikou. Otevírá též otázku otisků kovových destiček a hřebů, které měli být přichyceny na hrnčířském kruhu.

V posledních desetiletích si otázky spojené s funkcí značek na dnech keramických nádob ve středověku klade P. Meduna (1997, 451-452; *týž v tisku*). Řadu studií věnoval problematice značek na dnech L. Varadzin (2004; 2007; 2010), který uceleně shrnuje dosavadní poznatky a klade si otázky spojené s identickými značkami, distribucí keramiky a početním zastoupením značené keramiky v jednotlivých prostředích a obdobích. Obdobné otázky si klade M. Procházka (2007; 2010). V polském prostředí se názory na značky na dnech zabývají A. Buko (1990) a S. Wadyl.

Základním východiskem pro další výzkum je, že značky na dnech keramických nádob lze studovat i bez ohledu na znalost funkce těchto značek, tzn. lze oddělit příčiny jejich vzniku od faktorů výskytu (kvantita, prostor, čas) (Varadzin 2007, 53).

Motivy

Značky na dnech nádob (otisky i ryté) využívají široké škály motivů: od nejjednodušších (kříž, kruh) po velmi složité a propracované obrazce (viz obr. 6-11: přejetý přehled z práce L. *Varadzina 2004*, tam literatura). V archeologii není zcela ustáleno pojmenování některých motivů (např. kříž v kruhu x dělený kruh).

Některé motivy prošly v rámci jedné matrice vývojem (dorývání desky – přidávání dalších částí obrazce), který nelze zatím přesvědčivě vysvětlit. Nálezy vzniklé z takto upravovaných matric jsou známy např. z lokalit Liptice, Hrdlovka a Hrnčíře na okr. Teplice (*Meduna 1997*, 451-452).

Ve snaze dělit motivy do tříd či skupin a podskupin bylo vytvořeno jednotlivými autory několik systémů. Nevýhodou těchto systémů je, že jsou většinou utvořeny pouze pro daný soubor, který autor zpracovává, a je tedy omezena možnost porovnávání výsledků jednotlivých badatelů.

Pro četné nálezy z hradišť Zabrušany a Bílina vytvořil Z. *Váňa (1973)* členění do skupin. Jedná se ovšem pouze o značky, které byly na těchto lokalitách nalezeny:

skupina A - kruhová značka

skupina B - kříž

skupina C - kříž v kruhu

skupina D - kolo

skupina E - hvězda

skupina F - vířivé motivy

skupina G - čtverhranné značky

skupina H - zvláštní značky

skupina I - ruka

Jiné členění používá M. *Richter (1982, 139-140)* v souborném zpracování nálezů z Hradišťka u Davle. Určuje skupiny značek, které dále dělí na konkrétní typy značek, jedná se pouze o značky, které byly na této lokalitě nalezeny:

skupina 1 - motiv čtverce, který je dále doplňovaný úhlopříčkami

skupina 2 - motiv kruhu, kruhu s křížem a kruhu s paprsky

skupina 3 - motiv mezikruží s paprsky

skupina 4 - motiv kruhových terčů

skupina 5 - motiv kosočtverce

skupina 6 - motiv šachovnice

skupina 7 - motiv kříže

skupina 8 - ojedinělé značky různých motivů

Na šest skupin značky rozděljuje ve své rešeršní práci M. *Procházka* (2007, 12-13):

skupina 1 - motiv kříže (prostý i v kruhu, čtverci a jiném obrazci; jednoduchá i komplikovaná ramena)

skupina 2 - motiv kruhu (prostý i dělený)

skupina 3 - čtverhranný motiv, prostý i různorodě dělený

skupina 4 - paprscité značky, i motivy kola a hvězdice

skupina 5 - svastiky, trikverty, pentagramy

skupina 6 - kombinovaná složitější vyobrazení

Asi nejjednodušší a také nejúčelnější členění bylo navrženo L. *Varadzinem* (2007, 58), a to pro značky ze Staré Boleslavi.

třída A - motivy v kruhovitém rámování

třída B - motivy v čtyřúhlém rámování

třída C - prosté motivy (tj. bez rámování)

třída D - všechny fragmentarizované motivy, které nelze přiřadit k žádné z tříd

S pozorováním výskytu různých motivů v závislosti na čase jsou spojena úskalí datace nálezových souborů. Základní pozorování výskytu motivů podává L. *Varadzin* (2004, 179): raně středověká keramika se vyznačuje pestrou škálou motivů, pro 13. století je příznačné chudnutí škály motivů: nejčastěji se vyskytují kříž v kruhu, deriváty křížových motivů a mřížové motivy. Toto tvrzení je podložitelné například srovnáním nálezů z raně středověkých hradišť a lokačních fází vrcholně středověkých měst.

Problematika tzv. identických značek

Jako identické značky chápeme otisky jedné matrice (obrazce vyrytého do hrnčířského kruhu nebo jinam), nikoli tedy značky se shodným motivem ale jiným provedením (na

jiné matrici). U některých motivů je poznání identických otisků limitováno jejich jednoduchostí (kruhy, kříže), jindy nastává problém s fragmentárností nálezů.

Můžeme se tak domnívat, že nádoby nesoucí identické značky vznikly v časovém úseku nanejvýše několika desítek let (degradace dřeva desky). Dále lze uvažovat o tom, že jedna značka byla užívána stále jedním konkrétním hrnčářem (a případně jeho nástupci) na konkrétním místě (pokud nedošlo k přesunu hrnčáře i vybavením dílny). Za těchto předpokladů lze značky na dnech použít např. k rekonstrukci distribuce keramiky, jak se o to pokusili např. M. Richter (1982, 153) a L. Varadzin (2007; 2010, 42-53).

V případě nálezů, u kterých bylo shledáno, že nesou identickou značku, je možné provést výbrus a mineralogický rozbor hrnčiny a se získanými údaji dále pracovat (sledovat vazbu na určitou keramickou třídu a zdroje hlíny). Sledovat lze též vazbu značky na určitou výzdobu nádoby.

Problematika tzv. nezáměrných a technologických otisků

Na dnech nádob se objevují i tzv. nezáměrné otisky. Jedná se o otisky, které vznikly při manipulaci s nevypálenou nádobou - často ještě na hrnčářském kruhu či v momentě snímání nádoby z něj. Nejnověji je popsal a rozčlenil G. Fusek (99-108). Mezi nejčastější nezáměrné patří otisky textilií, prstů, částí rostlin. Technologické mohou být otisky tkaniny, struktury dřeva kruhu či podložky, stopy po nástavci překrývajícím desku kruhu, podsýpka, stopy po tváření dna a především pozitivní či negativní otisk osy hrnčářského kruhu. Ten byl v literatuře opakovaně diskutován (např. Černohorský 1974, 43-89; Richter 1982, 144, s literaturou).

Jmenované otisky přinášejí informace o technologických postupech při výrobě keramiky. Pokud se jedná o deformace (praskliny, dolíky, zářezy) na ploše vlastního kruhu, je důležité sledovat i tyto detaily, které zanechávají identické otisky. Mohou totiž přispět k identifikaci nádob, které vznikaly na stejném kruhu a tím přispět k poznání prostorové distribuce keramiky, stejně jako je tomu u otisků identických značek.

Vybrané příklady nálezů souborů keramiky se značkami

Nálezy značek na dnech pochází z různých prostředí (viz podkapitoly níže; nejedná se o vyčerpávající soupis, nýbrž o příklady zkoumaných a publikovaných lokalit). Nabízí se možnost zkoumat kvantitativní a prostorové vztahy nálezů z jednotlivých prostředí a jednotlivá prostředí (i chronologické horizonty) mezi sebou porovnávat, o což se mnozí autoři již pokusili (naposledy *Varadzin 2004, 2007; Procházka 2007*). Jako problematické se jeví výpočty značené/neznačené keramiky v souborech, které jsou značně fragmentarizovány. Dochází tak k nepřesnému určení počtu jedinců v souboru, a může dojít k podhodnocení či naopak nadhodnocení výsledku. Problematická je pak další práce s výsledky, které byly získány různými metodami. Jako nejspolehlivější se jeví určení počtu jedinců podle množství zachovaných den nádob (k problematice stanovení počtu jedinců v souboru podrobně *Holubowicz, 1965, 60-62; Richter 1982, 151, Varadzin 2007, 56*).

Pro poznání podstaty značek na dnech nádob považuji za nejpodstatnější nálezy z prostředí hrnčířských provozů, proto je rozebírám podrobněji.

Nálezy z prostředí hrnčířských pracovišť

Na otázky spojené s funkcí značek na dnech nádob úzce souvisí nálezy hrnčířských pecí (konkrétně nevybraných vsádek) a odpadu na hrnčířských pracovištích. Je nutné podotknout, že těchto nálezů z období, kdy byly značky používány, je publikováno minimum. Ještě vzácnější jsou doklady částí vybavy hrnčířské dílny, které se váží na značení keramiky (obtáčecí desky či matrice s negativy značek), které na území Čech zatím prokazatelně doloženy nebyly.

Nálezy z hrnčířských pecí a pracovišť zachycují keramiku v místě, kde byla vyrobena. V jiných prostředích (hradiště, pohřebiště, sídliště, města atd.) lze u nalezené keramiky předpokládat, že před svojí archeologizací již prošla distribucí.

Starší nálezy ze zahraničí shrnul M. *Richter (1982, 149-151)*, dále je rozebírá např. L. *Varadzin (2010)*. Jako příklad lze uvést výzkum z Biskupina v Polsku, kde byla zachycena situace interpretovaná jako pracoviště hrnčíře v 10. a 11. století (*Szafranscy 1961, 22*). Byla zde nalezena kolekce pěti den se značkou kříže v kruhu. M. *Richter (1982, 149)* upozornil na možnost kontaminace těchto nálezových celků.

Další příklad pochází z hradiště Včičž na bývalé Kyjevské Rusi, kde byla odkryta pec se vsádkou, jednalo se o 25 nádob, které měly být uloženy ve dvou skupinách (*Richter 1982*, 149). V jedné skupině byla nádoba se značkou v podobě složitěho geometrického obrazce a v druhé bylo pět nádob se značkou v podobě soustředných kruhů s paprsky.

Z českého prostředí jsou známy pece odkryté v Kostelci nad Orlicí (*Richter 1967*, 500-510, *Varadzin 2010*, 67). Situace byla datována do 12.-13. století. Jednalo se o poněkud komplikovanou superpozici několika pecí. V jedné destrukci pece byla na dně v silné vrstvě uhlíků nalezena spodní část nádoby s otiskem značky v podobě čtverce obdélníku. Další objekt obsahoval dvě dna s totožnými značkami. Ve vedlejším objektu (pec složitější konstrukce) byl nalezen zlomek dna se značkou a spodní část nádoby bez značky.

Ve Starém Městě u Uherského Hradiště byly v poloze Na Kostelíku v roce 1976 zkoumány 3 pece, u jedné z nich byl odkryt soubor asi 35 hrnců jednotného provedení a s identickými značkami (*Snášil 1982a*, 44-46). Ze Starého Města je znám nález hrnčířských výrobků, které byly uloženy do studny na konci 13. či na začátku 14. století (*Snášil 1982b*).

Výzkum lokality Staré Mýto (katastr Tisová u Ústí nad Orlicí) přinesl nález dvou pecí s předpecními jamami a deponií hlíny. Hrnčířské pracoviště fungovalo v 40.-80. letech 13. století. Důležitým nálezem je nevybraná vsádka v jedné z pecí. Nádoby ze vsádky lze podle tří druhů identických značek údajně přiřadit třem hrnčířům (*Richter 1994*). Nedostatečně publikované zůstávají například nálezy z pece v Bruntálu (*Varadzin 2010*, 66).

Při výzkumu sídliště 12.-13. století v Heřmani (okr. Písek) byla zachycena do skály tesaná jáma (hl. cca 170 cm), která byla naplněna torzy několika set nádob (*Jiřík – Pták 2011*). Část souboru je značena, část nese specifický otisk desky, přičemž některé nádoby jsou špatně vypáleny. Zpracování výzkumu probíhá, nicméně jednou z pracovních hypotéz je, že se jedná o odpad při výrobě keramiky. Jasný relikt pece ale výzkumem zachycen nebyl.

Nálezy z hradišť

Bádání o značkách se konstitovalo především na území dnešního Polska. Z výzkumů raně středověkých center (např. Gdaňsk, Opole) pochází soubory obsahující stovky den se značkami, díky nimž bylo možné problematiku značek rozpracovat (*Holubowicz 1965; Lepówna 1968*).

Četné výzkumy raně středověkých hradišť na území tehdejšího Československa přinesly v poválečném období množství materiálu, který byl ale nejednotně zpracován a publikován. Nálezy značek z hradišť se pokusil na základě literatury utřídit L. *Varadzin* (2002; 2007, s literaturou). Získané informace porovnával s fondem ze Staré Boleslavi, který zpracoval.

Ze zkoumaných a hodnocených českých hradišť jmenujme například hradiště Kozárovice (*Budchvaldek – Sláma – Zeman 1978*), Vlastislav (*Váňa 1968*), Bílinu a Zabrušany (*Váňa 1973*).

Nálezy z pohřebišť

Nádoby se značkami nalezené v hrobových kontextech mohou mít pro poznání problematiky značení nádob přínos, neboť bývají nalézány v nefragmentarizované podobě a jejich příslušnost ke konkrétní pohřbené osobě bývá nepopíratelná. M. *Richter* (1982, 147) nepovažuje nálezy z hrobových celků za reprezentativní. Naopak L. *Varadzin* (2004, 172-173) s nimi pracuje a pokouší se stanovit poměr značené a neznačené keramiky pro jednotlivé časové horizonty území Čech, Moravy, Slovenska a Rakouska. Získal tak statisticky významný vzorek přibližně čtyř set značek na dnech. Zastoupení značené keramiky na jednotlivých pohřebišťích kolísá mezi jedním a čtyřiceti procenty.

Nálezy ze sídlišť, vesnic a měst

Keramika získaná na sídlišťích, na vesnicích a ve městech, která pochází z kulturních vrstev je zpravidla velmi fragmentarizovaná (k problému fragmentarizace např. *Čapek 2010*, 31-35), což znesnadňuje řešení otázek spjatých se značkami na dnech. Výjimky tvoří např. jímky a další jednorázové zásypy.

Z Čech pochází z prostoru běžných sídlišť 10. až 1. poloviny 14. století množství nálezů značek. Keramika není ale, až na výjimky, publikována tak, aby bylo možné

s popisovanými a vyobrazenými značkami dále pracovat. Autoři se často spokojí s konstatováním o přítomnosti či nepřítomnosti značek. Výjimku tvoří Sekanka u Davle, kde na získaném materiálu proběhla analýza, která nastolila okruhy otázek bádání o značkách (*Richter 1982*). Dalšími publikovanými sídlišti jsou například Krašovice (*Hejna 1964*, 179), Strunkovice nad Blanicí (*Kudrnáč 1998* s literaturou). Značkám na dnech nádob se věnuje i připravovaná publikace výzkumu v Hrdlovce (*Meduna v tisku*, za informaci a možnost nahlédnout do rukopisu děkuji J. Benešovi). Cenné jsou nálezy z plošně zkoumaných zaniklých osad. jako příklad lze uvést moravské Mstěnice, kde autor předkládá i rozbor problematiky značení nádob (*Nekuda 2000*, 232-233)

V případě měst lze postihnout lokační horizont, který napomáhá datovat výskyt značek na dnech nádob. Města odráží nový ekonomický model společnosti, který se projevuje i v keramické produkci (výroba a distribuce). Objevují se nové keramické tvary, které jsou zřejmě ovlivněny vnější kolonizační vlnou (např. *Klápště 1998*). Jako příklad lze uvést vyhodnocení souborů získaných v Praze (*Pavlu 1972*), Mostě (*Klápště ed. 2002*) a Českých Budějovicích (*Čapek 2010*).

Nálezy z hradů hradů a tvrzí

V případě nálezů z hradů a tvrzí lze postihnout (stejně jako u měst) až samý závěr používání značek na dnech. Nálezům značené keramiky z prostředí hradů a tvrzí nebyla zatím věnována soustavná pozornost. Značky na dnech keramických nádob jsou běžně publikovány jako součást článku či v rámci katalogu nálezů, není s nimi dále pracováno (např. *Durdík 2004*).

4. Přírodní podmínky sledované oblasti

Geografické vymezení

Pro řešení problému středověkého osídlení a značek na dnech nádob bylo vybráno území okresu (nyní již bývalého) Klatovy, ten se nachází v jihozápadních Čechách, spadá do Plzeňského kraje (obr. 1). Rozloha okresu Klatovy je 1939 km² - z toho lesy momentálně zabírají 840 km² (49% plochy), zemědělská půda 940 km², zastavěné plochy 20 km² a vodní plochy 45 km² (Hubený 1995, 4-5).

Při pohledu do mapy působí území okresu nejednotně, nacházíme hory i roviny, řeky odvodňují území do více rozvodí, dokonce úmoří. Jedná se o výsek krajiny od hraničních hor (Šumava) na jihu, přes přilehlé vrchoviny až k rovinám na severu. Nacházíme zde tedy různé geologické a klimatické podmínky. Na okrese Klatovy můžeme postihnout tři základní dílčí historické území – Šumavu s podhůřím, vlastní Klatovsko (okolí Klatov) a povodí Otavy (úsek Sušice – Horažďovice; součást býv. Prácheňského kraje). Okres Klatovy je tedy ideálním územím pro sledování historických změn v osídlení a jejich odrazu v archeologických situacích a nálezech.

Geomorfologie a geologická stavba

Povrch okresu Klatovy je velmi členitý. Celou jeho jihozápadní oblast (podél hranice se Spolkovou republikou Německo) tvoří Šumava. Nejvyšší horu Šumavy na vymezeném území je Velká Mokrůvka (1370 m n. m.), dále jmenujme Jezerní horu (1343 m n. m.) a Poledník (1315 m n. m.). Směrem do vnitrozemí se horský charakter reliéfu mění na podhorské vrchoviny a pahorkatiny, část vnitrozemí má rovinatý charakter.

Základní geomorfologické rysy byly zformovány během alpínského vrásnění (závěr druhohor) a dotvořeny během čtvrtohorních klimatických změn.

V rámci Šumavského podhůří je nejrozsáhlejší jednotkou Svatoborská vrchovina, s nejvyšším vrcholem Sedlo (významná archeologická lokalita, 902 m n. m.), jedná se o prostor mezi obcemi Čachrov, Kolinec a Kašperské Hory. Na tento celek na západě navazuje Strážovská vrchovina, s nejvyšším vrcholem Želivský vrch (770 m

n. n.). Do oblasti Sušicka a Horažďovicka zasahuje Bavorovská vrchovina s vrcholem Čepičná (671 m n. m.). Do okolí Strašína částečně zasahuje Vimperská vrchovina.

Českomoravská vrchovina je zastoupena Nepomuckou vrchovinou (okolí Plánice, nejvyšší vrchol Drkolná s nadmořskou výškou 729 m) a Horažďovickou pahorkatinou v okolí Horažďovic (nejvyšší vrchol Hřeben s nadmořskou výškou 596,5 m). Na západ Klatovska vybíhá Chudenická vrchovina s nejvyšším vrcholem Doubravou (728 m n. m.) a na sever Klatovska vybíhá Radyňská vrchovina s nejvyšším vrcholem Chlumeč (616 m n. m.). Nejzápadnější okraj vymezeného území je tvořen Jezvickou vrchovinou, která je součástí Českého lesa (zpracováno podle *Demek ed. 1987, Treml 1995; Nikl 1995* – obr. 12).

Po stránce geologické stavby je vymezené území tvořeno tzv. moldanubikem (krystalinikum Českého masivu), které je tvořeno metamorfovanými horninami (především ruly, pararuly a migmatity), ty jsou prostoupeny kvarcity a vápenci. Západní a severozápadní část vymezeného území spadá do tzv. barrandienu – horniny jsou tvořeny sedimenty – buližníky, spility a gabry. Mladší geologické útvary jsou zastoupeny pozůstatky sedimentů jezerních pánví především na Horažďovicku a severu Klatovska. Dále zmiňme říční terasy s šterky a šterkopísky (*Kočárek 2003, 123-144*).

Důležitým faktorem pro sledování vývoje osídlení je přítomnost minerálů vyhledávaných člověkem již od pravěku. Jedná se o zrudnění bohatá na zlato i stříbro. Zlato bylo získáváno jak z ložisek primárních (doly), tak z ložisek sekundárních (prorýžování říčních náplav). Primární těžbu zlata registrujeme snad již od 12. století v okolí Kašperských Hor (více k nalezištím i hornictví *Štrupl 1992; Schneiderwinklová 2004; Waldhauser 1988*), o něco později v okolí Hartmanic. Zlato i stříbro bylo dolováno v okolí Velhartic a později v pásu táhnoucím se směrem na Hory Matky Boží (např. *Zapalačová 2008*), dnešní Nalžovské Hory (dříve Stříbrné Hory; podrobně např. *Koutek 1960*). Masivní sekundární těžba probíhala především na řece Otavě a jejích přítocích (více *Kudrnáč 1971; týž 1980, 1982, 1990; Vaněček 1982; Parma 1961*). O lokalitách a nálezech se podrobněji zmiňují v kapitole 6.

Pro poznání keramické produkce jsou důležitá ložiska grafitu (soupis pro vymezené území *Kratochvíl 1960, Kolektiv 2006b, 70-75*). Mineralogické rozborů keramiky s příměsí grafitu mohou pomoci studiu keramické produkce daného regionu (k metodice např. *Thomová 1998; Procházka – Petáková – Thomová – Laufek 2011*).

Pro období mladší jsou jako zdroj suroviny k výrobě skla důležitá ložiska křemene (především na Šumavě).

Zastoupení půd

Pro získání základního přehledu je snad nejčastěji používána práce M. *Tomáška (2004)*. Na vymezeném území můžeme postihnout široké spektrum půd. To je zapříčiněno geologickou skladbou, nadmořskou výškou, činností vodstva a v neposlední řadě činností člověka. Vyskytují se zde především luvizemě, pseudogleje, a kambizemě.

Vodní poměry

Šumavou probíhá jedno z hlavních evropských rozvodí. Téměř celé vymezené území spadá do úmoří Severního moře. Pouze malá část území (okolí Železné Rudy) je odvodňována říčkou Řeznou, která pramení na jižním svahu hory Pancíř v nadmořské výšce 1031, u Regensburgu se vlévá do Dunaje.

V západní části vymezeného území je hlavním tokem Úhlava, která pramení pod horou Pancíř v nadmořské výšce 1100 m. Odtud teče směrem na severozápad hlubokým Úhlavským údolím. Poblíž obce Hamry je přehrazena a tvoří tak vodní nádrž Nýrsko. Dále teče přes obce Nýrsko a Janovice nad Úhlavou, míjí Klatovy, Švihov (vodní hrad), již mimo vymezené území mimo protéká Přešticemi, Plzní a v Doublevcích se vlévá z pravé strany do řeky Radbuzy v nadmořské výšce 303 m (*Vlček 1984, 280*).

Dalším pro vymezené území dominantním tokem je Úslava (úsek od prameniště k obci Žinkovy je někdy též nazýván Bradlava). Řeka pramení nedaleko obce Lukoviště v nadmořské výšce 637,2 m. Teče směrem na východ, u obce Hnačov napájí Hnačovský rybník, stáčí se na sever, protéká obcí Plánice, již mimo vymezené území míjí obec Žinkovy, Nepomuk, protéká přes Blovice a Starý Plzenec. V Plzni se vlévá do řeky Berounky v nadmořské výšce 299 m (*Vlček 1984, 212*).

Východní část vymezeného území odvodňuje řeka Otava. Ta vzniká soutokem šumavských řek Vydry a Křemelné poblíž osady Čeňkova Pila v nadmořské výšce 627 m (Vydra pramení na Hraniční slati v nadmořské výšce 1215 m, Křemelná pramení na

svahu hory Pancíř v nadmořské výšce 1090 m). Otava protéká Rejštejnem, Dlouhou Vsí, Sušicí, Žichovicemi, pod Práchní a Horažďovicemi. Mimo vymezené území protéká Katovicemi, Strakonice a Pískem. Pod hradem Zvíkov se v nadmořské výšce 346 m vlévá do Vltavy. Významnými přítoky řeky Otavy jsou Losenice (pramení u hory Přílba v nadmořské výšce 1118 m, do Otavy se vlévá v obci Rejštejn), Ostružná (správně Pstružná, pramení u Hadího vrchu v nadmořské výšce 938 m, protéká Velharticemi, Kolincem, Hrádkem a za Sušicí se vlévá do Otavy), Černíčský potok (prameniště je nedaleko obce Buršice v nadmořské výšce přibližně 610 m, u Bojanovic se vlévá do Otavy), Březový potok (prameniště je nedaleko obce Strážovice v nadmořské výšce přibližně 547 m, u Dolního Poříčí se vlévá do Otavy), Novosedelský potok (pramení u obce Strašín v nadmořské výšce přibližně 600 m, do Otavy se vlévá v obci Katovice). Dalšími významnými přítoky Otavy (již mimo vymezené území) jsou řeky Volyňka, Blanice a Lomnice (*Vlček 1984, Štefáček 2010*).

Na Šumavě (v rámci vymezeného území) najdeme čtyři větší jezera ledovcového původu: Černé (17,6 ha, největší jezero v ČR), Čertovo jezero (10 ha), Jezero Laka a Prášilské jezero. Jezera se nacházejí v nadmořské výšce kolem 1 000 m.

Na vymezeném území vznikla v průběhu středověku a novověku řada rybníků. Nejvíce se jich nachází v úseku Klatovy – Sušice – Horažďovice. Největším rybníkem je Kozčínský rybník u obce Kovčín (104 ha). Další významné rybníky jsou Hnačovský či Myslívský.

Klimatické podmínky

Klimaticky je vymezené území diferencováno především podle nadmořské výšky. Hornatá část regionu spadá do oblasti mírně chladné, vlhké s chladnou zimou. Průměrné roční teploty se pohybují kolem 4°C, sněhová pokrývka zde leží kolem 130 dní, srážky dosahují 1200 mm na m² za rok.

Přílehlé vrchoviny spadají do oblasti mírně teplé, vlhké s chladnou zimou. Průměrné roční teploty jsou 7°C, průměrné srážky 700 mm, sníh zde leží průměrně 50 dnů ročně.

Klatovská kotlina a Horažďovicko mají podnebí teplé, mírně suché s mírně chladnou zimou. Průměrná teplota přesahuje 7°C, roční srážky se pohybují nad 500 mm, sníh zde leží průměrně 50 dní ročně. O něco příznivější je údolí Úhlavy na sever

od Klatov – jedná se o území mírně teplé, mírně suché s mírně teplou zimou, celkový úhrn srážek je pod 500 mm, sníh zde leží kolem 30 dnů (*Treml 1995*, 8-17; *Quitt 1971*). Současné (výše uvedené) klimatické podmínky jsou pouze jakýmsi ukazatelem pro rekonstrukci historického klimatu a postupu osidlování (více např. *Smetánka 1978*; *Kotyza 1992*; *Klápště – Smetánka 1981*; *Brázdil – Kotyza 2001*).

Potenciální přirozená rekonstruovaná vegetace; možnosti archeobotanických disciplín

Pokus o rekonstrukci potenciální přirozené vegetace na vymezeném území pomáhá (v kombinaci s údaji z předchozích kapitol) při posouzení vhodnosti určitých oblastí k osídlení. Osídlování (kolonizace) určitého území není samozřejmě podmíněno pouze geomorfologií či vegetací, roli hrají i zájmy světské či církevní moci.

Pro rekonstrukci přirozené potenciální vegetace je nejčastěji používána stejnojmenná práce vzniklá pod vedením Z. *Neuhauzlové (1998)*.

Vzhledem k různorodosti vymezeného území (viz předchozí kapitoly) je možné očekávat různé typy biotopů, které jsou závislé na nadmořské výšce, geomorfologii a půdním pokryvu. Jisté je, že člověk ve středověku ráz krajiny svoji přítomností a činností silně pozměnil. Na vymezeném území jsou rekonstruována následující společenstva: Biková a jedlová doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*), bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*) a metlicová jedlina (*Deschampsio flexuose-Abietum*). Podél toku řek můžeme navíc předpokládat existenci nivního společenstva střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*). Biková doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*) s dubem zimním (*Quercus petraea*) se vyznačuje příměsí méně či více náročných listnáčů – břízy (*Betula*), habru (*Carpinus*), buku (*Fagus*), jeřábu (*Sorbus*), lípy (*Tilia*) a přirozenou příměsí borovice (*Pinus sylvestris*). Biková a jedlová doubrava jsou lesními společenstvy na živinami chudých substrátech (ruly, žuly, svory, kyselé břidlice aj.) v planárním a zvláště kolinním stupni se subkontinentálním klimatem. Bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli-Fagetum*) je tvořena stromovým a bylinným patrem. Keřové a mechové patro bývá vyvinuto jen fragmentárně nebo chybí. Ve stromovém patru převládá buk (*Fagus*

sylvatica), s vyšší stálostí bývají přimíšeny klen (*Acer pseudoplatanus*), smrk (*Picea abies*) a jedle (*Abies alba*).

Pro poznání vegetace ve vymezeném období by bylo žádoucí jednotně zpracovat výsledky a komparovat výsledky již hotových archeobotanických analýz. Důležité jsou odběry vzorků výplní archeologických objektů a vrstev na makrozbytkovou a xylotomární analýzu a vzorky na pylovou analýzu. Výsledky těchto analýz použitelné pro rekonstrukci středověké vegetace na vymezeném území jsou publikovány pouze v malé míře (*Ptáček 2010*), častěji zůstávají ve formě nálezové zprávy (např. *Kočárová – Kočár 2008*; *Kočár 2009*; *Hendrichová – Kočár 2007*; výsledky analýz jsou či budou k dispozici na www.arup.cas.cz/czad/datasearchsites.php?l=cz).

Nabízí se srovnání s pylovými profily, odebrány a zpracovány jsou ale zatím pouze profily z vrcholové Šumavy (seznam a lokalizace např.: www.botany.natur.cuni.cz/palycz/data/map.php).

5. Vývoj osídlení sledované oblasti ve středověku

Činnost archeologů na vymezeném území

Za vhodné považuji přiblížit vývoj zájmu o archeologii regionu se zaměřením na období středověku. V průběhu posledních 150 let byla na vymezeném území provedena řada archeologických výzkumů a průzkumů, bylo též získáno mnoho tzv. ojedinělých nálezů. Nutno dodat, že kvalita dokumentace (či jakékoliv doprovodné informace) a kompletnost nálezových celků je různorodá. Hůře dokumentované a dochované jsou předválečné výzkumy a nálezy z nich, nedochována je ale i část výzkumů z období poválečného. Některé výzkumy, které jsou pro poznání regionu klíčové, zatím čekají na podrobnou publikaci.

Mezi prvními zájemci o archeologii regionu jmenujme sušického historika a národního buditele J. A. Gabriela, který působil především na Sušicku – získal a publikoval řadu archeologických nálezů (*Gabriel 1860; týž 1868*). Dále jmenujme strakonického okresního tajemníka A. Č. Ludikara (1825-1892), který se zabýval především oblastí Horažďovicka a Strakonicka. Archeologické nálezy z regionu byly vystaveny na zemské výstavě v Sušici v září 1873 (*Michálek 1998, 11; Woldřich 1875*). Na sklonku 19. století se o archeologický výzkum (či o archeologické nálezy) začíná stávat zájmem jednotlivců a především muzejních spolků. Muzeum v Sušici vzniklo v roce 1880, za jeho vznikem stál především sušický učitel J. Holík. Jako jedny z prvních archeologických nálezů byly do jeho sbírek zapsány nálezy ze slovanského pohřebiště v Sušici pod Svatoborem. Výzkum (spíše získávání nálezů od dělníků) řídil právě J. N. Woldřich, geolog a archeolog - rodák ze Stach (1834-1906; tento badatel věnoval do muzejních sbírek předměty z různých míst tehdejší monarchie, některé jsou dnes bez řádných popisek, případně pomíchané, při bádání v depozitáři je potřeba s tímto faktem počítat). Horažďovické muzeum bylo založeno v roce 1896 a jedny z prvních předmětů v přírůstkové knize jsou archeologické nálezy od různých dárců. V roce 1900 publikoval J. V. Želízko, geolog a archeolog (1874-1938), sdělení o pravěkých a středověkých nálezech (Horažďovice a Prácheň), které získal především jednatel horažďovického muzejního spolku Št. K. Vydra (*Želízko 1900*).

Na Klatovsku se archeologii věnoval K. Hostaš (1854-1934), který stál u založení muzea v Klatovech v roce 1882 a řadu let v něm aktivně působil. Získal řadu středověkých nálezů, které poctivě zapisoval do muzejních sbírek (tzv. starý fond muzea).

Po první světové válce se v oblasti Horažďovicka pohyboval jihočeský učitel a archeolog B. Dubský (1880-1857), z výzkumů jmenujme drobnější akce na Práchni u Horažďovic, Sedle u Albrechtic (*Dubský 1933b; týž 1949*). Oblast horního Pootaví často navštěvoval universitní profesor E. Šimek (1883-1863), který pocházel z Vatětic u Hartmanic a část dětství strávil v Miřenicích u Nalžovských Hor - sem se pak často vracel (*Sklenář - Sklenářová 2005, 563*). Podařilo se mu objevit a popsat například hradiště u Ústalče a Obří hrad u Popelné. V meziválečném období přibyla v muzeích v Sušici, Klatovech, Horažďovicích a Kašperských Horách (založeno 1924) řada náhodných nálezů. Několik výzkumů provedla na popud muzea v Kašperských Horách C. Streitová, nejvýznamnějším je výzkum na Sedle u Albrechtic v roce 1933 (*Beneš 1980, 38*).

Po druhé světové válce nastává nová etapa archeologického poznávání regionu. Ve čtyřicátých a padesátých letech byla uskutečněna řada výzkumů a průzkumů z podnětu Národního muzea v Praze, z výzkumů se středověkými nálezy jmenujme sondáže J. Břeně na Hradci u Ústalče a Sedle u Albrechtic (*Beneš 1980, 38; Hrubý - Lutovský 1999, 469 - 472*), V. Šaldová zkoumala u Bolešín část raně středověkého kostrového pohřebiště (*Šaldová 1961, 737 - 738*). V roce 1958 vzniká expozitura Archeologického ústavu Čs. akademie věd v Plzni (*Beneš - Štefanová-Šaldová 1963*). Na vymezeném území tak proběhla řada záchranných výzkumů a archeologických prospekcí. Z archeologů pohybujících se na vymezeném území jmenujme A. Beneše (průzkumy a výzkumy v okolí Horažďovic, P. Brauna (výzkum na Práchni a další drobné akce), J. Klápštěho (výzkum na Práchni a prospekce v zázemí hradiště), J. Fridricha (výzkum pohřebiště v Sušici pod Svatoborem), F. Frýdu (výzkum v Kašperských Horách, prospekce), J. Waldhausera (výzkumy na Kašperských Horách, prospekce), J. Kudrnáče a J. Fröhlicha (prospekce se zaměřením na těžbu a zpracování drahých kovů), P. Břicháčka (prospekce, výzkumy sakrálních památek) a J. Michálka (prospekce). O detailnější poznání regionu se zasloužili i amatérští zájemci o archeologii, jmenujme V. Špičku z Čimic (podrobně *Fröhlich 1997*) a R. Květoně ze Střelských Hořtic. Poznatky přinesly též archeologické výzkumy a stavebně-historické

průzkumy památkově chráněných objektů – především hradů (E. Kamenická, F. Kašička, B. Nechvátal). O těchto výzkumech, prospekcích a stavebně-historických průzkumech pojednávám u jednotlivých katastrů v kapitole 6.

Pouze ve Vlastivědném muzeu dr. Hostaše v Klatovech je stále archeologické pracoviště (od roku 1991 J. Hůrková). Toto pracoviště provádí archeologické dohledy a výzkumy na okrese Klatovy a vytváří archeologickou sbírku (více než 25 000 inventárních čísel, zde jsou uloženy i nálezy z výzkumů provedených společnostmi ZIP a Archaia jih). Do sbírek Městského muzea v Horažďovicích a Muzea Šumavy v Sušici jsou archeologické nálezy zapisovány pouze ojediněle.

Archeologické nálezy jsou vystaveny ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech (nová expozice 1996), Muzeu Šumavy v Sušici i na Kašperských Horách, v Městském muzeu v Horažďovicích (nová expozice 2004). Dále jsou archeologické nálezy vystaveny na zámku v Chudenicích a na zámku v Hrádku, v přípravě je expozice v Chanovicích a v Kolinci.

Písemné zmínky a politicko – majetkové vztahy

Při pokusech o nástin postupu a struktury osídlení na vymezeném území se můžeme opřít o písemné zmínky o jednotlivých vsích a městech. V práci čerpám ze souborných zpracování A. Sedláčka (1908), A. Profouse a jeho pokračovatelů (*Profous 1947 – 1957, Profous – Svoboda 1957, Svoboda – Šmilauer 1960*), případně novější soupisové práce (*Pelant 1988; Kuča 1996-2004*). Při výzkumu zaniklých vsí na vymezeném území lze použít souborné dílo F. Roubíka (1959) a shrnujícího článku P. Rožmberského (1986). Pro tyto práce jsou jako prameny použita např. Regesta (RBM), ze kterých v opodstatněných případech též čerpám. Získaná data: první písemná zmínka (v případě pochybností i druhá), název uvedený v písemné zmince a použitá literatura jsou rozepsána v kapitole 6 a sumarizována v tab. 1. Stranou ponechávám novodobé písemné zmínky o místních částech, které nemají prokazatelné středověké předchůdce, jedná se především o samostatně stojící zemědělské usedlosti, hájovny a roztroušené osídlení (především v prostředí vrcholové Šumavy). Osídlení lze zkoumat i na základě vývoje místních jmen (např. *Šmilauer 1960*). Většina písemných zmínek o městech a vsích

z vymezeného území spadá do období 11.-14. století, v menší míře pocházejí až ze století následujících.

Na základě dat získaných z literatury, které jsou uvedeny v textu kapitoly 6 a sumarizovány v tab. 1, se lze pokusit o grafické znázornění postupu osídlení ve sledovaném regionu. Pro každou obec (v nynějším administrativním smyslu) jsem vypsal nejstarší písemnou zmínku, čímž bylo získáno přibližně sto plošek, které jsou barevně odstupňovány, vznikl tak výsledný obraz, se kterým lze dále pracovat (obr. 13). Je zřejmé, že osídlení je písemnými zmínkami doloženo nejdříve v blízkosti řek (Otava, Úhlava), časné písemné zmínky jsou v okolí správního hradiště Prácheň, v prostoru klášterních újezdů a v místech budoucích měst a v místech, kudy procházely obchodní stezky. Naopak pozdní písemné zmínky jsou registrovány ve vyšších polohách (Šumava). Lze vysledovat hranici mezi kolonizací vnitřní a vnější (ke kolonizaci obecně např. *Sláma 1976*, 433-445; *Žemlička 2003*, 33-46). Dále lze postihnout vrcholnou fázi osídlování Šumavy v pozdním středověku a novověku (podrobně např. *Holý 1988*, *Beneš 1995*, 36-53; *týž 2003*, 359-366). Lze sledovat četnost prvních písemných zmínek k městům a všim z vymezeného území pro jednotlivá období a na základě výsledků této analýzy se pokusit předložit model postupu středověkého osídlení. Není úkolem této práce rozebírat politické klima a církevní dějiny 10.-13. století v dané oblasti, spíše odkazují na příslušnou literaturu (*Šimák 1938*; *Nováček, K. 2004*; k roli klášterních újezdů *Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*; *Kolektiv 2010*, 34-44; problematika bogenské držby na Sušicku např. *Martínek 1999*, 85-100 s literaturou). Dílčí poznatky týkající se jednotlivých lokalit a mikroregionů rozebírám v kapitole 6.

Nemovité památky

Hradiště a hradská soustava

Na vymezeném území se nenachází žádné ranně středověké hradiště, které by bylo možno prokazatelně datovat před 10. století (otázkou je charakter raně středověkého osídlení na hradišti Sedlo u Albrechtic, které pochází z doby železné). Nejblíže jsou hradiště Kněží hora u Katovic a Obrovo Hradiště u Žinkov (*Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003*, 121-125, 365-366). Z období mladohradištního známe hradiště Prácheň u Horažďovic, které mělo centrální význam, a menší hradiště Hradec u Ústalče. Za sporná lze považovat domnělá hradiště na katastrech Kokšín, Tedražice, Zbynice a Uhliště, která jsou někdy označována jako raně středověká. Situaci podrobně rozebírám v kapitole 6 u jednotlivých katastrů.

S hradskou organizací souvisí úzce služební systém (k němu podrobně *Petráček 2002*). V rámci vymezeného regionu je možné pokusit se na základě písemných zmínek a archeologických nálezů o rekonstrukci zázemí hradiště Prácheň (*Braun – Klápště 1978*, 91-93; *Mařík 2009*, 153-155).

Pohřebiště a sakrální stavby

Mohyly se žárovým ritem se objevují na území jižních a jihozápadních Čech v 8. století, (*Beranová – Lutovský 2009*, 140). Později se ustaluje ritus kostrový. Mohyly jsou často sdružovány do skupin a linií. Na vymezeném území je známa situace s jistou opatrností interpretovaná jako mohyla narušená mladším kostrovým pohřbem, kterou v prostoru továrny PAP v Sušici zkoumal J. *Fridrich (1968)*, nový rozbor M. Lutovského tuto domněnku spíše vyvrací (*Lutovský 2010*, 265-266). Další mohyly a mohylníky datované literaturou do raného středověku jsou považovány za sporné (např. *Beneš 1980*, 34-35).

Od 10. století zobecňují tzv. řadové pohřebiště v blízkosti sídlišť. Nástup kostrového pohřbívání do plochých hrobů je spojován s přijímáním křesťanství. Milodary a pohřební výbava (mince, šperky a nádoby) umožňují dataci jednotlivých hrobů. Na vymezeném území byla řadová pohřebiště odkryta v Sušici a u Bolešín, jednotlivě je rozebírám v kapitole 6. Sporný je nález nádoby u Čeňkovy Pily - není jisté, zda se jedná o hrobový kontext, též údajné nálezy z Kadešic není možné ověřit (shrnutí *Beneš 1980*, 36).

Absence běžné pohřební výbavy, zánik řadových pohřebišť a jejich nahrazení pohřbíváním kolem kostelů v jádru sídliště se v našich zemích projevuje ve 12. století (*Klápště 1994*, 39). Do této kategorie je možné zařadit zničené pohřebišť v Myslívě a zkoumané pohřebišť na hradišti Prácheň. Řádně vysvěcený kostelní hřbitov se tak stal jediným oficiálním místem pro poslední odpočinek, výše postavení si mohli dovolit pohřeb v interiéru kostela (*Žemlička 2002*, 436-37). Svůj význam měly kostely pro případnou obranu osob a majetku. Zejména kostelní věže a jiná místa se spolehlivým uzavřením sloužila jako schránky cenností celé obce a to včetně privilegií (*Razím 1996*, 164-5).

Studium sakrálních památek je pro poznání vývoje osídlení velmi žádoucí. Nutností je kvalitní spolupráce řady oborů - především historie umění, historie, archeologie, geologie a dalších. Pro základní orientaci v sakrální architektuře vymezeného území a blízkého okolí jsou zásadní soupisové publikace (*Hostaš – Vaněk 1899; Hostaš – Vaněk 1900; Mencl – Benešová – Soukupová 1978; Poche 1977-82*). Další zásadní informace zůstávají rozdrobeny v řadě povětšinou regionálních periodik či pouze ve formě nálezových zpráv.

Sledování patrociníí při studiu vývoje osídlení a postupu kolonizace má určitá úskalí. Obliba určitých světců se měnila v rámci dobových projevů úcty či nově postavený kostel získává starší zasvěcení (*Boháč 1973*, 376 a 379). Dále je možné, že se při výběru patrociníí uplatňovaly mocensko-politické zájmy (*Boháč 1973*, 377). Pomocí sledování skupin zasvěcení lze rámcově postihnout šíření kolonizačních vln a zahušťování staré sídelní sítě (*Boháč 1973*, 379). Na vymezeném území je řada kostelů stavěných v románském a raně gotickém slohu. Prokazatelně románské jsou kostely v Albrechticích, Anníně, Buděticích, Bukovníku, Kolinci, Kvášňovicích, Malém Boru, Myslívě, Švihově, Velharticích, Zborovech a Zbynicích (obr. 14; obr. 15). Počátky moci šlechty ve 12. století jsou spjaty s práve s emporovými románskými kostely, u nichž bývá předpokládáno panské sídlo (podrobně v kapitole 6 u jednotlivých kostelů). Většina z nich prošla mladšími opravami a přestavbami (více v kapitole 6 jednotlivých katastrů).

Jak bylo výše zmíněno, z písemných pramenů je zřejmé, že do kolonizace území zasáhla církevní držba. Na vymezeném území se s kláštery jako takovými setkáváme pouze v rámci měst. Jedná se o dominikánský klášter v Klatovech, který vznikl po založení města, po roce 1300 byl přestěhován na předměstí Rybníčky (*Kolektiv 2010*,

55-58; Vlček – Sommer – Foltýn 1997, 302-303). Dále je roku 1339 zmiňován augustiniánský klášter v Sušici, zanikl začátkem 15. století, v roce 1651 byl kapucíny obnoven (Poche 1980, 468).

Hrady a tvrze

Zájem o hrady a tvrze má v českém prostředí dlouhou tradici. První souhrnná sedmidílná publikace *Böhmens Burgen, Vesten und Burgshlöser* od F. A. Hebera obsahuje řadu kvalitních rytin a zachycuje stav památek v daném období. Dílo *Hrady, zámky a tvrze království českého od Augusta Sedláčka z let 1882-1927* je dodnes základní literaturou především pro studium vývoje jednotlivých památek a historii jejich držitelů. Dalším souborným dílem je až poválečná publikace D. Menclové (1972). Autorka zkoumá hrady spíše z pohledu historie umění a předkládá dodnes uznávané dělení hradů na jednotlivé typy. V současné době se studiem hradů zabývá především T. Durdík (2000; zde shrnutí literatury). Tvrze jsou shrnuty v několika odborných i populárně naučných publikacích (Kolektiv 1998, 2000, 2005; Úlovec 2004).

Díličí studie zabývající se hrady a tvrzemi vychází ve sborníku *Castellologica bohemica*, *Archeologia historica*, v časopise *Hláska* a řadě regionálních časopisů a sborníků. Informace o stavebně-historických průzkumech a archeologických výzkumech získáme náleзовých zpráv.

Hradů (či jejich zřícenin) evidujeme na vymezeném území přibližně dvě desítky (obr. 17. a 18), vesměs všechny vznikly (některé i zanikly) v námi sledovaném chronologickém úseku. Za nejvýznamnější pro poznání sledovaného období lze považovat hrady Rabí, Prácheň a Petrovice. Na okrese Klatovy je větší množství tvrzí. Řada jich z různých příčin zanikla, jiné byly přestavěny na zámky či je pohltily hospodářské dvory. Přítomnost tvrze je dokladem alespoň dočasného významu vsi, na kterou je vázána. Poukazuje to také na jistou rozdrobenost územní držby mezi jednotlivé feudály. Novější tvrze, budované již jako renesanční sídla drobné šlechty, najdeme téměř na území každé obce. Celkový počet tvrzí na vymezeném území lze odhadovat na 120. Konkrétní stavby jsou zmiňovány v kapitole 6.

Města a vsi

Města jsou chápána jako činitel dynamických změn 13. století, problematika je v literatuře často diskutována (*Klápště 2005*, 293-388; *Kejř 1998*). Založení měst jistě zapříčinilo řadu především politických a ekonomických změn ve zkoumaném regionu. Jako složitější se jeví problematika tzv. trhových vsí, které bezesporu silně zasahují do procesu obchodu a směny na vymezeném území, nelze bez důkladného rozboru písemných zmínek sledovat. Do poloviny 14. století byly na vymezeném území na město povýšeny (či jako město založeny) Klatovy (okolo 1253), Sušice (první zmínka 1233) a Kašperské Hory (zmínka 1337). Výraznější nálezy značené keramiky z lokačních horizontů zmíněných měst by určitě zlepšily stav poznání keramické produkce daného regionu.

Náročná je problematika tzv. zaniklých osad (k zániku obecně např. *Klír 2008*, 180-185). Na vymezeném území je na základě písemných zmínek doloženo přibližně 60 zcela či částečně zaniklých osad. Z toho minimálně třetina prokazatelně existovala v závěru sledovaného období (*Roubík 1959*; *Rožmberský 1986*). Pouze část z nich je jednoznačně lokalizována v terénu (podrobně v kapitole 6 u jednotlivých katastrů).

Nálezy mincovních depotů

Mince v archeologických situacích přináší datační oporu, hromadné nálezy jsou cenné pro numismatiku a historické geografie. Mincovní depoty přináší důležité informace o struktuře osídlení oblasti a především o obchodu a obchodních stezkách na daném území. Archeologové oceňují nálezy mincí v nádobách - i přes některá úskalí pomáhají tyto nálezy s doplněním chronologie keramických nádob (např. souborné dílo *Radoměský – Richter 1974*). Naše poznání je ale díky ne vždy plnému dochování nálezů staršího data a možným unikům nálezů data mladšího jistě deformováno.

Na vymezeném území byla ze sledovaného období nalezena řada mincovních nálezů, které považuji za nutné podrobně rozebrat. Při jejich studiu se můžeme opřít o publikované zprávy a soupisy, ze starší literatury jmenujme studie J. Ječného (1920, 1921, 1922a, 1922b, 1927). Souborné práce vzniklé pod vedením E. Nohejlové-Prátové (1955, 1956, 1957) odráží tehdejší stav poznání a dodnes tvoří jednu ze základních pomůcek pro studium mincovních nálezů učiněných na území dnešní České republiky. J. Hásková (1983, 153-161) přibližuje nálezy mincovních depotů v jihozápadních Čechách a nastiňuje problém osídlení a obchodu 11.-13. století se zaměřením na oběh cizích mincí na našem území. Nové shrnutí nálezů z Klatovska s podrobným numismatickým popisem bylo zatím vypracováno pro grošové nálezy do poloviny 15. století (*Hána a kol. 2004*).

Denárové období

Nálezů denárového období (poslední třetina 10. století - rok 1300) je z vymezeného území známo hned několik.

Jako první uvedme známý nález z Běhařova. Na katastru obce (okraj ppč. 500) byl pracovníky JZD při podzimní orbě v roce 1967 objeven depot přibližně 1100 mincí ukrytých v nádobě (lahvi; dno nese značku v podobě děleného kruhu). Jednalo se o jihoněmecké feniky (též zvané polobrakteáty) z několika podunajských mincoven - nález představuje přehled oběživa na území dnešního Bavorska a Rakouska (58 různých typů). Jako příměs se v nálezu vyskytly ražby salcburského arcibiskupství, biskupství Ausburg a biskupství Würzburg (*Radoměský 1992, 246*). Nález je datován do druhé čtvrtiny 12. století.

Nález depotu mincí z Hodousic byl učiněn v roce 1931 při kopání základů pro domek J. Fleischmana (parcela číslo 935). Obsahoval 564 kusů českých denárů (Vratislav II., Břetislav II., Bořivoj II., Vladislav I., Svatopluk) a jihoněmeckých feniků. Mince byly uloženy v nádobce se zbytky textilie. K uložení depotu došlo někdy po roce 1120 (*Nohejlová-Prátová 1956*, 38). Nález detailně zpracoval P. Radoměřský (1952). Mince jsou uloženy ve VHM (přír. č. 114376) a ZČM (přír. č. A 3003/73), nádobka je ve VHM (inv. č. 928), textilie se zřejmě nedochovala. Nádoba – hrnek je zdoben vlnicí a mělkými rýžkami, okraj je olámán. Uvnitř jsou znatelné stopy lepení, povrch je drsný, místy je silně očazen, barva je šedá. Výška nádoby je 76 mm, průměr dna přibližně 60 mm. Dno je podsýpané a mírně dovnitř klenuté a nenesla značku (*Radoměřský – Richter 1974*, 76).

Ve Vřeskovicích byl v roce 1884 při orbě na poli pod hřbitovem nalezen depot složený z 96 bavorských feniků (*Ječný 1922*, 63; *Hásková 1983*, 153). Jedna mince by měla být uložena ve VHM pod přír. č. 174. Není známo, zda byl depot uložen v nádobě.

Depot z Nehodíva našel V. Havlík v roce 1903 při orání zahrady. Jednalo se o 500 bavorských feniků a 1000 brakteátů uložených v tuhové nádobě v průběhu 13. století. Nálezy jsou uloženy především ve VHM (inv. č. N 1769 – 37 kusů) a ZČM (*Nohejlová-Prátová 1956*, 88; *Ječný 1921*, 9; *Ječný 1927*, 1-16). Jmenovaná tuhová nádoba se nezachovala.

V Sušici (přesná lokalizace není známa) byl zřejmě před rokem 1929 objeven depot chebských feniků z konce 12. století. Z tohoto nálezů by mělo být přibližně 500 kusů zachováno v NM v Praze (*Nohejlová-Prátová, 1956*, 50). Není známo, zda byl depot uložen v nádobě.

Nálezy z Běhařova, Hodousic a Vřeskovic potvrzují existenci stezky pravděpodobně vedoucí od Starého Plzeňce na Nýrsko, u dnešní Svaté Kateřiny procházela na bavorský Neukirchen a pak dále k Dunaji, nejspíše do Řezna. Nález z Nehodíva může souviset se stezkou spojující hradská centra dnešních jižních a západních Čech (např. *Štěpančík 2010*, zde další literatura). Stranou stojí nejasný nález ze Sušice, ten by mohl souviset se stezkou vedoucí proti proudu Otavy a dále ve směru na Pasov.

Grošové období

Z nálezů mincí grošového období jmenujme (následující odstavec je celý zpracován podle nejnovější sumarizace - *Hána a kol. 2004*) nález českých a francouzských florénů vyzvednutý v Horažďovicích roku 1934; nález pražských grošů Václava II., Jana Lucemburského a Karla IV. z Janovic nad Úhlavou z roku 1909; nález pražských grošů Karla IV. a Václava IV. z Běhařova u Všerub z roku 1915; nález pražských grošů Karla IV. a Václava IV. z Klatov - Koldinovy ulice z roku 1936; nález pražských grošů Karla IV. a Václava IV. z Defurových Lažan z roku 1937; nález pražských grošů Karla IV. a Václava IV. z Vřeskovice z roku 1922; nález pražských grošů Václava IV. z Bíluk z roku 1908; nález pražských grošů Václava IV. z Bezděkova u Klatov z roku 1925; nález pražských grošů Václava IV. z Horních Němčic u Čachrova z roku 1903; nález pražských grošů Václava IV. z Radinov z roku 1906; nález pražských grošů Václava IV. z Borov (Nezdic) z roku 1975; nález pražských grošů Karla a Václava IV. z Měčina z roku 1946; nález pražských grošů Václava IV. a feniků z Klatov z roku 1925; nález pražských grošů Václava IV. a feniků z Újezdu u Plánice z roku 1922; dále nedochované nálezy z Bolešín (pražské groše, nalezeno roku 1956), Budětic (neznámý počet grošů Jana Lucemburského, nalezeno poblíž kovárny roku 1889), Chudenic (neznámý počet pražských grošů Václava IV., nalezeno roku 1901), Komušína (126 pražských grošů Jana Lucemburského, nalezeno při bourání v jihozápadní části obce roku 1792), Nezdic na Šumavě (neznámý počet pražských grošů Václava IV., nalezeno 1940), Oseka (455 pražských grošů Václava IV., nalezen u čp. 8 roku 1929), Šimanova (189 pražských grošů Karla IV. a Václava IV., nalezeno roku 1840) a z osady Vlčince u Buršic (asi 50 grošů Jana Lucemburského, nalezeno roku 1889). K nálezům patří ještě samostatně publikovaný (*Hána a kol. 2002*) nález z obce Defurovy Lažany nalezený v roce 1999, který obsahoval 857 grošů a feniků z různých mincoven.

Z geografického rozboru (*Hána a kol. 2004, 97*) vyplývá, že nálezy mincí se soustřeďují v rámci bývalého okresu Klatovy do tří oblastí:

- a) severní Klatovsko (Vřeskovice, Borovy, Měčín, Bíluky, Újezd u Plánice)
- b) jižní Klatovsko (Bezděkov, Janovice nad Úhlavou, Běhařov, Radinovy, Klatovy)
- c) Velharticko (Horní Němčice, Přestanice a Radinovy)

Stranou zůstávají nálezy z Horažďovic, Defurových Lažan a Hájků u Všerub. Je otázkou zda se jedná o odraz nějaké historické skutečnosti či stav výzkumu. Nálezy se

koncentrují v osídlené oblasti, často přímo ve vsi, v městské zástavbě a méně často v prostoru dnešních polností.

Rozbor mincovních nálezů období 14. a 15. století přináší pro tuto práci skromné informace o osídlení regionu. Ve většině případů (mimo Vlčince) předchází první písemná zmínka o vsi době uložení depotu. Dále doplňuje představu o provenienci mincí a možnostech kontaktů v daném období. Pro výzkum keramické produkce jsou důležité nálezy uložené v nádobě (Hájek u Všerub, Klatovy – Koldinova ulice, Defurovy Lažany, Horní Němčice, Borovy, Měčín, Újezd u Plánice, Klatovy čp. 30, Zavlekov – Vlčince). Zachovány zůstaly pouze u pěti nálezů - Klatovy Koldinova ulice (torzo poklice), Horní Němčice (dochovány tři zlomky keramiky), Měčín (torzo hrnku, odražené dno, *Hána a kol. 2004*, obr. 16), Klatovy čp. 30 (dochován celý džbánec, dno odřezávané, *Hána a kol. 2004*, obr. 19) a Defurovy Lažany (1999, zachován téměř celý hrnek, dno podsýpané, *Hána a kol. 2002*, obr. 4).

Žádná z jmenovaných nádob (či její torzo) není otatřena značkou.

6. Raně a vrcholně středověké lokality v rámci sledované oblasti.

Pro orientaci v získaných archeologických a historických poznatcích je nutné pracovat se stávajícím administrativním rozdělením vymezeného území. Pro potřeby evidence archeologických akcí pro systém Archiv Archeologického ústavu v Praze (na totožném principu funguje hlášení do Výzkumů v Čechách) jsou jako základní výseky krajiny používány tzv. katastry obcí. Situace není ale jednoduchá – v průběhu dvacátého století docházelo k změnám názvů katastrů, jejich slučování a rozdělování, přechodu jednotlivých místních částí do sousedních katastrů a částečnému či úplnému zániku osad (především v pohraniční oblasti). Proto je při práci s tzv. starými nálezy nutno pracovat s retrospektivními a historickými lexikony obcí (např. *Kolektiv 2006a*) a nikdy nemáme úplnou jistotu správného zařazení do katastru (omyly autorů hlášení, lokalizace „na střed listu ZM - pian 4; atd.).

Bývalý okres Klatovy spadá od 1. ledna 2003 pod Plzeňský kraj. Okres Klatovy se skládá z 94 *obcí* (míst se samosprávou), celkem 415 *katastrů*, na kterých je v současné době registrováno 479 tzv. částí obcí. Rozeznávány jsou ještě tzv. základní sídelní jednotky. Za sídelní jednotku je považována část obce ale i čtvrti u měst, části vsí po konurbaci vsi sousední i tzv. odloučená zástavba (samoty a menší vesnice, částečně zaniklé či částečně obnovené vsi). Takovýchto žijících základních sídelních jednotek je na okrese Klatovy 520 (údaje se různí <http://www.uir.cz/>; http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/uzemni_ciselniky; v práci vycházím z platného číselníku katastrů [http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx? PRARESKOD=998&MENUID=0&AKCE=DOC:10-CISE_KUAP](http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=0&AKCE=DOC:10-CISE_KUAP)).

V přehledové tabulce (tab. 1) uvádím seznam **obcí** (tučně), částí obcí - tzv. katastrů (normálně) a *základních sídelních jednotek* (kurzívou). Zmiňuji pouze pro tuto práci smysluplné základní sídelní jednotky, především menší vesnice (s předpokladem staršího osídlení), samoty související se zaniklou či částečně zaniklou vsí a v neposlední řadě místa, ke kterým máme k dispozici starší písemnou zmínku. V textové části u nich vždy uvádím část obce, ke které katastrálně náleží. Vynechal jsem ty sídelní jednotky,

které souvisí pouze s novodobou zástavbou (především u měst – např. Sušice – K Vodojemu).

V této kapitole prezentuji obce a jejich části nikoli v přímém abecedním pořádku, nýbrž nechávám pohromadě vždy katastry a části obce spadající pod jednu obec, vymezené území je takto členěno do větších (přibližně stovky) celků, pro snazší orientaci se čísla obcí shodují s čísly uvedenými v mapě (obr. 20).

Tento způsob lépe odráží historickou skutečnost, pomáhá lépe mapovat vývoj osídlení, interpretovat nálezy z vymezeného období a v neposlední řadě umožňuje zařadit hůře lokalizované nálezy a zaniklá sídla.

1. Běhařov

Obec Běhařov se nachází na západním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Běhařov a Úborsko.

K.ú. Běhařov

Na k.ú. Běhařov se nachází pouze ves Běhařov. První zmínka o vsi pochází z roku 1352 (*Profous 1947*, 37).

Ve vsi se nachází kostel sv. Prokopa, jedná se o původně raně gotickou jednolodní stavbu s čtvercovým presbytářem, trojbokým závěrem a hranolovou věží na severní straně. Přestavován byl v 18. a 1. polovině 20. století (*Poche 1977*, 40; *Hostaš – Vaněk 1902*, 7-9). Ve vsi stála v místě dnešního zámečku tvrz, ta je zmiňována v 2. polovině 14. století (*Sedláček 1893*, 153; *Kolektiv 1985*, 29).

V okolí vsi Běhařov uvádí F. *Roubík (1959, 62)* zaniklou ves Budislavice či Budislavičky, ta je jako pustá připomínána v roce 1543.

Na katastru obce (okraj ppč. 500) byl pracovníky JZD při podzimní orbě v roce 1967 objeven depot přibližně 1100 mincí (převážně jihoněmecké feniky) ukrytých v lahvi. (*Radoměřský 1992*, 246). Nález je datován do druhé čtvrtiny 12. století. Lahev byla při nálezů rozbita, podařilo se ji ale zrekonstruovat. Dno je opatřeno **značkou** v podobě kříže v kruhu (třída A; obr. 21:1-3 a 59:1, 2), značka umístěna excentricky a je dobře otištěna.

Na místě nálezů mincí byly v následujícím roce (1968) získány zlomky mladohradištní keramiky, odkryt byl jeden objekt (datován do 13. století) a zbytky kulturní vrstvy (*Smetánka – Hrdlička 1969*, 392). Tyto nálezy (uloženy ve VHM) dna se značkou neobsahují. Další nálezy zde nově sběrem získali J. Eigner a M. Řezáč (*Eigner 2010*, 15).

K.ú. Úborsko

Na k.ú. Úborsko se nachází pouze ves Úborsko. První zmínka o vsi pochází z roku 1539, kdy je nazývána Auborz (*Profous – Svoboda 1957*, 414).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

2. Běšiny

Obec Běšiny se nachází v jižní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Běšiny, Hořákov, Kozí, Rajské a Úloh.

K.ú. Běšiny

Na k.ú. Běšiny se nachází pouze ves Běšiny a dvůr Hubenov. První zmínka o vsi Běšiny pochází z roku 1379, kdy je nazývána Biessin (*Profous 1947*, 62).

Ze staršího kostela (první písemná zpráva o kapli Navštívení Panny Marie pochází z roku 1654) mohou pocházet zlomky kamenných klenebních žeber objevené při archeologickém dohledu opravy kostela (*Hůrková – Pícka 2008b*, 15).

V obci se nachází pozůstatky dvou tvrzí, přičemž starší je situována na ostrůvku na rybníce. Písemné zmínky o tvrzi pocházejí až z roku 1602, uvažuje se ale i o století 14. (*Sedláček 1893*, 251; *Kolektiv 1998*, 20-21; *Úlovec 2004*, 19-22).

První zmínka o dvoru Hubenov pochází až z roku 1668 (*Profous 1947*, 697).

Bezejmenná zaniklá osada s původně gotickým kostelem sv. Bartoloměje se nachází severovýchodně od obce (*Rožmberský 1986*, 292). Kostel byl zrušen až v roce 1788, do té doby byl farním kostelem pro ves Běšiny (*Poche 1982*, 452; *Hostaš – Vaněk 1899*, 1-6).

Nepočetný soubor keramiky ze 13.-14. století našli J. Eigner a J. Fröhlich východně od vsi Běšiny (*Eigner 2010*, 16). Soubor neobsahuje dna se značkami.

K.ú. Hořákov

Na k.ú. Hořákov se nachází pouze ves Hořákov. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Horzakov (*Profous 1947*, 611).

V prostoru bývalého zámku je předpokládána existence starší tvrze (*Úlovec 2004*, 80-83).

Na katastru nebyly jinak zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kozí

Na k.ú. Kozí se nachází pouze ves Kozí. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kozli (*Profous 1949*, 346).

A. Sedláček (1893, 255) uvádí zemanský dvorec - sídlo Kousků ze Sobětiček a Jeníšků z Újezda.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Rajské

Na k.ú. Rajske se nachází pouze ves Rajske. První zmínka o vsi pochází z roku 1380, kdy je nazývána Rayske (*Profous 1951*, 536).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Úloh

Na k.ú. Úloh se nachází pouze ves Úloh. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Vloh (*Profous – Svoboda 1957*, 445).

Kostel sv. Petra a Pavla měl být původně gotický. Znovu byl postaven v roce 1763, pak sloužil jako sýpka (*Hostaš – Vaněk 1899*, 185; *Poche 1982*, 140).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

3. Bezděkov u Klatov

Obec Bezděkov se nachází v západní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bezděkov, Koryta, Poborovice, Struhadlo, Tetětice a Vítaná.

K.ú. Bezděkov

Na k.ú. se nachází pouze ves Bezděkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy je nazývána Bezdekow (*Profous 1947*, 66).

Ze 14. století zřejmě pochází tvrz, která byla později pohlcena barokním zámkem (*Hostaš – Vaněk 1899*, 6-7; *Sedláček 1893*, 165; *Poche 1977*, 70; *Úlovec 2004*, 22-27).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Koryta

Na k.ú. Koryta se nachází pouze ves Koryta. První zmínka o vsi pochází z roku 1316, kdy je jmenován jakýsi Nyepr de Koryt (*Profous 1949*, 314).

Ve vsi stála tvrz (nejspíše v prostoru dnešního čp. 45). Připomínána poprvé po roce 1406 (*Sedláček 1893*, 166; *Kolektiv 1985*, 154).

Do okolí Koryt bývá umístována zaniklá ves Mladoňovice, písemná zmínka o ní pochází z roku 1331 (*Sedláček 1908*, 611; *Roubík 1959*, 64; *Rožmberský 1986*, 315-316).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Poborovice

Na k.ú. Poborovice se nachází pouze ves Poborovice. První zmínka pochází až z roku 1642, kdy je zmiňován dvůr Poborovice (*Profous 1951*, 387).

Existence domnělých zaniklých osad Poborovice a Volenov, ke kterým se váže až novověká písemná zmínka (*Profous 1951*, 387; *Profous 1947*, 110, *Roubík 1959*, 64-65), nebyla jednoznačně potvrzena a je otázkou, zda se nejedná pouze o novověké vrchnostenské dvory (*Rožmberský 1986*, 332 a 334).

K.ú. Struhadlo

Na k.ú. Struhadlo se nachází pouze ves Struhadlo. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy je nazývána Stirhadlo (*Profous – Svoboda 1957, 215*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Tetětice

Na k.ú. Tetětice se nachází pouze ves Tetětice. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy je nazývána Setzietycz (*Profous – Svoboda 1957, 332*).

Zámeček v Teteticích vznikl až v 18. století (*Hostaš – Vaněk 1899, 174; Úlovec 2003, 485-489*). Během husitských bouří ves částečně zanikla (*Rožmberský 1986, 330*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vítaná

Na k.ú. Vítaná se nachází pouze ves Vítaná. První zmínka o vsi pochází z roku 1839, kdy je nazývána Chönvilkomm (*Profous – Svoboda 1957, 557*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

4. Biřkov

Obec Biřkov nachází v severozápadní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Biřkov.

K.ú. Biřkov

Na k.ú. Biřkov se nachází vsi Biřkov a Zderaz.

První zmínka o vsi Biřkov pochází z roku 1245, kdy je nazývána Birkov a je jmenován jakýsi Brcislai (*Profous 1947, 75*).

Severovýchodně od vsi stála gotická tvrz, zachoval se vodní příkop. Místo nese název Na tvrzi (*Sedláček 1893, 191; Kolektiv 1985, 34*).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zderaz

Na k.ú. Zderaz se nachází pouze ves Zderaz. První zmínka o vsi pochází z roku 1789, kdy je nazývána Zdaras (*Profous – Svoboda 1957, 761*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

5. Bolešiny

Obec Bolešiny se nachází východně od Klatov. Spadají pod ni katastrální území Bolešiny, Domažličky, Kroměždice, Pečetín, Slavošovice a Újezdec.

K.ú. Bolešiny

Na k.ú. Bolešiny se nachází pouze ves Bolešiny. První zmínka o vsi pochází z roku 1529, kdy je nazývána Bolessiny (*Profous 1947*, 112).

Do oblastí mezi vsí Bolešiny a Domažličky je umístována zaniklá ves Chrást, první zmínky o ní jsou až ze 16. století, zanikla za třicetileté války (*Rožmberský 1986*, 301).

V roce 1959 na ppč. 973 proběhl archeologický výzkum, který zachytil řadu pravěkých památek (především doba bronzová) a též část raně středověkého kostrového pohřebiště, odkryty byly čtyři kostry, u jedné byla nalezena stříbrná esovitá záušnice (*Šaldová 1961*, 737-9; *Beneš – Štefanová-Šaldová 1963*; *Dubová 1990*, 40; *Schejbalová 2011*, 58).

Na jaře 2005 proběhla kontrola skrývky pro stavbu rodinného domu. Na ploše skrývky bylo sebráno několik zlomků vrcholně středověké keramiky (13.-14. století). Nebyl zaznamenán žádný objekt ani vrstva. Jádru sídliště by mohlo ležet poněkud výše po svahu nad bezejmenným potokem. Nálezy jsou uloženy ve VHM pod inv.č. 18208-18209 (*ARÚ Praha HLAS 2462/2007*). Tento drobný soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

V roce 2006 našel M. Řezáč během povrchového průzkumu pole na svahu mezi pravým břehem Domažličského potoka a lesem s kótou Hora méně výraznou koncentraci pravěké a vrcholně středověké keramiky (13.-14. stol.). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod př.č. 125/2007 (*ARÚ Praha HLAS 2456/2007*). Tento drobný soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Domažličky

Na k.ú. Domažličky se nachází pouze ves Domažličky. První zmínka o vsi pochází z roku 1319, kdy je nazývána Domasicz (*Profous 1947*, 384).

Ve starém sbírkovém fondu VHM je pod inv. č. 3331 uložena keramická nádoba, náhodně nalezená v roce 1958 na poli „Pod horou“ na k. ú. Domažličky. Lokalita je situována na jihovýchodním svahu obtékaném na východní straně bezejmennou vodotečí a na jihu Domažličským potokem (*Hůrková – Pícka 2005*, 99). Jedná se o částečně rekonstruovaný keramický hrnek s nízkým odsazeným hrdlem a jednoduchým okrajem. Výduť je zdobena nepravidelnou vlnicí a pásem šikmých vrypů. Plocha dna je celá doplněná sádrou, není tedy známo, zda dno neslo značku. Nádobka je datována do 2. poloviny 10. století (*Hůrková – Pícka 2005*, 99).

Na jaře 2006 získal M. Řezáč povrchovým sběrem na třech polohách v okolí vsi Domažličky zlomky keramiky. Nejvýraznější je poloha označená B – jedná se o koncentraci zlomků keramiky datovaných do 10. až 14. století (*ARÚ Praha Hlas 2456/2007*). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod př. č. 123/2007. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Do okolí vsi Domažličky je situována zaniklá ves Domašice, s velkou pravděpodobností se jedná o dnešní Domažličky (*Rožmberský 1986, 298*).

K.ú. Kroměždice

Na k.ú. Kroměždice se nachází pouze ves Kroměždice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kromiezdicz (*Profous 1949, 414*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Pečetín

Na k.ú. Pečetín se nachází pouze ves Pečetín. První zmínka o vsi pochází z roku 1552, kdy se píše o Peczietinowie (*Profous 1951, 332*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Slavošovice

Na k.ú. Slavošovice se nachází pouze ves Slavošovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1380 (*Profous – Svoboda 1957, 102*). Ves zanikla zřejmě za husitských bouří, později byla obnovena (*Rožmberský 1986, 324-325*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky, ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Újezdec

Na k.ú. Újezdec se nachází pouze ves Újezdec. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Vgezdec (*Profous – Svoboda 1957, 439*).

Nedochovaná tvrz je poprvé zmiňována v roce 1513 (*Sedláček 1893, 168; Kolektiv 1985, 371*).

V polohách U Škvářína a Pod Horou získal v letech 2003 a 2007 J. Král několik zlomků keramiky ze střední doby hradištní (*Král – Metlička 2009, 219-220*).

6. Borovy

Obec Borovy se nachází na jižním okraji okresu Plzeň-jih. Spadá pod ni pouze katastrální území Borovy, které sousedí s katastrálním územím obce Červené Poříčí (okres Klatovy). Některé nálezy 13. století z katastru obce jsou uloženy ve VHM, proto jsem tuto obec do soupisu zařadil.

K.ú. Borovy

Na k.ú. Borovy se nachází pouze ves Borovy. První písemná zmínka o vsi pochází z roku 1358 (*Profous 1947, 127*).

Pravděpodobně gotická či renesanční tvrz je poprvé připomínána v roce 1544. Později sloužila jako sýpka, zanikla v 18. století (*Sedláček 1893, 209-210; Ryšavý – Rožmberský 2003*). Ve výkopu byl dokumentován recentními zásahy poškozený objekt

z 2. poloviny 13. stol (*Hůrková 2009a*, 15). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna nádob.

7. Břežany

Obec Břežany se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Břežany.

K.ú. Břežany

Na k.ú. Břežany se nachází pouze ves Břežany. První zmínka o vsi pochází z roku 1319, kdy je nazývána Brziezany a je zmiňován jakýsi Ulrici de Pottenstein (*Profous 1947*, 170).

Vrch Slavník (kóta 625) asi 1,5 km severně od vsi byl dříve dáván do souvislosti se západní hranicí panství Slavníkovců, rekognoskace A. Beneše a J. Michálka nepotvrdila žádné stopy osídlení (*Beneš 1964*, 22; *týž 1969*, 16-17).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

8. Budětice

Obec Budětice se nachází ve východní části okresu Klatovy - mezi Sušicí a Horažďovicemi. Spadají pod ni katastrální území Budětice, Lipová Lhota a Vlkonice.

K.ú. Budětice

Na k.ú. Budětice se nachází pouze ves Budětice. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je nazývána a je zmiňován jakýsi Bohuslav de Budititz (*Profous 1947*, 201).

Přímo v obci Budětice se nachází původně románský kostel sv. Petra a Pavla, který je jako farní připomínán v roce 1355. Jedná se o jednoduchou obdélnou orientovanou stavbu s polokruhovým presbytářem, portál je vně lodi. Datován je do 1. poloviny 13. století, v roce 1765 prošel úpravami (*Hostaš – Vaněk 1900*, 8; *Kuthan 1976*, 187; *Poche 1977*, 145). Dohledy při odvlhčování kostela na jaře 2010 nepřinesly žádné zásadní informace o stáří a vývoji kostela (*Hůrková 2010a*). Ve vsi byla v letech 1956-1957 odkryta při kopání sklepa u čp. 3 zemnice či zahlubená část stavby s ohništěm a zásobní jámou, podle nálezů datována do 11.-12. století (*Smitka 2004*, 23-24). Materiál má být uložen někde v Plzni (*Smitka 2004*, 24), zatím se nepodařilo ho dohledat a revidovat (za pomoc při pátrání děkuji P. Břicháčkoví).

Necelý kilometr severně od jádra obce se na vrchu Čbán (též Džbán) nachází zřícenina hradu. Hrad vznikl patrně ve 2. polovině 13. století, podle T. Durdíka (2000, 90) se jedná o šlechtickou aplikaci tzv. hradu přechodného typu. Po Buděticích se píše Bohuslav z Budětic – jeden z pánů z Budětic, kteří vlastnili na dnešním Sušicku rozsáhlé pozemky. Hrad zanikl kolem roku 1300 (*Durdík 1973*, 340; *týž 2000*, 90; *Kříž 2000*, 3-4). T. Durdík se domnívá, že jmenovaný Bohuslav založil či spíše získal již stojící výstavnější hrad Rabí. Areál zříceniny hradu Džbán je tvořen protáhlou elipsou,

v jejímž čele stála kulatá věž, k níž přiléhal obdélníkový palác. Ze tří stran hradu se z opevnění zachoval jen příkop. Kromě uvedených objektů nejsou na poměrně značné ploše zachovány zbytky dalších staveb.

Z prostoru zříceniny hradu pochází zajímavá konvička, která zde byla vyzvednuta místními dětmi a odevzdána do školy na Rabí. Nádobka má dochovanou výšku 72 mm, nese stopy obtáčení a je oxidačně vypálena do šedohnědých tónů. Trubkovitá výlevka je odlomena a vrchní část je upravena podobně jako u středověkých keramických pokladniček – jen je svrchní část proti výlevce v rozsahu přibližně jedné třetiny vyříznuta. Nález lze s opatrností interpretovat jako konvičku ke krmení dětí (*Durdík 1973*, 339 – 340). Dno je podsýpané a nenese hrnčířskou značku. Na základě historických souvislostí i technologie samotné konvičky lze uvažovat o její dataci na konec 13. století (*Durdík 1973*, 340).

V muzeu Šumavy v Sušici pod inv. č. 27 by měla být uložena nádoba, která údajně pochází z hradu Džbán. Při opakované prohlídce depozitáře nebyla nalezena. Podle popisu a vyobrazení (*Charvát nedat.*, 5, obr. 10; převzatý obr. 57:1) zřejmě dno nádoby nenese značku.

Severně od silnice Rabí - Budětice, přibližně 350 m jižně od kóty 529 získala J. Hůrková povrchovým sběrem v roce 1997 (v rámci projektu Výzkum osídlení povodí Černíčského potoka) na ploše cca 500x50 m několik nevýrazných zlomků tuhé keramiky, které datovala do 12.-13. století. Tento drobný soubor je uložen ve VHM pod př. č. 107/97 a neobsahuje žádná hodnotitelná dna či jejich zlomky.

Na zahradě u čp. 60 byl v roce 1889 vykopán depot pražských grošů Jana Lucemburského (*Ječný 1922*, 45).

V okolí Budětic je předpokládána ves Bohov, která zanikla po roce 1625 (*Roubík 1959*, 75; *Profous 1947*, 101).

K.ú. Lipová Lhota

Na k.ú. Lipová Lhota se nachází pouze ves Lipová Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Lhotka (*Profous 1949*, 548).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vlkonice

Na k.ú. Vlkonice se nachází pouze ves Vlkonice. První zmínka o vsi pochází z roku 1428 (*Profous – Svoboda 1957*, 580).

V září 1992 provedla J. Hůrková sběr na úpatí mírného svahu na levém břehu bezejmenného přítoku Černínského potoka, získala hodnotný soubor mladohradištní (RS4) keramiky. Další materiál z této lokality byl získán v rámci projektu „Výzkum osídlení Černínského potoka“ v roce 1997 (*Hůrková 1995b*, 385; *Hůrková 1998e*, 204).

Z nálezů (uloženy ve VHM pod inv. č. 902-909) jsem vybral pouze jeden zlomek dna a přídní (inv. č. 905); dno nese část **značky** v podobě kruhu (třída A)

9. Bukovník

Obec Bukovník se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Bukovník.

K. ú. Bukovník

Na k.ú. Bukovník se nachází pouze ves Bukovník. První zmínka o vsi pochází z roku 1251, kdy je nazývána Bvcovník a je zmiňován jakýsi Dobezs de Bvcovník (*Profous 1947*, 214).

V jádru dnešní obce stojí kostel sv. Václava. Jedná se o jednolodní stavbu s půlkruhově zakončeným presbytářem a hranolovou věží v západním průčelí. Ústupkový portál s bohatou profilací (výžlabky, bobule) je datován do období kolem roku 1240, uvažuje se o vlivu strakonické stavební huti. Kostel byl přestavován ve 14. a 17. století (*Kuthan 1976*, 188-189; *Poche 1977*, 150; *Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*, 43 - 44). Jako farní je připomínán poprvé v roce 1360.

Ve vsi měla stát tvrz (*Hostaš – Vaněk 1900*, 13-17, *Turek 1938*, 397; *Úlovec 2004*, 30-32; *Pelikán 1952*, 117). Nebyla zatím přesvědčivě lokalizována, lze uvažovat o jejím umístění na pahorku, kde stojí kostel sv. Václava.

V roce 1937 předal p. Hubač do muzea v Sušici soubor keramiky nalezený na „poli u Bukovníku“ (*Charvát* nedat, 5, obr. 1 a 2). Soubor je uložen v Muzeu Šumavy pod inv. č. 3317/1-21. Některé zlomky mají hradištní charakter. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

F. *Roubík* (1959,75) uvádí na jih od Bukovníka zaniklou ves Prašivá, písemná zmínka o ní pochází z roku 1382. Ves nebyla zatím v terenu lokalizována.

10. Čachrov

Rozlehlá obec Čachrov se nachází v jihozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bradné, Březí, Čachrov, Dobřemilice, Chřepice, Chvalšovice, Javorná, Jesení, Kunkovice, Onen Svět, Svinná, Zahrádka u Čachrova a Zhůří.

K.ú. Bradné

Na k.ú. Bradné se nachází pouze ves Bradné. První zmínka o vsi pochází z roku 1555, kdy je nazývána Broden (*Profous 1947*, 141).

K.ú. Březí

Na k.ú. Březí se nachází pouze ves Březí. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Brziezie (*Profous 1947*, 160).

Ve vsi se u rybníka nachází tvrz postavená po roce 1595, je možné, že nahradila starší šlechtické sídlo (*Poche 1982*, 445; *Kolektiv 1985*, 40; *Sedláček 1983*, 267; *Kolektiv 1998*, 49-50).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Čachrov

Na k.ú. Čachrov se nachází pouze ves Čachrov. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Czachrow (*Profous 1947*, 262).

V jádru vsi stojí gotická tvrz z 2. poloviny 14. století, původně se čtyřpatrovou věží a roubenou komorou. K tvrzi bylo později přistavěno renesanční křídlo (*Kolektiv 1985*, 47-48; *Kolektiv 1998*, 72-73; *Sedláček 1893*, 266-267; *Úlovec 1999*, 98-105; *Úlovec 2004*, 37-42).

Na katastru Čachrov se nachází zaniklá ves Chřepice, zmiňována je před polovinou 16. století a zanikla (částečně) po třicetileté válce (*Rožmberský 1986*, 301; *Profous 1949*, 130).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dobřemilice

Na k.ú. Dobřemilice se nachází pouze ves Dobřemilice. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Dobřemilicze (*Profous 1947*, 356).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chřepice

Na k.ú. Chřepice se nachází pouze ves Chřepice. První zmínka o vsi pochází z roku 1560, kdy je nazývána Chrzepicze (*Profous 1949*, 389).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chvalšovice

Na k.ú. Chvalšovice se nachází vsi Chvalšovice a Předvojovice. První zmínka o vsi Chvalšovice pochází z roku 1404, kdy je nazývána Chwalissowicze (*Profous 1949*, 76). První zmínka o vsi Předvojovice pochází z roku 1428, kdy je nazývána Předvojovice (*Profous 1951*, 464).

Ve starém fondu VHM je pod inv. č. K48 uložena oxidačně pálená mísovitá poklička, dno nese značku, je opatřeno dvěma vrtanými otvory, a pod inv. č. K49 uloženo torzo nádoby, dno se nedochovalo. Oba předměty muzeu věnoval poštovní Živný z Čachrova v roce 1948. Nálezy je možné datovat do 13.-14. století.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky z vymezeného období.

K.ú. Javorná

Na k.ú. Javorná se nachází ves Javorná a řada samot. První zmínka o vsi Javorná pochází z roku 1614 (*Brokeš 1975*, 15).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Jesení

Na k.ú. Jesení se nachází pouze ves Jesení. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Jessen (*Profous 1949*, 130).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kunkovice

Na k.ú. Kunkovice se nachází pouze ves Kunkovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Koukowicze (*Profous 1949*, 446).

Ve vsi se nachází tvrz, která vznikla nejspíše až v 16. století (podrobně *Rožmberský – Švábek 1987*, 67-78).

Do okolí vsi je situována zaniklá osada Hodkovice, která je uváděna roku 1428 (*Roubík 1959*, 75). Při stavbě chaty na návsi našel J. Tureček v roce 1988 několik keramických zlomků z 15.-16. století (jsou uloženy v ZČM pod inv. číslem 24081-24082).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Onen Svět

Na k.ú. Onen Svět se nachází pouze ves Onen Svět. První zmínka o vsi pochází z roku 1568, kdy je nazývána Nowej Swiet (*Profous 1951*, 246).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Svinná

Na k.ú. Svinná se nachází pouze ves Svinná. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Swynyem (*Profous – Svoboda 1957*, 255).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zahrádka u Čachrova

Na k.ú. Zahrádka u Čachrova se nachází pouze ves Zahrádka. První zmínka o vsi pochází z roku 1373, kdy je nazývána Zahradca (*Profous – Svoboda 1957*, 714).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zhůří

Na k.ú. Zhůří se nacházela ves Zhůří. První zmínka o vsi pochází z roku 1654 (*Profous – Svoboda 1957*, 775). Ves byla po roce 1945 zbořena.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

11. Černíkov

Obec Černíkov se nyní nachází na západním okraji okresu Klatovy, před rokem 2007 patřila pod okres Domažlice. Spadají pod ni katastrální území Černíkov, Rudoltice, Slavíkovice a Vílov.

K.ú. Černíkov

Na k.ú. Černíkov se nachází pouze ves Černíkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Crnikow (*Profous 1947*, 289).

Na vrcholu Velký Kouřim se nachází zřícenina hradu Rochumberk. Ten podle archeologických nálezů vznikl snad na přelomu 12. a 13. století (*Durdík 2000*, 488). Zakladatelem mohl být král Přemysl Otakar I; jednalo by se potom o hraniční opěrný bod, či jeho komoří Černín z rodu Drslaviců, pak by se jednalo o poměrně časný průlom královského práva na stavbu opevněných sídel (*Durdík 2000*, 488). Hrad byl vystavěn na výrazném vrcholu, jeho dispozice byla dvojdílná. Valem a příkopem byl obehnan ze třech stran. Mezi oběma částmi byl také příkop, vzhledem ke stavu průzkumu nelze rozhodnout, která část byla dominantnější. Vnitřní zástavba byla zřejmě především dřevěná, v ploše hradu se nachází minimum reliktní zdiva. Spolu s hrady v Petrovicích u Sušice a Džbánem u Budětic zastupují starší fázi hradních opevnění na bývalém okrese Klatovy a nesou znaky tzv. hradů přechodného typu.

K.ú. Rudoltice

Na k.ú. Rudoltice se nachází pouze ves Rudoltice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Rudolticz (*Profous 1951*, 611).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky z vymezeného období. Ve starém fondu VHM jsou evidovány nálezy z domu č.p. 3, kter byly získány v roce 1933. Část je v současnosti zapůjčené ve stálé expozici na zámku v Chudenicích. Jedná se o Soubor keramiky datovatelný do 13. století. Soubor údajně obsahuje torzo hrnce (inv. č. 1748) se značkou v podobě hvězdice? a celou poklici se značkou v podobě kříže (třída C). Nálezy se nepodařilo revidovat.

K.ú. Slavíkovice

Na k.ú. Slavíkovice se nachází pouze ves Slavíkovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Slawicouicz (*Profous – Svoboda 1957*, 94).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vílov

Na k.ú. Vílov se nachází pouze ves Vílov. První zmínka o vsi pochází z roku 1329, kdy je nazývána Vilow (*Profous – Svoboda 1957*, 546).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

12. Červené Poříčí

Obec Červené Poříčí se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Červené Poříčí.

K.ú. Červené Poříčí

Na k.ú. Červené Poříčí se nachází pouze ves Červené Poříčí. První zmínka o vsi pochází z roku 1318 (*Profous 1951*, 440).

Do vsi nebo jejího okolí je literaturou situována zaniklá tvrz (sídlo Drslaviců, snad ze 14. století), nelze však s jistotou určit, kde stála a jaká byla její podoba. Novější tvrz s hospodářským dvorem vzniká až v 16. století (*Kolektiv 1985*, 51-52; *Kolektiv 1998*, 88-89; *Ryšavý – Rožmberský 2003*; *Sedláček 1893*, 207-208, *Úlovec 2004*, 44-47).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

13. Číhaň

Obec Číhaň se nachází v se nachází přibližně ve středu okresu Klatovy. Spadá pod ni katastrální území Číhaň a Plánička.

K.ú. Číhaň

Na k.ú. Číhaň se nachází pouze ves Číhaň. První zmínka o vsi pochází z roku 1552, kdy je nazývána Czihan a patří klášteru na Zelené hoře (*Profous 1947*, 305).

Ze vsi pochází torzo zásobnice, které je uloženo ve starém sbírkovém fondu VHM pod inv. č. 1622, datace do vymezeného období není prokazatelná.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Plánička

Na k.ú. Plánička se nachází pouze ves Plánička. První zmínka o vsi pochází z roku 1385, kdy je nazývána Planiczka (*Profous 1951*, 370).

Severně od obce identifikoval A. Červený v roce 2007 pozůstatky důlní činnosti, podle rozboru hornin nalezených na odvalech usoudil, že se jednalo o těžbu polymetalických rud. Během průzkumu získal množství keramiky 13.-16. století a zaměřil se též na kovové předměty, výsledky průzkumu publikoval (*Červený 2007*). Získaný keramický soubor obsahuje i zlomky či rekonstruovaná torza s nevýraznými otisky, ve dvou případech se může jednat o **značky**. Soubor je uložen v MMH, část je vystavena v expozici – z tohoto důvodu nemohlo dojít k prověření a přenesení dvou výše zmíněných otisků.

14. Čímice

Obec Čímice se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Čímice.

K.ú. Čímice

Na k.ú. Čímice se nachází pouze ves Čímice. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Czimicze (*Profous 1947*, 310).

Jihovýchodně od vsi se na ostrohu nad pravým břehem Žichovického potoka nachází tvrziště (někdy označováno jako hrad) Lomec. Panské sídlo zde bylo založeno zřejmě již ve 13. století (*Kolektiv 1998*, 97; *Wettengl 1992*, 32). Jedná se o o areál o průměru zhruba 25 metrů, který je ze tří stran obehnan příkopem. Nevází se k němu ale žádné písemné zmínky. Areál je dnes zarostlý náletovými dřevinami a zanesen odpadky. Malý soubor keramiky je uložen v Muzeu Šumavy pod inv. č. 3299 (*Charvát nedat.*, 6, obr. 74-80), obsahuje 7 typických zlomků keramiky 13. století, jeden z nich (zlomek dna a přídní poklice) nese nevýraznou **značku** v podobě části kříže (třída C?; obr. 23:1, 61:2). Řadu nálezů zde získali A. Beneš a V. Špička (*Beneš 1974*, 174; *Beneš 1997*, 43). Nálezy z těchto průzkumů byly uloženy v expozituře ARÚ Plzeň pod př. č. P 26/71, později byly předány do VHM a část (průzkum 1993) zřejmě zůstala na Památkovém ústavu v Plzni. Z dostupných nálezů jsem vyčlenil zlomek dna (P26/71-41a), které nese část **značky** v podobě břevna kříže (třída C; obr. 23:1, 61:1), není ale vyloučeno, že se jedná o otisk desky. Dále jsem dokumentoval jedno celé dno nádoby (P26/71-33) s nezáměrnými otisky (obr. 89:1) a jeden zlomek dna a přídní s nezáměrnými otisky a otiskem **osy** (P26/71-37; obr. 89:1).

Na třech místech katastru Čímice se podařilo doložit středo až mladohradištní osídlení (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 882-4). Jedná se pouze o malé soubory, které neobsahují hodnotitelná dna.

15. Dešenice

Obec Dešenice se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Datelov, Divišovice, Děpoltice, Dešenice, Matějovice, Městiště, Milence, Oldřichovice a Žiznětice.

K.ú. Datelov

Na k.ú. Datelov se nachází pouze ves Datelov. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Datelow (*Profous 1947*, 326).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Divišovice

Na k.ú. Divišovice se nachází pouze ves Divišovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Diwissowicze (*Profous 1947*, 345).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Děpoltice

Na k.ú. Děpoltice se nachází pouze ves Děpoltice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Diepolticz (*Profous 1947*, 337).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dešenice

Na k.ú. Dešenice se nachází pouze ves Dešenice. První zmínka o vsi pochází z roku 1272, kdy je nazývána Deschenicz (*Profous 1947*, 338; *Kuča 1996*, 647).

Kostel sv. Mikuláše (jedná se o jednolodní obdélnou stavbu) je poprvé připomínán ve 14. století, později byl přestavěn barokně (*Poche 1977*, 255, *Hostaš – Vaněk 1899*, 14-16). V roce 2010 proběhlo odsušení zdiva kostela. Během dohledu se nepodařilo výrazně objasnit vývoj kostela a nebyl získán žádný materiál za sledovaného období (*Hůrková – Přerostová 2010*). V jádru obce stojí též tvrz, která patřila ve 14. století rodu Dešenických z Dešenic, v průběhu staletí prošla rozsáhlými úpravami (*Sedláček 1893*, 149; *Kolektiv 1998*, 107; *Hostaš – Vaněk 1899*, 14-16; *Úlovec 2004*, 49-51). Při archeologických dohledech nebyl zatím ve vsi získán žádný materiál ze sledovaného období. V tvrzi proběhl v roce 2011 archeologický výzkum (provedla společnost Archaia jih).

Do okolí Dešenic umisťuje F. Roubík (*1959*) řadu zaniklých vsí: především Radšice, Želiv (zmínka 1555), Třebov (zmínka 1379) a Krotějov (zmínka 1380).

K.ú. Matějovice

Na k.ú. Matějovice se nachází pouze ves Matějovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Matiegiowicz (*Profous 1951*, 38).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Městiště

Na k.ú. Městiště se nachází pouze ves Městiště. První zmínka o vsi pochází z roku 1554, kdy je nazývána Miesstisstie (*Profous 1951*, 56).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Milence

Na k.ú. Milence se nachází pouze ves Milence. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Milenicz (*Profous 1951*, 75).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Oldřichovice

Na k.ú. Oldřichovice se nachází pouze ves Oldřichovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Ulrzichowicz (*Profous 1951*, 264).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Žiznětice

Na k.ú. Žiznětice se nachází pouze ves Žiznětice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zieznieticz (*Profous – Svoboda 1957, 854*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

16. Dlažov

Obec Dlažov se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Buková u Klatov, Dlažov, Miletice, Soustov.

K.ú. Buková u Klatov

Na k.ú. Buková u Klatov se nachází pouze ves Buková. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Bukowa (*Profous 1947, 208*).

Ve vsi či někde v okolí údajně stávala tvrz, poprvé uváděna na až počátku 16. století (*Sedláček 1893, 152; Kolektiv 1985, 43*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dlažov

Na k.ú. Dlažov se nachází vsi Dlažov a Nová Víska. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Dlazow (*Profous 1947, 346*).

Místní tvrz vznikla zřejmě až v 16. století, roku 1946 byla stržena (*Kolektiv 1985, 57; Kolektiv 1998, 111-112; Musil – Plaček – Úlovec 2005, 57-58*).

První zmínka o Nové Vsi pochází z roku 1839, kdy je nazývána Nowa wes (*Profous – Svoboda 1957, 556*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Miletice

Na k.ú. Miletice se nachází pouze ves Miletice. První zmínka o vsi pochází z roku 1389, kdy je nazývána Milleticz (*Profous 1951, 77*).

A *Sedláček (1893, 153)* předpokládá na základě predikátů, že ve vsi stála tvrz, zřejmě v prostoru dnes též zaniklého zámku (např. *Kolektiv 1985, 211; Úlovec 1993*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Soustov

Na k.ú. Soustov se nachází vsi Soustov a Vráž. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Psohostow (*Profous – Svoboda 1957*, 138). První zmínka o vsi Vráž pochází z roku 1789, kdy je nazývána Wraž (*Profous – Svoboda 1957*, 620).

Na katastru se nachází zřícenina hradu Soustov (či Psohostov). Zachována je pouze část zdiva a opevnění. Hrad je písemnými prameny doložen až v roce 1397. Roku 1539 je uváděn jako pustý. V 19. století byl hrad (včetně jádra) poškozen lámáním kamene (*Durdík 1999*, 509-510; *Kolektiv 1985*, 313-314; *Kříž 2000*; *Sedláček 1892*, 150).

Hrad byl zřejmě nahrazen ve druhé polovině 16. století tvrzí, která je situována na západní okraj vsi do prostoru poplužního dvora. Tvrz zaniká po roce 1628 (*Kolektiv 1985*, 314; *Sedláček 1892*, 150).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

17. Dlouhá Ves

Obec Dlouhá ves se nachází na horním toku řeky Otavy jižně od Sušice. Spadají pod ni katastrální území Annín, Bohdašice, Dlouhá Ves, Nové Městečko a Platoř.

K.ú. Annín

Na k.ú. Annín se nachází pouze ves Annín. První zmínka o vsi pochází z roku 1796 (*Řezníčková - Řezníček 2003*, 46).

Nad osadou na vrchu Černá hora (544,5 m.n.m) stojí kostel sv. Mořice (Mauricia). Jedná se o jednolodní stavbu, která prošla složitým stavebním vývojem (*Mencl - Benešovská - Soukupová 1978*, 47; *Poche 1977*, 27; 96).

Při dohledu výkopu elektropřípojky ke kostelu sv. Mořice byly zachyceny pouze novodobé situace a získány novodobé nálezy (*Hůrková 2000*, 148, zde uvedeno jako Nové Městečko).

Na k.ú. Annín se v širokém údolí řeky Otavy zachovaly četné sejpy. Sejповé pole pokračovalo směrem k Sušici (*Kudrnáč 1971*, 32). Ze sejповého pole nepochází žádné nálezy, které by ho mohly datovat, s velkou pravděpodobností pochází ale ze středověku.

K.ú. Bohdašice

Na k.ú. Bohdašice se nachází pouze ves Bohdašice. První zmínka o vsi pochází z roku 1394, kdy je nazývána Budashicz (*Profous 1947*, 98).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dlouhá Ves

Na k.ú. Dlouhá Ves se nachází pouze ves Dlouhá Ves. První zachycená zmínka o vsi pochází z roku 1368 (*Hostaš – Vaněk 1900*, 17), jindy je uváděn rok 1497 (*Profous – Svoboda 1957*, 505).

V jádru vsi stojí kostel sv. Jakuba. Jedná se o gotickou jednodílnou stavbu s pravoúhle zakončeným presbytářem. Jako farní je připomínán v roce 1368 (*Poche 1977*, 263; *Hostaš – Vaněk 1900*, 17-19).

V dnešním hospodářském dvoře stála tvrz Dlouhoveských z Dlouhé Vsi, která byla vystavěna ve 14. století, zbořena byla po roce 1945 (*Sedláček 1897*, 278; *Kolektiv 1998*, 112).

Na místo dnešní samoty Stupná je umístována stejnojmenná zaniklá ves, která je zmiňována v roce 1542 (*Roubík 1959*, 76). Další zaniklou vsí je Vranov, první zmínka o něm pochází z roku 1353 (*Roubík 1959*, 76).

Na katastru se při řece Otavě nachází pozůstatky sejpů. Nebyly zde získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Nové Městečko

Na k.ú. Nové Městečko se nachází ves Nové Městečko a samota Rajsko. První zmínka o vsi Nové Městečko pochází z roku 1360, kdy je nazývána Noua Ciuitas a je jmenován jakýsi Prziba (*Profous 1951*, 55; *Svoboda – Šmilauer 1960*, 238). První zmínka o vsi Rajsko pochází z roku 1494, kdy je nazývána Raisko (*Profous 1951*, 536).

Na katastru se při řece Otavě nachází pozůstatky sejpů. Nebyly zde získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Platoř

Na k.ú. Platoř se nachází pouze ves Platoř. První zmínka o vsi pochází z roku 1584, kdy je nazývána Platorj (*Profous 1951*, 373; *Svoboda – Šmilauer 1960*, 238).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

18. Dobršíň

Obec Dobršíň se nachází na horní toku Otavy severně od Sušice. Spadá pod ni pouze katastrální území Dobršíň.

K.ú. Dobršíň

Na k.ú. Dobršíň se nachází pouze ves Dobršíň. První zmínka o vsi pochází z roku 1372, kdy je nazývána Doberschin (*Profous 1947*, 367).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

19. Dolany

Obec Dolany se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Andělice, Balkovy, Dolany, Malechov, Řakom, Svrčovec a Výrov.

K.ú. Andělice

Na k.ú. Andělice se nachází pouze ves Andělice. První zmínka o vsi pochází z roku 1752, kdy je nazývána Andielicz (*Profous 1947*, 12).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Balkovy

Na k.ú. Balkovy se nachází pouze ves Balkovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1389, kdy je nazývána Bolkow (*Profous 1947*, 26).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dolany

Na k.ú. Dolany se nachází pouze vsi Dolany a Sekrýt. První zmínka o vsi Dolany pochází z roku 1232, kdy je jmenován jakýsi Dlugomilus de Dolen (*Profous 1947*, 376). První zmínka o vsi Sekrýt pochází až z roku 1737 (*Brokeš 1975*, 25).

Kostel sv. Petra a Pavla v Dolanech pochází z konce 18. století a má zachovanou hranolovou věž ze starší stavby, která je jako farní uváděna v polovině 14. století (*Poche 1977*, 291).

Ve vsi vznikla asi v poslední čtvrtině 14. století tvrz, ta byla přestavěna po roce 1500 dále pak barokně. Byla opatřena vodním příkopem (*Sedláček 1893*, 51; *Anderle – Procházka – Švábek 1984*, 73-83; *Kolektiv 1998*, 120-121, *Reichertová 1961*, 559; *Varhaník 1995*; *Úlovec 2004*, 52-55).

Do okolí vsi Dolany je umístována zaniklá ves Babkovice, zmínka o ní pochází z roku 1385 (*Roubík 1959*, 64; *Rožmberský 1986*, 291). Dále je do okolí vsi Dolany umístována zaniklá ves Ketnice, která v polovině 14. století patřila Sezemovi z Dolan (*Rožmberský 1988*, 305).

Na katastru se na skalnatém ostrohu nad řekou Úhlavou nachází zřícenina hradu Komošín, která je poškozována tzv. parazitní zástavbou. Poprvé je připomínán v roce 1334 jako majetek pánů ze Svrčovce. Roku 1510 je uváděn jako pustý. Hrad zaujímal prostor zhruba 80 x 40 metrů, byl obehnan příkopem tesaným do skály. Páni ze Svrčovce později vystavěli tvrz přímo ve vsi Svrčovec (*Sedláček 1893*, 48-50; *Kolektiv 1985*, 149; *Durdík 2000*, 269-270, *Úlovec 2004*, 52-55). Na katastru je též uváděna zaniklá osada Komošín (*Roubík 1959*, 64).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Malechov

Na k.ú. Malechov se nachází pouze ves Malechov. První zmínka o vsi pochází z roku 1350, kdy je nazývána Malechow (*Profous 1951*, 9).

V prostoru dnešního hospodářského dvora stála tvrz doložená ve 14. století (*Sedláček 1893*, 56; *Rožmberský 1996a*; *Kolektiv 1985*, 203).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Řakom

Na k.ú. Řakom se nachází pouze ves Řakom. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy se píše o Rzekonie (*Profous 1951*, 536).

Povrchový průzkum pracovníků VHM v předpokládaném prostoru zaniklé osady Pravětičky (*Roubík 1959*, 65; *Rožmberský 1986*, 322-323) přinesl jen nevýrazný soubor pravěké a středověké keramiky (*Hůrková 2003d*, 251). Soubor je uložen ve VHM pod př. č. 16/2001 a neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Sporná je lokalizace zaniklé osady Tepkov (*Rožmberský 1986*, 328).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky z vymezeného období.

K.ú. Svrčovec

Na k.ú. Svrčovec se nachází pouze ves Svrčovec. První zmínka o vsi pochází z roku 1334, kdy je nazývána Swerczowecz (*Profous - Svoboda 1957*, 262). Ves částečně zanikla za třicetileté války (*Rožmberský 1986*, 326).

Ve vsi se nacházela gotická tvrz. První zmína o ní pochází z roku 1510, její vznik lze ale předpokládat již ve 14. století. Nyní je rozparcelována a přestavěna na obytné domy (*Sedláček 1893*, 48-50, *Kolektiv 1985*, 328-329; *Kolektiv 2005*, 800-801; *Chotěbor 1987b*, 202).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Výrov

Na k.ú. Výrov se nachází pouze ves Výrov. První zmínka o vsi pochází z roku 1391, kdy je nazývána Wyrow (*Profous - Svoboda 1957*, 661).

Sporná je lokalizace panského sídla, které je na základě predikátu předpokládáno ve 14. století (*Sedláček 1893*, 55; *Kolektiv 1985*, 397; *Rožmberský 1996a*, 4-7).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

20. Domoraz

Obec Domoraz se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Domoraz.

K.ú. Domoraz

Na k.ú. Domoraz se nachází pouze ves Domoraz. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Domarazy (*Profous 1947*, 385).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

21. Dražovice

Obec Dražovice se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Dražovice.

K.ú. Dražovice

Na k.ú. Dražovice se nachází pouze ves Dražovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1356, kdy je nazývána Zdrazeiovic (*Profous 1947*, 410).

Ve vsi se nachází pozůstatek tvrze (zřejmě pohlcena č.p. 98), která je poprvé připomínána v první polovině 14. století a byla opuštěna nejspíše koncem 15. století (*Sedláček 1897*, 103; *Kolektiv 1998*, 145-146; *Chotěbor 1987a*, 44). Zůstal zachován pouze vnitřní příkop.

Na katastru vsi na hraně terasy nad levým břehem Nezdického potoka byl sběrem získán menší soubor středo či mladohradištní keramiky (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 884). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

22. Frymburk

Obec Frymburk se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Frymburk a Daměťice.

K.ú. Frymburk

Na k.ú. Frymburk se nachází pouze ves Frymburk. První zmínka o vsi pochází z roku 1315, kdy je nazývána Fridburk (*Profous 1947*, 486).

V jádru dnešní vsi se nachází mohutné tvrziště. Tvrz je písemně doložena v roce 1318, byla vypálena v roce 1467, znovu v roce 1620. Na severní a východní straně je zachován hluboký příkop s valem (*Kolektiv 1998*, 167). Při dohledu výkopu pro kabel nízkého napětí ke kapli na tvrzišti dokumentovali pracovníci VHM zdivo hradby a vrstvy vzniklé zanášením příkopu (*Hůrková 2006b*, 65). Nebyl zde získán žádný materiál ze sledovaného období.

K.ú. Daměťice

Na k.ú. Daměťice se nachází pouze ves Daměťice. První zmínka o vsi pochází z roku 1406, kdy je nazývána Domyeticz (*Profous 1947*, 321).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

23. Habartice

Katastrální území Habartice nyní spadá pod město Klatovy, je ale od vlastního území města (obce ve správním pojetí) Klatovy odděleno katastry obce Mochtín, Obytce a Myslovice. Hodnotím je tedy jako samostatnou obec.

K.ú. Habartice

Na k.ú. Habartice se nachází pouze ves Habartice. První zmínka o vsi pochází z roku 1354, kdy je nazývána Habarticz (*Profous 1947*, 502).

Kostel sv. Petra a Pavla je původně gotická jednolodní stavba s hranolovou věží v západním průčelí a pětibokým presbytářem (*Poche 1977*, 358).

Starší panské sídlo je poprvé nepřímo zmiňováno v roce 1379. Část sklepní prostory zůstala zachována v areálu poplužního dvora (*Anderle - Rožmberský - Trachta 1993*, 1-8; *Kolektiv 1998*, 171-172; *Sedláček 1893*, 169). Někdy bývá tvrz umisťována do lesa za vsí (*Poche 1977*, 358).

Do okolí vsi Habartice je literaturou situovaná (nejpravděpodobněji v prostoru dnešního dvora Chuchle) zaniklá ves Chuchel (*Rožmberský 1986*, 302-303).

V roce 1892 byly v Habartících nalezeny „okraje silných tuhových stěpů“ (*Píček 1909*, 392).

24. Hamry

Obec Hamry se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Hamry a Zadní Chalupy.

K.ú. Hamry

Na k.ú. Hamry se nachází pouze ves Hamry. První zmínka o vsi pochází z roku 1654, kdy je nazývána Hammer (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 169).

Na katastru se nachází hraniční hrádek Ostrý na vrchu Velký Ostrý (1293 m.n.m). Byl zřejmě situován v místě, kde nyní stojí horská chata z roku 1897. Zachována zůstala část příkopu (*Fröhlich 1996*, 103). Písemné zprávy o existenci hradu mlčí (*Durdík 2000*, 413). Z povrchových sběrů J. Fröhliche a J. Pícky (*Fröhlich 1996*, *Hůrková 2004a*, 63) pochází soubory keramiky datované do 13. a především 14. století. Část nálezů je uložena ve VHM Klatovy pod př. č. 9/2003, nebyla zjištěna žádná hodnotitelná dna.

V části Dolní Hamry se nacházela zřejmě renesanční tvrz, ta zcela zanikla (*Kolektiv 1985*, 54; *Sedláček 1893*, 151). Na katastru Hamry je známa řada zaniklých skláren novověkého stáří.

K.ú.Zadní Chalupy

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

Sporná je informace o existenci mohyly na úpatí hory Javorná (1090 m n. m.) u osady Zadní Chalupy (*Sedláček 1905*, 87).

25. Hartmanice

Obec Hartmanice se nachází v jižní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bezděkov u Hartmanic, Dolejší Krušec, Dolejší Těšov, Hartmanice, Hořejší Krušec, Hořejší Těšov, Chlum, Javoří, Kundratice, Loučová, Kochánov, Mochov, Paště, Světlá, Štěpanice, Vatětice, Vlastějov a Zalužice

K.ú. Bezděkov u Hartmanic

Na k.ú. Bezděkov u Hartmanic se nyní nachází pouze část vsi Hořejší Těšov.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dolejší Krušec

Na k.ú. Dolejší Krušec se nachází ves Dolejší Krušec a samota Trpěšice. První zmínka o vsi pochází z roku 1336 (*Profous 1949*, 429).

Ztraceným, neověřitelným a nedatovatelným nálezem je „mnoho popelnic“ vykopaných při silnici na počátku 19. století (*Gabriel 1860*, 27; *Sklenář 1992*, 50; *Beneš 1980*, 10; *Hostaš – Vaněk 1900*, 63). Renesanční tvrz s dvorem vznikla až po roce 1555 (*Kolektiv 1998*, 123).

K.ú. Hartmanice

První zmínka o městečku Hartmanice pochází z roku 1315, kdy je nazývána Hartmanicz (*Profous 1947*, 525).

Kostel sv. Kateřiny je gotická jednolodní stavba s trojboce zakončeným presbytářem, datován je do 15. století, barokně přestaven v 18. století (*Poche 1977*, 361).

Ze zahrady domu č.p. 32 v Hartmanicích pochází malý soubor keramiky ze 13.-14. století. Je uložen pod př. č. 75/75 v muzeu Šumavy (*Charvát nedat*, 6), neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

V okolí dnešního městečka jsou znatelné pozůstatky těžby, především na vrchu Hamižná (*Kuča 1997*, 38). Na Pstružném potoce jsou četná rýžoviště (např. *Kudrnáč 1971*, 32; *Šimák 1938*, 1036-1039).

V místní části Dobrá Voda, o níž pochází zmínka až z roku 1602 (*Brokeš 1975*, 10), se nachází kostel sv. Vintíře. Archeologický výzkum vedený P. Břicháčkem zjistil jeho starší dřevěnou fázi z 13. století (*Břicháček 2003*, 117; *Čechura 2005*, 363). Tato fáze může mít souvislost s počátky kultu sv. Vintíře (např. *Horpeniak 1992*).

Poblíž Dobré vody se měla nacházet celnice zmiňovaná v roce 1045 (*Roubík 1959*, 75).

K.ú. Hořejší Krušec

Na k.ú. se nachází pouze vsi Hořejší Krušec a Prostřední Krušec. První zmínka o vsi Krušec pochází z roku 1338 (*Profous 1949*, 429). V případě Prostředního Krušce lze uvažovat o založení vsi spíše v 15.-16. století (*Úlovec 1992*, 11-13).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hořejší Těšov

Na k.ú. se nachází pouze ves Hořejší Těšov. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Tyessow (*Profous - Svoboda 1957*, 331).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chlum

Na k.ú. se nachází pouze ves Chlum. První zmínka o vsi pochází až z roku 1542 (*Profous 1949*, 16).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Javoří

Na k.ú. Javoří se nachází pouze ves Javoří. První zmínka o vsi pochází z roku 1389, kdy je nazývána Jaworzy (*Profous 1949*, 107).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kochánov

Na k.ú. Kochánov se nachází vsi Kochánov a roztroušená řada samot Keply (část zanikla v 2. pol. 20. století). První zmínka o Kochánově údajně pochází z roku 1294 či 1336 (*Profous 1949*, 276; *Svoboda – Šmilauer 1960*, 202; *Spal 1982*, 211), kdy je nazývána Kocanob. Otázkou zůstává, zda se nejedná o záměnu se zmínkou o jiné vsi, a Kochánov nevzniká později jako ostatní svobodné rychty (*Spal 1982*, 211).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kundratice

Na k.ú. se nachází pouze vsi Kundratice a Kříženec. První zmínka o vsi pochází z roku 1360, kdy je nazývána Chunraticz (*Profous 1949*, 442).

Na katastr obce je situována zaniklá osada Jakubice (*Roubík 1959*, 75). Průzkum pracovníků VHM z roku 2000 zpřesnil lokalizaci, podařilo se získat keramiku 15.-17. století (uložena VHM, př. č. 35/2000).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Loučová

Na k.ú. Loučová se nachází pouze ves Loučová. První zmínka o vsi pochází z roku 1389, kdy je jmenován Blaha de Luczieweho (*Profous 1949*, 671).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Mochov

Na k.ú. Mochov se nachází samota Mochov. První zmínka o vsi pochází z roku 1336, kdy je nazývána Mochow (*Profous 1951*, 124).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Paště

Na k.ú. Paště se nacházela ves roztroušená ves Paště, zanikla v 2. polovině 20. století. První zmínka o vsi se nepodařilo zjistit.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Světlá

Na k.ú. se nachází pouze ves Světlá. První zmínka o vsi pochází z roku 1428 (*Profous - Svoboda 1957*, 249).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Štěpanice

Na k.ú. Štěpanice se nachází pouze vsi Štěpanice a Palvínov. První zmínka o vsi Štěpanice pochází z roku 1396 (*Poche 1980*, 507). První zmínka o vsi Palvínov pochází z roku 1542 (*Profous 1951*, 320). Ve vsi stál kostel sv. Valentina z roku 1689, který byl zbořen (*Poche 1980*, 507). Není doloženo, že by mu předcházela starší stavba. Starší stavební fáze zdejšího panského sídla zřejmě pochází ze 16. století (podrobně rozebírá např. *Úlovec 2001c*, 21-33).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vatětice

Na k.ú. Vatětice se nachází pouze ves Vatětice. První zmínka o vsi pochází z roku 1542, kdy je nazývána Watieticze (*Profous – Svoboda 1957*, 480).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vlastějov

Na k.ú. Vlastějov se nachází pouze ves Vlastějov. První zmínka o vsi pochází z roku 1465, kdy je nazývána Wlastieow (*Profous – Svoboda 1957*, 570).

Na k.ú. Vlastějov byly podle hlášení K. Turka (*ARÚ Praha HLAS 1106/1931*, *HLAS 125/1932*) nalezeny v roce 1931 při kopání drenáže tři vrcholně středověké nádoby.

Z Vlastějova („pole Jejkovo“) pochází zlomek nádoby uložený pod inv. č. 49 v Muzeu Šumavy (*Charvát nedat.*, 10, obr. 144). Zlomek je možné datovat do 13. století.

K.ú. Zálužice

Na k.ú. Zálužice se nachází pouze ves Zálužice. První zmínka o vsi pochází z roku 1545, kdy je nazývána Zalibrzicze (*Profous – Svoboda 1957*, 726).

Na katastru se nachází zaniklá osada Zálužice, která je zmiňována v roce 1545 (*Roubík 1959*, 76). Je lokalizována do prostoru dnešní osady Zálužice (*Tetour 2003h*, 306).

26. Hejná

Obec Hejná se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Hejná.

K.ú. Hejná

Na k.ú. Hejná se nachází pouze ves Hejná. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Hainv a patří Břevnovskému klášteru, další zmínka pochází až z roku 1404, kdy je nazývána Hayna (*Profous 1947*, 536).

Kostel sv. Filipa a Jakuba se nachází na okraji dnešní vsi nad potokem, jeho nejstarší stojící fázi lze datovat do 1. poloviny 13. století (*Merhautová 1971*, 121, *Kuthan 1976*, 194; *Poche 1977*, 370).

Na katastru obce bylo opakovanými povrchovými sběry (v rámci projektu „O archeologickém studiu Práchně a jejího historického zázemí“; *Braun – Klápště 1978*) doloženo mladohradištní osídlení. Nálezy pochází též z okolí kostela, od výkrmny vepřů, dále u č.p. 90 a z kulturní vrstvy narušené stavbou koupaliště v roce 1965. Soubory byly zapsány na Expozituře AÚ v Plzni pod př. č. P1/65, P13/66, P13/76, P52/82, P105/84, P106/84, P107/84, P108/84, P109/84. Část byla později předána do VHM a část (nálezy od koupaliště) do dnešního Muzea Šumavy (*Charvát nedat.*, 6-7). Pod inv. č. 3297 by v Muzeu Šumavy měla být uložena nádoba nalezená u č. p. 90, během opakované prohlídky depozitářů se ji nepodařilo dohledat. Podle popisu (*Charvát nedat*, 6, obr. 23; převzatý obr.58:1) ji lze datovat do mlado až pozdně hradištního období, zřejmě nenese značku. V dostupných souborech nebyla nalezena žádná hodnotitelná dna. Z novějších nálezů jmenujme sběry J. Eignera (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 884).

V roce 2002-2003 probíhala plynofikace obcí Hejná a Nezamyslice. V Hejně byl u čp. 18 získán drobný soubor 13.-14. století (*Hůrková 2003a, táž 2006a*), který neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Do okolí obce (dvůr Karlov) je situována zaniklá ves Železný Újezdec, která je poprvé zmíněna roku 1603 (*Roubík 1959*, 64, *Barviř 1884*, 380). Zde získali pracovníci VHM početný soubor vrcholně středověké keramiky, který je uložen ve VHM pod př. č.22/2001. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

27. Hlavňovice

Obec Hlavňovice se nachází západně od Sušice. Spadají pod ni katastrální území Cihelna, Častonice, Čeletice, Hlavňovice, Horní Staňkov, Javoříčko, Milínov, Pích, Přestanice, Puchverk, Radostice, Suchá u Hlavňovic, Zámýšl a Zvíkov.

K.ú. Cihelna

Na k.ú. Cihelna se nachází pouze ves Cihelna. První zmínka o vsi pochází z roku 1840, kdy je nazývána Antonindorf (*Profous 1947*, 248).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Častonice

Na k.ú. Častonice se nachází pouze ves Častonice. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Czastonicze (*Profous 1947, 268*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Čeletice

Na k.ú. Čeletice se nachází pouze ves Čeletice. První zmínka o vsi pochází z roku 1395, kdy je nazývána Czeletice (*Profous 1947, 276*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hlavňovice

Na k.ú. Hlavňovice se nachází pouze ves Hlavňovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Hlavnějovice (*Profous 1947, 559*).

Ve vsi je uváděna v místě stávajícího zámku tvrz vystavěná v 16. století či později (*Kolektiv 1986, 68*).

Zaniklá ves Orlov je poprvé zmiňována roku 1336, mohla se nacházet u místní části Milínov (*Roubík 1959, 286*; více heslo k.ú. Přestanice)

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Horní Staňkov

Na k.ú. Horní Staňkov se nachází pouze ves Horní Staňkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je nazývána Stankow a dochází ke směně mezi Doksanským klášteřem a jakýmsi Bohumilem de Budeticz (*Profous 1951, 159*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Javoříčko

Na k.ú. Javoříčko se nachází pouze ves Javoříčko. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Javorzicko (*Profous 1949, 108*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Milínov

Na k.ú. se nachází pouze ves Milínov. První zmínka o vsi pochází z roku 1565, kdy je nazývána Milynowy (*Profous 1951, 81*).

Na katastru by se podle F. Roubíka (1959, 76) měla nacházet zaniklá ves Sobíkov (dnes název myslivny). Z průzumu pracovníků VHM pochází pouze malý soubor keramiky 15.-16. století, který je uložen pod př. č. 78/2001.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Pích

Na k.ú. Pích se nachází pouze ves Pích. První zmínka o vsi pochází z roku 1336, kdy je nazývána Napiecob (*Profous 1951*, 359).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Přestanice

Na k.ú. Přestanice se nachází pouze ves Přestanice. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je nazývána Prestanicz a patří Doksanskému klášteru (*Profous 1951*, 469).

V roce 1736 je jmenována jakási tvrz, která zřejmě beze stop zanikla (*Kolektiv 1986*, 160).

Do prostoru vrchu Výrovna je lokalizována zaniklá ves Orlov (*Profous 1951*, 286; *Roubík 1950*, 75; *Hůrková 2004f*, 231), kde byl získán drobný soubor středověké a novověké keramiky (uložen ve VHM pod inv. č. 10360-10366), který neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Radostice

Na k.ú. Radostice se nachází pouze ves Radostice. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je nazývána Radostitz (*Profous 1951*, 526).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Suchá u Hlavňovic

Na k.ú. Suchá u Hlavňovic se nachází vsi Suchá u Hlavňovic a Puchverk. První zmínka o vsi Suchá pochází z roku 1582, kdy je nazývána Sucha (*Profous – Svoboda 1957*, 232).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zámýšl

Na k.ú. Zámýšl se nachází pouze ves Zámýšl. První zmínka o vsi pochází z roku 1395 (*Profous – Svoboda 1957*, 730).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zvíkov

Na k.ú. Zvíkov se nachází pouze ves Zvíkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Zwiekow (*Profous – Svoboda 1957*, 794).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

28. Hnačov

Obec Hnačov se nachází v centrální části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Hnačov.

K.ú. Hnačov

Na k.ú. Hnačov se nachází pouze ves Hnačov. První zmínka o vsi pochází z roku 1411, kdy je nazývána Naczevo (*Profous 1947, 572*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

29. Horažďovice

Město a obec Horažďovice se nachází na řece Otavě ve východní části vymezeného území. Spadají pod něj katastrální území Babín, Boubín, Horažďovice, Horažďovická Lhota, Svaté Pole, Třebomyslice a Zářečí u Horažďovic.

K.ú. Babín

Na k.ú. Babín se nachází pouze ves Babín. První zmínka o vsi pochází z roku 1298, kdy je nazývána Babin (*Profous 1947, 21*).

Na k.ú. Babín (při silnici z Mečichova do Babína, 500 m západně od kóty 469) objevil B. Dubský sídliště z hradištního období (*Dubský 1949, 597*). Získaný soubor keramiky se nepodařilo revidovat.

Sporný zůstává nálezy dvou zřejmě středohradištních zlomků uložených v MMH (A 174), údajně z pravěkého mohylníku Háj u Babína (k nálezu více *Hůrková – Pícka 2005, 97*).

K.ú. Boubín

Na k.ú. Boubín se nachází pouze ves Boubín. První zmínka o vsi pochází z roku 1375 (*Profous 1947, 131*).

V roce 1912 zjistil B. Dubský hradištní sídliště (*Dubský 1937, 66*). Získaný soubor keramiky se nepodařilo revidovat.

Se vsí Boubín bývá spojována zaniklá osada Velký Újezdec, která zanikla po roce 1623 (*Roubík 1959, 64, podrobně Barviř 1884, 377-380*).

K.ú. Horažďovice

Na k.ú. Horažďovice se na levém břehu řeky Otavy nachází město Horažďovice - První zmínka o něm pochází z roku 1251 (*Profous 1947, 612*). Město v 1. polovině 14. století definitivně převzalo správní funkci nedalekého hradiště Prácheň (katastr Velké Hydčice). Hrad byl vystavěn v severozápadním nároží města ve 2. polovině 13. století. Vzhledem k jeho souvislosti s městskými hradbami lze uvažovat o době okolo roku 1279 (*Durdík 2000, 165, Kamenická 1997, 28-29*). Hrad byl přestavěn na renesanční

zámek, který byl později ještě částečně barokně upraven, čímž byl původní vzhled hradu setřen. Původní podoba hradu není zcela známa, lze uvažovat o malém lichoběžníkovém objektu v nároží městského opevnění. V rohu byl umístěn bergfrit. Na severní straně se nacházela obytná věž. Proti městu mohl být hrad opevněn příkopem. Jedná se tedy o hrad bergfritového typu vložený do nároží města.

Z intravilánu města pochází celá řada „starších“ nálezů, dnes uložených v archeologické sbírce zdejšího muzea, která prošla v minulých letech částečnou revizí (Hůrková – Pícka 2005, 97). Ne u všech nálezů se zachoval popis, některé nelze plně ztotožnit s přírůstkovou knihou, jiné jsou zřejmě ztracené. Nálezy hradištního období byly zpracovány a publikovány (Hůrková – Pícka 2005), u nálezů bez nálezových okolností lze předpokládat původ v Horažďovicích a jejich okolí (především drobné sběry z Práchně darované muzeu). Pod číslem A1 bylo uloženo torzo (dno a přídňní) nádoby - zřejmě poklice, které neslo značku. Nález je nyní nezvěstný (za konzultaci děkuji A. Červenému), zachoval se zápis v přírůstkové knize muzea: „A1, Nádob, z černé hlíny poklička z černé hlíny, dělaná na kole hrnčířském; dno čtverečkové; není celá. Vykopáno v bývalém hradním příkopu na levém břehu řeky Otavy, na staveništi p. Daniela Majera, techn. stavitele“. S tímto zlomkem (obr. 50:3) byly předány i další nálezy, které publikoval i s popisem J. V. Želízko (1900).

Na několika místech byl zachycen předlokační horizont města (např. Hůrková 2009b, 69-70). S horizontem založení města mohou souviset vrstvy a objekty (snad jedna zemnice) zjištěné v Trhové ulici v roce 2006 během výzkumu společnosti ZIP (Šmejdová 2008, 49) při pokládce kanalizace. Během plynofikace města v roce 1994-1995 (provádělo ZČM) byla odkryta řada archeologických situací, které přispěly k poznání vývoje města (Nováček 1995; nálezy jsou uloženy v VHM pod inv. č. 10585-10621), nebyla ale získána žádná hodnotitelná dna.

V roce 1995 proběhl během rekonstrukce nádvoří dnešního zámku záchranný archeologický výzkum, který provedli pracovníci VHM. Byly zachyceny četné středověké a novověké terénní úpravy. Ze situací pochází množství keramiky, horizont 13. a 1. poloviny 14. století je zastoupen slabě. Spíše za intruzi (prostor před schodištěm, V profil) lze považovat zlomek dna se **značkou** (VHM 3414) v podobě kříže nebo komplikovaného obrazce (třída C; obr. 23:5, 61:5).

V prostoru mezi pravým břehem Březového potoka a vrchem Opěš byl získán povrchovým sběrem soubor keramiky, který obsahuje několik zlomků mladohradištní keramiky (Hůrková – Smitka 1996, 16).

K.ú. Horažďovická Lhota

Na k.ú. Horažďovická Lhota se nachází pouze ves Horažďovická Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1388, kdy je nazývána Lhota (Profous 1949, 538).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Komušín

Na k.ú. Komušín se nachází pouze ves Komušín. První zmínka o vsi pochází z roku 1399, kdy je nazývána Komossin (*Profous 1949*, 294).

Z katastru pochází řada nálezů ze sledovaného období. Jako první získal mladohradištní keramiku z kulturní vrstvy kolem novodobé kaple B. *Dubský* (1921, 42; 1937, 37; 1949, 674). V letech 1992 a 1995 získala J. Hůrková na poli u silnice do Mečichova rozsáhlý soubor především laténské keramiky, z něj bylo vyčleněno několik zlomků raně středověké (RS3) keramiky (*Hůrková 1995a*, 138). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 4891-4892, neobsahují žádná hodnotitelná dna.

Z polohy pod JV úpatím vrchu Háj získal sběry v sedmdesátých až devadesátých letech J. Smitka několik zlomků stredohradištní keramiky (*Hůrková 2001b*, 89-90; *Hůrková – Smitka 1996*, 18; *Beneš 1987a*, 83). Nálezy z této polohy jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 4881-4890. Soubory neobsahují dna se značkami.

K.ú. Svaté Pole

Na k.ú. Svaté Pole se nachází pouze ves Svaté Pole. První zmínka o vsi pochází z roku 1422, kdy je nazývána Svata (*Profous 1951*, 422).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Třebomyslice

Na k.ú. Třebomyslice se nachází pouze ves Třebomyslice. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Trziebomyslicze (*Profous – Svoboda 1957*, 362).

Ve vsi se nacházela tvrz. Předpokládá se, že vznikla v průběhu 15. století a zanikla po roce 1699 (*Sedláček 1897*, 216; *Kolektiv 1986*, 196).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K. ú. Zářečí u Horažďovic

Na k.ú. Zářečí u Horažďovic se nachází vsi Zářečí u Horažďovic a Nový Dvůr. První zmínka o vsi pochází z roku 1748, kdy je nazývána Zářečí (*Profous – Svoboda 1957*, 731).

Na katastr je literaturou (*Profous 1949*, 52; *Roubík 1959*, 3) situována zaniklá osada Chrást, která je zmiňována v letech 1387 a 1435. Povrchový průzkum pracovníků VHM (*Tetour 2003h*, 315-316) přinesl soubor keramiky, který je mladší než sledované období (uložen ve VHM pod inv. č. 9159-9167).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

30. Horská Kvilda

Obec Horská Kvilda se nachází na Šumavě v jižní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Horská Kvilda a Korýtko.

K.ú. Horská Kvilda

Na k.ú. Horská Kvilda se nachází pouze ves Horská Kvilda. První zmínka o vsi pochází z roku 1577, kdy je nazývána Kwilda (*Profous 1949*, 461).

Na katastru se nachází četné rýžovnické sejpy, vysoké až 5 m. Rozprostírají se podél Hamerského potoka a jeho přítoků; část je jich poškozena. Podle zlomků keramiky pocházejících z jednoho z porušených sejpů, datovaných do 14. století, lze usuzovat, že část rýžovišť je úzce spjata s počátky osídlení, doloženy jsou zlatodoly, které se váží na středověké obchodní stezky (*Kudrnáč 1973a*; *Fröhlich 1999*; *Kubů – Zavřel 1999*; *Křivánek 2004*, 51-52; *Hošek – Kudrnáč 2005*, 16-21)

K.ú. Korýtko

Na k.ú. Korýtko se nachází pouze ves Korýtko. První zmínku o vsi se nepodařilo zachytit.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

31. Hrádek

Obec Hrádek se nachází na říčce Pstružné a jejích přítocích v centrální části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Čejkovy, Čermná, Hrádek, Odolenov, Tedražice a Zbynice.

K.ú. Čejkovy

Na k.ú. Čejkovy se nachází pouze ves Čejkovy. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána ves Cegkowici a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous 1947*, 273).

Ves patřila Doksanskému klášteru – roku 1160 údajně spadala do tzv. zbynického újezdu (*Kuča 1996*, 466-467). V polovině 14. století se ocitá v rukou Vintřře z Čejkov. O tvrzi pochází zmínka až z roku 1538, zřejmě ale existovala již v polovině 14. století. Byla situována na východní okraj obce a téměř zcela zanikla v roce 1800, zachována zůstala část poplužního dvora a příkop (*Sedláček 1893*, 263; *Kolektiv 1985*, 50; *Kolektiv 1998*, 77-78; kritické zhodnocení *Úlovec 1993*).

Nedaleko Čejkov se údajně nacházela ves Zámyslice či Zámýšličky, písemná zmínka pochází z roku 1396 (*Roubík 1959*, 76).

Na katastru obce byly opakovanými sběry pracovníků VHM získány drobné soubory vrcholně středověké až novověké keramiky, především na mírném svahu cca 400 metrů jihojihozápadně od Čejkov, poblíž kóty 535 m n. m. (*Pícka 2004*, 32-33). Nálezy jsou ve VHM uloženy pod inv. č. 10451-10467. Část souboru spadá do 12.-13. století, neobsahuje ale žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Čermná

Na k.ú. Čermná se nachází vsi Čermná, Kašovice a Puchverk. První zmínka o vsi Čermná pochází z roku 1444, kdy je nazývána Czerna (*Profous 1947*, 283). První

zmínka o vsi Kašovice pochází z roku 1341, kdy je jmenován Sezama de Kaschowicz (*Profous 1949*, 211).

První zachycená písemná zmínka o tvrzi situované na návrší nad dnešní vsí Kašovice pochází z roku 1341, kdy ji držel Sezema z Kašovic. Později byla v držení Oldřicha z Rožmberka a po roce 1428 Menharta z Hradce. Za Rendla z Úšavy je v roce 1565 uváděna jako pustá (*Sedláček 1897*, 123; *Heber 1843*, 253-256; *Kolektiv 2000*, 286-287). Jednalo se o budovu obdélného půdorysu o třech patrech, která byla obehnána příkopem, dnes stojí necelá polovina stavby, příkop je zasypan. Z prostoru tvrziště zřejmě pochází depot mincí v nádobě z 15. století (*Stoklásková 2003*, č. 27).

Na katastru se v poloze Antonka (JV od vsi Kašovice) nacházelo rozsáhlé rýžoviště, které bylo poničeno koncem 80. let. Podařilo se zachránit zlomky keramiky 13. a 15. století (*Kudrnáč 1992*, 25). Soubor je uložen v Městském muzeu v Horažďovicích. Neobsahuje žádné hodnotitelné zlomky den nádob.

K.ú. Hrádek

Na k.ú. Hrádek se nachází pouze ves Hrádek. První zmínka o vsi pochází z roku 1298, kdy je jmenován Pribislaus de Hradek (*Profous 1947*, 657).

Na mírném návrší ve vsi je situována tvrz, která mohla vzniknout na přelomu 13. a 14. století. Přestavěna byla v 16. a 18. století (*Úlovec 2004*, 86).

Ze starších nálezů do sledovaného období spadá nález 3 nádob (shrnutí např. *Sklenář 1992*, 71). Ty byly vykopány „vedle školy v ohradě, kde nyní stojí kůlna“ v roce 1866 panem Hlinkou (farář a spisovatel František Pravda). Byly předány do muzea v Sušici, kde se jedna zřejmě ztratila. P. Charvát ve svém soupise (*Charvát nedat*, 9, obr. 121) popisuje a vyobrazuje nádobu druhou, jako místo nálezu ale uvádí Sušici - jedná se o omyl, ze slovního popisu místa nálezu „ u školy“ a jména nálezce (František Hlinka) mluví jasně pro nález z Hrádku (za konzultaci děkuji J. Lhotákovi a J. Fröhlichovi). Obě nádoby (inv. č. 25 a 3431) se nepodařilo v depozitářích Muzea Šumavy dohledat. O osudu té třetí není nic známo, nabízí se přiřazení nádoby inv. č. 26 (je vedena jako bez údajů a následuje po inv. č. 25 - nádobě z Hrádku) (*Charvát nedat.*, 10, obr. 145). Tuto nádobu se též nepodařilo dohledat a při revizi nám nepomohly ani zápisy v přírůstkové knize, takže toto přiřazení je pouze hypotetické. Na dně nádoby inv. č. 25 uvádí P. *Charvát (nedat, 7)* „ nejasnou značku“. Nádoby lze datovat do 12. či 13. století (přajaté kresby: obr. 52-54).

Při nedávných stavebních úpravách zámku byly získány zlomky keramiky 13. století, ty jsou zatím u nálezce – vystaveny v pamětní síni zámku.

Severně od vsi byl získán sběrem v letech 2004 a 2008 malý soubor nejspíš mladohradištní keramiky (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 884). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Odolenov

Na k.ú. Odolenov se nachází pouze ves Odolenov. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Wodolenowy (*Profous 1951*, 252).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Tedražice

Na k.ú. Tedražice se nachází pouze ves Tedražice. První zmínka o vsi pochází z roku 1395 (*Profous – Svoboda 1957*, 317).

Z prostoru samotné vsi nejsou známy žádné nálezy z vymezeného období. Na kraji vsi stojí zámek, který částečně pohltil starší tvrz, která zde byla vystavěna zřejmě v průběhu 15. století (*Kolektiv 2005*, 830, *Sedláček 1893*, 246; *Hostaš – Vaněk 1900*, 148).

Na výrazném vrchu nad obcí se nachází zatím nedatované malé hradiště či tvrziště (*Švábek 1989b*, 198).

V roce 2007 našel autor na ppč. 665/4 na mírném svahu k Tedražickému potoku 1 zlomek výdutě nádoby, který byl datován do střední doby hradištní (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 888). Zatím ojedinělý nález indikuje starší osídlení katastru.

Na katastru se nachází zaniklá osada Vzduň či Zdouň (*Roubík 1959*, 76). Z původní osady zůstal zachován pouze kostel sv. Vavřince, který je poprvé uváděn roku 1314 jako farní (*Hostaš – Vaněk 1900*, 168). Jedná se o jednolodní stavbu nejčastěji datovanou do 3. čtvrtiny 13. století. Později byla přistavěna věž a pětiboký závěr (*Kuthan 1976*, 250-251; *Poche 1982*, 31; časnější datace např. u *Hostaš – Vaněk 1900*, 168-177). Diskutovanou otázkou zůstává možnost existence panského sídla spojeného lávkou s kostelem – ve věži je zachován portál vedoucí na tribunu (*Kolektiv 2005*, 1046; detailní rozbor situace *Anderle – Rožmberský – Švábek 1991*).

V Muzeu Šumavy je pod inv. č. 3415 uložena tzv. zvonovitá poklice nalezená „na drahách při Pstružné pod Zdouní“ (*Charvát nedat.*, 10, obr. 86), údajně nese značku.

V roce 1987 provedli P. Rožmberský a V. Švábek opakované sběry na polnostech kolem kostela, na několika místech pozorovali kumulace keramiky z naorávané kulturní vrstvy či objektů (*Rožmberský 1989b*, 197-198). Nálezy z tohoto průzkumu jsou uloženy v ZČM v Plzni pod inv. č. 23960-23967. Část z nich je datována do 13. století, soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Archeologické pracoviště VHM uskutečnilo záchranný výzkum v místě budovaného parkoviště před kostelem sv. Vavřince. Byla zkoumána kulturní vrstva 13. století a několik mladších situací (*Hůrková 2004g*, 284). Byl získán soubor keramiky, který obsahuje jeden zlomek dna se **značkou** v podobě hvězdy (třída C), je uložen ve VHM pod inv. č. 10245.

K.ú. Zbynice

Na k.ú. Zbynice se nachází pouze ves Zbynice. První zmínka o vsi pochází z roku 1226, kdy je nazývána Sbuinic a patří Doksanskému klášteru (*Profous – Svoboda 1957*, 753).

Ve vsi se nachází románský kostel Zvěstování Panny Marie, stavba je datována do 2. poloviny 12. století (*Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*, 47; *Kuthan 1976*, 249; *Poche 1982*, 353-4). Jedná se o jednolodní stavbu s věží a původním portálem

v západním průčelí, závěr je gotický (např. *Hostaš – Vaněk 1900*, 177-183, *Libal 1984*, 133). Archeologický výzkum (dohled) pod vedením M. Čechury ze ZČM v Plzni (*Čechura 2002*, 373-374; *Čechura 2005*, 359-378) při odvlhčování kostela nepřinesl zásadní nové poznatky k vývoji kostela. Podařilo se získat malý soubor raně středověké keramiky, který neobsahuje žádná hodnotitelná dna (za informaci děkuji P. Břicháčkovi). Soubor je uložen v ZČM.

Drobné soubory, které byly získány povrchovými sběry v okolí vsi, doložily spíše zemědělskou aktivitu v 13.-16. století (např. *Picka 2004c*, 321; *Hrubý 2000*, 235-236). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

Spornou lokalitou zůstává vrch Zbynná, která je jako raně středověké hradiště zmiňována v literatuře (*Sklenář 1993*, 244-245; *Pokorný 2006*, 12-13), toto tvrzení není zatím podloženo nálezy a ani jmenované „valy“ nejsou prokazatelné. Průzkum P. Hrubého a D. Pamy přinesl pouze menší soubor keramiky patřící do 15. a 16. století (*Hrubý 2000*, 235).

32. Hradešice

Obec Hradešice se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Černíč, Hradešice a Smrkovec.

K.ú. Černíč

Na k.ú. Černíč se nachází pouze ves Černíč. První zmínka o vsi pochází z roku 1377, kdy je nazývána Czerncze (*Profous 1947*, 288).

Mladohradištní období bylo na katastru vsi doloženo sběrem J. Eignera poblíž Černínského potoka (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 881-882). Malý soubor (3 zlomky nádob) neobsahuje žádná hodnotitelná dna nádob.

K.ú. Hradešice

Na k.ú. Hradešice se nachází pouze ves Hradešice. První zmínka o vsi pochází z roku 1360, kdy je nazývána Radessicz (*Profous 1947*, 662).

V dnešní vsi stojí kostel Proměnění Páně. Jedná se o původně románskou až raně gotickou jednolodní stavbu, která byla renesančně a barokně přestavěna (*Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*, 52; *Poche 1977*, 465).

Na katastru nebyly získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Smrkovec

Na k.ú. Smrkovec se nachází pouze ves Smrkovec. První zmínka o vsi pochází z roku 1366, kdy je jmenován Hostamo de Smrkovecz (*Profous – Svoboda 1957*, 120).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

33. Chanovice

Obec Chanovice se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Černice, Defurovy Lažany, Dobrotice, Holkovice, Chanovice a Újezd u Chanovic.

K.ú. Černice

Na k.ú. Černice se nachází pouze ves Černice. První zmínka o vsi pochází z roku 1393, kdy je nazývána Czerczicz (*Profous 1947*, 287).

Ve vsi Černice stála tvrz, která vznikla zřejmě koncem 14. nebo v průběhu 15. století. V roce 1543 je uvedena jako pustá (*Sedláček 1897*, 266; *Kolektiv 1986*, 35). Není jasné, ve které části obce stála.

Na katastru nebyly získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Defurovy Lažany

Na k.ú. Defurovy Lažany se nachází pouze ves Defurovy Lažany. První zmínka o vsi pochází z roku 1366, kdy je nazývána Lazan (*Profous 1949*, 491).

V roce 1496 je poprvé uváděna tvrz, později byla přestavěna na zámek (*Kolektiv 1998*, 105-106; *Sedláček 1897*, 236).

V roce 1999 byl ve vsi ve výkopu pro telefonní kabel nalezen depot grošů v nádobě (podrobné zpracování *Hána a kol. 2002*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dobrotice

Na k.ú. Dobrotice se nachází pouze ves Dobrotice. První zmínka o vsi pochází z roku 1336, kdy je nazývána Dobroticz (*Profous 1947*, 365).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Holkovice

Na k.ú. Holkovice se nachází pouze ves Holkovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1378, kdy je nazývána Holkovicz (*Profous 1947*, 592).

V roce 1997 bylo do VHM předáno několik zlomků keramiky (inv. č. 4850) pocházejících z pole jižně od vsi, kde probíhala úprava přítoku Březového potoka, situace byla před ohlášením zabetonována (*Hůrková 2001a*, 56), další nálezy byly získány v roce 2005, kdy bylo při dalších pracích zachyceno pokračování sídliště (zaniklé osady). Nálezy lze datovat do průběhu 13. století, jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 15009-15015. Nepočtený soubor neobsahuje dna se značkami.

K.ú. Chanovice

Na k.ú. Chanovice se nachází pouze ves Chanovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Chanouicz (*Profous 1949*, 6).

Ve středu dnešní vsi se na mírném návrší nachází původně románský kostel sv. Kříže. Jedná se o prostou jednodílnou stavbu, upravena byla v 18. století (*Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*, 48; *Poche 1977*, 487).

V blízkosti kostela se nachází goticko-renesanční tvrz, později byla přestavěna na zámek (podrobně *Anderle 1996*.) V souvislosti se stavební úpravou bývalé tvrze a zámku byl v letech 1996-1999 každoročně prováděn archeologický výzkum, který zajišťovalo archeologické oddělení VHM pod vedením J. Hůrkové. V sezóně 1996 bylo zkoumáno nádvoří, v sezóně 1997 sklepy a nepodsklepené přízemí, v sezóně 1998 průjezd, v sezóně 1999 řez příkopem. Zachyceny byly středověké a novověké vrstvy související s vývojem místního panského sídla. Výzkum je nyní zpracováván a připravován pro rozsáhlou monografii. Cenné jsou nálezy z kulturní vrstvy datované do 13. století. Soubory keramiky, obsahují minimálně zlomky dvou den se **značkami** (VHM, inv. č. 4366/1-4 a 4508/1). V obou případech se jedná o značky v podobě děleného kruhu (třída A; přejatá kresba obr. 27:1, 27:2). Je možné, že se jedná o **identické** otisky. Situace bude prověřena, jakmile budou zlomky dostupné.

K.ú. Újezd u Chanovic

Na k.ú. Újezd u Chanovic se nachází pouze ves Újezd u Chanovic. První zmínka o vsi pochází z roku 1366, kdy je jmenován Pesko de Vgyezdecz (*Profous – Svoboda 1957*, 436).

Při pokládce vodovodu ve vsi byly při archeologických dohledech dokumentovány středověké a novověké situace (*Hůrková 2006e*, 309). Cenné jsou především souvrství a objekty datované keramikou do 13. století. Soubor je uložen ve VHM pod inv. č. 11462–11529, neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

34. Chlístov

Obec Chlístov se nachází přibližně ve středu okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Chlístov.

K.ú. Chlístov

Na k.ú. Chlístov se nachází pouze ves Chlístov. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Chlustau (*Profous 1949*, 11).

Ve vsi stojí kostel Povýšení sv. Kříže, který je doložen roku 1360 (*Poche 1977*, 499). Tvrz je připomínána roku 1471. Není jasné, zda byla renesančně přestavěna do podoby zámku, který byl ve 2. polovině 20. století zbořen (*Kolektiv 1985*, 107; *Sedláček 1893*, 258-259; *Úlovec 2000*, 119-121).

Při stavbě rodinného domu byl porušen rozměrnější objekt, který byl interpretován jako zemnice. Výzkum prováděli pracovníci VHM v létě 2004. Objekt měl rozměry přibližně 5 x 3,85 m, oproti původnímu terénu byl zahloben přibližně 50 cm. Stěny byly skládány z kamene a jílu, zachovaly se stopy dřevěného obložení. Uvnitř objektu bylo zachyceno otopné zařízení. Objekt s velkou pravděpodobností zanikl požárem. Z odebraných vzorků byly provedeny analýzy uhlíků, podmáčených dřev, rostlinných zbytků a zvířecích kostí (*Pícka 2004a*). Nálezy z výzkumu jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 16061-16153, 16155 a 16184. Jedná se o rozsáhlý soubor keramiky datovatelný do průběhu 13. století. Soubor obsahuje 10 celých či

rekonstruovaných den nádob, 7 z nich nese **značku** či otisk desky (třídy A a C; obr. 26:1-7, 64:1-7).

35. Chudenice

Obec Chudenice se nachází na severozápadním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bezpravovice, Býšov, Chudenice, Lučice a Slatina.

K.ú. Bezpravovice

Na k.ú. Bezpravovice se nachází pouze ves Bezpravovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1390, kdy je nazývána Besprawowicze (*Profous 1947*, 69).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Býšov

Na k.ú. Býšov se nachází pouze ves Býšov. První zmínka o vsi pochází z roku 1508, kdy je nazývána Byšov (*Profous 1947*, 234).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chudenice

Na k.ú. Chudenice se nachází pouze ves Chudenice. První zmínka o vsi pochází z roku 1291, kdy je jmenován Drslaus de Chudenicz (*Profous 1949*, 67).

Městečko Chudenice je spjato s rodem Černínů, kteří zde měli tvrz již v polovině 14. století. Ta byla později pohlcena komplexem velkolepého sídla tohoto rodu (*Kolektiv 1985*, 107; *Sedláček 1892*, 258-259; 119-121; *Úlovec 2004*, 91-96; *Kolektiv 1992*).

Na katastru se nachází zaniklá osada Vyšnice (či Vyšensko), která je v písemných pramenech zmiňována v letech 1379-1546 (*Roubík 1959*, 65; *Rožmberský 1986*, 335-336). Povrchový sběr pracovníků VHM v tomto prostoru přinesl drobný soubor keramiky 14.-17. století (*Hůrková 2004b*, 91-92).

K.ú. Lučice

Na k.ú. Lučice se nachází pouze ves Lučice. První zmínka o vsi pochází z roku 1399, kdy je nazývána Luczicze (*Profous 1949*, 687).

Ve vsi stála tvrz, která zcela zanikla na počátku 17. století (*Kolektiv 1985*, 201; *Sedláček 1892*, 58).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Slatina

Na k.ú. Slatina se nachází pouze ves Slatina. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Slatina (*Profous – Svoboda 1957*, 94).

V okolí vsi Slatina předpokládá F. Roubík (1959, 64) zaniklou osadu, ta je poprvé připomínána roku 1372, v roce 1447 je uváděna jako pustá.

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

36. Chudenín

Obec se nachází v jihozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Fleky, Hadrava, Hvězda u Chudenína, Chudenín, Liščí, Skelná Huť, Suchý Kámen, Svatá Kateřina a Uhliště.

K.ú. Fleky

Na k.ú. Fleky se nachází pouze ves Fleky. První zmínka o vsi pochází z roku 1654, kdy je nazývána Flecken (*Svoboda – Šmilauer 1960, 168*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hadrava

Na k.ú. Hadrava se nachází pouze ves Hadrava. První zmínka o vsi pochází až z roku 1630, kdy je nazývána Hadrawa (*Profous 1947, 508*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hvězda u Chudenína

Na k.ú. Hvězda u Chudenína se nachází pouze ves Hvězda u Chudenína. První zmínku o vsi se nepodařilo zachytit.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chudenín

Na k.ú. Chudenín se nachází pouze ves Chudenín. První zmínka o vsi pochází z roku 1578, kdy je nazývána Chudenino (*Profous 1949, 67*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Liščí

Na k.ú. Liščí se nachází pouze ves Liščí. První zmínka o vsi pochází z roku 1679, kdy je nazývána Fuchsberg (*Profous 1947, 487*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Skelná Huť

Na k.ú. Skelná Huť se nachází pouze ves Skelná Huť. První zmínka o vsi pochází z roku 1419 (*Profous 1947, 715; Černá 1994, 37*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Suchý Kámen

Na k.ú. Suchý Kámen se nachází pouze ves Suchý Kámen. První zmínka o vsi pochází až z roku 1789, kdy je nazývána Dürstein (*Brokeš 1975, 26*).

Existuje domněnka, že zaniklá ves Lhota, která je připomínána v roce 1419, se nachází v prostoru katastru Suchý Kámen (*Sedláček 1908, 524; Roubík 1959, 66*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Svatá Kateřina

Na k.ú. Svatá Kateřina se nacházela pouze ves Svatá Kateřina, ta byla ve 2. polovině 20. století téměř celá zlikvidována v souvislosti s ochranou státní hranice. První zmínka o vsi pochází z roku 1654, kdy je nazývána Svata Katharina (*Svoboda – Šmilauer 1960, 196*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Uhliště

Na k.ú. Uhliště se nachází pouze ves Uhliště. První zmínka o vsi pochází z roku 1444, kdy je nazývána Vhliste (*Profous – Svoboda 1957, 412*).

Ve vsi je gotický kostel sv. Linharta, upravován byl po požáru v roce 1934 (*Poche 1982, 134*). Jedná se o jednolodní stavbu s pětiboce uzavřeným presbytářem.

Sporná zůstává existence hradiště (blíže nedatováno) na vrcholu Na račíně severně od vsi (*Beneš 1978, 87*).

37. Janovice nad Úhlavou

Obec Janovice nad Úhlavou se nachází v západní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Dolní Lhota, Dubová Lhota, Hvízdalka, Janovice nad Úhlavou, Ondřejovice, Petrovice nad Úhlavou, Plešiny, Rohozno, Spůle, Vacovy a Veselí nad Úhlavou.

K.ú. Dolní Lhota

Na k.ú. Dolní Lhota se nachází pouze ves Dolní Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1545 (*Profous 1949, 534*).

V literatuře je zmiňována tvrz vystavěná po roce 1416 Janem Bočkem z Velhartic. Zanikla nejspíše v 16. století (*Sedláček 1893, 151; Kolektiv 1985, 64*). Sporná zůstává lokalizace zaniklé vsi Těšenovice (*Roubík 1959, 65; Rožmberský 1986, 328*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dubová Lhota

Na k.ú. Dubová Lhota se nachází pouze ves Dubová Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1395, kdy je nazývána Lhota pod Bieharzowem (*Profous 1949*, 536).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hvízdalka

Na k.ú. Hvízdalka se nachází pouze ves Hvízdalka. První zmínka o vsi pochází z roku 1789, kdy je nazývána Hwizdalka (*Profous 1947*, 721).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Janovice nad Úhlavou

Na k.ú. Janovice nad Úhlavou se nachází pouze ves Janovice nad Úhlavou. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je jmenován jakýsi Johanes de Janouich (*Profous 1949*, 102).

Ve městečku jsou zachovány zbytky (především obvodové zdi) hradu, který je doložen roku 1329, není ale vyloučeno že stál již v 13. století. Jeho jádro je dnes pohlceno hřbitovem (např. *Durdík 2000*, 222-223; *Durdík – Sušický 2005*, 58-60; *Kolektiv 1985*, 117; *Sedláček 1893*, 136-145; *Úlovec 2004*, 96-100; *Menclová 1976*, 171-172). Z hradu a okolí pochází řada nálezů, vesměs staršího data (uloženo ve VHM pod inv. č. 1427-1479 a K37). Tyto nálezy lze datovat do 13.-17. století. Bylo vybráno jedno torzo mísovité nádoby nebo poklice (inv. č. K37) s dobře otištěnou a dochovanou **značkou** ve tvaru kříže (třída C; obr. 37:3, 75:3).

Na poli severně od býv. JZD získal v roce 1991 P. *Břicháček (1995*, 115) soubor keramiky, který obsahuje i jeden zlomek nádoby datovaný do 13. století.

K.ú. Ondřejovice

Na k.ú. Ondřejovice se nachází pouze ves Ondřejovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1327, kdy je nazývána Onrzieowicz (*Profous 1951*, 275). O částečném či dočasném zániku vsi Ondřejovice se zmiňuje P. *Rožmberský (1986*, 319).

Na katastr je lokalizována (část se nachází na katastru Rovná) zaniklá osada a tvrz Dvořec (*Tetour 2004*, 167; o tvrzi pojednávám v ostavci k.ú. Rovná). Při průzkumu nebyly získány žádné nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Petrovice nad Úhl.

Na k.ú. Petrovice nad Úhl. se nachází pouze ves Petrovice nad Úhl. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Petrouicz (*Profous 1951*, 353).

Tvrz zachovaná v hospodářském dvoře pochází nejspíše až z poloviny 16. století (*Kolektiv 1985*, 254; *Kolektiv 2000*, 575; *Sedláček 1893*, 151; *Úlovec 2004*, 191-192).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Plešiny

Na k.ú. Plešiny se nachází pouze ves Plešiny. První zmínka o vsi pochází z roku 1789, kdy je nazývána Plessina (*Profous 1951, 375*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Rohozno

Na k.ú. Rohozno se nachází pouze ves Rohozno. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Rohozna (*Profous 1951, 554*).

Na katastru (mezi vsí Rohozno a samotou Granátka) se nachází pozůstatky zaniklé osady Petrovičky (*Roubík 1959, 65*) s tvrzí, které byly indikovány leteckým průzkumem v roce 2002. Povrchovým sběrem získali pracovníci VHM drobný soubor vrcholně středověké keramiky. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Spůle

Na k.ú. Spůle se nachází pouze ves Spůle. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zpole (*Profous – Svoboda 1957, 149*).

Zatím nebyla lokalizována zaniklá tvrz, která je doložena písemnými prameny v 17. století (*Sedláček 1892, 143, Karel – Krčmář 2006, 224*)

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vacovy

Na k.ú. Vacovy se nachází pouze ves Vacovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1421, kdy je nazývána Waczow (*Profous – Svoboda 1957, 465*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Veselí nad Úhlavou

Na k.ú. Veselí nad Úhlavou se nachází pouze ves Veselí nad Úhlavou. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Wessele (*Profous – Svoboda 1957, 525*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

38. Javor

Obec se nachází v západní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Javor.

K.ú. Javor

Na k.ú. Javor se nachází pouze ves Javor. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Jawor (*Profous 1949*, 106). Ves Javor měla za třicetileté války částečně zaniknout (*Rožmberský 1986*, 303).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

39. Ježovy

Obec se nachází v severozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Chlumská a Ježovy.

K.ú. Chlumská

Na k.ú. Chlumská se nachází pouze ves Chlumská. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Chlumska (*Profous 1949*, 22).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Ježovy

Na k.ú. Ježovy se nachází pouze ves Ježovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1251, kdy je jmenován jakýsi Boohuzlaus de Jedsow (*Profous 1949*, 143).

Ve vsi či v okolí stála zřejmě již ve 14. století tvrz. Není ale známo, kde stála – její funkci převzala novější tvrz, která byla později přestavěna na zámek (*Kolektiv 1985*, 119-120; *Kolektiv 1998*, 261-262; *Úlovec 2004*, 100-104).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Trnčí

Na k.ú. Trnčí se nachází pouze ves Trnčí. První zmínka o vsi pochází z roku 1401, kdy je nazývána Wtrnyczie (*Profous – Svoboda 1957*, 379).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

40. Kašperské Hory

Obec se nachází v jihovýchodní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Červená, Dolní Dvorce, Kašperské Hory, Kavrlík, Lídlový Dvory, Opolenec, Podlesí, Tuškov a Žlíbek

K.ú. Červená

Na k.ú. Červená se nachází pouze ves Červená. První zmínka o vsi pochází z roku 1356, kdy je nazývána Rothsai fen (*Profous 1947*, 280).

V okolí vsi se nachází četné úvozy a pozůstatky těžby – těžební areály zjevně navazovaly na zrudnění táhnoucí se od Kašperských Hor. Z katastru pochází nálezy

zlomků mlecích kamenů, nepochází ale z jasně datovaných situací (např. *Fröhlich 2004*, 39).

K.ú. Dolní Dvorce

Na k.ú. Dolní Dvorce se nachází pouze ves Dolní Dvorce. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Dworcze (*Profous 1947*, 448).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kašperské Hory

Na k.ú. Kašperské Hory se nachází pouze město Kašperské Hory. První zmínka o něm se hlásí k roku 1337, kdy je nazývána Reichenstein (*Profous 1947*, 630). Jeho vznik je spojován s rýžováním a těžbou zlata (např. *Horpeniak 1980*, 75-97).

Stranou dnešního města stojí kostel sv. Mikuláše. Stavba je na základě architektonického rozboru datována do období kolem roku 1330 (*Poche 1978*, 44). V roce 1928 byl při neodborném odkryvu pěti hrobů získán drobný soubor artefaktů (*Fröhlich 1995c*, 178). Z nich byla nejzajímavější dnes nezvěstná deformovaná záušnice.

Nové poznatky přinesl výzkum ZČM v Plzni, který byl podnícen opravami kostela. Jedna ze dvou sond odhalila i nejstarší úroveň hrobů, která byla porušena základovým vkopem pro západní průčelí lodi kostela (*Čechura 2002*, 7). Tyto hroby byly rámcově datovány do průběhu 13. století, a to především na základě nálezu kruhové přezky s hraněným trnem (*Čechura 2002*). Další kostel se dochoval v Nicově (5km od Kašperských Hor, již okres Prachatice), ten bývá datován do 1. poloviny 13. století (*Kuthan 1976*, 225). Kostel mohl mít tedy staršího předchůdce a v okolí je možno očekávat osídlení 13. století.

Soupis archeologických výzkumů na katastru do roku 2004 předkládá P. Schneiderwinklová (2004), která v diplomové práci zhodnotila soubor keramiky, který byl získán při výzkumu J. Waldhausera v poloze Na Prádle nedaleko od jádra dnešního městečka v roce 1989-1990. Zkoumáno bylo zařízení na úpravu zlaté rudy, získán byl soubor keramiky 2. poloviny 13. až 1. poloviny 14. století, který obsahuje četné importy. V tomto souboru keramiky se podle diplomové práce (*Schneiderwinklová 2004*, 81) vyskytuje 9 zlomků den se značkami, nejčastěji rozpoznáný je motiv kříže (třída A). Nálezy jsou nyní uloženy v MŠ, stav uložení bohužel zatím nedovuluje zevrubnou revizi a dokumentaci nálezů.

Rozsáhlý záchranný výzkum proběhl v roce 1980 v prostoru nově budovaného zdravotního střediska. Po ohlášení pracovníky MŠ ho prováděli pracovníci ZČM pod vedením F. Frýdy. Bylo zachyceno a následně zkoumáno 5 jímek (*Frýda – Rožmberská 1989, tíž 1991*). Pro tuto diplomovou práci jsou zásadní jímka 1 (datována do konce 13. století) a jímka 5 (datována na přelom 13. a 14. století). Další jímký (2-4) obsahovaly keramiku 14.-15. století. Získáno bylo celkem minimálně 7 nádob či jejich torz s dochovanými **značkami** na dnech (výlučně třída A, obr. 46-48, 83-87). Značené

nádoby či jejich torza pochází z jímky 1 a bohužel především ze sběru na poničné lokalitě.

Při pokládce teplovodu a kanalizace (ulice Vimperská, Náměstí, Baarova, Dlouhá, Zlatá stezka, Žižkovo náměstí a další) byla v letech 2004-2006 zachycena řada středověkých a novověkých situací (*Hůrková – Pícka 2006b*, 93-94). Z výzkumu pochází jedno dno, možná se **značkou**, která byla zřejmě před výpalem zahlazena. Posledním a zřejmě nejrozsáhlejším výzkumem v intravilánu města byl kompletní odkryv náměstí, který probíhal v letech 2009-2010. Odkryto bylo množství vrcholně středověkých situací, zachyceny byly doklady těžby přímo v prostoru náměstí. Z materiálu, který je uložen ve VHM a prochází zpracováním, k dokumentaci byly vybrány dva zlomky (VHM inv. č. 22320, 22473) se **značkou** v podobě děleného kruhu (třída A; obr. 45:5-6,83:5-6), nálezy lze pouze rámcově datovat do 13.-1. poloviny 14. století.

K.ú. Kavrlík

Na k.ú. Kavrlík se nachází pouze ves Kavrlík. První zmínka o vsi pochází z roku 1585, kdy je nazývána Kawrlík (*Profous 1949*, 215).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Lídlovy Dvory

Na k.ú. Lídlovy Dvory se nachází pouze ves Lídlovy Dvory. První zmínka o vsi pochází z roku 1584, kdy je nazývána Dvory Lidlowske (*Profous 1947*, 452).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Opolenec

Na k.ú. Opolenec se nachází pouze ves Opolenec. První zmínka o vsi pochází z roku 1584 (*Profous 1951*, 282).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Podlesí

Na k.ú. Podlesí se nachází pouze ves Podlesí. První zmínka o vsi pochází z roku 1584, kdy je nazývána Vogelsang (*Profous – Svoboda 1957*, 595).

Na katastru se nachází novověká sklárna, která byla částečně zkoumána (např. *Fröhlich 1989*, 33; *Lněničková 1989*, 35-45). Zaniklé panské sídlo je až novověké (*Úlovec 2001a*, 42-45).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Tuškov

Na k.ú. Tuškov se nachází pouze ves Tuškov. První zmínka o vsi pochází z roku 1584, kdy je nazývána Tusskowy (*Profous - Svoboda 1957*, 402).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Žlíbek

Na k.ú. Žlíbek se nachází pouze samota Žlíbek. První zmínka o vsi pochází z roku 1402, kdy je nazývána Slabek (*Profous – Svoboda 1957*, 854).

Pod k.ú. Žlíbek se spadá hrad Kašperk, který nechal na ochranu rýžovišť vystavět Karel IV. v roce 1356 (*Durdík 2000*, 250-252; *Menclová 1972*, 63-68, 320-321; k předsunuté baště *Anderle 1987*).

Z hradu, kde proběhly rozsáhlé zajišťovací práce, pochází řada nálezů. Část, která je uložena v Muzeu Šumavy, jsem prošel. Jedná se většinou o vrcholně středověkou redukční keramiku, dna nesou stopy odřezávání a méně často podsýpky. P. Charvát popisuje a vyobrazuje okraje zásobnic s kolky (*Charvát nedat.*, 7, obr. 51 a 53).

Další nálezy získané při z výzkumu v roce 2001 (úprava purkrabství) jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 8776-8820, neobsahují žádná značená dna.

Pokud by se v nejstarším horizontu nálezů na hradě vyskytly značky, pak by se jednalo o velký přínos pro dataci sledovaného jevu značení den keramicých nádob.

41. Kejnice

Obec Kejnice se nachází na východním okraji okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Kejnice.

K.ú. Kejnice

Na k.ú. Kejnice se nachází vsi Kejnice a Karlovce.

První zmínka o vsi Kejnice se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Canicin a patří Břevnovskému klášteru (*Profous 1949*, 219).

V literatuře (*Sedláček 1908*, 398) je zmiňováno opevnění na vrchu Stráž. Situace byla opakovaně revidována (*Tetour 2003b*, 99-100). Valy hradiště jsou nově interpretovány jako plužiny. Získaná středověká a novověká keramika je uložena ve VHM pod př. č. 79/2000/1-2, soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Nabízí se možnost nálezy interpretovat jako stopu zaniklé osady Kravolusice (k té *Roubík 1959*, 75).

42. Klatovy

Klatovy jsou okresním městem, nachází se v severozápadní části okresu. Spadají pod ně katastry Dehtín, Drslavice u Tupadel, Kal, Klatovy (více částí), Kosmáčov, Kvaslice, Kydliny, Luby, Otín, Sobětice, Štěpánovice, Tajanov, Točnick, Tupadly, Věckovice a Vícenice. Katastry Habartice u Obytců, Křištín a Střeziměř hodnotím samostatně (leží mimo ostatní katastry).

K.ú. Dehtín

Na k.ú. Dehtín se nachází pouze ves Dehtín. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Dehtin (*Profous 1947*, 334).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Drslavice u Tupadel

Na k.ú. Drslavice u Tupadel se nachází pouze ves Drslavice u Tupadel. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zdislawiczie (*Profous 1947*, 424).

Tvrz v Drslavicích vznikla asi až v 16. století (*Kolektiv 1998*, 146; *Úlovec 2004*, 62-63).

K.ú. Kal

Na k.ú. Kal se nachází pouze ves Kal. První zmínka o vsi pochází z roku 1636, kdy je nazývána Kal (*Profous 1949*, 183).

Během rozsáhlého archeologického výzkumu VHM v roce 2011 v trase budoucího obchvatu města Klatovy byla na katastru odkryta řada pravěkých situací. Ve splachové vrstvě byla ale obsažena i keramika 13. století (za informaci děkuji J. Hůrkové a H. Přerostové). Z nálezů byl k dokumentaci vybrán jeden zlomek dna a přídnní menší nádoby s hůře čitelnou komplikovanou **značkou** a otiskem desky (třída C; obr. 37:1, 75:1).

K.ú. Klatovy

Raně středověké osídlení bylo na katastru zachyceno např. nad soutokem Úhlavy a Drnového potoka - povrchovým průzkumem bylo v roce 1992 objeveno rovinné sídliště ležící na mírném jihozápadním svahu. Získaný materiál byl datován na rozhraní starší a střední doby hradištní (*Hůrková – Pícka 2005*, 101). Početný soubor, který byl získán povrchovým sběrem, neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Klatovy byly původně malou vsí, poprvé jsou připomínány v souvislosti s Drslavicem Soběhrdem (Zobieherdus de Chlattice) roce 1253 (*RBM 2*, 5, č. 8). Klatovy jsou prvně jmenovány jako město roku 1288 (*RBM 2*, 667-668, č. 1554). Královské město bylo založeno zřejmě z ekonomických důvodů na strategické křižovatce obchodních stezek (k založení a problematice předlokační vsi Klatov podrobně např. *Kolektiv 2010*, 34-44)

Sporná a diskutovaná je existence hradu přímo v prostoru středověkého města. Mohl vzniknout při založení města v polovině 60. let 13. stol. Bývá lokalizován do prostoru bývalé jezuitské koleje, případně do jihovýchodního nároží města (*Durdík 2000*, 254; *Váňová – Procházka 2000*, 73-74). Rozsáhlý archeologický výzkum v tomto prostoru ale přítomnost hradu neprokázal (*Hůrková – Pícka 2003*).

V prostoru města a jeho zázemí se nacházelo několik kostelů a kaplí: sv. Michal, sv. Jiří, sv. Petr, sv. Vavřinec (podrobně *Mencl – Benešová – Soukupová 1978*, 48-49; *Poche 1978*, 66, *Kolektiv 2010*)

Při stavebních pracích v roce 1922 byla v Klatovech u tzv. "Příkopského mlýna" (cca 200 m od pravého břehu Drnového potoka) nalezena keramická lahev, která je uložena ve VHM pod inv. č. 901. polovinu nádoby zdobí vodorovné pásy rýh někdy přecházejících ve šroubovici. Dno lahve je podsýpané a nenese značku, nález byl podrobně publikován (*Hůrková – Pícka 2005*, 101, tab 3:1).

Přibližně 200 m od místa nálezu lahve byla v roce 1956 při demolici dvou domů nalezena nádobka označovaná za aquamanile, kterou R. Turek datoval na základě nálezů z Libice nad Cidlinou do 10.-11. století (*Turek 1957*, 4-7), později došlo k předatování nálezů do století 13. (*Richter 1982*, 126; *Klápště 1998*, 150) a zpochybněna byla i funkce nádoby jako aquamanile (*Klápště 2007*, 137). Nádoba je uložena (vystavena v expozici) ve VHM pod inv. č. K94. Na dno nese **značku** v podobě kříže (třída C; 35:1-3, 73:1-3).

V prostoru samotného středověkého města a jeho zázemí proběhla řada výzkumů záchranného charakteru, které v minulých 20 letech prováděli především pracovníci VHM a NPÚ v Plzni (shrnutí např. *Hůrková 1998b*, 2-3; *Báčová – Hůrková 2005*, 10-13). Z výzkumu v roce 2000 pochází jeden zlomek dna se značkou v podobě kruhu (třída A). Zlomek je uložen ve VHM pod inv. č. 8583.

Předstihový plošný výzkum na ploše bývalého dominikánského kláštera (dnes parcela 174/1) provedli v letech 2006-2007 pracovníci VHM. Klášter byl založen bezprostředně po lokaci města v 60. letech 13. století. Výzkumem bylo zachyceno dřevěné provizorium kláštera a základy presbytáře nejstaršího kostela (k výzkumu podrobně *Hůrková – Pícka 2008d*, 29-65; *Kolektiv 2010*, 56-58). Z nálezů jsem k dokumentaci vybral zlomky den a přídny (VHM inv. č. 19001, 19021, 19038, 19104): jedno nese **značku** ve tvaru kříže (třída A; obr. 36:2, 74:2), další zřejmě v podobě komplikovaně děleného kruhu (třída A?; obr. 36:4, 74:4). Poslední **značka** je nečitelná obr. 36:1, 74:1).

Do prostoru zalesněného návrší Hůrka (nedaleko centra města) je literaturou (*Roubík 1959*, 64; *Vančura 1927*, 39,46, 54) umístována zaniklá osada Hůrka či Horky. V roce 2001 zde provedli pracovníci VHM povrchový průzkum, který domněnku potvrdil. Podařilo se získat rozsáhlý soubor keramiky datovaný od 12. do 17. století, který je uložen ve VHM pod př. č. 25/2001. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Část Beňovy

První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227 (*Profous 1947*, 53), kdy je nazývána Bieniecice (Bienievicich) a měla patřit klášteru sv. Jiří na Pražském hradě. Později patřila městu Klatovy (*Úlovec 2003*, 36).

P. Rožmberský (1986, 293-294) uvažuje o dočasném zániku vsi za husitských válek. Ve vsi se nachází tvrz z 2. poloviny 15. století (*Kolektiv 1998*, 16-17; *Sedláček 1893*, 164; *Úlovec 2004*, 16-19).

Část Čínov

Na k.ú. Čínov se nachází pouze ves Čínov. První zmínka o vsi pochází až z roku 1789, kdy je nazývána Wiederkum (*Profous 1947*, 311).

K.ú. Kosmáčov

Na k.ú. Kosmáčov se nachází pouze ves Kosmáčov. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kossmaczow (*Profous 1949*, 316).

V prostoru lesa „Za dubím“ byly v roce 1981 při ražení průzkumných geologických šachtic nalezeny středověké šachty a štoly, dále zjištěno cca 350 metrů dlouhé pásmo odvalů. Z movitých nálezů byla zachycena hornická železla a keramika datovaná do horizontu 13.-14. století. Nálezy by měly být uloženy v Příbrami (*Kudrnáč 1984*, 50-51, *Vítovec 1999*, 23-28). Nálezy nebyly revidovány.

Ve vsi či nedaleko vsi stála tvrz (zanikla, je lokalizována do prostoru č. p. 5 či k pomístnímu názvu Lažánky). Její starší fáze jistě stála již v roce 1379 (*Sedláček 1893*, 164; *Bělohávek 1985*, díl IV, 155; kritický rozbor písemných zmínek a terenní situace *Rožmberský – Trachta 1993*, 14-16). Z prostoru Lažánek pochází malý soubor vrcholně středověké keramiky získaný povrchovým sběrem v září 1992 (*Rožmberský – Trachta 1993*, 16). Soubor je uložen ve VHM Klatovy pod inv. č. 2623-2627, neobsahuje žádná hodnotitelná dna ze sledovaného období.

Částečný zánik vsi Kosmáčov popisuje P. *Rožmberský (1986*, 308).

K.ú. Kvaslice

Na k.ú. Kvaslice se nachází vsi Kvaslice a Vítkovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kwaslicz (*Profous 1949*, 457). První zmínka o vsi Vítkovice pochází z roku 1544, kdy je nazývána Litkovice (*Profous – Svoboda 1957*, 563).

Drobný soubor keramiky z okolí Vítkovic (13.-14. století) předal p. Bláha, řidičí učitel v Bolešinech, v roce 1924. Soubor je uložen ve VHM pod inv. č. 1607-1620. Zlomek dna (inv. č. 1620) nese **značku** v podobě svastiky (třída C).

K.ú. Kydliny

Na k.ú. Kydliny se nachází pouze ves Kydliny. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Kydlina (*Profous 1949*, 464).

V Kydlinech se nachází kostel sv. Václava, původně jednolodní románská stavba s tribunou. Později byl goticky přestavěn. Jako farní připomínán v letech 1352-1404 (*Poche 1978*, 200; *Vaněk – Hostaš 1899*, 109-111).

V prostoru čp. 5, 9 a 24 je předpokládáno panské sídlo (*Sedláček 1893*, 167; *Kolektiv 1985*, 175).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Luby

Na k.ú. Luby se nachází pouze ves Luby. První zmínka o vsi pochází z roku 1316, kdy je jmenován Dyetlebus de Lub (*Profous 1949*, 686).

Ve vsi stojí gotický kostel sv. Mikuláše. Jedná se o několikrát přestavovanou jednolodní stavbu s polygonálním závěrem, kostel byl opevněn příkopem (*Poche 1987*, 325; *Rykl 1990*, 83-87).

Nejspíše v polovině 14. století vznikla ve vsi tvrz (*Rykl 1990*, 83-87; *Sedláček 1893*, 162; *Kolektiv 1985*, 199; *Úlovec 2004*, 139-140).

Na katastru získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Otín

Na k.ú. Otín se nachází pouze ves Otín. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Otin (*Profous 1951*, 306).

Panské sídlo ve vsi vzniklo patrně v 15. století, doloženo je v polovině 16. století. Novější renesanční tvrz byla přestavěna do podoby dnešního empírového zámku (*Kolektiv 1985*, 250; *Kolektiv 2000*, 556-557; *Sedláček 1893*, 168-169; *Úlovec 2001b*, 29-67; *Úlovec 2004*, 180-182).

V trati Pod Hůrkou získal S. Opatrný několik (cca 10) omlětých zlomků keramiky z 13.-16. století, soubor je uložen v ZČM (inv. č. 28407-28401) a neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Soběstice

Na k.ú. Soběstice se nachází pouze ves Soběstice. První zmínka o vsi pochází z roku 1348, kdy je nazývána Sobyeticz (*Profous – Svoboda 1957*, 128).

Tvrz, patřící pánům ze Sobětic mohla vzniknout již během první poloviny 14. století. Poprvé je připomínána až v roce 1514. Roku 1520 byla vypálena a později obnovena. Zachovala se pouze jako ostrůvek na rybníce před bývalým poplužním dvorem (*Kolektiv 1985*, 311; *Kolektiv 2005*, 723-724; *Sedláček 1893*, 256-258).

K.ú. Štěpánovice

Na k.ú. Štěpánovice se nachází pouze ves Štěpánovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Sczeganouicz (*Profous – Svoboda 1957*, 297).

Ve vsi se nachází původně gotický kostel sv. Michala. Přestavován byl několikrát, v 16. až 19. století, v roce 1737 byla přistavěna věž (*Poche 1980*, 507).

Tvrz zde pravděpodobně vznikla v průběhu 14. století, poprvé je ale připomínána až v roce 1454. V polovině 16. století byla pustá a v roce 1730 byla přestavěna na sýpku (*Kolektiv 1985*, 334; *Kolektiv 2005*, 818-819; *Sedláček 1892*, 57; *Úlovec 2004*, 216-217).

K lesu Pokryvadlo je lokalizována zaniklá ves s tvrzí Újezd (*Rožmberský 1986*, 322). Ves je poprvé zmiňována roku 1379, v roce 1516 je uváděna jako pustá. Tvrziště bylo zničeno v sedmdesátých letech 20. století (*Kolektiv 2005*, 900).

K.ú. Tajanov

Na k.ú. Tajanov se nachází pouze ves Tajanov. První zmínka o vsi pochází z roku 1650, kdy je nazývána Tajanov (*Profous – Svoboda 1957*, 311).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Točnick

Na k.ú. Točnick se nachází pouze ves Točnick. První zmínka o vsi pochází z roku 1289, kdy je nazývána Tochnik (*Profous – Svoboda 1957*, 334).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Tupadly

Na k.ú. Tupadly se nachází pouze ves Tupadly. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy se píše o Tupadlezech (*Profous – Svoboda 1957*, 398).

Dvě stě metrů severně od dnešní vsi Tupadly se nachází pozůstatky tvrze, která vznikla zřejmě ve 14. století a zanikla ve století 15. (*Sedláček 1893*, 174; *Kolektiv 2005*, 878-9) Tvrziště bylo těžce poškozeno při úpravě na taneční parket. Nejsou odtud známy žádné nálezy.

Částečný zánik vsi v 15. století dokládá písemnými prameny P. *Rožmberský* (1895, 330).

K.ú. Věckovice

Na k.ú. Věckovice se nachází pouze ves Věckovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1385, kdy je nazývána Wyeczkuicz (*Profous – Svoboda 1957*, 483).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vícenice

Na k.ú. Vícenice se nachází pouze ves Vícenice. První zmínka o vsi pochází z roku 1348, kdy je nazývána Wiczencicz (*Profous – Svoboda 1957*, 537).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

43. Klenová

Obec Klenová leží jižně od Klatov. Spadá pod ni pouze katastrální území Klenová.

K.ú. Klenová

Na k.ú. Klenová se nachází pouze ves Klenová. První zmínka o vsi pochází z roku 1291, kdy je nazývána Clenow a je jmenován jakýsi Bohuzlaus (*Profous 1949*, 237).

Nad vsí stojí mohutný hrad Klenová. Jeho první fáze (čtverhranná věž s opevněním) byla vystavěna ve 2. polovině 13. století. Jeho držiteli byli páni z Klenové a Janovic. Hrad byl stavebně upraven v polovině 15. století. V 19. století byl přestavěn v romantickém duchu (*Durdík 2000*, 254-256; *Durdík – Sušický 2005*, 74-77; *Sedláček 1893*, 154-162; *Kolektiv 1985*, 142-145; *Úlovec 2004*, 115-122).

Archeologické výzkumy hradu Klenová provedla a shrnula E. *Kamenická* (2004) z NPÚ v Plzni. Při výzkumech a zajišťovacích pracích bylo především v 80. letech získáno množství nálezů. Ty byly původně uloženy přímo na hradě a později převedeny do fondu VHM, kde byly utříděny a uloženy pod inv. č. 3100-3322. Soubor obsahuje především materiál ze 14.-17. století. Malou část souboru lze datovat i do 13. století, neobsahuje ale žádná hodnotitelná dna.

Další výzkumy na hradě provádí NPÚ v Plzni, kde jsou též deponovány nálezy. Značená dna mezi nimi zatím nebyla zachycena (za informaci děkuji L. Foster).

44. Kolinec

Obec Kolinec leží na středním toku říčky Pstružná v centrální části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastry Bernartice, Boříkovy, Brod, Buršice, Hradiště, Javoří, Jindřichovice, Kolinec, Lukoviště, Malonice, Mlázovy, Podolí, Sluhov, Střítež, Tajanov, Tržek, Ujčín a Vlčkovice.

K.ú. Bernartice

Na k.ú. Bernartice se nachází jen ves Bernartice. První zmínka o vsi pochází k roku 1577 (*Profous 1947*, 55; rozbor písemné zmínky *Úlovec 1995a*, 19).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K. ú. Boříkovy

Na k.ú. Boříkovy se nachází pouze ves Boříkovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1444, kdy je nazývána Borzikow (*Profous 1947*, 122).

Ve vsi se nachází renesanční tvrz. Té zřejmě předcházela tvrz gotická (nepřímo doložená v roce 1443), jejíž poloha ani podoba není známá (*Sedláček 1893*, 259; *Kolektiv 1998*, 37, *Úlovec 2004*, 27).

K. Švec z Chlístova upozornil na možnou existenci hradiště na vrchu Hůrka na k.ú. Boříkovy. Pracovníci ZČM (P. Braun, Fr. Frýda a D. Soukupová) při průzkumu v roce 1978 nenalezli nic, co by potvrdovalo existenci hradu nebo hrádku (*Braun – Frýda – Soukupová 1982a*, 12). Domnělé hradiště je často uváděno jako slovanské v turistických průvodcích a mapách, ale i v odborně naučné literatuře (např. *Sklenář 1993*, 88; uvádí lokalitu pod katastrem Mlázovy). Opakované průzkumy autora nepřinesly žádný datační materiál.

K.ú. Brod

Na k.ú. Brod se nachází pouze ves Brod. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Brod (*Profous 1947*, 180).

V roce 1978 předal Z. Potušák z Plzně do ZČM několik set domnělých artefaktů nalezených na poli 100 m SZ od obce. Pouze pod inv. čísly 23028/16-25 by měly být uloženy zlomky datované do 13.-14. století, pocházející údajně ze zahrádky u čp. 10. Pracovníci ZČM je datovali do 14. století.

Několik desítek zlomků (část lze datovat do 13. století) pochází ze sběrů autora (*Ptáček 2008*, 27-28).

K.ú. Buršice

Na k.ú. Buršice se nachází pouze ves Buršice. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Bursicz (*Profous 1947*, 219).

Na úpatí vrchu Vidhošť se nachází stejnojmenná zaniklá vesnice. První zmínka pochází z roku 1544 a zanikla okolo roku 1655 (*Roubík 1959*, 76). Na ploše zaniklé vsi ani jinde z katastru Buršice nebyl získán žádný materiál datovaný do sledovaného období.

K.ú. Hradiště

Na k.ú. Hradiště se nachází pouze ves Hradiště. První zmínka o vsi pochází z roku 1365, kdy je jmenován jakýsi Sdenkonis de Hradiscz (*Profous 1947*, 665).

V roce 1978 provedli P. Braun, F. Frýda a D. Soukupová rekognoskaci domnělého hradiště v poloze Na skále. A. Beneš (*1980*, 22) uvádí, že objevili dosud nedatované hradiště (k srovnání *Knížek 1949*, N). Konstatovali, že hradiště má oválnou dispozici a je na severní, východní a jižní straně vymezeno dobře zachovalými valy. Na jižní straně jsou valy neznatelné a terén přechází ve skalní suk (kóta Na skále - 602 m n. m). Při povrchovém průzkumu se jim nepodařilo získat žádný materiál (*Braun – Frýda – Soukupová 1982b*, 34).

Při průzkumu z 11. 5. 1986 získali D. a J. Baštovi s L. Krušinovou několik zlomků údajně pravěké keramiky. Při průzkumu hradiště v roce 1998 provedli P. Hrubý a D. Parma drobnou sondáž, která přinesla pouze omezený soubor vrcholně středověké keramiky. Z jejich sběru na ploše býv. lesní školky (která navazuje na zmíněné hradiště) u kóty Kovářská pochází soubor keramiky datovaný převážně až do 15. a 16. století, u jednoho zlomku výdutě je možné připustit datování do 13. století (*Hrubý – Parma 1998*, 54–57). Nevýrazný soubor keramiky (cca 12 kusů), který můžeme datovat od 13. do 17. století, získal autor na ploše lesní školky. Do 13. století je rámcově zařazeno 5 oxidačně pálených zlomků keramiky (*Ptáček 2008*, 31). Ani jeden soubor keramiky neobsahuje zlomek dna se značkou.

Dalším problémem je lokalizace tvrze či tvrzí uváděných v literatuře, které mohly být situované v prostoru dnešního zámku, či na výše zmíněnou polohu Na skále (*Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003*, 92; *Kolektiv 1985*, 99; diskuse *Hrubý – Parma 1998*; *Rožmberský 1999*, *Smolík – Pícka – Braun 2008*).

K.ú. Javoří

Na k.ú. Javoří se nachází pouze ves Javoří. První zmínka o vsi pochází z roku 1659, kdy je nazývána Jaworzi (*Profous 1949*, 107).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Jindřichovice

Na k.ú. Jindřichovice se nachází pouze ves Jindřichovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Gyndrzichowicz (*Profous 1949*, 154).

Tvrz z 2. poloviny 15. století se nachází v jihozápadní části obce u rybníka, který mohl být bezpochyby začleněn do obranného systému, tvrz byla renesančně přestavěna.

Poblíž byl v 18. století vystavěn „nový zámek“ s parkem. Původní, písemnými prameny nepřímo doložená tvrz ze 14. století nebyla zatím přesvědčivě lokalizována (*Kolektiv 1985*, 121; *Kolektiv 1998*, 266-268; *Sedláček 1893*, 258; *Úlovec 2004*, 104-106).

Z katastru pochází několik menších souborů keramiky, které byly získány povrchovými sběry v minulých letech (podrobně *Pták 2008*, 34-35). Část nálezů lze datovat do 13. století. Nebyla zjištěna žádná hodnotitelná dna.

Zajímavý je postřeh ze spisu E. Prexlera, řídícího učitele z Číhaně (*Prexler 1903*, 116-117): „Blíže Jindřichovic byla ves Pakost, sídlo zvláštního rodu panošského, r. 1398 uvádí se Aleš z Pakonic, který měl r. 1410 při se Slaviborem Vršem o dědictví své v Pakonicích. Ku konci válek husitských seděl na Pakonicích Bužek z Dlouhé Vsi...“ Zatím bohužel nevíme, kde tuto zmínku získal, a nemůžeme ji ověřit. Fr. *Roubík (1959)* se ve svém soupisu o žádné takové zaniklé osadě nezmiňuje.

K.ú. Kolinec

Na k.ú. Kolinec se nachází pouze městečko Kolinec. První zmínka o vsi pochází z roku 1290, kdy je nazývána Staetlin (*Profous 1949*, 286). Název obce prošel dlouhým vývojem. V nejstarších zmínkách je nazýván německým jménem Staetlin, Štetlín či Statlitz, což by mohlo znamenat městečko či malé místo. Dále se zřejmě v souvislosti s farou objevuje název Colonia, taktéž Colonia Minor, což je vykládáno jako Kolín Menší. Název Kolinetz se poprvé objevuje roku 1380 (*Sedláček 1908*, 429; *Profous 1949*, 286; *Kuča 1998*, 44).

Kostel sv. Jakuba Většího (patrona horníků) v Kolinci byl postaven jako jednolodní, podélně orientovaný kostel s pravoúhlým kněžištěm, s možnou malou apsidou. Na panskou tribunu se vstupovalo z venkovního schodiště či ze zatím nedoloženého panského sídla portálem v západní zdi v úrovni patra. Svoji dispozicí se hlásí k podunajskému okruhu. Na základě těchto architektonických znaků je možné kostel datovat do závěru 12. století (*Mencl 1978*, 48), či počátku století 13. (*Kuthan 1976*, 201). Kostel byl opevněn (např. *Čechura 2006b*; *Hostaš – Vaněk 1899*, 103-105).

Problematickou je existence a lokalizace starší (někdy uváděno dřevěné) tvrze pánů z Budčtic. Nabízí se prostor u kostela nebo prostor dnešního zámku, kterému předcházela tvrz Vintířů z Vlčkovice vystavěná po roce 1541 (*Kolektiv 1985*, 147-148, *Kolektiv 2000*, 306; *Sedláček 1893*, 264-265).

Doklady osídlení 13. století byly opakovaně zachyceny v dnešním intravilánu obce v blízkosti původně románského kostela sv. Jakuba Většího. Ze starších nálezů jmenujme dnes neznámé údajně hradištní střepy uložené ve zdejší škole (*Beneš 1980*, 23-24; *Pták 2008*, 36). Konvička zdobená rýhami a vlnicí byla objevena u č. p. 11 (vedle fary) při nedatovaném výkopu odpadové šachty. Pochází z druhé poloviny 13. století a dnes by měla být uložena v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách, popřípadě v Sušici (*Charvát nedat.*, č. 11, obr. 73; přejatý obr. 55:1). V lednu 2008, únoru 2011 ani prosinci 2011 nebyla v depozitářích nalezena. Otázkou zůstává, zda dno konvičky neslo hrnčířskou značku či ne (P. Charvát se o ni nezmiňuje).

V blízkosti kostela proběhly v posledních letech tři záchranné výzkumy a povrchovými sběry byla získána řada nálezů. Původní jádro městečka je narušováno

stavební činností a úpravami terénu, autor zde provádí pravidelné kontroly, díky nimž se podařilo zachytit řadu nálezů, které do budoucna umožní sledovat vývoj osídlení od středověku do současnosti. (*Hůrková 2010c*, 108; *Hůrková – Pícka 2010*, 108, *tíž 2011*, 121). Výrazný materiál se podařilo získat během záchranného výzkumu VHM v prostoru budované příjezdové cesty na stávající hřbitov v roce 2006 a pokládce vodovodu v tomtéž prostoru v roce 2008. Podařilo se zachytit doklady osídlení 13. až první poloviny 14. století. zkoumána byla například pec, objekt typu zemnice a několik dalších objektů, které byly kryty vrstvou. Byl dokumentován řez mladším valovým opevněním kostela. Z nálezů bylo k dokumentaci vybráno torzo nádoby a sedm zlomků den a přídny se **značkami** či technologickými otisky. Jedná se především o značky třídy A (obr. 42-44, 80-82). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod přír. č. 91/07 a 132/08.

Na katastru (mimo intravilán městečka) se podařilo povrchovým sběrem zjistit několik výrazných koncentrací keramiky 13. století (podrobně *Pták 2008*, 44-47), z nichž byla zatím pouze jedna zkoumána (*Pták 2010*, *Pícka 2011*, 121). Konkrétně se jedná o výzkum orbou narušeného mělkého objektu severně od jádra dnešního městečka na svahu nad Kalným potokem. Byl získán poměrně jednotný soubor keramiky 13. století, je uložen ve VHM pod př. č. 132/10. Z něj byly vyčleněny dva zlomky den se značkami. Jedná se o zajímavou **značku** ve tvaru „ostrve“ (inv. č. 23074; obr. 44:2, 82:2)) a velmi nevýraznou značku v podobě svastiky (inv. č. 23073; 82:1). Tato značka nebyla během přípravy článku (*Pták 2010*) rozpoznána.

Poměrně rozsáhlé sejповé pole je dochováno v olšině v úseku Kolinec – Puchverk. Je částečně poničeno náhonem k pile v Puchverku a část je přeměněna na pastvinu.

K.ú. Lukoviště

Na k.ú. Lukoviště se nachází pouze ves Lukoviště. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Lukowisste (*Profous 1949*, 696).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Malonice

Na k.ú. Malonice se nachází pouze ves Malonice. První zmínka o vsi pochází z roku 1360, kdy je jmenován jakýsi Leoni de Malonicz (*Profous 1951*, 16), případně 1318, kdy je jmenován Jetřich (*Poche 1978*, 345).

Tvrz, později zámek, prošla složitým vývojem – bez výzkumu nelze říci, zda renesanční sídlo nemá staršího předchůdce (k vývoji a držitelům podrobně *Kolektiv 1985*, 205; *Poche 1978*, 345; *Kolektiv 2000*, 445-447; *Úlovec 2004*, 146-149).

Z katastru pochází několik drobnějších souborů keramiky, část nálezů lze datovat do 13. století (podrobně *Pták 2008*, 50-51). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Mlázovy

Na k.ú. Mlázovy se nachází pouze ves Mlázovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1369, kdy je nazývána Mlazow (*Profous 1951*, 103).

Místní raně gotický kostel sv. Jana Křtitele je nejčastěji datován do 2. poloviny 13. století (*Poche 1978*, 407) či první čtvrtiny 14. století (*Úlovec 2005*, 56). Zakladatel kostela není znám. J. *Úlovec* (2005, 56) uvažuje o některém z předků pozdějšího rodu Mlázovských. Nabízí se též možnost, že kostel i se vsí Mlázovy byl majetkem nepomuckého cisterciáckého kláštera (*Mára 1972-95*, N). Vzhledem k novým archeologickým nálezům z průběhu 13. století z prostoru nádvoří zámku je možné, že dnešnímu kostelu předcházela starší románský kostelík. To nevyklučuje ani stavebně historický průzkum (*Anderle 2004*, 26). V prostoru dnešního hospodářského dvora se nacházela renesanční tvrz, která je doložena k roku 1591, není jasné, zda měla staršího předchůdce a její lokalizace je sporná (*Anderle 2004*, 45; *Úlovec 2005*, 78; k zámku dále *Poche 1978*, 407; *Kolektiv 1985*, 215; *Sedláček 1893*, 259).

V letech 2006 a 2007 probíhaly rozsáhlé úpravy zámku, přilehlých hospodářských budov a především nádvoří. Archeologický dohled prováděli pracovníci VHM (*Hůrková – Pícka 2009*, 101-102; *Hůrková 2006a*; *Pícka 2007a*). Mimo množství novověkých situací byly též objeveny a dokumentovány situace 14.-15. století. Pro tuto práci je zásadní objekt 8, který byl zachycen výkopem kanalizace – dokumentovaná situace 1. Výzkumem se podařilo získat hodnotný soubor keramiky 13. století a kamenný dvoukónický přeslen (*Hůrková 2006a*).

Soubor obsahuje 3 dna **značkou**: jedna je v podobě neznámého kombinovaného motivu (třída C; obr. 45:1, 83:1), druhá má podobu kruhu (třída A; obr. 45:2, 83:2) a třetí zřejmě břevno kříže (třída C; obr. 45:3, 83:3).

K.ú. Podolí

Na k.ú. Podolí se nachází pouze ves Podolí. První zmínka o vsi pochází z roku 1360, kdy je nazývána Podol (*Profous 1951*, 404).

Existence středověké tvrze je podložena pouze predikátem. Panské sídlo (barokní zámeček) je zmiňováno až v roce 1789 (*Kolektiv 1985*, 268-269; *Úlovec 2004*, 195-196).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Sluhov

Na k.ú. Sluhov se nachází pouze ves Sluhov. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Sluhow (*Profous – Svoboda 1957*, 109).

Z katastru (pole ppč. 99, 112/1) pochází malý soubor keramiky, jehož část lze datovat do 13. století (*Ptáček 2008*, 55). Soubor neobsahuje dna se značkami.

K.ú. Střítež

Na k.ú. Střítež se nachází pouze ves Střítež. První zmínka o vsi pochází z roku 1392, kdy je nazývána Trzitez (*Profous – Svoboda 1957*, 216).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné výrazné nálezy z vymezeného období (podrobně *Pták 2008*, 56).

K.ú. Tajanov

Na k.ú. Tajanov se nachází pouze ves Tajanov. První zmínka o vsi pochází z roku 1381 (*Profous – Svoboda 1957*, 312).

O přechodném či částečném zániku uvažuje na základě písemných zpráv P. Rožmberský (1986, 327-28). Historie poplužního dvora, zámku a vsi byla podrobně zpracována (*Úlovec 2000*, 295-297; *Kausek – Rožmberský 2001*, 20-21).

V roce 2004 získal J. Eigner sběrem na poli (ppč. 37/3) V od obce malý soubor keramiky datovatelné do 13. století (*Pták 2008*, 57). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Zbytky sejpových polí se táhnou při říčce Ostružné prakticky v celém úseku Velhartice - Tajanov. Jižně od obce Tajanov byly zachyceny v polohách Sahara a Kupšovna. Některé jsou lehce narušeny těžbou dřeva. Další jsou zarostlé v houští východně od obce (*Pták 2008*, 57).

K.ú. Tržek

Na k.ú. Tržek se nachází pouze ves Tržek. První zmínka o vsi pochází z roku 1390, kdy je nazývána Trzek (*Profous – Svoboda 1957*, 392).

V roce 1925 bylo na zahradě čp. 6 nalezeno asi 200 mincí, které byly uloženy v „kamenné misce“ v šedesátých letech 15. století (*Nohejlová-Prátová 1956*, 230).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné jisté nálezy z vymezeného období.

K.ú. Ujčín

Na k.ú. Ujčín se nachází pouze ves Ujčín. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Vczyn (*Profous – Svoboda 1957*, 426).

V intravilánu obce se nad říčkou Pstružnou vypíná homolovitý kopec, na kterém byla zřejmě ve 14. století vybudována tvrz, později přestavěná na renesanční zámek s poplužním dvorem (*Sedláček 1893*, 265; *Úlovec 2004*, 239-240; *Kolektiv 2005*, 897).

Jižně od obce v poloze Luh a dále proti proudu až k obci Tajanov se zachovalo sejповé pole o několika desítkách až 2,5 m vysokých sejpů. Několik sejpů je i na pravém břehu Pstružné, jejíž koryto je zregulováno. Na pravém břehu Pstružné se nachází pozůstatky sejpových polí, která pokračovala zřejmě až ke Kolinci.

Na katastru nebyly získány žádné jisté nálezy z vymezeného období (podrobně *Pták 2008*).

K.ú. Vlčkovice

Na k.ú. Vlčkovice se nachází vsi Vlčkovice a Smrčí. První zmínka o vsi Vlčkovice se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána Wilskowici a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous – Svoboda 1957*, 575).

V roce 1998 předala M. Nováková (Vlčkovice čp. 37) do VHM v Klatovech soubor keramiky, který byl sesbírán v hlíně z nově vyvrtané studny na ppč. 484/3. Další zlomky byly získány v roce 1999 při navštěvě pracovníků VHM na poličku na zahradě u zmíněné studny a několik dalších předala majitelka. Některé zlomky je možno datovat do poloviny 13. století, dále byly vyzvednuty zlomky redukčně pálené keramiky 14. – 16. století (*Hůrková 2001f*, 333–334). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod přírůstkovými čísly 78/98 a 68/99. Ze souboru byl k dokumentaci vybrán pouze jeden zlomek nádoby (VHM, i.č. 8411), konkrétně dno s otiskem dřevěné desky.

Dle ústní informace M. Novákové bylo kolem roku 1870 při stavbě sousedního domu čp. 36 nalezeno velké množství nádob (*Hůrková 2001f*, 333; M. Nováková opakovaně potvrdila autorovi). Na katastru byla též nalezena zoomorfní výlevka aquamanile (*Ptáček 2011*).

45. Kovčín

Obec Kovčín se nachází na severovýchodním okraji okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Kovčín

K.ú. Kovčín

Na k.ú. Kovčín se nachází pouze ves Kovčín. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Kozczin (*Profous 1949*, 346).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

46. Křenice

Obec Křenice se nachází v severozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Kámen, Křenice a Přetín.

K.ú. Kámen

Na k.ú. Kámen se nachází pouze ves Kámen. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Kamen (*Profous 1949*, 189).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Křenice

Na k.ú. Křenice se nachází pouze ves Křenice. První zmínka o vsi pochází z roku 1339, kdy je nazývána Kclznicz a patří klášteru v Chotěšově (*Profous 1949*, 385).

Tvrz existovala ve vsi již ve 14. století, později byla změněna na sýpku (*Sedláček 1893*, 192; *Kolektiv 1985*, 171; *Kolektiv 2000*, 348; *Úlovec 2004*, 131-132).

V okolí sušárny na obilí na okraji obce zachytil v roce 1966 A. Beneš (*1966*, 16) sídliště, které datoval do stupně RS4. Nálezy se zatím nepodařilo revidovat.

K.ú. Přetín

Na k.ú. Přetín se nachází pouze ves Přetín. První zmínka o vsi pochází z roku 1272, kdy je nazývána Pretino (*Profous 1951*, 471).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

47. Kvášňovice

Obec Kvášňovice se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Kvášňovice.

K.ú. Kvášňovice

Na k.ú. Kvášňovice se nachází pouze ves Kvášňovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1364, kdy je nazývána Quassnivicz (*Profous 1949*, 457).

Ve vsi se nachází kostel sv. Bartoloměje, původně románská (dochován portál v severní stěně) stavba z poloviny 13. století, později goticky přestavěna (*Poche 1978*, 199; *Mencl – Benešová – Soukupová 1978*, 40). Při výměně dlažby a dalších zásazích byly zjištěny pouze mladší situace (*Čechura 2003a*, 121; *Čechura 2005*, 358-376; *Čechura 2006a*, 141).

48. Lomec

Obec Lomec se nachází jihovýchodně od Klatov. Spadají pod ni katastrální území Lomec a Novákovice.

K.ú. Lomec

Na k.ú. Lomec se nachází pouze ves Lomec. První zmínka o vsi pochází z roku 1358, kdy je nazývána Lomecz (*Profous 1949*, 660).

U vsi Lomec se nacházela tvrz (dnes ostrůvek na rybníce), připomínána je snad roku 1379 (*Sedláček 1983*, 255; *Kolektiv 1985*, 198; *Kolektiv 2000*, 423; *Úlovec 2004*, 134-135; *Kříž – Tetour 2002*).

K.ú. Novákovice

Na k.ú. Novákovice se nachází pouze ves Novákovice. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána Nowakowiczich a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous 1951*, 232).

Ves Novákovice zanikla zřejmě během husitských bouří, později byla obnovena (*Rožmberský 1986*, 317-318). Jistá není lokalizace zaniklé osady Horky, která je zmiňována k roku 1227 (*Roubík 1959*, 64). Jako jedna z možností se nabízí poloha východně od samoty Na Hrázi, kde byl získán keramický soubor 12. – 17. století (*Kříž – Tetour 2002*, 36-41), který je uložen ve VHM (př. č. 25/2001), neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Jako zajímavost lze uvést zlomek poklice datovaný do 14.-15. století (VHM inv. č. 9634), knoflík nese kříž, který byl vyryt až po výpalu (*Kříž – Tetour 2002*, 39).

49. Malý Bor

Obec Malý Bor se nachází západně od Horažďovic. Spadají pod ni katastrální území Hliněný Újezd, Malé Hydčice, Malý Bor a Týnec u Hliněného Újezdu.

K.ú. Hliněný Újezd

Na k.ú. Hliněný Újezd se nachází pouze ves Hliněný Újezd. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Navgetci a patří Břevnovskému klášteru, další zmínka je až z roku 1359 (*Profous – Svoboda 1957*, 441).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Malé Hydčice

Na k.ú. Malé Hydčice se nachází pouze ves Malé Hydčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1045, kdy je nazývána nominis Hidchice a patří Břevnovskému klášteru. Další zmínka je až z roku 1331, kdy je ves nazývána Hinczicz Minor (*Profous 1947*, 724).

Poblíž Otavy (na ppč. 29/1) získal J. Eigner při povrchovém sběru soubor přibližně sto zlomků keramiky, které byly datovány do středohradištního období (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 884). Několik středověkých zlomků na SZ okraji vsi získal sběrem P. Nový (*Nováček 1997*, 144). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Malý Bor

Na k.ú. Malý Bor se nachází pouze ves Malý Bor. První zmínka o vsi pochází z roku 1243, kdy je nazývána Bor (*Profous 1947*, 116; *Kuča 1998*, 748-759). Z Boru pocházeli předci pánů z Budětic, kteří později drželi četné okolní statky (*Sedláček 1893*, 215).

Kostel sv. Máří Magdaleny je postaven na výrazné vyvýšenině v jádru dnešní vsi. Jedná se o pozdně románskou stavbu, která prošla složitým vývojem. Datován bývá do první třetiny 13. století (*Merhautová 1971*, 164; *Kuthan 1976*, 213; *Mencl – Benešová – Soukupová 1978*, 42; *Poche 1978*, 347).

V blízkosti kostela (na poli na J okraji obce) byly opakovaně získány zlomky keramiky mlado a pozdně hradištní (*Braun – Klápště 1978*, 93, *Čechura 2003b*, 136-7). Další nálezy byly zachyceny v profilu pískovny u fotbalového hřiště. Soubory jsou nyní uloženy ve VHM pod př. č. P16/76-1, P16/76-2, P16/76-3, neobsahují žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Týnec u Hliněného Újezdu

Na k.ú. Týnec u Hliněného Újezdu se nachází pouze ves Týnec u Hliněného Újezdu. První zmínka o vsi pochází z roku 1456 (*Profous – Svoboda 1957*, 408).

Na katastru získal J. Eigner jeden zlomek stěny nádoby s vícenásobnými vlnicemi, který byl datován do střední až mladší doby hradištní (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 888).

V prostoru při řece Otavě se na katastru nachází pozůstatek sejpového pole po získávání zlata (*Beneš 1966, 25; Beneš 1974, 180; Fröhlich 1992b, 159*).

50. Maňovice

Obec Maňovice se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Maňovice.

K.ú. Maňovice

Na k.ú. Maňovice se nachází pouze ves Maňovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1366, kdy je jmenován jakýsi Macho de Manyowycz (*Profous 1951, 22*).

Z katastru pochází drobný soubor keramiky získaný povrchovým sběrem v poloze V mezích (*Hůrková 1997, 145; Hůrková 2001c, 119; Hůrková – Smitka 1996, 18, 27*). Soubor je uložen ve VHM Klatovy pod inv. č. 4876-4877, lze ho datovat do průběhu 13. století. Neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

51. Měčín

Obec Měčín se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bíluky, Měčín, Nedanice, Nedaničky, Osobovy, Petrovice, Radkovice a Třebýcina.

K.ú. Bíluky

Na k.ú. Bíluky se nachází pouze ves Bíluky. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Bieluk (*Profous 1947, 75*).

Do vsi nebo okolí je v literatuře situována tvrz (*Sedláček 1892, 247; Tríska – Tykal 1994, 38*). Poněkud nejasné jsou informace o nálezích „nádob tuhových“ a přeslenů ze samotné vsi (*Hostaš – Vaněk 1907, 4; Šlégl 1926, 121; Charvát 1990, 69*).

K.ú. Měčín

Na k.ú. Měčín se nachází pouze ves Měčín. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Mieczyn (*Profous 1951, 42*).

V dnešním městečku stojí kostel sv. Pavla, gotická stavba zřejmě ze 14. století, v 18. století byl zbarokizován (*Poche 1978, 363; týž 1982, 510*).

V prostoru zámku se nacházela tvrz, nepřímo doložená ve 14. století, která zanikla během husitských válek (*Sedláček 1893, 246; Kolektiv 2000, 453-454*). Někdy je zaniklá tvrz situována do blízkosti kostela (*Kuča 1998, 784*).

O nálezích z hradištního období se zmiňuje již J. L. Pič (*1909, 398*). Dále jmenujme nesourodý soubor předaný A. Šléglem (uložen ve VHM pod inv. č. 1461-1516) v roce 1903. Jedná se o nálezy datované od 13. do 17. století z různých míst obce (čp. 49, čp. 18, vila pana Suchardy). Ze souboru bylo vybráno pouze celé dno s přídním (VHM inv. č. 1480), dno je podsýpané a nese výrazné **otisky** desky (90:1).

V okolí Měčina a v čp. 45 měly být nalezeny pražské groše (*Ječný 1922, 48*). V roce 1946 bylo u čp. 6 naleno torzo hrnku s pražskými groši Karla IV. a Václava IV (*Radoměřský – Richter 1974, 106*).

V roce 1995 získala J. Hůrková povrchovým sběrem JV od vsi dva malé soubory keramiky 13.-1.pol. 14. století (*Hůrková 1998d*, 111). Soubory jsou uloženy ve VHM pod př. č. 32/96 a 42/96. Neobsahují žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Nedanice

Na k.ú. Nedanice se nachází vsi Nedanice a Trní. První zmínka o vsi pochází z roku 1368, kdy je jmenován jakýsi Amcham de Nedanycz (*Profous 1951*, 189).

Ve vsi je predikátem nepřímo doložená tvrz ve 14. století. První přímá zmínka o ni pochází až z roku 1569. Zanikla v 17. století (*Kolektiv 1985*, 222-223; *Sedláček 1892*, 262-263; *Úlovec 2004*, 164-167; *Vlček 1999*, 380).

Do těsné blízkosti vsi Nedanice je literaturou umístována zaniklá osada Tukleky, která je prvně zmiňována údajně již v roce 1180 (*Šlégl 1925*, 101; *Profous 1957*, 396; *Roubík 1959*, 70). Pracovníkům VHM se podařilo na základě povrchových sběrů tuto zaniklou osadu lokalizovat a v roce 2005 zde zachytit při pokládce plynovodu pozůstatky objektu a kulturní vrstvy (*Tetour 2003f*, 141; *Píčka 2008b*, 154-155). Drobné soubory obsahují keramiku 13. století (žádná hodnotitelná dna) a dále pak keramiku 15.-16. století.

K.ú. Nedaničky

Na k.ú. Nedaničky se nachází pouze ves Nedaničky. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Nedaniczky (*Profous 1951*, 188).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Osobovy

Na k.ú. Osobovy se nachází pouze ves Osobovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Osobowy (*Profous 1951*, 293).

Jihovýchodně od vsi se táhne v délce asi 700 m při potoce rýžoviště se zachovanými sejpy (*Beneš 1982b*, 87). Dosud nebyl získán keramický materiál k jejich datování, lze ale předpokládat jejich středověké stáří.

Na katastru získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Petrovice

Na k.ú. Petrovice se nachází pouze ves Petrovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1245, kdy je jmenován jakýsi Petrus de Petrouicz (*Profous 1951*, 353).

Kostel sv. Vojtěcha pochází zřejmě až z 15. století, jedná se o jednolodní stavbu s obdélným presbytářem. Kostel prošel v 18. století barokní přestavbou (*Poche 1980*, 43).

Problematická je existence starší tvrze předpokládané na základě písemných pramenů. V 17. století zde vzniklo nové panské sídlo (*Tríska – Tykal 1994*, 46-64; *Úlovec 2002b*, 49-86).

Z prostoru zaniklé osady Sudice (při cestě Petrovice-Partoltice) získala Z. Horová v roce 1982 soubor keramiky, kterou lze rámcově datovat do 13. století

(*Beneš 1985*, 125), soubor byl uložen na expozituře v Plzni pod př.č. P77/82, později byl předán do VHM. Obsahuje jedno dno, které nese otisky dřevěné desky.

Zlomky keramiky (cca 10 kusů) datovatelné do 13. století získal J. Pícka v intravilánu dnešní obce na malém políčku poblíž kostela sv. Vojtěcha (*Hůrková 2006d*, 205). Soubor je uložen ve VHM př. č. 99/2003, neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Radkovice

Na k.ú. Radkovice se nachází pouze ves Radkovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1389, kdy je nazývána Radkowicz (*Profous 1951*, 520).

Do prostoru dnešních čp. 3 a 5 bývá situována zaniklá tvrz, která je písemnými prameny přímo zmiňovaná až v 15. století (*Kolektiv 1985*, 287; *Sedláček 1893*, 247; *Tříška – Tykal 1994*, 96-102).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Třebýcina

Na k.ú. Třebýcina se nachází vsi Třebýcina a Hráz. První zmínka o vsi Třebýcina pochází z roku 1245, kdy je jmenován jakýsi Predlow de Trebicin (*Profous – Svoboda 1957*, 369). První zmínka o vsi Hráz pochází až z roku 1789, kdy je nazývána Welka Hraz (*Profous 1947*, 676).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

52. Mezihoří

Obec se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Mezihoří.

K.ú. Mezihoří

Na k.ú. Mezihoří se nachází pouze ves Mezihoří. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Mezyhozy (*Profous 1951*, 63).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

53. Mlynářovice

Katastrální území Mlynářovice nyní spadá pod obec Plánice. Od ostatních katastrálních území obce Plánice je odděleno katastry obce Újezd u Plánice. Proto ho hodnotím samostatně.

K.ú. Mlynářovice

Na k.ú. Mlynářovice se nachází pouze ves Mlynářovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1362, kdy je nazývána Mlynarziouicz (*Profous 1951*, 108).

Patrně již v 2. polovině 14. století stála ve vsi tvrz, koncem 16. století je uváděna jako pustá, dnes není jednoznačně lokalizována (*Sedláček 1893*, 239; *Bělohlávek 1985*, 215).

Z katastru pochází pouze nálezy z 15. století a mladší (*Hůrková 2001d*, 124-125).

54. Mlýnské Struhadlo

Obec Mlýnské Struhadlo se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Mlýnské Struhadlo

K.ú. Mlýnské Struhadlo

Na k.ú. Mlýnské Struhadlo se nachází pouze ves Mlýnské Struhadlo. První zmínka o vsi pochází z roku 1473, kdy je nazývána Strhadlo (*Profous 1951*, 215).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

55. Modrava

Obec Modrava se nachází v jižní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Modrava a Vchynice – Tetov.

K.ú. Modrava

Na katastru se v prostoru podél Hamerského potoka a Roklanské nádrže nachází rozsáhlá sejповá pole datovaná do vrcholného středověku (*Kudrnáč 1973a*, 218-221; *týž 1975*, 113; *týž 1982*, 455-485).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vchynice – Tetov

Na k.ú. Vchynice – Tetov se nacházely vsi Vchynice a Tetov, které zanikly ve 2. polovině 20. století. První zmínka o nich pochází z roku 1840, kdy jsou nazývány Chinitz a Tettau (*Profous – Svoboda 1957*, 333).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

56. Mochtín

Obec Mochtín se nachází přibližně ve středu okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bystré, Hoštice, Hoštičky, Kocourov, Lhůta, Mochtín, Nový Čestín, Srbice u Mochtína, Těšetiny a Újezdec.

K.ú. Bystré

Na k.ú. Bystré se nachází pouze ves Bystré. První zmínka o vsi pochází z roku 1552, kdy je nazývána Bystre (*Profous 1947*, 230).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hoštice

Na k.ú. Hoštice se nachází pouze ves Hoštice a Hoštičky. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy je nazývána Hostyczie (*Profous 1947*, 645).

Spornou zůstává existence starší tvrze v prostoru hospodářského dvora (*Kolektiv 1985*, 95; *Rožmberský 1995*, 27-29; *Sedláček 1893*, 167). Problematické je též situování další tvrze (údajně doložena k roku 1544) do prostoru hájovny (*Kolektiv 1985*, 95; *Rožmberský 1995*, 27-29; *Sedláček 1893*, 167).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kocourov

Na k.ú. Kocourov se nachází pouze ves Kocourov. První zmínka o vsi pochází z roku 1551 (*Profous 1949*, 271).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Lhůta

Na k.ú. Lhůta se nachází pouze ves Lhůta. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Lhota Bukowa (*Profous 1949*, 519).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Mochtín

Na k.ú. Mochtín se nachází pouze ves Mochtín. První zmínka o vsi pochází z roku 1398, kdy je nazývána Mochtin (*Profous 1951*, 124).

Panské sídlo v Mochtíně vzniká nejspíše až v 16. století, v 19. století bylo přestavěno na zámek (*Úlovec 2004*, 159-16).

Z katastru (konkrétně z pole „Na Klíně“) pochází soubor keramiky, který předal roku 1936 F. Přerost z Ústalče. Obsahuje zlomky pravěké keramiky, množství zlomků datovatelných do 13. a 13.-14. století i ojediněle mladších období. Je uložen ve VHM pod inv. č. 1584-1606. Ze souboru jsem vybral 7 zlomků den a přídní. Dna nesou stopy podsýpky, na dvou (inv. č. 1596/4 a 1596/5) jsou znatelné otisky (obr. 37:2, 75:2, 80:2), značku nenese žádné.

K.ú. Nový Čestín

Na k.ú. Nový Čestín se nachází pouze zámek a dvůr Nový Čestín. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Cziestino. Zaniklá ves totožného jména je ale

situována poblíž Otice (*Profous 1947*, 302). Situaci rozebírají P. Rožmberský (1986, 297) a J. Úlovec (2008).

V Novém Čestíně se nacházelo v 17. století panské sídlo, později bylo přestavěno na dodnes stojící zámeček (*Kolektiv 1985*, 234; *Úlovec 2004*, 172-174, nejnověji *Úlovec 2008*).

K.ú. Srbice u Mochtína

Na k.ú. Srbice u Mochtína se nachází pouze ves Srbice u Mochtína. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Srbiczi (*Profous – Svoboda 1957*, 151).

Starší tvrz je ve 14. století doložena pouze predikáty, její lokalizace je nejjasná, lze předpokládat, že se mohla nacházet na místě renesanční tvrze z poloviny 16. století (*Kolektiv 1985*, 316; *Kolektiv 2005*, 735-736; *Sedláček 1893*, 254-255; *Úlovec 2004*, 211-213).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Těšetiny

Na k.ú. Těšetiny se nachází pouze ves Těšetiny. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Tyessietin (*Profous – Svoboda 1957*, 330).

Do komplexu dnešního hospodářského dvora je stavebně začleněna původně gotická tvrz, která byla renesančně upravena (*Úlovec 1996b*, 119-132; *Úlovec 2004*, 226-8).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Újezdec

Na k.ú. Újezdec se nachází pouze ves Újezdec. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Vgezdec (*Profous – Svoboda 1957*, 439). Sporná je existence tvrze v prostoru dnešního zámku (*Kolektiv 1985*, 371).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

57. Mokrosuky

Obec Mokrosuky se nachází při říčce Pstružné přibližně ve středu okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Lešišov a Mokrosuky.

K.ú. Lešišov

Na k.ú. Lešišov se nachází pouze ves Lešišov. První zmínka o vsi pochází z roku 1560, kdy je nazývána Lessinowy (*Profous 1949*, 509). Na katastru se nachází zaniklá osada Sedlec či Sedlice (*Roubík 1959*, 75).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Mokrosuky

Na k.ú. Mokrosuky se nachází pouze ves Mokrosuky. První zmínka o vsi pochází z roku 1418, kdy je nazývána Mokrossuk (*Profous 1951*, 128).

Ve vsi se nachází renesanční zámek s hospodářským zázemím. Stavba zámku pohltila středověkou tvrz, která byla zřejmě chráněna vodním příkopem (*Kolektiv 2000*, 475-476; *Poche 1978*, 420; *Sedláček 1897*, 124; *Turek 1938*, 399).

Na katastru byly v roce 1988 zjištěny severně od vsi pozůstatky zaniklé osady. Sběrem byl získán materiál 13. až 16. století, ten je uložen v ZČM (fond HA, inv. č. 24039-24043). Zlomky 13. století jsou zastoupeny minimálně, soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Nález lze ztotožnit se zaniklou vsí Nemanice, která je zmiňována v roce 1610 (*Roubík 1959*, 75).

58. Myslív

Obec Myslív se nachází na severním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Loužná, Milčice, Myslív a Nový Dvůr.

K.ú. Loužná

Na k.ú. Loužná se nachází pouze ves Loužná. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Lauzna (*Profous 1949*, 679).

Na katastru Loužná byl při archeologickém dohledu nalezen jeden tuhový střep a kolečko z tuhového střepu (*Hůrková 1998d*, 107), nálezy jsou uloženy ve VHM Klatovy pod př. č. 40/96.

K.ú. Milčice

Na k.ú. Milčice se nachází pouze ves Milčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Molzycze (*Profous 1951*, 74).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Myslív

Na k.ú. Myslív se nachází ves Myslív a část Draha. První zmínka o vsi Myslív pochází z roku 1352, kdy je nazývána Myslew (*Profous 1951*, 163).

Kostel Nanebevzetí Panny Marie stojí na mírném návrší v jádru dnešní vsi; je původně románský - zachováno zůstalo jádro lodi a věže v západním průčelí. Ve 14. století prošel gotickou přestavbou (*Poche 1978*, 441; *Vaněk – Hostaš 1899*, 117-119; *Líbal 1984*, 133).

V roce 1989 zachytila I. Boháčová u kostela v částečně zasypaném výkopu 20 cm mocnou hlinitou vrstvou, z hromad se podařilo získat soubor vrcholně středověké a novověké keramiky (*Boháčová 1992*, 100). Soubor je uložen na ARÚ Praha pod př. č. 589/89, soubor nebyl pro potřeby této práce revidován. Dále I. Boháčová v roce 1995 zachytila další nehlášený výkop pro elektrické vedení před západní stěnou kostela. Ten narušil hroby s částmi rakví, nebyly získány žádné nálezy ze sledovaného období, odhalen byl maltovinový předzáklad (*Boháčová 1997*, 155; *Čechura 2005*, 366).

Při stavbě kampeličky v roce 1935 byla narušena část mladohradištního pohřebiště u kostela. Učitel L. Stehlík odevzdal do tehdejšího muzea v Klatovech 5 bronzových (některé stříbřené) záušnic o průměru: 1 kus přibližně 25 mm a 4 kusy mezi 50 a 60 mm (*Hůrková 1996*, 7, k nálezů dále *Turek 1971*, 149; *Krumphanzlová 1974*, 55, *Schejbalová 2011*, 64). Nyní jsou ve VHM uloženy pod inv. č. 678-682. Není známo, že by byl při této akci zachráněn nějaký keramický materiál.

K.ú. Nový Dvůr

Na k.ú. Nový Dvůr se nachází ves Nový Dvůr a samota Baníř. První zmínka o vsi Nový Dvůr pochází z roku 1593, kdy je nazývána Nowy dwory (*Profous 1947*, 454).

V roce 2001 našel J. Pícka v oderodované hraně meze v prostoru vrchu Vráž 6 zlomků keramiky datované do počátku 14. století. Nález může souviset s předpokládanou středověkou těžbou, která zde měla probíhat (*Pícka 2008c*, 163).

59. Myslovice

Obec Myslovice se nachází východně od Klatov. Spadá pod ni pouze katastrální území Myslovice.

K.ú. Myslovice

Na k.ú. Myslovice se nachází pouze ves Myslovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Mislouicz (*Profous 1951*, 164).

Na katastru se nachází zaniklá osada Chrást (či Chrastava), která je poprvé uváděna v roce 1552, zanikla za třicetileté války (*Profous 1949*, 52-53, *Pícka 2008a*, 148, *Rožmberský 1986*, 301).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

60. Nalžovské Hory

Obec Nalžovské Hory se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Krutěnice, Letovy, Miřenice, Nalžovské Hory, Neprochovy, Otěšín, Těchonice, Ústaleč, Velenovy a Žďár.

K.ú. Krutěnice

Na k.ú. Krutěnice se nachází pouze ves Krutěnice. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Krutienicz (*Profous 1949*, 430).

Tvrz s hospodářským dvorem je poprvé připomínána až v 16. století, sporná zůstává existence sídla staršího (*Sedláček, 1893*, 264; *Úlovec 1996b*, 163-176).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Letovy

Na k.ú. Letovy se nachází pouze vsi Letovy a Buzník. První zmínka o vsi Letovy pochází z roku 1373, kdy je nazývána Letow (*Profous 1949*, 551).

Na pahorku Levín byl sběrem získán malý soubor keramiky 14.-16. století (*Hus 1985a*, 79). Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky vymezeného období.

K.ú. Miřenice

Na k.ú. Miřenice se nachází ves Miřenice a část vsi Otěšín. První zmínka o vsi Miřenice pochází z roku 1454, kdy je nazývána Mirzenicz (Profous 1951, 89). První zmínka o vsi Otín pochází z roku 1379, kdy je nazývána Otín (*Profous 1951*, 306).

V obci Miřenice došlo u čp. 17 v roce 1930 k odskrytí nepočetného keramického souboru. Za zmínku stojí zlomek keramické lahve zdobený překrývajícími se vlnicemi, který je uložen ve VHM pod inv. č. 1650, v nedávné době byl publikován (*Hůrková – Pícka 2005*, 103-104, tab. 5:1). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

V prostoru tvrziště (čp.1) byl při průzkumu členů KAS v roce 1993 sesbírán soubor keramiky, který obsahuje mimo keramiky 13.-15. století, která souvisí s existencí tvrze, i zlomek zřejmě středohradištní nádoby, která je uložena ve VHM pod inv. č. 2455 (*Rožmberský – Brachtel 1997*, 149; *Rožmberský – Brachtel 1993*, 41-43; *Hůrková – Pícka 2005*, 103-104). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Nalžovské Hory

Na k.ú. Nalžovské Hory se nachází městečko Nalžovské Hory a ves Zahrádka. Nalžovské Hory vznikly ze vsi Nalžovy a Stříbrné hory. První zmínka o vsi pochází z roku 1380, kdy je jmenován jakýsi Johanes de Nassow (*Profous 1951*, 177). První zmínka o vsi Zahrádka pochází z roku 1414, kdy je nazývána Zahradka (*Profous – Svoboda 1957*, 707).

V části Nalžovy stojí rozlehlý zámek z 19. století, který pohltit starší renesanční tvrz. Sporná zůstává existence zaniklé tvrze datované do 14. století (*Kolektiv 1985*, 222-223; *Sedláček 1892*, 262-263; *Úlovec 2004*, 164-167; *Vlček 1999*, 380).

V části Nalžovy stojí na místě staršího, údajně dřevěného, kostelíka barokní kostel sv. Kateřiny z 1. poloviny 18. století (*Vaněk – Hostaš 1899*, 148-150; *Poche 1978*, 451).

Několik archeologických akcí (dohledy a sběry), které proběhly ve vsi a okolí (např. *Hus 1985b*, 110-111; *Hůrková 2003c*, 140-141), přinesly keramiku ze 14. století a mladší.

K.ú. Neprochovy

Na k.ú. Neprochovy se nachází pouze ves Neprochovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1364, kdy je jmenován kakýsi Bozeitich de Neprochow (*Profous 1951*, 208).

V druhé polovině 14. století je ve vsi nepřímo doložena tvrz, která byla v 17. století přestavěna na sýpku a je dodnes částečně zachována (*Kolektiv 1985*, 230; *Sedláček 1893*, 263).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Otěšín

Na k.ú. Otěšín se nachází ves Otěšín dvůr Sedlečko. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je jmenován jakýsi Martinus de Otyyessin (*Profous 1951*, 305). Není jisté, zda se jedná o dvůr Sälitz uváděný roku 1314 (*Holý 1988*, 141). V roce 1591 zmíněn dvůr Sedlečko (*Sedláček 1893*, 262).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Těchonice

Na k.ú. Těchonice se nachází pouze ves Těchonice. První zmínka o vsi pochází z roku 1331, kdy je jmenován jakýsi Zdisla de Tyechonicz (*Profous – Svoboda 1957*, 320).

V obci se nachází barokní kostel sv. Filipa a Jakuba, ze starší stavby (zřejmě 13. století) se zachoval presbytář (*Poche 1982*, 34).

Nedaleko kostela se nachází tvrziště. Tvrz zde stála zřejmě již ve 14. století, roku 1543 je uváděna jako pustá (*Sedláček 1893*, 263; *Kolektiv 1985*, 343). Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Ústaleč

Na k.ú. Ústaleč se nachází pouze ves Ústaleč. První zmínka o vsi pochází až z roku 1544, kdy je nazývána Austaleleč (*Profous – Svoboda 1957*, 452).

Na protáhlém vrcholu Hradec (612 m. n. m.), který náleží masivu Vidhošť, je situováno hradiště. Vnitřní nečleněná plocha o délce 250 m a šířce 70 až 130 m a rozloze 1,7 ha (*Hrubý – Lutovský 1999*, 470) je na jižní straně opevněna valem, který na jihovýchodě přechází v terénní hranu. Na západní a severozápadní straně je val zdvojen. Je zde patrný i mělký příkop. Vnější val je přibližně 70 metrů dlouhý. Z vývratů na valech můžeme usoudit, že jádro valu bylo tvořeno kamennou konstrukcí, jeho stáří může plně objasnit teprve řádný výzkum. V okolí a v menší míře i na ploše hradiště můžeme pozorovat jámy po povrchové těžbě kovů či lámání kamene, Těž by se mohlo jednat o sondy z roku 1955.

Původní vstup do hradiště není dosud jasně lokalizován, mohl se však nacházet na jižní straně, kde je val porušen. Hradiště do literatury uvedl v roce 1930 E. Šimek v souvislosti s úvahami o západní hranici slavníkovské domény (*Šimek 1930*, 100). V roce 1955 zde proběhl výzkum Národního muzea v Praze pod vedením J. Břeně (*Beneš 1980*, 22; *Hrubý – Lutovský 1999*, 469-472). Výsledky tohoto výzkumu nebyly publikovány a dokumentace je zřejmě ztracena. Rozsah tohoto výzkumu není zcela zřejmý a zmatek panuje i okolo nálezů (zachováno je osm atypických zlomků, které je údajně možno s výhradami datovat do mladších fází raného středověku). Výsledky bádání v depozitáři Národního muzea jsou shrnuty v příspěvku P. Hrubého a M. Lutovského (*Hrubý – Lutovský 1999*, 469-72). Při průzkumu v roce 1978 nebyl získán

žádný archeologický materiál (*Braun – Frýda – Soukupová 1982c*, 143). Při průzkumu v roce 1986 získali D. a J. Baštovi s L. Krušinovou při sběru a drobné sondáži zlomek keramické nádoby s rytou šroubovicí a zlomek mazanice šedohnědé barvy (nálezy jsou údajně uloženy pod inv. č. 28 482-3 v ZČM). V krátké zprávě (*Zpráva o průzkumu - RP 86/15; kopie uložena ve VHM*), konstatují, že hradiště má dvě fáze osídlení – pravěkou a mladohradištní. O této rekognoskaci a nálezech není v nejnovějším shrnutí P. Hrubého a M. Lutovského (*Hrubý – Lutovský 1999*, 469-472) z neznámých důvodů pojednáno. O hradišti se ve svém soupisu zmiňuje K. Sklenář, který taktéž uvažuje o využití tohoto hradiště v pravěku i raném středověku (*Sklenář 1993*, 226). Další orientační průzkum provedli v roce 1998 P. Hrubý a D. Parma. Byl zhotoven schematický plán hradiště a zaměřeny profily nejzachovalejších částí valů s příkopy na jižní a západní straně hradiště. Mikrosondáží se jim podařilo získat v centrální části hradiště při severní hraně zlomek okraje s částí výdutě zdobené jednoduchou poměrně strmou vlnicí, který je možné pouze rámcově datovat do 11.-12. století (*Hrubý – Lutovský 1999*, 471-472). Vlastní plocha hradiště i svahy byly donedávna porostlé kompaktním jehličnatým a smíšeným lesem. Při vichřici v lednu 2007 došlo k vyvrácení mnoha vzrostlých stromů, při opakovaném ohledání vývrátů jsem získal pouze drobný soubor středověké keramiky (*Ptáček 2008*, 63). V roce 2011 bylo hradiště nově zaměřeno (za informaci děkuji M. Metličkovi).

Hradiště je spojováno s ochranou a dozorem nad těžbou zlata v rámci přemyslovské hradské soustavy.

K.ú. Velenovy

Na k.ú. Velenovy se nachází pouze ves Velenovy. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána Welenowe a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous – Svoboda 1957*, 491).

Lokalizace zaniklé osady Krleč na katastr Velenovy (první zmínka 1227) není zatím podložena nálezy (*Roubík 1959*, 63; *Profous 1949*, 411).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Žďár

Na k.ú. Žďár se nachází pouze ves Žďár. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Zdarz (*Profous – Svoboda 1957*, 813).

Na katastru se v prostoru stejnojmenné samoty nachází zaniklá osada Radice připomínaná v roce 1389 (*Roubík 1959*, 64). Průzkum pracovníků VHM v roce 2000 (*Tetour 2003j*, 314) přinesl soubor keramiky (uložen ve VHM pod př.č. 25/2000/1-2), několik vesměs tuhových zlomků lze datovat do sledovaného období, nejedná se ale o dna.

61. Nehodív

Obec Nehodív se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Nehodív.

K.ú. Nehodív

Na k.ú. Nehodív se nachází pouze ves Nehodív. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Nehodiwo (*Profous 1951*, 193).

Ves Nehodív je významná nálezem depotu mincí (převážně cizí ražby, asi 1500 kusů z 12. a 13. století) uloženým údajně v nádobě (*Ječný 1922*, 40; *Ječný 1927*, 190; *Hásková 1983*, 153). Nádoba se zřemě nedochovala.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky z vymezeného období.

62. Nezamyslice

Obec Nezamyslice se nachází ve východní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Nezamyslice.

K.ú. Nezamyslice

Na k.ú. Nezamyslice se nachází pouze ves Nezamyslice. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Nezamislitze a patří Břevnovskému klášteru (*Profous 1951*, 223). Ves má pro dějiny osídlení regionu mimořádný význam - jednalo se o centrum tzv. Nezamyslického újezdu, který patřil v 11.(?) až 1.polovině 15. století Břevnovskému klášteru.

Na výrazném návrší stojí původně románský kostel Nanebevzetí Panny Marie. Zachována je část původní věže ze 13. století, loď byla upravena ve 14. a 16. století, další úpravy proběhly v 19. století – především pseudogotická přestavba podle návrhů J. Mockera (*Kuthan 1976*, 225; *Poche 1978*, 473; *Hostaš – Vaněk 1900*, 70-88). Ve vsi byl při plynofikaci v roce 2004 získán pouze keramický materiál z pozdního středověku a novověku (*Pícka 2004b*).

Velmi stará písemná zmínka, blízkost správního centra Práchně a možnosti povrchového průzkumu (obdělávaná pole) přilákaly řadu archeologů a zájemců o regionální historii. Na trati Pod Kozlíkem zachytili P. Holub a A. Beneš koncentrace slovanské keramiky (*Beneš 1987b*, 135; *Beneš 1993b*, 42).

Nálezy jsou uloženy pod. př. č. 118/84 ve VHM Klatovy. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna. V totožné poloze získal J. Eigner při povrchovém sběru dva soubory středo a mladohradištní keramiky (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 884 a 888). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

Na katastru obce je předpokládána zaniklá osada Kravolusice (*Roubík 1959*, 75), kterou je možno lokalizovat i na katastr Kejnice.

63. Nezdice na Šumavě

Obec Nezdice se nachází na jihovýchodním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Nezdice, Ostružno a Pohorsko.

K.ú. Nezdice na Šumavě

Na k.ú. Nezdice na Šumavě se nachází pouze ves Nezdice a několik samot. První zmínka o vsi pochází z roku 1396, kdy je nazývána Nezdicz (*Profous 1951*, 224).

Podle písemných zpráv je možné ve vsi předpokládat existenci tvrze (*Kolektiv 1985*, 65; *Sedláček 1893*, 210). Této domněnce by mohlo odpovídat zjištění starší středověké a renesanční stavby pohlcené domem čp. 1, kde byl proveden stavebně historický průzkum a získán vrcholně středověký a novověký materiál (podrobně *Durdík – Chotěbor 1998*, 122; *Durdík – Chotěbor – Kašpar 2000*, 255-270)

Keramiku datovanou do 14.-16. století získal z hlíny vyvezené z blíže neurčeného výkopu J.Křížek v roce 2004 (*Jančo 2007*, 144). Nálezy jsou uloženy na NPÚ Praha, pro potřebu této práce nebyly revidovány.

K.ú. Ostružno

Na k.ú. Ostružno se nachází pouze ves Ostružno. První zmínka o vsi pochází z roku 1450, kdy je nazývána Ostrosen (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 251).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Pohorsko

Na k.ú. Pohorsko se nachází pouze ves Pohorsko. První zmínka o vsi pochází z roku 1413, kdy je nazývána Phoršť (*Profous 1951*, 316).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

64. Nýrsko

Obec Nýrsko se nachází na horním toku Úhlavy v jihozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Blata, Bystřice nad Úhlavou, Hodousice, Nýrsko, Stará Lhota, Starý Láz a Zelená Lhota (to je v této práci řešeno samostatně).

K.ú. Blata

Na k.ú. Blata se nachází pouze ves Blata. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Blatta (*Profous 1947*, 82).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Bystřice nad Úhlavou

Na k.ú. Bystřice se nachází pouze ves Bystřice. První zmínka o vsi pochází z roku 1339, kdy je nazývána Bystrsycz (*Profous 1947*, 232).

Ve vsi se nachází zámek, který stavebně pohltil velkou tvrz, uváděnou i jako hrad (*Durdík 2003*, 25). Tvrz vznikla zřejmě ve 14. století, k roku 1339 je jako majitel

uváděn Sezema z Dolan (*Kolektiv 1998*, 62-63; *Úlovec 2003*, 85-89; *Sedláček 1893*, 128-131; *Úlovec 2004*, 32-37).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hodousice

Na k.ú. Hodousice se nachází pouze ves Hodousice. První zmínka o vsi pochází z roku 1373, kdy je nazývána Hodousicz (*Profous 1947*, 580).

V roce 1931 by při kopání základů pro domek J. Fleischmana (parcela č. 935) nalezen depot mincí v nádobě. Sestával se z 564 kusů českých denárů (Vratislav II., Břetislav II., Bořivoj II., Vladislav I., Svatopluk) a jihoněmeckých feniků. Mince byly uloženy v nádobce se zbytky textilie (*Nohejlová-Prátová 1956*, 38). Mince jsou uloženy ve VHM (přír. č. 114376) a ZČM (přír. č. A 3003/73), nádobka je ve VHM (inv. č. 928), textilie se zřejmě nedochovala. Nádoba – hrnek je zdoben vlnicí a mělkými rýžkami, okraj je olámán. Uvnitř jsou znatelné stopy lepení, povrch je drsný, místy je silně očázen, barva je šedá. Výška nádoby je 76 mm, průměr dna přibližně 60 mm. Dno je podsýpané a mírně dovnitř klenuté a nenese značku (*Radoměřský – Richter 1974*, 76).

K.ú. Nýrsko

Na k.ú. Nýrsko se nachází pouze městečko Nýrsko. První zmínka pochází z roku 1327, kdy je nazýváno Nyrzsko, tehdy získalo privilegia od Jana Lucemburského (*Profous 1951*, 241; *Poche 1982*, 517).

Městečko bylo vázáno na obchodní stezku do Bavorska, prošlo složitým vývojem – vzniklo spojením Horního a Dolního Nýrska (podrobně *Blau 1912*; *Kuča 2000*, 538-542).

Kostel sv. Tomáše (Horní Nýrsko) je roku 1352 uváděn jako farní, jedná se o jednolodní stavbu s pětiboce zakončeným presbytářem (*Vaněk – Hostaš 1899*, 129; *Poche 1978*, 516).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Stará Lhota

Na k.ú. Stará Lhota se nachází pouze ves Stará Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Lhotka Stara (*Profous 1949*, 560).

Na k.ú. Stará Lhota se nachází zřícenina hradu Pajrek. Jeho vznik je kladen do počátku 14. století, roku 1472 je uváděn jako pustý. Jádro hradu s donjonem bylo opevněno příkopy a valy (*Durdík 2000*, 415-416; *Durdík – Sušický 2005*, 141-143; *Kolektiv 1985*, 251-252; *Procházka 1987*, 138; nálezy *Procházka 1985*, 39-55; *Sedláček 1893*, 131-135; *Úlovec 2004*, 182-185). Soubor získaný F. Procházkou neobsahuje žádná hodnotitelná dna ani materiál ze sledovaného období.

Ze sledovaného období pochází z katastru jeden zlomek nádoby (okraj a část stěny, zdobeno vlnicí), který lze datovat do 13.-14. století. Je uložen ve VHM pod př. č. 62/70 a inv. č. 1695.

Ve vsi byla v 15. století vystavěna tvrz, která zřejmě záhy zanikla (*Kolektiv 1985*, 316; *Sedláček 1893*, 150).

K.ú. Starý Láz

Na k.ú. Starý Láz se nachází pouze ves Starý Láz. První zmínka o vsi pochází z roku 1450, kdy je nazývána Láz Starý (*Profous 1949*, 486).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

65. Obytce

Obec Obytce se nachází východně od Klatov. Spadá pod ni pouze katastrální území Obytce.

K.ú. Obytce

Na k.ú. Obytce se nachází pouze ves Obytce. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána Obitz i a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous 1951*, 251).

Zdejší zámek prošel složitým vývojem, není vyloučeno, že pohltit starší tvrz, která je zmiňována v roce 1543. Na základě písemných zmínek je nepřímo doloženo panské sídlo již v polovině 14. století (*Kolektiv 1985*, 237-238; *Kolektiv 2000*, 529-530; *Sedláček 1893*, 166-167; *Úlovec 2004*, 174-176).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

66. Olšany

Obec Olšany se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Olšany.

K.ú. Olšany

Na k.ú. Olšany se nachází pouze ves Olšany. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, nazývána je Olsaz a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous 1951*, 272).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

67. Ostřetice

Obec Ostřetice se nachází severovýchodně od Klatov. Spadá pod ni pouze katastrální území Ostřetice.

K.ú. Ostřetice

Na k.ú. Ostřetice se nachází pouze vsi Ostřetice a Makalovy. První zmínka o vsi Ostřetice pochází z roku 1379, kdy je nazývána Ostriedicz (*Profous 1951*, 296). První zmínka o vsi Makalovy pochází z roku 1367, kdy je nazývána Makalav (*Profous 1951*,

5). Ves Makalovy částečně zanikla zřejmě v husitských válkách a došlo též k částečnému posunu vsi (*Roubík 1959*, 64; *Rožmberský 1986*, 314-315)

V roce 2003 získal J. Král na pravém břehu Domažličkovského potoka 500 m JV od obce soubor keramiky, který obsahuje několik desítek zlomků rámcově datovaných do mladší doby hradištní (*Král – Metlička 2006*, 198). Ve vsi Ostřetice a vsích okolních (Točnick, Otín, Makalovy, Předslav, Kbel, Malinec a další) probíhala v roce 2005 plynofikace, při takto masivní akci nebyly získány nálezy ze sledovaného období (*Hůrková – Pícka 2008c*, 173).

68. Pačejov

Obec Pačejov se nachází v severovýchodní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Pačejov, Strážovice, Týřovice u Pačejova a Velešice.

K.ú. Pačejov

Na k.ú. Pačejov se nachází pouze ves Pačejov. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1227, kdy patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě a je nazývána Napaseiowe. V roce 1305 je nazývána Paczyewo (*Profous 1951*, 316). Část vsi patřila též křížovníkům ze Strakonice (*Sedláček 1897*, 216). Tvrz je ve vsi doložena až roku 1545 (*Kolektiv 1986*, 150).

Ze sběru B. Dubského z roku 1930 v prostoru rodinných domků u nádraží pochází udajná hradištní keramika (*Dubský 1933b*, 136).

K.ú. Strážovice

Na k.ú. Strážovice se nachází pouze ves Strážovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Strazziowicze (*Profous – Svoboda 1957*, 194).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Týřovice u Pačejova

Na k.ú. Týřovice u Pačejova se nachází pouze ves Týřovice u Pačejova. První zmínka o vsi pochází z roku 1364, kdy je jmenován jakýsi Busco de Tirzowicz (*Profous – Svoboda 1957*, 413).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Velešice

Na k.ú. Velešice se nachází pouze ves Velešice. První zmínka o vsi pochází z roku 1362, kdy je jmenován jakýsi Hastan de Welesicz (*Profous – Svoboda 1957*, 491).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

69. Petrovice u Sušice

Obec Petrovice se nachází západně od Sušice. Spadají pod ni katastrální území Břetětice, Částkov, Dolní Kochánov, Františkova Ves, Chamutice, Jiříčná, Kojšice, Maršovice, Petrovice u Sušice, Posobice, Rovná, Strunkov, Svojšice, Trsice, Vojetice a Žikov.

K.ú. Břetětice

Na k.ú. Břetětice se nachází pouze ves Břetětice. První zmínka o vsi pochází z roku 1428, kdy je nazývána Bretietitz (*Profous 1947*, 157).

Na katastru se nedaleko samoty Pozorka nachází zaniklá ves Sedlec či Sedlice (*Roubík 1959*, 75). V lese cca 200 m od kóty 677 byly získány 2 zlomky keramiky datované do 12.-13. století (*Tetour 2003a*, 22).

K.ú. Částkov

Na k.ú. Částkov se nachází pouze ves Částkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Czastkov (*Profous 1947*, 267).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dolní Kochánov

Na k.ú. Dolní Kochánov se nachází pouze ves Dolní Kochánov. První zmínka o vsi pochází z roku 1721 (*Brokeš 1975*, 11).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Františkova Ves

Na k.ú. Františkova Ves se nachází pouze ves Františkova Ves. První zmínka o vsi pochází až z roku 1840, kdy je nazývána Franczdorf (*Profous – Svoboda 1957*, 506).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Chamutice

Na k.ú. Chamutice se nachází pouze ves Chamutice. První zmínka o vsi pochází z roku 1383, kdy je nazývána Chamuticze (*Profous 1949*, 5).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Jiříčná

Na k.ú. Jiříčná se nachází vsi Jiříčná a Nová Víška. První zmínka o vsi Jiříčná pochází z roku 1414, kdy je nazývána Girzicznem (*Profous 1949*, 161). První zmínka o vsi Nová Víška pochází z roku 1416, kdy je nazývána Nova Veska (*Profous – Svoboda 1957*, 556).

Na samé hranici katastru Jiříčná se nachází hrádek Hrnčič, některými autory je ale umístován na katastr Petrovice. S přihlédnutím k historickým souvislostem (problematika zaniklého hradu přímo v Petrovicích) ho zmiňují v odstavci věnovaném katastru Petrovice.

V jádru dnešní vsi je částečně zachován zámek, jemuž předcházela tvrz, která vznikla zřejmě v druhé polovině 16. století (*Úlovec 2004*, 106-108).

K.ú. Kojšice

Na k.ú. Kojšice se nachází pouze ves Kojšice. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Koyssicz (*Profous 1949*, 280).

Ve vsi se nachází tvrz přestavěná později na zámek, který je nyní silně zchátralý. Doba vzniku tvrže není známa (*Úlovec 2003*, 307; *Brachtel – Švábek 1991*, 39-40).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Maršovice

Na k.ú. Maršovice se nachází pouze ves Maršovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Marssiwicz (*Profous 1951*, 31).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Petrovice u Sušice

Na k.ú. Petrovice u Sušice se nachází vsi Petrovice a Vojetice a samoty Strunkov, Zbraslav a Pařezí. První zmínka o vsi Petrovice pochází z roku 1319, kdy je nazývána Petrouicz prope Sutenhowen (*Profous 1951*, 354). První zmínka o vsi Vojetice pochází z roku 1290, kdy je nazývána Weiticz (*Profous – Svoboda 1957*, 596). První zmínka o samotě Strunkov pochází z roku 1790, kdy je nazývána Strunkow (*Profous – Svoboda 1957*, 215). První zmínka o vsi Zbraslav pochází z roku 1336, později zanikla, je lokalizována do prostoru dnešní samoty Zbraslav (*Profous 1959*, 75).

Kostel sv. Petra a Pavla v Petrovicích je v jádru pozdně románská jednolodní stavba s věží v západním průčelí, byl goticky a barokně upraven (*Braniš 1892*, 52; *Kuthan 1976*, 227; *Poche 1980*, 44, *Hostaš – Vaněk 1900*, 90; *Úlovec 2004*, 188-190). Do prostoru jižně od kostela je literaturou situován hrad, jediná písemná zmínka o hradu se váže k roku 1319, poté hrad zanikl, dochováno je pouze opevnění (k hradu podrobně *Anderle 1993*, 111-116)

Pro poznání vývoje osídlení a majetkové držby horního Pootaví ve 12. a 13. století se jako zásadní jeví koexistence výše zmíněného hradu a pozůstatků hradu dalšího, který od něj leží 800 m JJV vrchu Hrnčič (již na katastru Jiříčná). Jednalo se o hrad dvojdílné dispozice s masivními příkopy na západní straně. Na lokalitě nebyl proveden archeologický výzkum, takže charakter zástavby zůstává nejasný. Na funkci hradu a jeho držbu je více názorů, bývá spojován s obchodní stezkou, či je možné ho označit za hraniční hrádek, který stojí v opozici proti výše zmíněnému hradu v Petrovicích, což by odráželo předpokládanou mocensko-politickou situaci poloviny

13. století v této oblasti (rozbor *Durdík 2007b*, 181-182). Na lokalitě byl povrchovými sběry a drobnou sondáží v porušených úsecích (výsadba stromků) získán materiál 13. století (*Beneš 1982a*; shrnutí *Durdík 2007a*, *týž 2007b* s literaturou). Pouze v souboru, který získal T. Durdík v roce 2004 rozšířením jednoho narušení do mikrovrypu, jsou obsažena dna se **značkou**, jedná se o dno a přídnní nádoby s nejasnou značkou, navíc poškozenou dírkou (*Durdík 2007b*, 180-181; obr. 50:2) a rekonstruované torzo nízkého miskovitého kahánku, které na dně nese značku nevýraznou kruhovou značku (třída A, převzatý obr. 50:1)

Ve sbírkách MŠ by měla být pod inv. č. 595 uložena celá nádoba, která byla nalezena „pod mlatem stodoly p. Koury“ v Petrovicích (*Charvát nedat*, 8, obr. 81). Nádoba nese na dně kruhovou značku v podobě loukotě. Nádobu se nepodařilo v depozitářích muzea dohledat (převzatý obr. 56:1).

Při potoce Volšovka se nachází pozůstatky sejpových polí (např. *ARÚ Praha HLAS 9515/1975*).

K.ú. Posobice

Na k.ú. Posobice se nachází pouze ves Posobice. První zmínka o vsi pochází z roku 1336, kdy je nazývána Possobiczie (*Profous 1951*, 422).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Rovná

Na k.ú. Rovná se nachází pouze ves Rovná. První zmínka o vsi pochází z roku 1555, kdy je nazývána Ruwna (*Profous 1951*, 596).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Svojšice

Na k.ú. Svojšice se nachází pouze ves Svojšice. První zmínka o vsi pochází z roku 1366, kdy je nazývána Swoyssicz (*Profous – Svoboda 1957*, 261).

Kostel sv. Jana Křtitele pochází z 3. čtvrtiny 13. století, v 1. polovině 18. století byl barokně upraven (*Kuthan 1976*, 240; *Poche 1980*, 489). Jedná se o jednolodní stavbu s portálem na západní straně.

Ve vsi se nachází tvrz, v písemných pramenech je poprvé zmiňována v roce 1366, kdy byla v držení Cílů ze Svojšic (*Poche 1980*, 498; *Švábek 1987*, 58-66; *Úlovec 2004*, 214-216).

„Pohřebiště s popelnicemi“ mělo být porušeno ve Svojšicích poblíž tvrze při stavbě koníren v panském dvoře v roce 1886 (*Beneš 1980*, 10; *Hora 1894*, 77). Není vyloučeno, že se jedná o středověké nádoby.

Na katastru nebyly získány žádné další nálezy z vymezeného období.

K.ú. Trsice

Na k.ú. Trsice se nachází pouze ves Trsice. První zmínka o vsi pochází z roku 1395, kdy je nazývána Trssice (*Profous – Svoboda 1957*, 386).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Žikov

Na k.ú. Žikov se nachází vsi Žikov a samota Dohaličky. První zmínka o vsi Žikov pochází z roku 1331, kdy je nazývána Swtaw (*Profous – Svoboda 1957*, 843).

Tvrz, která slouží jako sýpka, je zmiňována až v roce 1701 (*Kolektiv 1986*, 222; *Úlovec 2004*, 271-213).

70. Plánice

Obec Plánice se nachází mezi městy Klatovy a Horažďovice. Spadají pod ni katastrální území Bližanovy, Křížovice, Kvasetice, Lovčice, Plánice, Pohoří, Štipoklasy, Vracov, Zdebořice. Katastrální území Zbyslav a Mlynářovice řeším v této práci samostatně.

K.ú. Bližanovy

Na k.ú. Bližanovy se nachází pouze ves Bližanovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1559, kdy se píše o Blizianovech (*Profous 1947*, 89).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Křížovice

Na k.ú. Křížovice se nachází pouze ves Křížovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Krzziziowicze a patří Zelenohorskému klášteru (*Profous 1949*, 411).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kvasetice

Na k.ú. Kvasetice se nachází pouze ves Kvasetice a dvůr Kratice. První zmínka o vsi Kvasetice pochází z roku 1551, kdy je nazývána Kwaseticze (*Profous 1949*, 456).

V bývalém poplužním dvoře se nachází pozůstatky gotické tvrze (*Kolektiv 1985*, 170; *Kolektiv 2000*, 341-342; *Sedláček 1893*, 240; *Úlovec 2004*, 130-131.). Vývoj podrobně rozebírá V. Švábek (*1984*, 20-27).

První zmínka o vsi a dvoru Kratice pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kratnicz (*Profous 1949*, 372). Stejnojmenná osada měla být pustá v roce 1599 (*Profous 1949*, 301). Povrchovým sběrem zde byl získán pouze mladší (VS2-NO1) materiál (*Tetour 2008a*, 118). Dále je do okolí vsi situována zaniklá osada Chýlava či Chelava, jako pustá je uváděna roku 1560 (*Roubík 1959*, 64).

K.ú. Lovčice

Na k.ú. Lovčice se nachází pouze ves Lovčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Lowczicze (*Profous 1949*, 680). Barokní zámeček zřejmě nemá staršího předchůdce (*Kolektiv 1985*, 199; *Úlovec 2004*, 139-140).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Plánice

Na k.ú. Plánice se nachází městečko Plánice, vsi Nová Plánice a Nicov a několik samot. První zmínka o vsi Plánice pochází z roku 1352, kdy je nazývána Planycz (*Profous 1951*, 370). Plánice byla zřejmě založena (stejně jako Blovice) cisterciáckým klášterem v Nepomuku (*Charvátová 1985*, 415).

Kostel sv. Blažeje je staršího založení (1352 je farním), prošel však v 18. století barokní přestavbou (*Poche 1980*, 71). Zdejší panské sídlo vzniklo až v průběhu 16. století (*Sedláček 1893*, 239; *Úlovec 2004*, 192-194). Řada dohledů a drobnějších výzkumů v městečku zachytila pouze situace od 15. století výše (*kartotéka hlášení VHM*).

V roce 1928 daroval rolník J. Pagán vyorané zlomky soudkovité nezdobené nádoby, které údajně pochází z polohy "Na Cevici" jižně od obce, nedaleko silnice na Hnačov. Nádobu byla částečně rekonstruována, dno nenes **značku**. Je uložena ve VHM pod inv. č. 927. Lze ji rámcově datovat do mladší doby hradištní (*Hůrková – Pícka 2005*, 104, tab. 5:3)

První zmínka o vsi Nová Plánice pochází z roku 1385 (*Brokeš 1975*, 21). První zmínka o vsi Nicov pochází z roku 1418, kdy je nazývána Niczow (*Profous 1951*, 227). Jedná se ves částečně zaniklou (*Roubík 1959*, 64). Dnes se v Nicově nachází pouze několik stavení a barokní poutní kostel.

K.ú. Pohoří

Na k.ú. Pohoří se nachází pouze ves Pohoří. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Pohoržuo (*Profous 1951*, 415).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Štipoklasy

Na k.ú. Štipoklasy se nachází pouze ves Štipoklasy. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Stiepoklasky (*Profous – Svoboda 1957*, 303).

V roce 1986 získala I. Boháčová zlomky keramiky datované do 13.-14. století z prostoru Z okraje dnešní vsi (*Boháčová 1989*, 196). Nálezy by měly být uloženy v ARÚ Praha, nebyly revidovány.

Ve Štipoklasech byl v roce 1903 nalezen větší počet mincí 15. století (*Ječný 1922*, 50).

K.ú. Vracov

Na k.ú. Vracov se nachází pouze ves Vracov. První zmínka o vsi pochází z roku 1558, kdy je nazývána Wraczowy (*Profous – Svoboda 1957*, 612).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zdebořice

Na k.ú. Zdebořice se nachází pouze ves Zdebořice. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Zdeborzicz (*Profous – Svoboda 1957*, 756).

Ve vsi se nachází gotický kostel sv. Jiljí ze 14. st, přestavován byl v letech 1688 a 1754 (*Vaněk – Hostaš 1899*, 190; *Poche 1982*, 355).

V roce 1937 byl ve vsi (čp. 27) nalezen depot grošů 15. století v nádobě (*Radoměřský – Richter 1974*, 133). Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

71. Podmokly

Obec Podmokly se nachází východně od Sušice. Spadá pod ni pouze katastrální území Podmokly.

K.ú. Podmokly

Na k.ú. Podmokly se nachází pouze ves Podmokly. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Podmocli. Další zmínka pochází z roku 1233, kdy je ves nazývána Podmvokel (*Profous 1951*, 402). Ves je toho roku dána Albertem z Bogenu klášteru ve Windbergu (CD et epi regni B 3S35, č. 36).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

72. Poleň

Obec Poleň se nachází západně od Klatov. Spadají pod ni katastrální území Mlýnec, Poleň, Poleňka, Pušperk a Zdeslav.

K.ú. Mlýnec

Na k.ú. Mlýnec se nachází pouze ves Mlýnec. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Mlinecz (*Profous 1951*, 109).

Na katastru by se měla nacházet zaniklá osada Důl Kačí, která je roku 1548 zmiňovaná jako pustá (*Roubík 1959*, 64; *Rožmberský 1986*, 299; *Hůrková 2003b*, 147). Panské sídlo pochází nejspíše až z poloviny 17. století (*Úlovec 2003*, 487, *Úlovec 2004*, 157-159.)

K.ú. Poleň

Na k.ú. Poleň se nachází pouze vsi Poleň. První zmínka o vsi Poleň pochází z roku 1245, kdy je jmenován jakýsi Budivogii de Polen (*Profous 1951*, 421).

Kostel Všech Svatých je v jádru gotická stavba ze začátku 14. století, byl přestavěn v 16. a 18. století. V těsné blízkosti stojí kostel sv. Markéty, též ze 14. století -

zachovaly se z něj pouze obvodové zdi (*Poche 1980,121*). Archeologický dozor při stavebních úpravách objektu kostela (výměna podlahy v sakristii a drenáž po obvodu stavby) zachytil pouze situace rámcově datované od 15 století výše (*Hůrková 2005, 218-219*). Podle predikátu někteří autoři uvažují o existenci tvrze již v polovině 13. století. Tvrz je zde ale přímo doložena až na konci 16. století (*Poche 1980, 121*). Zpustla v 18. století a dnes ji nelze přesvědčivě lokalizovat, nabízí se stavení čp. 13 nebo dnešní fara (*Foud – Karel 2004, 150-152; Kolektiv 1985, 269; Sedláček 1893, 40-46*).

V prostoru samoty Čekanice se nachází zaniklá osada téhož jména. První zmínka o ní je z roku 1399, zanikla v polovině 16. století (*Profous – Svoboda 1957, 32; Roubík 1959, 64, Rožmberský 1986, 297*).

K.ú. Poleňka

Na k.ú. Poleňka se nachází pouze ves Poleňka. První zmínka o vsi pochází z roku 1399, kdy je nazývána Polena minor (*Profous 1951, 421*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Pušperk

Na k.ú. Pušperk se nachází pouze ves Pušperk. První zmínka o vsi pochází z roku 1264, kdy je nazývána Whsperch (*Profous 1951, 504*).

Na vrchu nad dnešní vsí se nachází hrad Pušperk, který pochází z 2. poloviny 13. století, kdy patřil rodu pánů z Krašova. V 15. století byl přestavěn a v 17. století byla na srovnané ploše hradu vystavěna kaple sv. Václava. Hrad byl opevněn příkopem s vyzděnou eskarpou a valem, v jádru stála obytná věž (*Durdík 2000, 463-464, Durdík – Sušický 2005, 168-171; Kolektiv 1985, 284-285; Sedláček 1893, 40-46; Úlovec 2004, 204-206*). Nálezy získané z vývratu v roce 2009 jsou zřejmě až z 15. století (uloženo ve VHM pod inv. číslem 20752-4).

Na trati V doubravách uvádí J. L. Pič (*1909, 400*) raně středověkou osadu zachycenou sběrem, soubor měl být uložen v VHM, nepodařilo se mi ho ale ztotožnit s nálezy tzv. staré sbírky.

V prostoru samoty Čekanice se nachází zaniklá osada téhož jména: První zmínka o ní je z roku 1399, zanikla v polovině 16. století (*Profous – Svoboda 1957, 32; Roubík 1959, 64, Rožmberský 1986, 297*).

K.ú. Zdeslav

Na k.ú. Zdeslav se nachází pouze ves Zdeslav. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zdeslaw (*Profous – Svoboda 1957, 761*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

73. Prášíly

Rozsáhlá obec Prášíly se nachází na Šumavě v jižní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Hůrka a Prášíly na nichž se nachází řada osad a samot, které zanikly v 2. polovině 20. století v souvislosti s ostrahou státní hranice a výcvikovým prostorem československé armády.

K.ú. Hůrka

Na k.ú. Hůrka se nyní nachází pouze samota Nová Hůrka. První zmínka o vsi pochází z roku 1790, kdy je nazývána Böhmische Hüten (*Profous 1947, 706*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Prášíly

Na k.ú. Prášíly se nyní nachází pouze ves Prášíly. První zmínka o vsi pochází z roku 1790, kdy je nazývána Stubenbach (*Profous 1951, 457*).

Na svahu vrcholu Křemelné se nachází při řada šachet. V blízkosti získal J. Fröhlich (*1995b, 335-6*; uvedeno jako katastr Stodůlky) zlomky keramiky 14.-15. století.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

74. Předslav

Obec Předslav se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Makov, Měcholupy, Němčice u Klatov, Petrovičky, Předslav a Třebíšov.

K.ú. Makov

Na k.ú. Makov se nachází pouze ves Makov. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Makow (*Profous 1951, 6*).

Ve vsi se nachází tvrz, jedná se o stavbu renesančního stáří. Je předpokládána i starší fáze tvrze ze 14. století (*Sedláček 1893, 168; Kolektiv 1985, 203*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Měcholupy

Na k.ú. Měcholupy se nachází pouze ves Měcholupy. První zmínka o vsi pochází z roku 1245, kdy je jmenován jakýsi Amcha de Miecholup (*Profous 1951, 45*).

Ve vsi se nachází původně gotická tvrz, která byla několikrát přestavěna (podrobně *Chotěbor – Rykl 1993, 217; Šteiss 1969, 118-120, Sedláček 1893, 167, Úlovec 2000, 201-214*)

Ze sledovaného období byl v obci (zahrada čp. 14, předán p. Motlíkem) v roce 1986 nalezen menší soubor keramiky, který je datován do 13.-14. století a 14. století.

Nálezy jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 1685-1658. Soubor neobrahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Němčice u Klatov

Na k.ú. Němčice u Klatov se nachází pouze ves Němčice u Klatov. První zmínka o vsi se hlásí k roku 993, kdy je ves nazývána Nymcyce. Jedná se ale o listinu vzniklou v letech 1253-55, která hovoří o tom, jak Boleslav II. věnoval Němčice a Vejprnice Břevnovskému klášteru. Další zmínka pochází z roku 1352, kdy je ves uváděna jako farní a nazývána Nyemczicz (*Profous 1951, 200*).

Gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie byl v letech 1834-1837 nahrazen kostelem novým (*Hostaš – Vaněk 1899, 120-123; Poche 1978, 461*). Ve vsi stála tvrz nepřímo zmiňovaná v roce 1379. Přimo je zmíněna v roce 1437, v 17. století je uváděna jako pustá. Zachovalo se obdélné tvrziště se základy věže (*Sedláček 1908, 638; Sedláček 1893, 237-23; Kolektiv 2000, 500*).

Tvrz je známá nálezem reliéfních středověkých dlaždic, které byly později přemístěny do hřbitovní kaple (*Nechvátal 1984, 247-257*).

V roce 2008 zachytili pracovníci archeologického pracoviště VHM při dohledu na stavbě rodinného domu v jádru vsi porušenou středověkou situaci. Jednalo se o část stavby zapuštěnou o 1,5 metru oproti původnímu terénu. Šířka činila 6,1 m a délka 7,2 až 8 metrů, delší strana byla orientována přibližně ve směru sever-jih. Stavba zanikla požárem. Zachovaly se zbytky dřevěné konstrukce s hliněným omazem. Obvodové stěny nesla rámová konstrukce ukotvená v základovém trámu, ze kterého vystupovaly svislé sloupky. Za konstrukcí byly vodorovně umístěny fošny, za ně byl nadusán okrový jíl. Střední část byla podepřena sloupy, které byly zapuštěny v jamách a podloženy kameny, sloupy stály v rozestupu přibližně 1,8 metru (obr. 92:2). Podle otisků v mazanici nesly povalový strop z pŭlkuláčů. Vrchní partie objektu byla doplněna výplety s omazem. Hřeben střechy mohly krýt prejzy, které byly nalezeny i ve spodních vrstvách destrukce (podle *Pícka 2009a; Hůrková 2010b, 38-39*).

Vzhledem k omezeným možnostem výzkumu nebylo možné stanovit rozsah a podobu nadzemní části stavby. Podle nálezů torz zásobnic a spáleného obilí (především proso, archeobotanickou analýzu provedl P. *Kočár (2009)*, lze uvažovat o zásobní funkci objektu. Nalezené zvířecí kosti (přes 500 kusů) zpracovala Z. *Sůvová (2009)*.

Během výzkumu bylo získáno množství nálezů, které spolehlivě datoval zánikový horizont stavby do 13. století. Jako intruze se objevují v malé míře střepy mladohradištní. Naopak keramické zlomky ze svrchních vrstev indikují, že „jáma“ vzniklá po destrukci objektu byla znatelná během vrcholného středověku a byly do ní vhozeny ještě zlomky keramiky 15. století (*Pícka 2009*).

Nálezy jsou uloženy v VHM pod př.č. 197/2008. Jejich podrobné zpracování právě probíhá (především databázové zpracování keramiky, které provádí H. Přerostová). Především vrstvy 15, 17, a 29 přinesly soubor zlomků den se **značkami** (přibližně 20 kusů, obr. 32-34, 65, 70-71, 90), čímž se Němčice staly klíčovým výzkumem pro tuto práci. Zastoupeny jsou především kruhové motivy (třída A, 9 ks) a

motivy kříže (třída C, 6 ks). V souboru bylo pozorováno několik identických značek. Zastoupeny jsou i otisky osy a dřevěné desky.

K.ú. Petrovičky

Na k.ú. Petrovičky se nachází pouze ves Petrovičky. První zmínka o vsi pochází z roku 1379 (*Profous 1951*, 355).

Tvrz, která patřila pánům z Janovic, vznikla snad v druhé polovině 14. století. V roce 1567 je připomínána jako pustá. Tvrziště bylo zcela zničeno v 70. letech 20. století (*Kolektiv 1985*, 254; *Kolektiv 2000*, 576; *Sedláček 1892*, 151).

Ze sledovaného období byl v obci (na ppč. 440/2) nalezen zlomek zdobené výdutě keramické nádoby (předán Fr. Rozsypalem v roce 1965). Zlomek byl datován do 13. století, je uložen v VHM pod inv. č. 1684 a přír. č. 26/65.

K.ú. Předslav

Na k.ú. Předslav se nachází pouze ves Předslav. První zmínka o vsi pochází z roku 1352, kdy je nazývána Prziedsław (*Profous 1951*, 464).

Ve vsi se nachází kostel sv. Jakuba Většího. Portál lze datovat do let 1240-1250. Přestavován byl v letech 1611, 1724 a 1809 (*Poche 1980*, 168).

Tvrz je ve vsi nepřímo doložena v polovině 14. století, poprvé je přímo zmiňována až v roce 1483. Relikty tvrze poblíž kostela tvoří zdivo polygonálního patrového renesančně přestavěného objektu. Zbytek areálu byl zničen ve 20. letech 20. století (*Kolektiv 1985*, 275; *Kolektiv 2000*, 615-616; *Sedláček 1893*, 168; *Úlovec 2004*, 199-201).

Ojedinelé středověké nálezy pochází z různých míst vsi (např. ARÚ Praha HLAS 4024/1948.).

V trati Na Lhotách JJV od Předslavi získal P. *Rožmberský* (1985, 151) soubor keramiky, několik omletých zlomků je možné datovat do 13. či 14. století, jsou uloženy v ZČM pod inv. č. 25271-25281. Další obdobně datované zlomky zde získal M. Tetour v roce 2003, jsou uloženy ve VHM pod inv. č. 10411-10417 (*Hůrková 2004e*, 231). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

V polovině prosince 2011 bylo pracovníky VHM při kontrole skrývky vedle bývalého JZD zachyceno sídliště datované do 13. století. Lze uvažovat o souvislosti se zaniklou osadou Lhotka. Výzkum proběhl v únoru - březnu 2012 (za informace děkuji J. Hůrkové a H. Přerostové). Soubor keramiky získaný při skrývce obsahuje jedno dno se **značkou v podobě kříže**. Nálezy z výzkumu budou k dispozici po jejich základním ošetření.

K.ú. Třebíšov

Na k.ú. Třebíšov se nachází pouze vsi Třebíšov a Hůrka.

První zmínka o vsi Třebíšov pochází z roku 1445, kdy je nazývána Trzebiessow (*Profous – Svoboda 1957*, 359). První zmínka o vsi Hůrka pochází z roku 1379, kdy je nazývána Horka (*Profous 1947*, 706).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

75. Rabí

Obec Rabí se nachází při řece Otavě mezi Sušicí a Horažďovicemi. Spadají pod ni katastrální území Bojanovice, Čepice a Rabí.

K.ú. Bojanovice

Na k.ú. Bojanovice se nachází pouze ves Bojanovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1449, kdy je nazývána Bogianowiz (*Profous 1947*, 107).

Na katastru se při Otavě nacházejí sejpy (*Kudrnáč 1971*, 33). V roce 2004 našel J. Eigner na SZ svahu 330 m od Otavy dva zlomky keramiky datované do raného středověku (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 881).

K.ú. Čepice

Na k.ú. Čepice se nachází pouze ves Čepice. První zmínka o vsi pochází z roku 1545, kdy je nazývána Czepice (*Profous 1947*, 280).

Na východ od vsi jsou při levém břehu Otavy pozůstatky rozsáhlého rýžoviště, které dokumentoval J. Kudrnáč. Rýžoviště bylo citelně poškozeno těžbou šterku (*Kudrnáč 1978*, 29; *Kudrnáč 1983*, 11).

Jako „dar p. B. Petra z Čepice“ je pod inv. č. 3417 veden v Muzeu Šumavy malý soubor keramiky (7 typických střepů) mlado až pozdně hradištní produkce (*Charvát nedat.*, 6, obr. 3-9). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Rabí

Na k.ú. Rabí se nachází pouze ves Rabí. První zmínka o vsi pochází z roku 1380, kdy je nazývána Rabi (*Profous 1951*, 507). Kostel Nejsvětější trojice pochází z roku 1498 (*Poche 1980*, 193-196).

Ve VHM je uložen nesourodý soubor artefaktů z Rabí (bližší lokalizace chybí), který předal v roce 1952 J. Zuna. Za zmínku stojí zlomky raně středověké keramiky (inv. č. 1051-2) – zdobená výduť nádoby a zdobená výduť s okrajem. Nález byl podrobně publikován (*Hůrková – Pícka 2005*, 104, tab. 6:1 a 6:2).

V roce 2005 našel J. Eigner na ppč. 711/1 jeden zlomek mladohradištní nádoby (*Fröhlich – Eigner – Lutovský 2009*, 888).

Nad dnešní vsí stojí rozsáhlá zřícenina hradu Rabí. Poznání jeho počátků je komplikované, někdy je dáváno do souvislosti s bogenskou či wittelsbašskou držbou. Z první stavební fáze zůstala zachována mohutná hranolová věž, která byla později přistavěna. Věž je opatřena románským portálem a okénky. Patrně koncem 14. století byl hrad rozšířen o další předhradí a dále byl upravován na počátku 16. století (shrnutí s literaturou *Durdík 2000*, 467; *Varhaník 2005*, 32-36). Na hradě proběhla řada výzkumů, které měly za úkol především záchranu archeologických situací při sanaci zdiv hradu a různých vyklízecích pracích, které na hradě Rabí prováděl Spolek pro zachování

uměleckých, historických i přírodních památek v Horažďovicích od 20. let 20. století (*Veselý 1940; Flegl 1965*, nálezy jsou uloženy na hradě v tzv. starém fondu, který se pokusil utřídit T. Durdík (1989). V osmdesátých letech začaly soustavné archeologické akce při opravách hradu. Většina proběhla pod vedením L. Krušinové a E. Kamenické z NPÚ v Plzni. Množství nálezů získaných při výzkumech bylo v nedávné době zpracováno (*Foster 2009*). V nálezech nebyla registrována žádná dna se značkami (za informaci děkuji L. Foster). Na hradě se nachází tzv. starý fond, ten zatím revidován nebyl.

V podhradním městečku proběhla řada záchranných archeologických výzkumů a dohledů, při kterých nebyla získána keramika starší než polovina 14. století (archiv NZ VHM, složka Rabí). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

76. Rejštejn

Obec Rejštejn se nachází na horním toku řeky Otavy. Spadají pod ni katastrální území Klášterský Mlýn, Kozí Hřbet, Radešov, Rejštejn, Svojše, Velký Radkov a Zhůří u Rejštejna. Řada osad nebyla po roce 1945 dosídlena a postupně zanikla.

K.ú. Klášterský Mlýn

Na k.ú. Klášterský Mlýn se nachází pouze ves (usedlost) Klášterský Mlýn. První zmínka o vsi pochází z roku 1790, kdy je nazývána Klostermühle (*Profous 1951*, 106).

Dokladem zřejmě středověkého zlatorudného zařízení je nález několika mlecích kamenů v řečišti Otavy (*Fröhlich 1992a*, 60). Později zde vznikla známá sklárna (např. *Fröhlich 1989*, 33).

Během výstavby kanalizace na katastru Klášterský Mlýn bylo nalezeno množství mlecích kamenů a jejich částí ze zlatorudných mlýnů (*Pícka J. 2004*). Keramika ze sledovaného období nebyla zachycena.

K.ú. Kozí Hřbet

Na k.ú. Kozí Hřbet se nachází pouze ves Kozí Hřbet (dělena na Velký a Malý Kozí Hřbet). První zmínka o vsi pochází z roku 1459, kdy je nazývána Ziegenrugk (*Profous 1949*, 677).

Na katastru Kozí Hřbet byly na břehu Losenice na parc. čísle 480/1 v roce 1970 poničeny pozůstatky úpravny zlaté rudy při stavbě skladiště pro pilu. Nalezeny byly mlecí kameny a v terénu rozeznán náhon (*Kudrnáč 1971*, 22; *týž 1972*, 429; *týž 1980*, 69). V prostoru naleziště nebyla získána keramika z vymezeného období.

Vrcholně středověké až novověké nálezy (především kovy) byly získány při průzkumu Kašperskohorské větve Zlaté stezky – tzv. Losenického systému (*Zavřel 2003*, 110; *Zavřel 2004*, 112; ke stezce nejnověji *Kubů – Zavřel 2009*).

K.ú. Radešov

Na k.ú. Radešov se nachází pouze ves Radešov. První zmínka o vsi pochází z roku 1572, kdy je nazývána Radessowo (*Profous 1951*, 516).

V Muzeu Šumavy je uložen zlomek nádoby zdobené vlnicí a nehtovými vrypy, který „věnoval Adolf Feldbinger, řídící učitel v Radešově“ (*Charvát nedat.*, 8, obr. 88).

Při rekonstrukci kanálu vodní elektrárny byly nalezeny v roce 2007 tři zlomky mlecích kamenů (*sine*, archiv NZ VHM, složka Radešov).

K.ú. Rejštejn

Na k.ú. Rejštejn se nachází pouze ves Rejštejn. První zmínka o vsi pochází z roku 1327, kdy je nazývána Reichenstein (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 263).

Kostel sv. Bartoloměje pochází až ze 16. století (*Hostaš – Vaněk 1900*, 100-101; *Poche 1980*, 225).

Během výstavby kanalizace bylo nalezeno (stejně jako na katastru Klášterský Mlýn) několik mlecích kamenů (*Pícka J. 2004*). Na katastru se nachází několik sejpových polí (např. *Kudrnáč 1971*, 32). Nebyly z nich však získány nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Svojše

Na k.ú. Svojše se nachází pouze ves Svojše. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Swogsse (*Profous – Svoboda 1957*, 260).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Velký Radkov

Na k.ú. Velký Radkov se nachází pouze ves Velký Radkov. První zmínka o vsi pochází z roku 1542 (*Brokeš 1975*, 30).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zhůří u Rejštejna

Na k.ú. Zhůří u Rejštejna se nachází pouze samota Zhůří u Rejštejna. První zmínka o vsi pochází z roku 1720, kdy je nazývána Haydl (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 305).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

77. Slatina u Horažďovic

Obec se nachází na severovýchodním okraji okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Slatina u Horažďovic.

K.ú. Slatina u Horažďovic

Na k.ú. Slatina u Horažďovic se nachází pouze ves Slatina u Horažďovic. První zmínka o vsi pochází z roku 1248, kdy je nazývána Slatina (*Profous – Svoboda 1957*, 94).

J. Smitka získal povrchovými sběry v polohách U velikého rybníka a Za Koheloc 2 soubory středověké keramiky, jeden datovatelný především do 13. století

(*Hůrková 2001e*, 296; *Hůrková – Smitka 1996*, 18). Nálezy jsou uloženy ve VHM pod inv.č. 5064-5073, soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

78. Slivonice

Katastrální území Slivonice nyní spadá pod obec Velký Bor. Od ostatních katastrálních území obce Velký Bor je odděleno katastry obcí Horažďovice a Svěradice. Proto ho hodnotím samostatně.

K.ú. Slivonice

Na k.ú. Slivonice se nachází pouze ves Slivonice. První zmínka o vsi pochází z roku 1481, kdy je nazývána Sliounicze (*Profous – Svoboda 1957*, 104).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

79. Soběšice

Obec Soběšice se nachází na východním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Damíč, Mačice a Soběšice.

K.ú. Damíč

Na k.ú. Damíč se nachází pouze ves Damíč. První zmínka o vsi pochází z roku 1370, kdy je jmenován jakýsi Petrus de Dampnicz (*Profous 1947*, 322).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Mačice

Na k.ú. Mačice se nachází pouze ves Mačice. První zmínka o vsi pochází z roku 1359, kdy je jmenován jakýsi Dobzonis de Maczic (*Profous 1951*, 1).

V místě dnešního zámku stávala tvrz, později byla přestavěna na sýpku (*Sedláček 1897*, 103; *Poche 1978*, 338; *Kolektiv 2000*; 437).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Soběšice

Na k.ú. Soběšice se nachází pouze ves Soběšice. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Sobyeczicze (*Profous – Svoboda 1957*, 127).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

80. Srní

Obec Srní se nachází na Šumavě v jižní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Srní. Na území obce je řada osad a samot, které zanikly po roce 1945.

K.ú. Srní

Na k.ú. Srní se nachází pouze ves Srní. První zmínka o vsi pochází z roku 1790 (*Profous – Svoboda 1957*, 154).

V prostoru dnešního Srní proběhla řada archeologických dohledů, nepodařilo se získat nálezy ze sledovaného období (*archiv NZ VHM*).

Poblíž části Čeňkova pila (založena roku 1868, známa soutokem Vydry a Křemelné) byla ve 30. letech nalezena při kácení lesa nádobka, která je nyní ve stálé expozici v Muzeu Šumavy v Sušici. Datována byla do 11. století (*Beneš 1980*, 34-35; *Dobová 1990*, 38; *Hůrková – Pícka 2005*, 97, *Schejbalová 2011*, 114), nelze ale vyloučit dataci mladší. Též domněnka, že se jedná o hrobový nález, je nepodložená. Jedná se o nádobku vysokou 13 cm, na podhrdlí je zdobena neúplnou vlnicí a šikmými vrypy. Na dně nese **značku v** podobě kruhu, není zcela vyloučeno, že se jedná o otisk osy (obr. 22:1-2, 60:1-2).

81. Strašín

Obec Strašín se nachází na východním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Maleč, Nahořánky, Strašín, Věštín a Zuklín.

K.ú. Maleč

Na k.ú. Maleč se nachází pouze ves Maleč. První zmínka o vsi pochází z roku 1382, kdy je nazývána Malcz (*Profous 1951*, 8).

Na katastru se nachází v prostoru samoty Biskup zaniklá ves Biskupovice. Údajně je uváděna již v roce 1061 jako majetek Břevnovského kláštera, zanikla zřejmě v polovině 16. století (*Roubík 1959*, 53). Poloha byla ověřena v roce 2000, získáno bylo několik desítek zlomků keramiky 13.-16. století (*Tetour 2003e*, 131). Nálezy jsou ve VHM Klatovy uloženy pod př. č. 42/2000. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Nahořánky

Na k.ú. Nahořánky se nachází pouze ves Nahořánky. První zmínka o vsi pochází z roku 1523, kdy je nazývána Nahořanky (*Profous 1951*, 172).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Strašín

Na k.ú. Strašín se nachází pouze ves Strašín. První zmínka o vsi pochází z roku 1254, kdy je nazývána Strahen (*Profous – Svoboda 1957*, 188).

Kostel Narození Panny Marie z let 1739-9 stojí na místě staršího kostela (*Poche 1980*, 440). Kostel je ale uváděn jako farní roku 1369 (*Hostaš – Vaněk 1900*, 107-109;

Kuthan 1976, 239). V prostoru kostela byl během stavebních úprav identifikován hrad, který není znám z písemných zmínek. Jednou z možných interpretací je, že se jedná o opevnění kostela. Při úpravách nebyl získán keramický materiál z vymezeného období (podrobně *Knoflíček 1997, 56-59; Čechura 2000, 17-21*).

Jižně od Strašína se nachází na výrazné poloze skromné pozůstatky (především příkop) hradu, který není zachycen v písemných pramenech. Je možné, že souvisí se snahou jihočeských Vítkovců o upevnění své moci, podle J. Anderleho nebyl dostavěn (*Anderle 1991, 327-329*).

K.ú. Věštín

Na k.ú. Věštín se nachází pouze ves Věštín. První zmínka o vsi pochází z roku 1614, kdy je nazývána Wiesstino (*Profous – Svoboda 1957, 532*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zuklín

Na k.ú. Zuklín se nachází pouze ves Zuklín. První zmínka o vsi pochází z roku 1631, kdy je nazývána Zuklin (*Profous – Svoboda 1957, 789*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

82. Strážov

Obec Strážov se nachází v jihozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Brtí, České Hamry, Horní Němčice, Javoříčko, Krotějov, Lehom, Lukavice, Mladotice, Opálka, Rovná, Splž, Strážov, Víteň a Zahorčice na Šumavě.

K.ú. Brtí

Na k.ú. Brtí se nachází pouze ves Brtí. První zmínka o vsi pochází z roku 1386, kdy je nazývána Brty (*Profous 1947, 187*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. České Hamry

Na k.ú. České Hamry se nachází pouze ves České Hamry. První zmínka o vsi pochází z roku 1625, kdy je nazývána Hamr (*Profous 1947, 517*).

Právě v roce 1625 je připomínán zámeček či tvrz (*Sedláček 1893, 151* - pod heslem Hamr). Do okolí vsi České Hamry umisťuje P. *Rožmberský (1986, 332-33)* zaniklou osadu Nová Ves.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Horní Němčice

Na k.ú. Horní Němčice se nachází pouze ves Horní Němčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Niemcziecz (*Profous 1951*, 199).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Javoříčko

Na k.ú. Javoříčko se nachází pouze ves Javoříčko. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Javorzicko (*Profous 1949*, 108).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Krotějov

Na k.ú. Krotějov se nachází vsi Krotějov a Splž. První zmínka o vsi Krotějov pochází z roku 1380, kdy je nazývána Crotzeyow (*Profous 1949*, 415). První zmínka o vsi Splž pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zplzz (*Profous – Svoboda 1957*, 147).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Lehom

Na k.ú. Lehom se nachází pouze ves Lehom. První zmínka o vsi pochází z roku 1380, kdy je nazývána Lehom (*Profous 1949*, 499).

Na základě písemných zmínek lze uvažovat o existenci tvrže, v terénu však identifikována nebyla (*Kolektiv 1985*, 32-33).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Lukavice

Na k.ú. Lukavice se nachází vsi Lukavice a Kněžice. První zmínka o vsi Lukavice pochází z roku 1379, kdy je nazývána Lucaunicz (*Profous 1949*, 692). První zmínka o vsi Kněžice pochází z roku 1379 (*Profous 1949*, 257). Ves po třicetileté válce částečně zpusťla (*Rožmberský 1986*, 307)

Z katastru je hlášen sporný nález hradištní mohyly (ARÚ Praha HLAS 1005/1938).

K.ú. Mladotice

Na k.ú. Mladotice se nachází pouze ves Mladotice. První zmínka o vsi pochází z roku 1574, kdy je nazývána Mladoticze (*Profous 1951*, 102).

Na katastru se nachází zaniklá osada Hynkovice, která je poprvé zmiňována roku 1547 (*Profous 1949*, 725, *Rožmberský 1986*, 301). Z jejího předpokládávaného prostoru získal M. Tetour pouze omezený soubor spíše novověké keramiky (*Tetour 2003*, 146-147).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Opálka

Na k.ú. Opálka se nachází pouze ves Opálka. První zmínka o vsi pochází z roku 1392, kdy je jmenován jakýsi Bussconi de Opalka (*Profous 1951*, 277).

Na návrší v severní části vsi stojí mohutná tvrz. Její jádro je tvořeno gotickou obytnou věží, která je obklopena převážně renesančními budovami (*Kolektiv 1985*, 240-241; *Kolektiv 2000*, 541-542; *Sedláček 1893*, 146-149; *Úlovec 2004*, 176-179; *Úlovec 1997*, 75-114). V prostoru nádvoří tvrze proběhl archeologický výzkum, který provedli pracovníci VHM. Zachyceno bylo několik úrovní dlažby, materiál z nejstaršího horizontu nalezen nebyl (*Hůrková 2004d*, 168; *Tetour – Pícka 2003*).

K.ú. Rovná

Na k.ú. Rovná se nachází pouze ves Rovná. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Rowna (*Profous 1951*, 596).

Na katastru (u Dvořeckého mlýna) se nachází pozůstatky tvrze ze 14. století, nálezy získané Z. Procházkou (*1984*, 111) pochází až ze 16. a 17. století (*Kolektiv 1985*, 71; *Kolektiv 1998*, 160; *Sedláček 1893*, 151; *Úlovec 2004*, 63-65; *Procházka 1984*, 111).

K.ú. Strážov

Na k.ú. Strážov se nachází pouze ves Strážov. První zmínka o vsi pochází z roku 1352 (*Profous – Svoboda 1957*, 194). Ne zcela jasná je situace kolem vývoje městečka (*Rožmberský 1986*, 326) a zaniklých osad na katastru (*Roubík 1959*, 64-65; *Rožmberský 1986*, 318 a 320).

V prostoru dnešního městečka stojí kostel sv. Jiří, jedná se o raně gotickou jednodílnou stavbu s pravoúhlým presbytářem, která je datována na konec 13. století (*Vaněk – Hostaš 1899*, 146-148; *Poche 1980*, 444).

V terénu není zatím přesvědčivě doložena tvrz Ostromeč, která se měla podle písemných pramenů nacházet v blízkosti Strážova nebo přímo ve Strážově (*Rožmberský 1996b*, *Toman 1970*, 368-371).

Při dohledu pokládky inženýrských sítí získali pracovníci VHM v roce 2007 jeden okraj tuhové zásobnice, dále registrovali systém plužin (*Hůrková 2010d*, 295-296), získali množství keramiky 15.-16. století (*Hůrková 2003e*, 265).

K.ú. Víteň

Na k.ú. Víteň se nachází pouze ves Víteň. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Witin (*Profous – Svoboda 1957*, 559).

Ve vsi vznikla na konci 14. století tvrz, roku 1544 je zmiňována jako pustá (*Sedláček 1893*, 150; *Kolektiv 2005*, 956).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zahorčice na Šumavě

Na k.ú. Zahorčice na Šumavě se nachází pouze ves Zahorčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Zahorzccie (*Profous – Svoboda 1957*, 612).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

83. Křištín a Střeziměř

Sousedící katastrální území Střeziměř a Křištín nyní spadají pod obec Klatovy. Od ostatních katastrálních území obce Klatovy jsou ale odděleny katastry obcí Mochtín a Vrhavěč. Proto je hodnotím samostatně.

K.ú. Křištín

První zmínka o vsi Křištín pochází z roku 1352, kdy je nazývána Crzyczin (*Profous 1949*, 402).

Ve vsi Křištín se nachází kostel sv. Matouše, jedná se o gotickou jednolodní stavbu s pětibokým závěrem, která je datována před polovinu 14. století (*Poche 1978*, 164).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Střeziměř

Na katastrálním území se nachází ves Střeziměř. První zmínka o pochází z roku 1360, kdy je jmenován jakýsi Wolkermar de Strzyemierz (*Profous – Svoboda 1957*, 215).

Tvrz ve Střeziměři vznikla v polovině 14. století (*Kolektiv 1985*, 323-324; *Kolektiv 2005*, 764-765; *Sedláček 1893*, 255; 26-32; *Úlovec 2004*, 213-214). Dnes jsou zachovány jen některé zdi, sklepení a rybník.

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

84. Sušice

Obec (město) Sušice se nachází na horním toku řeky Otavy. Spadají pod ni katastrální území Albrechtice u Sušice, Červené Dvorce, Divišov, Dolní Staňkov, Humpolec, Malá Chmelná, Milčice, Nuzerov, Rok, Sušice, Velká Chmelná, Volšovy, Vrabcov a Záluží.

K.ú. Albrechtice u Sušice

Na k.ú. Albrechtice u Sušice se nachází pouze ves Albrechtice u Sušice. První zmínka o vsi pochází z roku 1178, kdy je nazývána Albrechtsried a spadá pod klášter ve Windbergu (*Profous 1947*, 8).

Na katastru se na vrcholu Sedlo (902 m n. m.) nachází známé hradiště. Výzkumy zde prováděl v letech 1930-1932 B. *Dubský* (*Dubský 1933a*, 38-44; *týž 1949*, 325), dále C. *Streitová* (*Streit 1934*) a v letech 1953-55 J. *Břen* (*Beneš 1980*, 21-22). Nejnověji proběhl výzkum v místě nynější rozhledny (*Křišťuf 2008*). Dále byla získána keramika, která byla s výhradami datována do starohradištního období (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 881, obr. 3). Raně středověké zlomky keramiky ze Sedla (bez okolností)

jsou uloženy v MŠ (popis a vyobrazení *Charvát nedat.*, 8 - 9). Středověké nálezy pochází též z výzkumu J. Břeně (*Beneš 1980*, 21-22) a několik zlomků bylo získáno i během výzkumu v roce 2006 (*Křišťuf 2008*). Není zcela jasné, zda bylo v raném středověku pouze použito stávající pravěké opevnění jako refugium, či bylo nějak podstatně upraveno (popis hradiště skále *Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003*, 29). Dochované soubory keramiky neobsahují dna se značkami.

Kostel Panny Marie, sv. Petra a Pavla je situován na okraj dnešní vsi na úpatí zmíněné hory Sedlo. Jedná se jednolodní, původně románskou stavbu s kvadratickým presbytářem a hranolovou věží při jeho severní zdi. Kostel prošel množstvím přestaveb, přesto zůstaly zachovány některé románské a raně gotické prvky, portál bývá datován do 40. let 13. století (*Mencl – Benešová – Soukupová 1978*, 41-42, *Poche 1977*, 25, *Kuthan 1976*, 179-180). Vzhledem k písemné zmínce o svěcení kostela v roce 1178 (týž *1976*, 179) lze v tomto místě předpokládat stavbu starší.

Místní panské sídlo vzniklo nejspíše až v 19. století. V okolí kostela a v dnešní vsi nebyl zatím získán keramický materiál ze sledovaného období.

K.ú. Červené Dvorce

Na k.ú. Červené Dvorce se nachází pouze ves Červené Dvorce. První zmínka o vsi pochází z roku 1654, kdy je nazývána Dworeze či Rothöfen (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 165).

Při Otavě se nachází pozůstatky rýžoviště, které se táhne od Dlouhé Vsi směrem k Sušici. Na katastru nebyly žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Divišov

Na k.ú. Divišov se nachází pouze ves Divišov. První zmínka o vsi pochází z roku 1719, kdy je nazývána Hof Diwissowsky (*Profous 1947*, 345).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Dolní Staňkov

Na k.ú. Dolní Staňkov se nachází pouze ves Dolní Staňkov. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Stonkow (*Profous 1951*, 159).

Do okolí vsi je umístována zaniklá osada Staňkovice (*Roubík 1959*, 76).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Humpolec

Na k.ú. Humpolec se nachází pouze ves Humpolec. První zmínka o vsi pochází z roku 1319, kdy je jmenován Zacharz de Humpolczie (*Profous 1947*, 703).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Malá Chmelná

Na k.ú. Malá Chmelná se nachází pouze ves Malá Chmelná. První zmínka o vsi pochází z roku 1654, kdy je nazývána Mala Chmelná (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 183).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Milčice

Na k.ú. Milčice se nachází pouze ves Milčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1305, kdy je nazývána Mülchücz (*Profous 1951*, 74).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Nuzerov

Na k.ú. Nuzerov se nachází pouze ves Nuzerov. První zmínka o vsi pochází z roku 1353, kdy je jmenován jakýsi Alberti de Nusraw (*Profous 1951*, 239).

Při levém břehu Otavy jižně od Nuzerova se nacházejí pozůstatky středověkých rýžovišť (*Kudrnáč 1971*, 32; *Fröhlich 1995a*, 226)

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Rok

Na k.ú. Rok se nachází pouze ves Rok. První zmínka o vsi pochází z roku 1720, kdy je nazývána Rok (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 264).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Sušice

Na k.ú. Sušice se nachází pouze město Sušice. První zmínka pochází z roku 1233, kdy je nazýváno Schvtenhoven (*Profous – Svoboda 1957*, 238). Situaci ohledně Bogenské držby rozebírá J. *Martínek* (1999, 85-100).

Vlastní lokaci města předcházelo mladohradištní osídlení, které je doloženo kostrovým pohřebištěm (přibližně 100 hrobů), které bylo zničeno stavbou sirkárny v roce 1881. Část nálezů zachránil a publikoval J. N. *Woldřich* (1882), jsou uloženy v MŠ, nověji je shrnuje A. *Beneš* (1980). Další hrob byl zachycen a zkoumán v roce 1961 J. *Fridrichem* (*Fridrich 1968*, 87-91). Jednalo se o porušený hrob v orientaci SSV-JJZ, Jeho výplň byla tvořena kamenným závalem, který by mohl podle J. *Fridricha* pocházet (stejně jako několik zlomků keramiky starohradištního rázu) z narušeného pláště mohyly (*Fridrich 1968*, 91). Nový rozbor M. *Lutovského* tuto domněnku spíše vyvrací (*Lutovský 2010*, 265-266). Hrob obsahoval hlubší mísovitou nádobu, její dno je opatřeno značkou v podobě kruhu s tečkou uvnitř. Dále bylo z hrobu získáno několik zlomků dalších nádob, u nich se však dna nedochovala. Zmíněnou nádobku se nepodařilo revidovat, v MŠ je v expozici uložena pouze kopie. Zřejmě poslední hrob byl pak zjištěn v roce 1975 (*Beneš 1978*, 87), neobsahoval ale žádné nálezy. Pohřbívat se zde začalo nejspíš na počátku 11. století, poslední hroby pocházejí z 30.-40. let 12. století (*Beneš 1980*, 33).

Stranou dnešního města v poloze „Pod Svatoborem“ zkoumal v roce 1989 P. Braun objekt narušený při výkopu pro meliorace, který byl datován do 2. poloviny 12. až počátku 13. století. Nálezy byly uloženy Expozituře ARÚ v Plzni, na jaře 2011 se je nepodařilo fyzicky dohledat (za ochotu děkuji P. Braunovi, P. Břicháčkovi a M. Metličkovi).

Vznik samotného města Sušice je kladen do 2. poloviny 13. století, možná po roce 1273, když došlo k návratu území pod přímou českou zpravu (např. *Libal 1963*, 123). Město je situováno na levý břeh řeky Otavy.

Sakrální památky jsou zastoupeny kostelem sv. Václava zřejmě z 2. pol. 13. století (*Poche 1980*, 467) ve městě a kostelem Pany Marie připomínaným roku 1352 (*týž 1980*, 468) na druhém břehu Otavy. Zprávou o donaci patronátního práva premonstrátskému klášteru ve Winbergu z roku 1233 je nepřímou prokázána existence církevní stavby (*Kuthan 1976*, 240). Klášter je zmiňován v roce 1339, kdy patřil augustiniánům. Zanikl začátkem 15. století, v roce 1651 byl kapucíny obnoven (*týž 1980*, 468). město bylo mohutně opevněno (*Tetour 2008c* 19-27).

Z prostou historického jádra města Sušice pochází řada „starých“ nálezů. Uvedme soubor získaný u koželužny Schwarzkopf u Otavy, který je uložen pod inv. č. 3327/1-34 v Muzeu Šumavy (*Charvát nedat.*, 9, obr. 123-136). Soubor lze datovat do průběhu 13. století, neobsahuje ale žádná hodnotitelná dna. Další nálezy byly získány „při výkopu pochází kanálu na náměstí Sušice“, jsou uloženy pod inv. č. 3328 v Muzeu Šumavy (*Charvát. nedat.*, 9, obr. 138-140). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna. „Na zahradě Kapucínů při stavbě silnice z. 1960“ byl získán zlomek výdutě nádoby, rámcově datovaný do 13. století, je uložen v Muzeu Šumavy pod inv. č. 15/3 (*Charvát nedat*, 10, obr. 141). Řada „starých“ nálezů uložených v depozitářích Muzea Šumavy je bez řádného označení, chybí podrobné nálezové okolnosti i místo nálezů. Některé nálezy, které uvádí ve svém soupise P. *Charvát (nedat.*, 10-11) jako bez údajů, bude možnou na základě podrobného studia přírůstkových knih znovu přiřadit k lokalitám (za informaci děkuji L. Lhotákovi). Většina z nich pochází nepochybně z okolí Sušice a Kašperských Hor.

V roce 1966 bylo získáno (nyní uloženo ve VHM pod př. č. P13/69) torzo mísovité nádoby, dno nese **značku** v podobě mřížky(dělený čtverec, třída B) nebo se jedná o otisk dřevěné podložky (obr. 63:3)

Nálezy související s obdobím lokace města byly opakovaně zachyceny při archeologických dohledech v jádu města (nám. Svobody) i pozdějších předměstí (Nuželická ulice na pravém břehu Otavy). Z množství nálezů jsem vybral pouze soubory keramiky, které obsahují dna se značkami. V roce 1996 byla zachycena situace 2. poloviny 13. století před dnešním č.p. 4 na náměstí Svobody, výzkum prováděla J. Hůrková z VHM. Odkryta byla spáleništní vrstva a několik objektů. Situace byla interpretována jako pozůstatek nezapuštěné dřevěné stavby, podle nálezů strusek lze uvažovat o zpracování barevných kovů a železa (*Hůrková 1998a*, 114-134). Soubor je ve VHM uložen pod př. č. 96/96. Z nálezů bylo vybráno torzo spodní části nádoby (inv.

č. 3990/57-63, lepeno; nalezeno v objektu 8), které nese **značku** v podobě komplikovaného obrazce (třída C. obr 24:1, 62:1), dochoval se na něm též otisk dřevěné desky.

Další význanější nálezy 13. století byly získány též v roce 1996 v Nuželické ulici na pravém břehu Otavy (*Hůrková 1998a*, 118). Z vrstev a objektů bylo získáno množství keramiky (uložena ve VHM pod př. č. 97/96). K dokumentaci jsem vybral dva zlomky z vrstvy 6. První (inv. č. 4136/1) nese **značku** v podobě komplikovaného obrazce - jedná se o kombinaci zřejmě děleného kruhu či mezikruží, které je umístěno ve středu dna, a pěticípé hvězdy, která je umístěna excentricky (obr. 25:1, 63:1). Zlomek pochází ze dna masivnější tuhové nádoby. Druhý zlomek (inv. č. 4136/2) nese značku v podobě děleného(?) kruhu (třída A, obr. 25:2, 63:2).

K.ú. Velká Chmelná

Na k.ú. Velká Chmelná se nachází pouze ves Velká Chmelná. První zmínka o vsi pochází z roku 1584, kdy je nazývána Chmelná (*Profous 1949*, 24).

Na katastru obce našli v letech 2004-2007 J. a V. Eignerovi na ppč. 125 dva soubory středo až mladohradištní keramiky (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*). Soubory neobsahují žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Volšovy

Na k.ú. Volšovy se nachází pouze ves Volšovy. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Volisovice (*Profous – Svoboda 1957*, 606).

Tvrz, která je dnes zcela pohlcena zámekem, vznikla nejspíše v 16. století (*Kolektiv 1986*, 212).

V roce 1970 byly při hloubení studny u domu čp. 25 nalezeny zbytky dřevěných, zřejmě rýžovnických neciček (*Kudrnáč 1973b*, 169-170; *Kudrnáč 1971*, 36; *Kudrnáč 1980*, 62). Při planýrování sejpů v 19. století byla údajně nalezena středověká sekera (*Kudrnáč 1971*, 45).

K.ú. Vrabcov

Na k.ú. Vrabcov se nachází vsi Vrabcov a Záluží. První zmínka o vsi Vrabcov pochází z roku 1584 (*Svoboda – Šmilauer 1960*, 300). První zmínka o vsi Záluží pochází z roku 1785 (*Brokeš 1975*, 31).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

85. Svěradice

Obec Svěradice se nachází severovýchodně od Horažďovic. Spadá pod ni pouze katastrální území Svěradice.

K.ú. Svěradice

Na k.ú. Svěradice se nachází pouze ves Svěradice. První zmínka o vsi pochází z roku 1264, kdy je jmenován jakýsi Dirzlaus de Zueradicz (*Profous – Svoboda 1957*, 245).

Tvrz, která stála v místě dnešního statku, je připomínána až v 16. století (*Poche 1980*, 480).

Na severozápadním okraji obce, v okolí kaple sv. Bartoloměje, zjistil p. J. Smitka opakovaným povrchovým průzkumem sídliště situované nad levým břehem Svěradického potoka (*Hůrková – Smitka 1996*, 18; *Hůrková – Pícka 2005*, 105-6). Část souboru byla datována do středohradištního období, část do 11.-12. století. Soubor byl podrobně publikován (*Hůrková – Pícka 2005*, 105-105), neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Dále získal J. Smitka několik drobných souborů středověké keramiky v prostoru vsi Svěradice, nálezy byly publikovány (*Hůrková – Smitka 1996*) a jsou uloženy ve VHM.

Přibližně 1 km od vsi zachytil J. Smitka v drenážním výkopu až 60 cm mocnou vrstvu 13. století se zlomky tuhových zásobnic baňatých tvarů, které se nejspíše používaly při výrobě dehtu (*Beneš 1967*, 35; *Beneš 1974*, 180). Soubor je uložen ve VHM pod př.č. P7/67 a neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

86. Švihov

Obec Švihov se nachází na řece Úhlavě v severozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Jíno, Kaliště, Kamýk u Švihova, Kokšín, Lhovice, Stropčice, Švihov, Třebýcinka a Vosí.

K.ú. Jíno

Na k.ú. Jíno se nachází pouze ves Jíno. První zmínka o vsi pochází z roku 1336, kdy je jmenován Drizilai de Junyn (*Profous 1949*, 155).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kaliště

Na k.ú. Kaliště se nachází pouze ves Kaliště. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Kaliscz (*Profous 1949*, 185).

Do prostoru lesa Štěpnice (okolí kóty 431) je situována zaniklá osada Bezděkov písemnými prameny zmiňovaná v letech 1379 a 1548 (*Roubík 1959*, 70).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kamýk u Švihova

Na k.ú. Kamýk u Švihova se nachází vsi Kamýk a Těšnice. První zmínka o vsi Kamýk pochází z roku 1359, kdy je nazývána Kamýk (*Profous 1949*, 200). První zmínka o vsi Těšnice pochází z roku 1379, kdy je nazývána Tiessniczie (*Profous – Svoboda 1957*, 331).

V Těšnickém lese se nachází pozůstatky tvrze připomínané roku 1416 (*Kolektiv 1985*, 334).

Ves Těšnice podle písemných pramenů přechodně zanikla začátkem 16. století (*Rožmberský 1986*, 329).

Na katastru nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Kokšín

Na k.ú. Kokšín se nachází pouze ves Kokšín. První zmínka o vsi pochází z roku 1395, kdy je nazývána Kokssyn (*Profous 1949*, 282).

Starší literatura (*Píč 1909*, 360) situovala na Kokšínský vrch hradiště, povrchový průzkum D. Baštové a P. Břicháčka z roku 1988 to vyloučil (*Baštová – Břicháček 1992*, 64). Ve východní části vrchu jsou znatelné jámy a odvaly po novověké těžbě tuhy (*Kratochvíl 1960*, 252).

Nedaleko od vsi se nachází zřícenina hradu či tvrze Kokšín, která byla chráněna valem a příkopem. K jádru přiléhá lehce opevněná plocha bývalého předhradí. Dobu vzniku můžeme klást do 14. století, zanikl ve století 16. (*Kolektiv 1985*, *Poche 1978*, 81; *Durdík 2000*, 259; *Durdík – Sušický 2005*, 78-79; *Kolektiv 1985*, 146-147; *Úlovec 2004*, 126-127). Povrchový průzkum hradu přinesl mimo nálezů mladších i několik zlomků s „hrubým ostřivem“ (*Bolína 1981*, 59). Nálezy jsou uloženy v AÚ Praha a pro účely této práce nebyly revidovány.

K.ú. Lhovice

Na k.ú. Lhovice se nachází pouze ves Lhovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1548, kdy je nazývána Lhowicze (*Profous 1949*, 575).

Na jaře 2007 předal M. Řezáč archeologickému pracovišti zlomky středověké keramiky, které byly získány ve Lhovicích na ppč. 37/2 při stavbě rodinného domu. M. Řezáčovi se podařilo v začištěné jižní stěně vjezdu na parcelu zdokumentovat část zahloubeného objektu typu „zemnice“ – obj. 2 (hloubka 55 cm, dochovaná délka 180 cm), který nezasahoval již do sousedního výkopu pro kanalizaci a v přední části parcely byl dříve zničen – snad při stavbě silnice. Z výplně se podařilo získat výrazný keramický materiál z období 2. pol. 13. století. Ve stejném profilu se nalézal mělký objekt 1 (délka 40 cm, hloubka 15 cm). Z tohoto objektu byl odebrán i vzorek na archeobotanickou analýzu (*Hendrichová – Kočár 2007*). Při kontrole pracovníků VHM byla zaznamenána ještě kúlová jáma ta byla ale bez nálezů. Z hromad zeminy (plocha A) a záhonů (plocha B) se podařilo získat soubor zlomků nádob, ten lze datovat do průběhu vrcholného středověku (*Pícka 2009b*, 91-92). Nálezy byly uloženy ve VHM pod inventárnými čísly 18152-18163. Soubor obsahuje jeden zlomek dna se **značkou** v podobě kříže (třída A; 37:4; 75:4), na zlomku jsou dále patrné otisky dřevěné desky.

K.ú. Stropčice

Na k.ú. Stropčice se nachází pouze ves Stropčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1364, kdy je jmenován jakýsi Drslai de Stropczicz (*Profous – Svoboda 1957*, 213).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Švihov

Na k.ú. Švihov se nachází pouze městečko Švihov. První zmínka o vsi pochází z roku 1245, kdy je jmenován jakýsi Dudiwogii de Swichow (*Profous – Svoboda 1957*, 310).

Na vrchu nad dnešním městečkem stojí kostel sv. Jiljí ze začátku 13. století (*Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*, 50-51;). Jedná se o jednolodní stavbu, která byla přestavována v 30. - 40. létech 14. století. U kostela měla stát tvrz (*Poche 1980*, 513-519).

Nová tvrz vzniká ve 14. století níže u řeky Úhlavy v místě dnešního hradu Švihov, poprvé je písemně doložena roku 1375 a dodnes zůstala zachována v hmotě hradu (tzv. severní palác). Jádru hradu doplnil jižní palác a při přestavbě na vodní pevnost, po roce 1480, získalo jádro hranolovou věž, kapli a dva pásy vnějšího opevnění s flankovacími baštami a vodním příkopem. V druhé polovině 16. století byla do jádra vestavěna další palácová stavba (*Durdík 2000*, 545-548; *Kolektiv 1985*, 336-340; *Sedláček 1893*, 1-26; *Úlovec 2004*, 218-223).

Nálezy z hradu Švihov a z jeho zázemí je možné datovat od 15. století výše. Starší nálezy jsou zastoupeny minimálně (za sdělení děkuji L. Foster). Taktéž z vlastního městečka pochází z dohledů inženýrských sítí a drobných výzkumů pouze nálezy mladší než 14. století (např. *Pícka 2008d*, 208-209).

K.ú. Třebýcinka

Na k.ú. Třebýcinka se nachází vsi Třebýcinka a Bezděkov. První nepřímá zmínka o vsi Třebýcinka pochází z roku 1379, kdy se píše o sousední Maior Trziebiczina (*Profous – Svoboda 1957*, 369). První zmínka o vsi Bezděkov pochází z roku 1379, kdy je nazývána Beztiekow (*Profous 1947*, 66).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vosí

Na k.ú. Vosí se nachází pouze ves Vosí. První zmínka o vsi pochází z roku 1547, kdy je nazývána Kossyno (*Profous – Svoboda 1957*, 608).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

87. Tužice

Obec Tužice se nachází severně od Sušice. Spadá pod ni pouze katastrální území Tužice.

K.ú. Tužice

Na k.ú. Tužice se nachází pouze ves Tužice. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je nazývána Tuzycz (*Profous – Svoboda 1957*, 404).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

88. Týnec

Obec Týnec se nachází jižně od Klatov. Spadají pod ní katastrální území Horní Lhota a Týnec.

K.ú. Horní Lhota

Na k.ú. Horní Lhota se nachází pouze ves Horní Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1367, kdy je nazývána Lhotka (*Profous 1949*, 535).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Týnec

Na k.ú. Týnec se nachází vsi Týnec, Loreta a Rozpálka.

První zmínka o vsi Týnec se hlásí k roku 1227, kdy je nazývána Tinci a patří klášteru sv. Jiří na Pražském hradě (*Profous – Svoboda 1957*, 408).

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je situován na výrazném temeni, pochází zřejmě ze 14. století, věž byla přistavěna v 17. století (*Poche 1982*, 123-124). Vzhledem k časně písemné zmínce lze uvažovat o starším předchůdci tohoto kostela. Ve vsi stála tvrz, která byla pohlcena barokním zámkem a jeho zázemím (podrobně *Úlovec 2002a*). Problém úplného zániku a obnovení či částečného zániku Týnce během 15. století shrnul P. *Rožmberský* (1986, 331).

Ves Týnec je zřejmě velmi starého založení. Mimo drobnějších akcí (např. *Pícka 2007b*) zde proběhl rozsáhlý archeologický výzkum (výzkumné sezony 2003 – 2007), který přinesl řadu informací o raně a vrcholně středověkém a novověkém vývoji vsi a panského sídla. Lokalita je situována na mírném severovýchodním svahu v nadmořské výšce 512 m, asi 230 m nad prameništěm bezejmenné vodoteče (*Hůrková – Pícka 2005*, 117). Výzkum byl vyžádán celkovou rekonstrukcí objektu barokního zámku. Vzhledem k plánovaným úpravám terénu bylo přistoupeno k plošnému výzkumu, ke kterému byly vypracovány etapové nálezové zprávy (*Hůrková – Pícka 2006a; tíž 2007; tíž 2008a, tíž 2008d*). Byla dokumentována řada řezů, část terénu byla zkoumána ve čtvercích 2x2 metry, které byly vybírány šachovnicově a v případě nutnosti spojeny do větší sondy.

Nejstarší archeologické situace jsou datovány keramikou do 1. poloviny 9. století (podrobně *Hůrková – Pícka 2005*, 108-109). Hojně jsou nálezy mladohradištní a mladší. Lze hovořit o kontinuitě osídlení na lokalitě. Za zmínku stojí zapuštěný suterén se vstupovou šíjí patřící dřevohlinité stavbě z 15. století, která zanikla požárem.

Nálezy jsou uloženy ve VHM. Část nálezů keramiky (13.-15. století) zpracovala ve své diplomové práci V. *Bačová* (2009). Díky četným nálezům den nádob se **značkami** (přibližně 25 den a jejich zlomků) se tento výzkum stal klíčovým i pro tuto

diplovovou práci. V prostoru který byl zkoumán plošně se vyskytují především ve vrstvě 120, která je interpretována jako zánikový horizont sídliště 13. století. Nejčastěji jsou na lokalitě zastoupeny kruhové značky (12 ks, některé zlomky mohou náležet otiskům os), následují značky třídy C (8 ks; kříž, svastika). nálezy značek jsem vynesl do celkového Značky jsem vynesl do do celkového plánu výzkumu (obr. 92:1).

89. Újezd u Plánice

Obec se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Újezd u Plánice.

K.ú. Újezd u Plánice

Na k.ú. Újezd u Plánice se nachází pouze ves Újezd u Plánice a samota Chýlava. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Augezd (*Profous – Svoboda 1957*, 428).

Na katastru je v prostoru samoty Chýlava předpokládána zaniklá osada Chýlava či Chelava (*Roubík 1959*, 64). Tato lokalita byla ověřena v roce 2000 (*Tetour 2003g*, 288). Nebyly získány žádné nálezy ze sledovaného období.

90. Velhartice

Obec Velhartice se nachází na horním toku říčky Pstružné ve střední části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Drouhaveč, Hory Matky Boží, Chotěšov u Velhartic, Nemilkov, Radvanice, Stojanovice a Velhartice.

K.ú. Drouhavec

Na k.ú. Drouhavec se nachází vsi Drouhavec a Konin. První zmínka o vsi Drouhaveč pochází z roku 1290, kdy je nazývána Druhaucs a dochází ke směně vsi mezi Doksanským klásterem a Bohuslavem z Budetic (*Profous 1947*, 423).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hory Matky Boží

Na k.ú. Hory Matky Boží se nachází pouze ves Hory Matky Boží. První zmínka o vsi pochází z roku 1551, kdy je nazývána Muttergottesberg (*Profous 1947*, 630). Její založení souvisí s těžbou drahých kovů.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky a při byly získány pouze keramické zlomky mladší než vymezené období (např. *Nováček 2000*, 52).

K.ú. Chotěšov u Velhartic

Na k.ú. Chotěšov u Velhartic se nachází pouze ves Chotěšov u Velhartic. První zmínka o vsi pochází z roku 1412, kdy je nazývána Chotiessow (*Profous 1949*, 40).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Nemilkov

Na k.ú. Nemilkov se nachází vsi Nemilkov, Braníčkov a Tvrdoslav. První zmínka o vsi Nemilkov pochází z roku 1382, kdy se píše o Nemylcowie (*Profous 1951*, 201). První zmínka o vsi Braníčkov pochází z roku 1555, kdy je nazývána Braniczkowy (*Profous 1947*, 144). První zmínka o vsi Tvrdoslav pochází z roku 1385, kdy je nazývána Twyrdoslaw (*Profous – Svoboda 1957*, 405).

Nemilkovský zámek prošel složitým vývojem, zjevně pohltit starší gotické a renesanční stavby (*Kolektiv 1985*, 229-230; *Kolektiv 2000*, 502-504; *Sedláček 1892*, 268; *Úlovec 2004*, 169-171).

Při dohledu pokládky telefonního kabelu získali pracovníci VHM z hromady vytěžené hlíny několik zlomků vrcholně středověké keramiky (*Hůrková 2004c*, 154). Malý soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Radvanice

Na k.ú. Radvanice se nachází ves Radvanice a Jarkovice.

První zmínka o vsi Radvanice pochází z roku 1412, kdy je nazývána Radwanicz (*Profous 1951*, 533). První zmínka o vsi Jarkovice pochází z roku 1404, kdy je nazývána Jarkowicze (*Profous 1949*, 103).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Stojanovice

Na k.ú. Stojanovice se nachází pouze ves Stojanovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Stojanowicze (*Profous – Svoboda 1957*, 173).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Velhartice

Na k.ú. Velhartice se nachází pouze ves Velhartice. První zmínka o vsi pochází z roku 1318, kdy je jmenován jakýsi Bussko de Wilherticz (*Profous – Svoboda 1957*, 493).

V jádru městečka stojí kostel Narození Panny Marie, jehož vznik je kladen k roku 1240, přestavován byl v letech 1300-1320, dále 1501. Složitý vývoj se odrazil na jeho vzhledu (podrobně *Kuthan 1976*, 244 *Poche 1982*, 189-192). Nedaleko Velhartic stojí gotický kostel sv. Máří Magdaleny (původně Božího Těla) zmiňovaný v roce 1373 (*Poche 1982*, 189-192).

Nad městečkem se na výrazné ostrožně nad říčkou Pstružnou byl na počátku 14. století vybudován hrad dvoupalcové dispozice, poprvé je zmiňován roku 1318, patřil pánům z Velhartic. V průběhu 15. století byl rozšířen o další pás opevnění (*Durdík 2000*, 585).

Na hradě a jeho předpolí proběhlo několik archeologických akcí, které zajišťoval památkový ústav (např. *Hus 1984*; *Hanzlíková – Hus 1981*, *Nováček 1996*). Byla odkryta řada situací, žádná však nespadá do vymezeného období.

Ze starších nálezů jmenujme malý soubor uložený pod inv. č. 3305/1-9 v Muzeu Šumavy, který pochází „od JV okraje hradu z hromady kamení“ (*Charvát nedat.*, 10, obr. 142 a 143). Soubor je možné datovat do 13. -14. století, neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

91. Velké Hydčice

Obec se nachází na horním toku řeky Otavy jižně od Horažďovic. Spadá pod ni pouze katastrální území Velké Hydčice.

K.ú. Velké Hydčice

Na k.ú. Velké Hydčice se nachází pouze ves Velké Hydčice. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Hidchice a patří Břevnovskému klášteru. Další zmínka pochází z roku 1331, kdy je ves nazývána Hinczicz Maior (*Profous 1947*, 724).

Na k.ú. se na výrazném vrchu (513 m n. m.) nad řekou Otavou nachází raně středověké hradiště a hrad Prácheň. Jedná se přemyslovské správní centrum, tedy jednu z klíčových lokalit pro poznání raného středověku v jihozápadních Čechách. Hradiště o rozloze 2,8 ha je dvojdílné (*Hrubý – Lutovský 2000*, 477): výše položená akropole (poničena stavbou hradu) a předhradí, kde je situován kostelík sv. Klimenta z konce 13. st. (*Hostaš – Vaněk 1900*, 184-185; *Poche 1980*, 156). Hradba byla (jak potvrdil záchranný výzkum na předhradí roku 1976) hlinitokamenitá s čelní, na sucho skládanou kamennou plentou, zpevněná byla roštovou konstrukcí. Ve 13. století se ještě zřejmě za funkce hradiště intenzivně pohřbívalo v okolí zmíněného kostelíka či jeho možného předchůdce. V roce 1978 bylo v prostoru dnešního parkoviště u kostelíka odryto 15 hrobů, které porušovaly kulturní vrstvu 11.-12. století (*Braun – Klápště 1978*, 92). Vrch Prácheň daroval král Jan Lucemburský v roce 1315 Bavorovi III. ze Strakonice, který zde vystavěl stejnojmenný hrad (*Durdík 2000*, 446).

Na ploše hradiště a okolí proběhla řada sběrových akcí, při nichž byl získán materiál datovaný do 11.-13. století, v omezené míře pravěký a vrcholně středověký (souvislost s hradem). První evidované nálezy byly učiněny již v závěru 19. století (*Želízko 1900*). V MMH jsou uloženy nálezy předané místními spolky i jednotlivými návštěvníky, materiál publikovali J. *Hůrková* a J. *Pícka* (2005, 108-115). Ve starém fondu MŠ je též uložena (inv. č. 34) keramika „snad z Práchně“ (podrobně *Charvát nedat.*, 8). Další nálezy získali na hradišti pracovníci VHM během cílené prospekce především na Z svahu k řece Otavě (uloženo ve VHM). Další nálezy získali J. Fröhlich, J. Eigner a další (shrnutí nejnovějších sběrů *Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*).

Drobnější sondáž provedl na hradišti B. Dubský v roce 1920, konkrétně „as 30 kroků jižně od kostelních vrat“, podařilo se mu odkrýt zahloubený objekt interpretovaný jako chata (*Dubský 1921*, 31). Materiál z tohoto výzkumu je uložen v PM v Písku.

Vážné poškození valu a části předhradí v souvislosti s výstavbou příjezdové

cesty a parkoviště u hřbitova na předhradí v sedmdesátých letech (*Beneš 1975*, 207-208) vyvolalo dosud nejrozsáhlejší odkryv na ploše hradiště, který přinesl informace o konstrukci valu a existenci kostrového pohřebiště (*Braun – Klápště 1978*, viz výše). Výzkum je ve fázi zpracování, získané soubory keramiky obsahují několik dnes se značkami.

Poslední záchranný výzkum proběhl na hradišti v roce 2010, jednalo se o dohled pokládky elektrického vedení směrem od statku Prácheň až ke hřbitovní zdi na předhradí hradiště. Byly učiněny nové poznatky k opevnění hradiště, získán byl menší soubor hradištní keramiky (*Přerostová 2011*, 169-184).

S aglomerací hradiště dozajista souvisí situace dokumentované mezi hradištěm a dvorem Prácheň, které byly narušeny hlubokou orbou (*Květoň 1975*, 18). Zde se podařilo dokumentovat pozůstatky objektů, v jednom případě snad podzemnice a získat početný soubor mladohradištní keramiky. Na okolních polnostech byly zachyceny četné kumulace mladohradištní keramiky, které souvisí se zázemím hradiště (*Braun – Klápště 1981*, 155).

Přibližně 900 metrů jihozápadně vybíhá nad řeku Otavu výrazná ostrožna nazývaná Hradec, která byla údajně ještě v 19. století opevněna valem (*Píček 1909*, 367). Zde se opakovanými sběry podařilo zachytit keramiku pravěkou i současnou s nálezy z Práchně (např. *Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 888-889).

Revizí dostupných nálezů z hradiště (fond MMH, MŠ a především VHM) jsem získal soubor 7 zlomků den a přídňní, které nesou **značku** či otisky desky. Většina (5) zlomků pochází ze sběrů pracovníků VHM, kde jsou uloženy (inv. č. 2466/1; 2468/1; 7116/23; 8436/25; 8460/1). Zbylé zlomky (2) pochází z výzkumu B. Dubského v roce 1920, uloženy jsou v PMP pod inv. č. 181 a 191. Rozeznány byly značky v podobě kruhu, děleného kruhu, obdélníka, prostého kříže a kříže se širokými břevny (obr. 39, 37).

Do jisté míry je možné se zázemím Práchně spojovat torza dvou nádob, která jsou uložena v muzeu v Horažďovicích s popiskou „Zlomky nádob z pozemku U Hůrky poblíž strážního domku mezi velkými Hydčicemi a Žichovicemi, daroval Jaroslav Kohout, Velké Hydčice čp. 37“ První nádoba je částečně dochovaný deformovaný hrnek s náznakem esovité profilace. Hrnek je nade dnem „promáčklý a proděravělý, přičemž otvor musel vzniknout ještě před vypálením odtržením části spodku od těla nádoby“ (*Hůrková – Píčka 2005*, 115, tab. 20:5). Dno nádoby je podsýpané a nenese značku. Tvarem údajně připomíná starohradištní nádobu nalezenou v Sušici (*Hůrková – Píčka 2005*, 115). Druhou nádobou je rekonstruovaný tzv. mísovitý hrnek zdobený jednoduchou vlnicí a vodorovnými rýhami. Dno je podsýpané a nenese značku ani otisk osy. Nádoba byla též podrobně publikována (*Hůrková – Píčka 2005*, 115, tab. 20:6) a je datována do 11.-12. století.

92. Velký Bor

Obec Velký Bor se nachází západně od Horažďovic. Spadají pod ni katastrální území Jetenovice, Velký Bor a Slivonice (toto katastrální území řeším samostatně).

K.ú. Jetenovice

Na k.ú. Jetenovice se nachází pouze ves Jetenovice. První zmínka o vsi pochází z roku 1334, kdy je nazývána Getonowicz (*Profous 1949*, 136).

Na katastru získal J. Smitka nad břehem Černíčského potoka několik zlomků keramiky 13.-14. století (*Hůrková – Smitka 1996*, 18). Soubor je uložen ve VHM Klatovy pod inv.č. 4872-4875, neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Velký Bor

Na k.ú. Velký Bor se nachází pouze ves Velký Bor. První zmínka o vsi pochází z roku 1283, kdy je nazývána Bor (*Profous 1947*, 117).

V jádru dnešního městečka stojí na výrazném temeni komplex bývalého špitálu, který nyní slouží jako škola. Lokality se podrobně zabýval J. Smitka (2000), shrnuje též starší archeologické nálezy. Kostel sv. Buriana je gotická stavba, kterou podle posledních průzkumů (*Smitka 2000*) pohltila v roce 1770 stavba špitálu. Hrad, který zřejmě nechal vystavět Půta z Potštejna, zanikl ještě před stavbou špitálu nebo jím byl též částečně pohlcen.

Výraznou dominantou městečka je kostel sv. Jana Křtitele (*Poche 1982*, 203-204). V souvislosti s rekonstrukcí kostela proběhl základní stavebně-historický průzkum objektu (*Kašička – Nechvátal 1976*). Výzkum potvrdil dataci stavby do 13. století. Materiál je uložen na ARÚ Praha a pro účely této práce nebyl revidován.

V roce 2004 proběhla rekonstrukce čp. 49 (objekt výše zmíněného špitálu). Ve výkopech kolem domu dokumentovali pracovníci archeologického pracoviště VHM středověká souvrství (od 2. poloviny 13. století). Zachyceny byly pozůstatky zdív, které mohou souviset s fortifikací jmenovaného hradu. Vyjimečným nálezem je pec, která byla zachycena v řezu a dále plošně odkrývána (*Bačová – Hůrková 2005*, 21).

Z nálezů byl k dokumentaci vybrán zlomek dna s neurčitelnou značkou (vrstva 8; inv. č. 14832/2; obr. 23:2, 61:2).

Při povrchovém průzkumu povodí Březového potoka (*Hůrková - Smitka 1996*, 19) byl získán západně od Velkého Boru menší soubor keramiky datovatelný spíše do 13. století, jeden zdobený zlomek by mohl být z období středohradištního (podrobně *Hůrková – Pícka 2005*, 115, tab. 20:1). Soubor je ve VHM pod př.č. 169/93, neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Další nálezy badatele J. Smitky z katastru Velký Bor jsou uloženy pod inv.č. 4851-4860 ve VHM.

93. Vrhaveč

Obec Vrhaveč leží jižně od Klatov. Spadají pod ni katastrální území Malá Víška, Neznašovy, Radinovy a Vrhaveč.

K.ú. Malá Víška

Na k.ú. Malá Víška se nachází pouze ves Malá Víška. První zmínka o vsi pochází z roku 1544, kdy je nazývána Véska malá (*Profous – Svoboda 1957*, 555).

Na katastru se nachází zaniklá osada Březí, jako pustá je uváděna roku 1544 (*Roubík 1959*, 65; *Rožmberský 1986*, 295-296). M. *Tetour (2003c*, 135) zde získal nevýrazný soubor středověké a novověké keramiky (uloženo ve VHM Klatovy pod. př. č. 76/2001).

K.ú. Neznašovy

Na k.ú. Neznašovy se nachází pouze ves Neznašovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1369, kdy je nazývána Neznassow (*Profous 1951*, 226). Problematická je identifikace udajných zaniklých osad, které vyjmenována P. *Rožmberský (1986*, 310, 312-313).

V prostoru samoty Černé Krávy (též nazývána Kouskova Lhota) se nachází pozůstatky tvrze a dvora, vznik je kladen až do 16. století (podrobně s literaturou *Úlovec – Rykl 1996*).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovitě památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vrhavěč

Na k.ú. Vrhavěč se nachází pouze ves Vrhavěč. První zmínka o vsi pochází z roku 1379, kdy je nazývána Wrhawczie (*Profous – Svoboda 1957*, 630). Složitý vývoj vsi s možností zániku popisuje P. *Rožmberský (1986*, 339).

Ve vsi se nachází gotická tvrz s poplužním dvorem (*Kolektiv 2005*, 984; *Sedláček 1893*, 256).

Ze starších nálezů je znám soubor keramiky 13. století, který předal rolník Jindra z Vrhavěče v roce 1937. Soubor je uložen ve VHM pod inv. č. 911-925; neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

Ve výkopu v blízkosti dnešní vsi získal v roce 1983 V. Švábek soubor středověkých nálezů, které jsou uloženy v ZČM - fond HA, inv.č. 25325-25339 (*Švábek 1985*, 202). Soubor nebyl pro účely této práce revidován.

94. Vřeskovice

Obec se nachází na severním okraji okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Vřeskovice.

K.ú. Vřeskovice

Na k.ú. Vřeskovice se nachází vsi Vřeskovice a Mstice. První zmínka o vsi Vřeskovice pochází z roku 1353, kdy je nazývána Wrzieskouicz (*Profous – Svoboda 1957*, 629). První zmínka o vsi Mstice pochází z roku 1394, kdy je nazývána Mstycz (*Profous 1951*, 150).

Kostel sv. Jana Křtitele ve Vřeskovicích je roku 1352 uváděn jako farní (*Poche 1982*, 283; *Hostaš – Vaněk 1907*, 103-106). Ve vsi vznikla na počátku 14. století poblíž

kostela tvrz, roku 1573 je připomínána jako pustá (*Kolektiv 2005*, 994, *Hostaš – Vaněk 1907*, 103-106, *Sedláček 1893*, 203).

Ve Vřeskovicích byl v roce 1884 při orbě na poli pod hřbitovem nalezen depot složený z 96 bavorských feniků (*Ječný 1922*, 63; *Hásková 1983*, 153).

V roce 1967 bylo zřejmě v druhotné poloze nalezeno několik zlomků hradištní keramiky (*Kaňáková – Škrábek 1972*, 172, *tíž 1970*, 18). Soubor má být uložen v Muzeu v Blovicích pod inv. č. 148 (případně 176), pro potřeby této práce nebyl revidován.

95. Zavlekov

Obec Zavlekov se nachází v centrální části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Mladice, Plichtice, Skránčice, Vlčnov a Zavlekov.

Mladice

Na k.ú. Mladice se nachází pouze ves Mladice. První zmínka o vsi pochází z roku 1404, kdy je nazývána Mladicze (*Profous 1951*, 99). O částečném zániku během třicetileté války se zmiňuje F. Roubík (*1959*, 63).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Plichtice

Na k.ú. Plichtice se nachází pouze ves Plichtice. První zmínka o vsi pochází z roku 1411, kdy je nazývána Plchtice (*Profous 1951*, 378). Ve vsi byl nalezen depot grošů z 15. a 16. století, ukryt byl po roce 1540 (*Radoměský – Richter 1974*, 148).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Skránčice

Na k.ú. Skránčice se nachází pouze ves Skránčice. První zmínka o vsi pochází z roku 1411, kdy je nazývána Skranzicze (*Profous - Svoboda 1957*, 57).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Vlčnov

Na k.ú. Vlčnov se nachází pouze ves Vlčnov. První zmínka o vsi pochází z roku 1381, kdy je jmenován jakýsi Wilhelmi de Wlcznowa (*Profous – Svoboda 1957*, 575).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Zavlekov

Na k.ú. Zavlekov se nachází vsi Zavlekov, Mladice. První zmínka o vsi Zavlekov pochází z roku 1369, kdy je nazývána Zawlekow (*Profous – Svoboda 1957*, 740). První

zmínka o vsi Mladice pochází z roku 1404, kdy je nazývána Mladicze (*Profous 1951*, 99).

Ve 14. století vznikla na skalce nad vsí Zavlekov tvrz, vlastnili ji páni z Velhartic (*Poche 1982*, 342, *Sedláček 1893*, 260-262, *Reichertová 1961*, 607). Ve 14. století je ve vsi uváděn kostel, dnešní kostel Nejsvětější trojice pochází ale až z roku 1773 (*Poche 1982*, 342).

Na katastru se nachází zaniklá osada Předbořice, která je zmiňována v letech 1305 a 1543 (*Profous 1951*, 461).

96. Zborovy

Obec Zborovy se nachází v severní části okresu Klatovy. Spadá pod ni pouze katastrální území Zborovy.

K.ú. Zborovy

Na k.ú. Zborovy se nachází pouze ves Zborovy. První zmínka o vsi pochází z roku 1418, kdy je nazývána Zborow (*Profous – Svoboda 1957*, 748).

Ve vsi se nachází rotunda sv. Jana Křtitele, její vznik je kladen do přelomu 12. a 13. století či poloviny 13. století, přestavována byla v 17. a 18. století (*Mencl – Benešová – Soukupová 1978*, 43; *Poche 1982*, 344-45; *Merhautová 1971*, 364).

Na vrchu Hrádek se nachází hradiště či tvrziště. První, dnes nezvěstné nálezy zde byly získány již v roce 1842 (*Sklenář 1992*, 281; *Sklenář 1998*, 455-458).

O opevnění informoval již J. L. Píč (*Píč 1909*, 363, 393). Dochoval se příkop, dělicí vrchol na dvě části. Val je zachován při severovýchodní hraně. V jižním rohu jsou nepatrné zbytky zahloubeného a obezděného objektu (*Beneš 1977*, 256-7). Rekognoskace (*Boháčová – Chotěbor 1987*) přinesla keramický materiál, který datoval památku do průběhu 13. století (*tíž 1987*, 683).

Ve starém fondu VHM je pod inv. č. 687 uložen nepočetný soubor zlomků nádob, které údajně pocházejí z polohy Hrádek (nalezen byl „při kopání liščích nor v létě roku 1946 a o rok později předaný příslušníky SNB v Plánici jako dar muzeu“, více *Hůrková – Píčka 2005*, 116). Některé zlomky z tohoto souboru se jeví jako starší (*Hůrková – Píčka 2005*, obr 20:2-4). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

97. Zbyslav

Katastrální území Zbyslav nyní spadá pod obec Plánice. Od ostatních katastrálních území obce Plánice je odděleno katastry obcí Újezd u Plánice a Mlýnké Struhadlo. Proto ho hodnotím samostatně.

K.ú. Zbyslav

Na k.ú. Zbyslav se nachází pouze ves Zbyslav. První zmínka o vsi pochází z roku 1552, kdy je nazývána Zbislav (*Profous 1947*, 754).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

98. Zelená Lhota

Katastrální území Zelená Lhota nyní spadá pod obec Nýrsko. Od ostatních katastrálních území obce Nýrsko je odděleno katastry obcí Děšenice a Hamry. Proto ho hodnotím samostatně.

K.ú. Zelená Lhota

Na k.ú. Zelená Lhota se nachází pouze ves Zelená Lhota. První zmínka o vsi pochází z roku 1543, kdy je nazývána Zelena Lhota (*Profous 1949*, 571).

Kostel sv. Wolfgancga byl vystavěn až v 17. století (*Vaněk – Hostaš 1899*, 193). Na katastru by se mohla nacházet zaniklá osada Špát, která je zmiňována v roce 1543 (*Profous 1957*, 251; *Roubík 1959*, 65).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

99. Železná Ruda

Rozsáhlá obec se nachází na Šumavě v jihozápadní části okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Alžbětín, Debrník, Hojsova Stráž, Pancíř, Špičák a Železná Ruda.

K.ú. Alžbětín

Na k.ú. Alžbětín se nachází ves Alžbětín. První zmínka o vsi se nepodařilo zjistit.

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Debrník

Na k.ú. Debrník se nachází pouze ves Debrník. První zmínka o vsi pochází z roku 1840, kdy je nazývána Deffernik (*Profous 1947*, 328).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Hojsova Stráž

Na k.ú. Hojsova Stráž se nachází pouze ves Hojsova Stráž. První zmínka o vsi pochází z roku 1614, kdy je nazývána rychta Hogsowa (*Profous – Svoboda 1957*, 191).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Pancíř

Na k.ú. Pancíř se nachází pouze ves Pancíř. První zmínka o vsi pochází z roku 1790, kdy je nazývána Panzer (*Profous 1951*, 320).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

K.ú. Železná Ruda

Na k.ú. Železná Ruda se nachází pouze ves Železná Ruda. První zmínka o vsi pochází z roku 1524 či 1569, kdy je nazývána Eisenstein (*Profous – Svoboda 1957*, 606; *Holý 1988*, 141). Místní panské sídlo pochází až ze závěru 17. století (*Úlovec 2005*, 731). O dokladech těžby a úpravy zlata pojenává A. Beneš (1993).

Na katastru nebyly zachyceny žádné nemovité památky ani zde nebyly získány žádné nálezy z vymezeného období.

100. Žihobce

Obec Žihobce se nachází na východním okraji okresu Klatovy. Spadají pod ni katastrální území Bílenice, Kadešice, Rozsedly, Šimanov a Žihobce.

K.ú. Bílenice

Na k.ú. Bílenice se nachází pouze ves Bílenice. První zmínka o vsi pochází až z roku 1378, kdy je nazývána Bielenicz (*Profous 1947*, 72).

Ze 14. či 15. století zřejmě pochází jádro tvrže ve východní části vsi (*Sedláček 1897*, 101; *Poche 1982*, 452).

Na katastru nebyly získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

K.ú. Kadešice

Na k.ú. Kadešice se nachází pouze ves Kadešice. První zmínka o vsi pochází z roku 1372 (*Profous 1949*, 179).

V Kadešicích měly být (podle sdělení V. Špičky v roce 1973) za druhé světové války nalezeny „hroby s kroužky“. A. Beneš (1980, 35) připouští možnost, že by se mohlo jednat o esovité záušnice. Nálezy se však nedochovaly a neexistují podrobnější informace.

K.ú. Rozsedly

Na k.ú. Rozsedly se nachází pouze ves Rozsedly. První zmínka o vsi pochází z roku 1400, kdy je nazývána Roziedl (*Profous 1951*, 600).

V prostoru tratě Na hradném pracovníci VHM provedli opakované sběry na místě vytipovaném při letecké prospekci. Během tří sezon se podařilo získat soubor keramiky, jehož část lze datovat do průběhu 13. století. Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna. Na jaře 2005 provedli pracovníci VHM v Klatovech a R.Křivánek z AÚ AV ČR v Praze geofyzikální měření na této lokalitě, který potvrdil existenci několika bodových objektů (*Pícka 2008f*, 241).

V roce 2006 a 2008 získal J. Eigner na ppč. 118/1 v poloze Za Hůrkou malý soubor snad mladohradištní keramiky (*Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*, 288). Soubor neobsahuje žádná hodnotitelná dna.

K.ú. Šimanov

Na k.ú. Šimanov se nachází pouze ves Šimanov. První zmínka o vsi pochází z roku 1563 (*Profous – Svoboda 1957*, 281).

Do prostoru samoty Strádal na k.ú. Šimanov je literaturou situována zaniklá osada Strádaly (*Roubík 1959*, 76) s možnou tvrzí (*Turek 1938*, 399; *Kolektiv 1986*, 177). Průzkum P. Rožmberského z roku 1987 přinesl nález studny a několika snad středověkých zlomků keramiky (*Rožmberský 1989a*, 195). Na tomtéž místě našel M. Tetour na hromadách z nehlášené stavby čističky odpadních vod malý soubor keramiky, který lze datovat rámcově do 15.-17. století (*Tetour 2008b*, 270).

K.ú. Žihobce

Na k.ú. Žihobce se nachází pouze vsi Žihobce a Bešetín. První zmínka o vsi Žihobce se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Sivohibice nebo Shvovice a patří Břevnovskému klášteru. Další zmínka pochází z roku 1356 (*Profous – Svoboda 1957*, 840). První zmínka o vsi Bešetín pochází z roku 1389, kdy je nazývána Byyessietyn (*Profous 1947*, 62).

Uprostřed vsi Žihobce stojí novorománský kostel Proměnění Páně, který nahradil v roce 1872 kostel sv. Matouše zmiňovaný v roce 1360 (*Hostaš – Vaněk 1900*, 184). Při úpravách prostranství před kostelem v roce 2010 nebyl původní kostel zachycen (*Přerostová 2010*). V prostoru dnešního zámku se měla nacházet gotická tvrz (*Poche 1982*, 420; *Kolektiv 1986*, 221).

Na katastru nebyly získány žádné movité nálezy ze sledovaného období.

101. Žichovice

Obec Žichovice je při řece Otavě mezi Sušicí a Horažďovicemi. Spadá pod ni pouze katastrální území Žichovice.

K.ú. Žichovice

Na k.ú. Žichovice se nachází pouze ves Žichovice. První zmínka o vsi se hlásí k roku 1045, kdy je nazývána Sivohibice nebo Shvovice a patří Břevnovskému klášteru. V roce 1331 je nazývána Zichowicz (*Profous – Svoboda 1957*, 843).

Ve vsi stojí renesanční tvrz, která byla později přestavěna na zámek (*Sedláček 1897*, 98; *Kolektiv 2005*, 1072; *Poche 1982*, 421).

Na katastru se na pravém břehu Otavy nachází rozsáhlé sejповé pole, které je zřejmě středověkého stáří (*Kudrnáč 1971*, 45; *Pícka 2008e*, 320).

Lokality s nálezy značek na dnech nádob mimo okres Klatovy

Do této podkapitoly zařazují lokality, které sice nejsou na býv. okrese Klatovy. Pochází z nich ale soubory keramiky s nálezy značek na dnech nádob a tyto soubory jsou uloženy ve VHM Klatovy a měl jsem možnost je dokumentovat.

Vícov, K.ú. Přestice (okr. Plzeň-jih)

Východně od Přeštic se v na výrazné poloze nachází kostel sv. Ambrože, který byl postaven okolo roku 1200 (*Poche 1980*, 177) či v 1. polovině 13. století (*Mencel – Benešovská – Soukupová 1978*, 45) Jedná se o jednolodní stavbu s presbytářem z 13. století.

V blízkosti kostela proběhl v roce 2002 a 2004 záchranný výzkum, který prováděli pracovníci VHM v prostoru budovaných rodinných domů. Zachyceno bylo pravěké a především středověké osídlení (*Pícka, J. – Tetour, M. 2008*, 179-210). Ze souboru bylo vyčleněno sedm zlomků den se **značkou** či otiskem dřevěné desky, jejichž datace se podle nálezového kontextu pohybuje v rozmezí 12.-13. století. Nejčastější jsou motivy kříže a děleného kruhu (obr. 41:1-6)

Radochovy (okres Plzeň-jih)

Ve VHM je ve starém fondu pod přír. č. 638 uložena celá nádobka, která pochází z kostrového pohřebiště z 12. století, které byly odkryto na katastru Radochovy (např. *Doubová 1990*, 38; *Schejbalová 2011*, 78). Dno nese **značku** v podobě komplikovaného kříže (třída C, obr. 40:1-2, 78:1,2).

7. Výsledky práce s materiálem z vymezeného území

Vytěžení pramenné základny

Jedním z úkolů práce bylo na základě literatury, nálezových zpráv, hlášení a muzejní evidence získat přehled o výzkumech a ojedinělých nálezech z vymezeného časového úseku na vymezeném území, případně i v jeho nejbližším okolí. Na základě těchto zjištění bylo nutné projít sbírkové fondy, které nálezy z vymezeného území obsahují.

Pouze ve Vlastivědném muzeu dr. Hostaše v Klatovech je stálé archeologické pracoviště, které provádí archeologické dohledy a výzkumy na okrese Klatovy a vytváří archeologickou sbírku. Nálezy uložené v archeologické sbírce této instituce jsou zaevidovány, popsány, řádně uloženy a po předchozí domluvě badatelsky přístupné. Co do počtu značených nádob a jejich zlomků tvoří jádro této práce. Zpřístupněny k dokumentaci (přenesení značek) mi byly i nálezy vystavené ve stálé expozici, bylo mi dovoleno dokumentovat soubory, které jsou zpracovávány a připravovány k publikaci, též jsem mohl pracovat s čerstvými nálezy, které teprve čekaly na evidenci. Projít fond VHM (cca 25000 inventárních čísel celkem, z čehož na sledované období připadá minimálně jedna čtvrtina) a vyčlenit nálezy k dokumentaci bylo velmi časově náročné. Předpokládám, že jsem fond VHM vytěžil zcela.

Do sbírek dnešního Muzea Šumavy – do pobočky v Sušici byly ukládány nálezy z výzkumů v okolí Sušice a především náhodné nálezy z období před 2. světovou válkou. Další nálezy do sbírek přibyly v průběhu 70.-80. let (především výzkum v prostoru zdravotního střediska v Kašperských Horách v roce 1980) a naposledy sem byl uložen materiál ze záchranných výzkumů a prospekci J. Waldhausera (Kašperské Hory a okolí). Fond archeologie Muzea Šumavy (mimo expozic v Sušici a Kašperských Horách, uložen především v depozitáři ve Volšovech a nově částečně přesunut do nového depozitáře v Kašperských Horách), jsem prošel též celý. Zde byla situace ztížena absencí archeologa a horší utříděností nálezů. Část nálezů se přes všechnu snahu pracovníků muzea nepodařilo ani v delším časovém horizontu dohledat. Jedná se

především o nádoby z Petrovic, Kolince a Hrádku. V tomto případě vycházím ze starší dokumentace a inventárních karet. S pracovníky MŠ jsem stále v kontaktu, po nalezení nádob provedu jejich náležitou dokumentaci. Mimo nezvěstných nálezů nebyly prohlédnuty nálezy z výzkumu J. Waldhausera v Kašperských Horách, které byly již publikovány (*Schneiderwinklová 2004*) a nynější stav jejich uložení nedovoluje kompletní revizi.

V Městském muzeu v Horažďovicích jsem prošel na základě přírůstkové knihy soubory, které by mohly obsahovat dna se značkami. Jednalo se především o starší nálezy a drobné soubory, které byly již publikovány (*Hůrková – Pícka 2005; Eigner – Fröhlich – Lutovský 2009*).

Podářilo se revidovat i větší část nálezů z vymezeného regionu, které jsou uloženy v ZČM v Plzni a PM v Písku.

Za zmínku stojí pozorování nárůstu počtu souborů keramiky se značkami na dnech v regionu v závislosti na čase, hovoříme samozřejmě o předmětech, které se do muzea dostaly a byly podchyceny do evidence či dodatečně v depozitářích dohledány. Z muzejních evidencí vyplývá, že před rokem 1950 byly tyto nálezy známy přibližně z 5 lokalit na vymezeném území. Do roku 1980 byly evidovány celkem z 10-15 lokalit (celkem do 20 konkrétních nálezů). Po roce 1980 došlo (v souvislosti se stavební činností a lepšími podmínkami archeologické péče v regionu) k silnému nárůstu počtu lokalit vymezeného období. Nárůst absolutního počtu nálezů značek v regionu lze pozorovat až v souvislosti s rozsáhlejšími odkryvy v posledních dvou desetiletích (Týnec u Klatov, Němčice, Chlístov, Kolínek).

Způsob dokumentace značek na dnech

V literatuře se objevuje řada způsobů grafického znázornění značky na dně. Setkáváme se s fotografiemi, které jsou názorné a nevstupuje do nich interpretace autora (kresliče), při interpretaci záleží pak na zraku, představivosti čtenáře a bohužel i na kvalitě tisku. Fotografie je vhodná pro presentaci tzv. nezáměrných otisků (např. *Fusek 2009*). Limitujícím faktorem je způsob nasvícení fotografované značky a především kvalita dané fotografie. Perokresba je nejčastějším způsobem dokumentace a presentace značek na dnech, není ale ujednocena forma. Pro kresbu keramiky (stejně jako pro její

deskripci) z archeologických nálezů neexistuje v českém prostředí jednotný úzus (pokud o návrh např. v Polsku *Gawrysiak-Leszcyńska* 2003, str. 56-57 o značkách). Základním kritériem by měla být přesnost vyobrazení. Záleží na podkladu použitém pro překresbu a také na tom, jakou váhu autor vyobrazení značky přikládá. Možností je také přímá reprodukce obrazu, který vznikl přetažením tenkého papíru měkkou tuhou či uhlem (např. v *Ulrychová* 2006). Nové možnosti dokumentace a interpretace přináší 3D scanner (naposledy podrobně *Plzák* 2011). Do budoucna by tak bylo možné přesně a rychle dokumentovat a především vyhodnocovat soubory obsahující značky na dnech.

Při dokumentaci značek na dnech nádob na vymezeném území jsem zvolil osvědčenou a jednotnou metodu - tuhou jsem přes tenký modelářský (používá se k potahu modelů letadel) papír přenesl reliéf značky i důležité okolní nerovnosti a naznačil si hranu dna či lomy. Dále jsem reliéf při neustálém porovnávání s nálezem doretušoval a silněji označil vlastní značku. Výsledný obraz jsem překreslil přes pauzovací papír. Značku jsem kreslil technickým perem o síle 0,25 mm, na lomy jsem použil pero o síle 0,25 mm a hranu dna jsem vytáhl perem o síle 0,35 mm. Přejechy a nejisté části značky jsou tečkovány. Ke každému nálezu jsem připojil standardní řez dnem (síla pera 0,35 mm), případně kresbu nádoby či torza. Na kresbě značky jsem křížkem a u řezu šipkou označil střed dna (pouze v případech, kdy bylo dno celé nebo kdy byl střed jednoznačně podle soustředných linií na vnitřní straně dna patrný). Označení středu napomáhá určit, zda je značka otištěna spíše ke středu nádoby či je z nějakého důvodu umístěna excentricky, též napomáhá při rekonstrukci motivu značky u menších a neurčitých zlomků den. Stejnou metodu jsem použil při zobrazení nezáměrných technických otisků na dnech. Finální úpravy naskenovaných perokreseb jsem provedl v grafickém programu Photoshop.

Ze stativu (zaručuje stálou vzdálenost fotoaparátu a dokumentovaného nálezů – minimalizuje problémy s manipulací s měřítkem) jsem vyfotografoval digitálním fotoaparátem Canon PowerShot 3 IS za neměnného osvětlení všechny dostupné nálezy. Úpravy fotografií (ořez a uspořádání) jsem provedl též v programu Photoshop.

V případě, že byly nálezy již publikovány a kvalita kreseb byla pro tuto práci dostačující, rozhodl jsem se přejmout pouze kresbu nádoby či torza, značku z dostupných nálezů jsem kvůli jednotě dokumentace znovu přenesl (nabízí se i srovnání výsledných kreseb jedné konkrétní značky od více autorů, např. obr. 21 a 35).

U fyzicky neexistujících či nepřístupných nálezů reprodukuji dostupné vyobrazení či fotografii, vždy uvádím zdroj.

Pokusil jsem se využít metodu 3D skenování. K dokumentaci jsem vybral zlomek dna se značku z katastru Kolinec (VHM 23074/1) a zkusmé otisky obdobného motivu (matrice F; podrobně rozebírám v kapitole 8) a pro porovnání i samotnou matrici F. Dokumentaci provedl J. Plzák na přístroji NextEngine HD, následné zpracování proběhlo v programu Geomagic Studio 2012. Tato metoda se ukázala jako použitelná - nasnímané mračno bodů lze po základním zpracování stínovat, pootáčet (obr. 93), dělat libovolné řezy a porovnávat s dalšími snímky, např. v programu Geomagic Studio 2012 porovnávat metrické závislosti jednotlivých otisků (obr. 94). Výhodu spatřuji především v archivaci maxima přesných dat nasnímaných přímo na značce, což je kvalitativně lepší než kombinace kresby a fotografie.

Motivy značek

Při základní deskripci motivů značek používám členění na „třídy“ navržené L. Varadzinem (2007, 58), který vyčlenil 4 třídy motivů značek na dnech nádob. Tento přístup umožní snadné porovnání nálezů a nálezových celků z různých regionů.

Třída A – motivy v kruhovitém rámování

Třída B – motivy v čtyřúhlém rámování

Třída C – prosté motivy (bez rámování)

Třída D – všechny fragmentarizované motivy, které nelze bezpečně přiřadit k žádné z tříd

Dále pracuji ještě s třídou X, do které zahrnuji otisky osy, případně výrazné otisky desky či jiné neurčité otisky.

Z tab. 2. (sloupec *třída*) je zřejmé, že ne všechny nálezy bylo možno zařadit do určité třídy. Důvodem je fragmentárnost nálezů či nízká kvalita otisku. Kompletních značek pochází z vymezeného území přibližně 20.

U hodnotitelných otisků převládá motiv kruhu, často děleného (třída A), druhý nejčastější je motiv prostého kříže či jiného znamení (třída C) a nejméně je zastoupen motiv čtverce, většinou též děleného (třída B).

Některé kruhové značky lze zaměnit za otisk osy hrnčířského kruhu (a naopak). Z vymezeného území lze za otisky os považovat kruhové otisky na nálezech z Velkých Hydčic – Práchně (VHM 8436); Srní – Čenkovy Pily (MŠ 8); Týnce u Klatov (VHM 16981), Němčic (VHM 20642/1; 20642/10; 20362), lokality Lomec u Čimic (VHM P26/71-37) či Chlístova (VHM 16142/18). Měřitelné průměry těchto otisků se pohybují od 20 do 40 mm.

Lze konstatovat, že se vymezené území co do škály používaných motivů výrazně neliší od jiných regionů, kde byly značky na dnech sledovány (literatura viz kapitola 3).

Za výjimečný lze považovat např. nález dna ze Sušice (VHM 4136/1; obr. 25:1, 63:1) s otiskem značky děleného kruhu a pěticípé hvězdy, která je umístěna excentricky. Propracované jsou též značky v podobě kříže z hradiště Prácheň (VHM 2466/1; 39:2, 72:2) a pohřebiště v Radochovech (VHM 688; 40:1,2, 70:1,2).

Vazba určité třídy motivů na dané období byla v literatuře již diskutována (např. *Varadzin 2004*, 179; *Procházka 2007*, 32). Nálezové celky z vymezeného území datované do 13.-1. poloviny 14. století (výzkumy Němčice, Kolinec, Týnec) vykazují běžnou škálu motivů (především třídy A, C). Pouze soubor z výzkumu v Kašperských Horách z roku 1980 obsahuje výlučně motivy děleného kruhu (třída A).

Zastoupení značených nádob v reprezentativních souborech

V souvislosti s problematikou značek na dnech nádob je často pokládána otázka, proč hrnčíř nádoby opatřoval či neopatřoval značkou, případně je řešeno, zda vyráběl zároveň značenou i neznačenou keramiku. Odpověď na tuto otázku mohou skrývat nálezy z hrnčířských provozů, kde se očekává, že keramika přišla do archeologického kontextu ještě před tím, než vstoupila do procesu distribuce (především pece, odpadní areály a deponie výrobků; viz kapitola 2 a 3). Žádná takováto situace na vymezeném území registrována nebyla. V jiných typech objektů nacházíme keramiku, která již distribucí a následnou depozicí prošla, na což se váže další okruh otázek.

V literatuře je často diskutován poměr značených/neznačených nádob, který je určován na základě různých kritérií. Metodika určení počtu jedinců v souboru není jednotná, omezené jsou i možnosti srovnání výsledků různých autorů (podrobně *Varadzin 2004; týž 2007*).

Za početně reprezentativní soubory keramiky se značkami na dnech z intaktních situací z vymezeného území lze považovat dostupné soubory z Němčic, Chlístova, Týnce, Mlázov, Kolince a Kašperských Hor (výzkum 1980). Pokusil jsem se u nich vyčíslit poměr značené a neznačené keramiky. Počítal jsem se středy den (podle *Varadzin 2004*). Výsledky nepovažuji ale za směrodatné z důvodu velké fragmentarizace a pouze částečného prolepení zlomků, proto situaci raději pouze okomentuji v textu. V případě výzkumu zahloubeného suterénu 12.-13. století lze za intaktní vrstvu považovat vrstvy 17 a 29 (plocha B), které lze interpretovat jako vnitřní výbavu suterénu či stavby nad ním, která zanikla požárem a do suterénu propadla. Tyto vrstvy obsahovaly naprostou většinu nálezů značek (přibližně 18 kusů). Například pro vrstvu 17 vychází zastoupení značené keramiky přibližně na čtvrtinu. Další údaje bude možno doplnit po kompletním statistickém zpracování souboru (provádí H. Přerostová) V případě kompletně prozkoumaného objektu 8 v Mlázovech (13. století) lze konstatovat, že na celkový počet 31 zlomků vychází 10 středových částí den, z nichž 3 nesou značku, značena je tedy třetina nádob obsažených v souboru. Z objektu odkrytého na katastru Chlístov pochází z vrstvy 16142 celkem 8 středů den, pouze jedno z nich ale prokazatelně nese značku.

Během výzkumů na vymezeném území byla odkryta řada objektů z vymezeného období (nejvíce zastoupeno 13. století), nepodařilo se ale vybrat objekt vhodný k procentuálnímu vyčíslení zastoupení značené a neznačené keramiky. Rád bych zmínil soubor 13. století z Vlčkovic, kde sice dno se značkou zastoupeno není, den bez značky bylo ale získáno celkem 5.

Slibná se jevila situace zkoumaná v roce 1980 v Kašperských Horách. Po prostudování nálezů a dokumentace musím ale podotknout, že situace byla stavbou silně poškozena a soubory celých nádob, cenné pro výzkum značek na dnech a keramiky obecně, z části pocházejí ze sběrů na staveništi, dozkoumány byly narušené jímky. Konkrétně z jímky 1 (závěr 13. století) pochází zlomky přibližně z 20 jedinců, den dochováno 10 až 12 - z toho pouze dvě nesou značku. Dalších 5 nádob a jejich torz se značkami na dnech bylo technikou vytrženo z kontextu a není možné je s jistotou do

jinak jednotného souboru z jímky 1 přiřadit. V případě jímky 5, která obsahovala torza minimálně sedmi jedinců, nebylo žádné dno se značkou doloženo (všechna podsýpaná), autoři výzkumu považují výplň tohoto objektu za o trochu mladší (počátek 14. století) než výplň jímky 1.

Na procentuální vyčíslení poměru značené a neznačené keramiky zcela nerezignuji, nerad bych vyvozoval závěry učiněné na několika málo souborech. Jako klíčový soubor pro řešení otázek spojených nejen s procentuelní zastoupením značené keramiky se jeví právě zpracovávaný výzkum z katastru Heřmaň na okrese Písek.

Nálezy tzv. identických značek

Sledování tzv. identických otisků by měl být jeden ze základních standardů při zpracování souborů keramiky. Vzhledem k značné fragmentarizaci nálezů z vymezeného území je možnost rozeznání identických otisků dosti snížena, především u malých zlomků s motivem prostého kříže, či kruhu. Přesto se během analýzy nálezů podařilo zachytit tzv. identické otisky na třech lokalitách (Kolinec, Němčice, Týnec u Klatov) a to v sedmi případech (tab. 3).

U nálezů z výzkumu v roce 1980 v Kašperských Horách nelze zatím shodu potvrdit, nemohly být plnohodnotně dokumentovány všechny nádoby. Identické otisky byly zjištěny vždy v rámci jedné lokality, nikoliv mezi více lokalitami. Prostorové rozmístění daných nálezů lze diskutovat pouze u plošně zkoumané lokality Týnec, v dalších případech se jedná o maloplošné odkryvy záchranného charakteru o několika málo (i když ne malých) objektech. Ze stratigrafických souvislostí zlomků z lokality Týnec je zřejmé, že pochází ze situací, které jsou si prostorově blízké, případně náleží jednomu časovému horizontu. Co se týče použitého materiálu, lze konstatovat, že u zlomků, u kterých byla shledána možnost identické značky, se výrazně neliší. Pouze u možné shody zlomků 15616/2 a 15662/1 z Týnce lze pozorovat rozdíl v hrubosti materiálu, zlomek 15662/1 náleží zjevně na rozdíl od zlomku 15616/2 nějaké nádobě masivnějšího provedení. Jakákoli další pozorování (např. vazba identických značek na typ nádoby a její výzdobu) vzhledem k nedochování celých nádob odpadají.

Výsledky tohoto pozorování je nutné chápat pouze jako orientační. Určení identity je, jak vyplývá z testu v kapitole 8, silně diskutabilní, situace je ještě mnohem horší u nekompletních, špatně otištěných či jinak poškozených značek. Porovnání otisků bylo prováděno vždy přímo s nálezy, nikoli jen na základě překreseb a fotografií. Není vyloučeno, že budou nalezeny shody další, bude ale nutné je potvrdit vždy přímo na materiálu. Pro zjišťování identity otisků bude do budoucna vhodné používat i snímky z 3D scanneru, prostřednictvím databáze nasnímaných dat bude možno rychle a efektivně vyhledávat možné shody i na vzdálených lokalitách, což přispěje k novým interpretacím distribuce keramiky v rámci regionů, z nichž je obtížné při běžném režimu muzejních výpůjček plnohodnotně materiál zpracovat.

Nálezy tzv. nezáměrných otisků

Ve studovaných souborech bylo zachyceno množství nezáměrných tzv. otisků. Výběr nejvýraznějších zástupců se umístěn v přílohách (obr. 65, 89-91), jsou patrné otisky dřevěné desky, podsýpka, stopy po úpravě hrany dna atd.

Typologie značených nádob, metrická pozorování

Z dat uvedených v kapitole 6 a sumarizovaných v tab. 2 je možné posuzovat nálezy značených nádob a jejich zlomků z vymezeného území jako jeden celek. Narážíme na problémy různé datace jednotlivých nálezů a malého celkového počtu nálezů, nicméně je žádoucí se o některá pozorování alespoň pokusit.

Je zřejmé, že se značky vyskytují na dnech různých typů nádob. Stav zachování povoluje určit typ nádoby pouze u 20 nálezů. Naprostou většinou jsou zastoupeny bezuché hrnce (13 nádob; 65% určených nádob), misky/poklice (4 nádoby; 20%), a po jednom exempláři jsou zastoupeny konvice s třmenovým uchem, láhev a kahan (5%), nezapočítávám nezvěstné nádoby, u kterých není jasně potvrzeno, že byly značené). Nutno dodat, že počet nádob, u kterých se podařilo určit typ, je příliš malý a datace (pokud je známa) je různorodá. Výsledek tohoto rozboru nemůže být tedy směrodatný,

lze ale konstatovat, že značky se na vymezeném území vyskytují na většině keramických tvarů typických pro dané období.

Za doplňující informaci považuji metrická pozorování provedená u jednotlivých nálezů, které jsem měl možnost dokumentovat (měřeno posuvným měřítkem a na podložce se soustřednými kruhy po 1 cm), u nálezů nezvěstných či nerevidovaných uvádím informace získané z literatury či muzejní evidence. Sledoval jsem hloubku reliéfu značky, minimální a maximální šířku dna (pokud byla měřitelná) a průměr dna (pokud bylo dno zachováno do té míry, že bylo možné změřit či rekonstruovat průměr zcela, je hodnota vynesena tučně; pokud byl zlomek příliš malý, bylo nutné změřit průměr minimální, hodnota je pak v tabulce vynesena obyčejně). Pozorování průměru dna může naznačit tvar nebo alespoň velikost nádoby. U dostupných celých či rekonstruovaných nádob jsem měřil objem (standardní metodou - suchý sypký materiál a odměrka). Sledování objemu by u většího množství nádob mohlo potvrdit, či spíše vyloučit domněnku, že značky na dnech označují objem nádoby.

Během popisu jednotlivých nálezů jsem zohlednil i složení keramického těsta, které bylo určováno pouze makroskopicky, od plánovaných výbrusů (především u nálezů identických otisků) jsem vzhledem k destruktivnosti metody prozatím ustoupil. Uvádím přítomnost grafitu, ostríva a slídy v keramickém těstě, v několika případech jsem registroval engobu (definice např. *Hložek 2008*, 144, 64-65 a 102). Uvádím též barvu, kterou jsem, stejně jako další pozorování, určoval za denního světla. Nejčastěji se vyskytují odstíny hnědé, oranžové a černé, jsem si vědom, že se jedná o veličinu, která je nejvíce ovlivněna subjektivitou badatele (k problému subjektivity při makroskopickém posuzování keramiky např. *Těsnohlídek 2011*).

Rozbor nálezů z jednotlivých období, nálezových situací a sociálních prostředí

Nálezy den nádob se značkami na vymezeném území nelze ve většině případů jednoznačně datovat, protože se jedná pouze o zlomky den či torza nádob, které lze samy o sobě datovat pouze rámcově. To platí především u ojedinělých a tzv. starších nálezů. Též samotná datace kontextu, ve kterém bylo dno se značkou nalezeno, nemusí

být také směrodatná (především z důvodu možné intruze na lokalitách, které byly osídleny v delším časovém úseku či opakovaně).

Na vymezeném území lze vyčlenit pouze starší (10.-12.) a mladší (13.-14. století) horizont nálezů. Do staršího horizontu spadají nálezy z Běhařova, část nálezů z Týnce u Klatov, zřejmě část nálezů z V. Hydčic - hradiště Prácheň a nález ze Srní - Čenkovy Pily. Do horizontu mladšího spadají například nálezy z Lomce u Čimic, Petrovic u Sušice - lokalita Hrnčír, Hrádku, Chlístova, Kašperských Hor - výzkum 1980, Klatov- parcela 174/1, Kolince, Mlázov, Mochtína, Němčic, Sušice, část nálezů z Týnce u Klatov, část nálezů z V. Hydčic - hradiště Prácheň a nález z Tedražic - lokalita Zdouň.

Nálezy značené keramiky na vymezeném území pocházejí z hradišť (Prácheň); lokalit, které lze označit za běžná sídliště či vesnice (Chlístov, Kolinec, Mlázovy, Mochtín, Němčice, Týnec, Vícov); hradů a tvrzí (Čimice – Lomec, Petrovice – Hrnčír, Chanovice); měst (Klatovy, Horažďovice, Sušice, Kašperské Hory) a pohřebišť (Sušice, Radochovy). Při zařazování do určitého sociálního prostředí se setkáváme s problémem kontinuity osídlení na části zkoumaných lokalit (sídliště – město, hradiště – hrad, raně středověké sídliště – vrcholně středověká ves), což je spojeno s problémy popsány výše. Nelze proto vyvozovat jednoznačné závěry.

Ne zcela jasná je situace kolem importované keramiky, která do jisté míry souvisí s vnější kolonizací, těžbou a obchodními stezkami. Keramika označovaná jako import byla rozpoznána například v Kašperských Horách, Klatovech a Kolinci, jedná se o torza nádob a zlomky rámcově datované do závěru sledovaného období. Tato problematika je zatím neprobádaná (za konzultaci děkuji J. Hůrkové a J. Waldhauserovi).

8. Experimentální část

Experiment v archeologii

Experimentální archeologie je vnímána jako: „*metoda postavená na co nejpřesnější moderní rekonstrukci minulých výrobních postupů a sociokulturních situací za dobře kontrolovaných podmínek. Jde o dílčí pole archeologického výzkumu, které využívá množství různých metod, technik a analýz v rámci textu kontrolovatelných experimentů k zajištění nebo rozšíření analogií pro archeologickou interpretaci a testování archeologických hypotéz. Archeologie využívá experiment rovněž k testování aplikace nových metodických přístupů. Experimentální archeologie může zároveň sloužit k nabytí dovedností a zkušeností využitelných v archeologii a v neposlední řadě má silný edukativní a prezentační potenciál*“ (podle Malina a kol. 2007, 131).

Z hlediska míry kontroly experimentu můžeme schematicky rozlišit dva typy experimentů:

- a) Laboratorní experiment je zaměřen na kontrolu definovaného počtu proměnných. Jeho problémem je schematizace experimentální situace vytvořením umělého prostředí, které může opomenout faktory podstatně ovlivňující sledovaný proces.
- b) Polní experimenty jsou zaměřeny na rekonstrukci celkového kontextu, v němž proces probíhal. Jejich problémem je snížená možnost plné kontroly vlivu jednotlivých faktorů na sledovaný proces.

Ideální je kombinace obou typů experimentu (Malina a kol. 2007, 131-132).

V českém prostředí byla experimentální archeologie rozvíjena například v Březně u Loun (R. a I. Pleinerovi), kde vznikla řada teoretických i praktických projektů. Nyní se velmi rychle rozvíjí na Univerzitě v Hradci Králové (R. Tichý a R. Thér). Experiment v archeologii se zaměřením na výpal keramiky probíhá na řadě pracovišť, asi nejlépe organisované a publikované experimenty se odehrávají právě pod vedením R. Théra v experimentálním centru Všešary u Hradce Králové (např. Thér 2008).

Značky na dnech: experiment (obr. 95-104)

Při posuzování nálezů z vymezeného území jsem si pohrával s myšlenkou experimentálního ověření možností a limitů určování totožných značek (otisků jedné matrice).

Zajímala mě role podsýpky při vytváření otisku značky, dále vliv složení keramického těsta a vliv různých podmínek výpalu (míra výsledného smrštění či deformace značky). Dále jsem chtěl ověřit subjektivnost posouzení shodnosti experimentálně vypálených značek.

Příprava desky (matrice)

Původně jsem zamýšlel vyrobit obtáčecí desku s lavicí, což by přineslo možnosti experimentálního ověření nejen samotného otisku značky ale i způsoby přípravy dna, lepení prvního válečku a úpravy hrany dna, snímání nádoby z desky a posouzení časové náročnosti výroby keramiky na obtáčecí desce. Rozhodl jsem se pouze pro přípravu desky – matrice s vyrytými negativy značek. Při přípravě jsem používal odpovídající techniky a nástroje. Postup jsem průběžně fotograficky dokumentoval. Zvolil jsem dobře vyschlé (3 roky) dubové dřevo z okolí Hluboké nad Vltavou. Špalek jsem na pláty (fošny) naštípal pomocí velké sekery a klínů. Fošny jsem finálně opracoval tesařskou sekerou. Negativy značek jsem vysekal dláty a začistil nožem. Zhotovil jsem negativy celkem šesti značek: tři kříže (třída C), dělený čtverec – mřížka (třída B), dělený kruh (třída A) a motiv ostrve (třída C). Část fošny s výraznými léty a prasklinkami jsem ponechal bez značky kvůli pozorování tzv. nezáměrných otisků. O možnostech práce s rozměry jednotlivých matric a otisků je pojednáno níže.

Příprava otisků

Otisky značek do hlíny jsem zhotovil během keramického semináře se zaměřením na pravěkou a středověkou keramiku, který pořádalo sdružení Spona na Podsrpu ve Strakonících dne 6.2.2011. Použita byla vyzrálá cihlářská hlína.

Každá značka byla otištěna třikrát: jednou s malým množstvím podsýpky, jednou s větším množstvím podsýpky a jednou bylo do hlíny přidáno ostřivo (kaménky

do 2 mm) a podsýpka byla průměrná. Připravené otisky jsme nechali s dalšími výrobky ze semináře šest týdnů vysychat v uzavřené místnosti za teploty 6-10 °C.

Výpal

Výpal byl proveden dne 20. 3. 2011 na Podsrpu ve Strakonících. Pec byla vystavena v létě roku 2010 za asistence keramika J. Marka. Jedná se o vertikální pec s roštem, která byla vystavěna ze starých cihel a omazána hlínou s příměsí slámy. Celková výška pece činí 140 cm, vnitřní průměr vypalovací komory přibližně 50 cm. V peci bylo okolo 8. hodiny ráno roztopeno, aby se předešlo a po zimě vysušila. Po vyhasnutí a částečném ochladnutí bylo okolo 9. hodiny vsazeno předsušené zboží (mimo replik nádob a kotoučků s otisky značek i replika aquamanile a další výrobky). Kotoučky jsme rozmístili po prostoru pece tak, aby nebyly vystaveny stejným podmínkám při výpalu a bylo později možné sledovat vliv výpalu na smrštění a deformaci jednotlivých otisků značek na kotoučcích, situace byla pečlivě zdokumentována tak, aby bylo možno porovnávat výsledky více výpalů. Po vsazení všech výrobků byl otvor na boku pece zaslepen cihlami a omazán. K vlastnímu výpalu jsme přistoupili v 10 hodin a 20 minut. Do topeniště pece bylo průběžně přikládáno nejmenno štípané smrkové dřevo, celková spotřeba dřeva činila přibližně 0,6 m³. Přikládat jsme přestali v 15 hodin a 30 minut, tedy po více než pěti hodinách neustálého přikládání.

K vyjmutí vsádky jsme přikročili až dne 24. 3., pec byla zcela vychladlá. Během výpalu nedošlo k viditelnému pohybu vypalovaných předmětů, výrobky nebyly rozpuštěny ani jinak výpalem poškozeny. U většiny výrobků bylo docíleno zvonivého výpalu, keramika měla vesměs oranžovohnědé až žlutošedé zbarvení.

Pozorování metrických závislostí na matrici a otiscích

Na jednotlivých negativech značek na připravené desce jsem určil úseky, které jsem dále metricky sledoval. Tytéž úseky jsem identifikoval a sledoval na vypálených otiscích na kotoučcích (u nevypálených jsem předpokládal, že jsou shodné s matricí, obával jsem se deformace otisku při měření. Předpokládal jsem, že bude možné určit procento smrštění při výpalu, o kterém uvažuje v souvislosti s nálezy ze severočeských hradišť Z. Váňa (1973, 205), což se částečně potvrdilo. Zjistil jsem, že dané rozměry na vypálených otiscích jsou oproti vlhké matrici přibližně o 4-8% smrštěné, což potvrdilo i porovnání snímků získaných 3D scannerem (viz níže).

Měřením na namočené (12 hodin) a suché desce (10 dní) jsem chtěl zjistit, zda dochází k roztažení či smrštění, které by se mohlo odrazit ve velikosti otisku. Na úseku 50 mm (běžná velikost značky) došlo při schnutí k smrštění maximálně o 1 až 2 mm proti letům a o 1 mm po letech, což odpovídá hodnotě 2-4% a na výsledné rozměry otisku nemá tedy velký vliv, což potvrzuje i norma (*Československá státní norma 73 1701*, 15-14).

Vybral jsem též úseky na desce, které by mohly zanechat tzv. nezáměrné otisky, a porovnával s otisky na vypálených kotoučcích. Ukázalo se, že léta dřeva, zádlaby a otřepy vzniklé při úpravě štípané fošny zanechávají výrazné stopy a pro potvrzení shodnosti jednotlivých otisků jsou velmi důležité, což se potvrdilo v případě testu (níže) i při práci s nálezy z vymezeného území (např. určení shodnosti otisků z lokalit Týnec či Němčice u Klatov)

Možnosti identifikace tzv. identických značek (obr. 97-104)

Další bod experimentu byl zaměřen na možnosti identifikace tzv. totožných značek (otisků z jedné matrice).

Použil jsem kotoučky s výše popsanými otisky značek a desky. Oslovil jsem celkem 50 respondentů. Jednalo se o archeology z univerzit a regionálních muzeí (40 %), studenty archeologie (40 %) a další zájemce s alespoň minimálním povědomím o archeologii a jejích metodách (muzejníci, biologové a rodinní příslušníci; celkem 20%).

Respondenti dostali za úkol utřídít do skupin otisky, o kterých se domnívají, že vznikly otiskem téže matrice. Počet matric ani počet otisků z jedné matrice jim nebyl prozrazen. Byla tak simulována situace, která nastává při zpracování značek na dnech, konkrétně při určování identity.

Sledoval jsem správnost přiřazení konkrétních den do skupin (výsledky jednotlivých respondentů jsou zapsány v tab. 4. S daty jsem dále pracoval: procentuálně jsem vyjádřil celkovou správnost přiřazení (tzn. bezchybné zařazení všech otisků do konkrétních skupin), která dosahuje pouze 20% (tzn. 10 respondentů). Pokud budeme počítat správnost přiřazení k dílčím skupinám, musíme počítat s vyšší úspěšností (celkově 60 %).

U matric D, E, F, G se správnost přiřazení pohybuje v rozsahu 74-86%. Situace je výrazně horší u motivu kříže (matrice A, B, C), zde správnost přiřazení dosahuje

pouze 22-38% (viz tab. 4), což je způsobeno horší čitelností některých otisků, která je zapříčiněna množstvím podsýpky. Roli hraje též nepozornost respondentů.

Rozdíly v celkové správnosti přiřazení se výrazně neliší u jednotlivých skupin respondentů. Zcela správně přiřadilo všechny otisky pouze 8 respondentů, z toho 5 profesionálních archeologů (25% ze skupiny A), 3 studenti archeologie (15% ze skupiny B) a 2 další zájemci (20% ze skupiny C).

Jsem si vědom, že počet respondentů (50) nemusí být dostačující pro vyvození směřodatných závěrů, jistě ale dostatečně poukazuje na jistou nedůvěryhodnost určení identických otisků, především u motivu prostého kříže (třída A).

Závěrem je nutné dodat, že test byl prováděn na otiscích, které nebyly, na rozdíl od běžných archeologických nálezů, fragmentarizované a jinak degradované. Do další fáze testování proto zapojím nálezy den se značkami z výzkumu v Heřmani (okr. Písek), kde je silné zastoupení identických značek. Po získání dostatečného množství výsledků zapojím i metody vyšší statistiky.

9. Závěr

V práci předkládám seznam a vyhodnocení celkem 130 fyzicky dokumentovaných a přibližně 15 nedokumentovaných (ztracených, momentálně nedostupných či nerevidovaných) nádob, jejich torz či zlomků den se značkou z období 11.-14. století z více jak třiceti lokalit. Soubor není příliš obsáhlý, jedná se ale o naprostou většinu nálezů tohoto druhu, které byly získány na vymezeném území (téměř 2000 km²) za více než století archeologických výzkumů. Přesto jsou výsledky citelně deformovány stavem poznání daného období (nízký počet plošně zkoumaných lokalit, nedostatek tzv. uzavřených souborů, omezené možnosti datace a určení sociálního kontextu nálezů a chybějící informace ke „starým nálezům“).

Lze ale tvrdit, že značení den bylo na vymezeném území jevem častým, protože na všech plošně rozsáhlejších výzkumech či v početně bohatých souborech z vymezeného období jsou zastoupeny. Nerad bych zobecňoval dílčí poznatky k problematice značení den keramických nádob, před čímž v souvislosti s problematikou značek na dnech varuje např. Z. Váňa (1973, 196).

Značky na dnech nádob byly na vymezeném území zachyceny pouze ve formě vystouplého otisku, který byl vyhotoven před výpalem nádoby, značka rytá (ať už do nádoby nevypálené či dodatečně do nádoby vypálené) nebyla zachycena žádná, což je běžné i v jiných regionech.

Pro dokumentaci jednotlivých nálezů jsem použil jednotnou metodu překresby, nálezy jednotně fotograficky zdokumentoval a otestoval jsem možnosti 3D scanneru při dokumentaci a především porovnání jednotlivých otisků.

Pro potřeby práce jsem k naprosté většině sídel dohledal v literatuře první písemnou zmínku. Většina písemných zmínek o městech a vsích z vymezeného území spadá do období 10.-14. století, v menší míře pocházejí až ze století následujících. Pozornost jsem věnoval movitým památkám a nálezům z vymezeného období (v opodstatněných případech i období mladšího).

Během přípravy i realizace experimentální části jsem se podrobně seznámil s literaturou k tématu, s prací s hlínou a s obsluhou hrnčířské pece (což je pro archeologa zásadní zkušenost). S jednoduchým testem na utřídění pokusných otisků do

skupin podle použité matrice (hledání tzv. identických otisků) jsem oslovil 50 respondentů. Výsledky poukázaly na problém jasné identifikace tzv. identických otisků především u různého stupně podsýpky, omezené jsou též možnosti identifikace identických otisků u motivu prostého kříže (třída A). V testování bych rád nadále pokračoval, především bych chtěl rozšířit soubor pokusných otisků a do testu zapojit i jejich fragmenty a uměle abradované otisky. Zapojil bych otisky z více výpalů, vystavil desku abrazi (působení vlhka a hlíny) a pravidelně sledoval změnu na otiscích v delším časovém úseku.

Při vyhodnocování dílčích souborů keramiky jsem se setkal s problémem malé početní reprezentativnosti většiny těchto souborů. Citelně též chybí reprezentativní soubory datované do 11. století. Z výčtu v kapitole 6 je ale patrné, že zkoumaný region je bohatý na nemovité památky z vymezeného období, které jsou pod kvalitním archeologickým dohledem, záchranné akce probíhají při většině úprav těchto objektů, což je do budoucna příslibem jejich lepší datace a získání stratifikovaného archeologického materiálu, který dozajista prohloubí stav poznání středověkého osídlení regionu i problematiky značek na dnech. Archeologický materiál přináší též pravidelné dohledy při pokládce sítí v jádrech měst a vesnic. Povrchovými sběry byla vytipována řada naorávaných situací, které doplňují obraz vesnického osídlení závěru raného středověku.

Pokračuji ve shromažďování informací o nálezech keramiky 10.-13. století z prostoru jihozápadních a jižních Čech, zaměřuji se na nálezy značek na dnech. Vzniká tak databáze, kterou bych rád do budoucna zúročil při řešení otázek spjatých s problematikou značek na dnech, keramické produkce a vesnického osídlení na přelomu raného a vrcholného středověku ve jmenované oblasti.

10. Prameny a literatura

Prameny:

Anderle, J. 1996: Chanovice-zámek, stavebně historický průzkum. Uloženo ve VHM Klatovy.

Anderle, J. 2004: Zámek a dvůr Mlázovy – stavebně historický průzkum. Uloženo ve VHM Klatovy.

Bačová, V. 2009: Vesnické osídlení v Týnci u Janovic nad Úhlavou na základě rozboru keramiky 13.-15. století (před dočasným zánikem), diplomová práce, FF ZČU Plzeň.

Brokeš, J. 1975: osidlování klatovského okresu. Uloženo ve VHM Klatovy.

Československá státní norma 73 1701: Navrhovanie drevených stavebných konštrukcí, schváleno 1983. Vydavatelství úřadu pro normalizaci a měření. Praha.

Eigner, J. 2010: Předneolitické osídlení v povodí horní a střední Úhlavy v kontextu okolních regionů, bakalářská diplomová práce MU, Brno.

Emler, J. 1882: Regesta nec non epistolaria Bohemiae at Moraviae, díl 2 (1253-1310). Praha.

Foster, L. 2009: Archeologické výzkumy v areálu hradu v letech 1990-2006. Souhrnná nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Friedrich, G. ed. 1912: Codex diplomaticus et epistolarius Regni Bohemiae, díl II. Praha.

Hendrichová, K. – Kočár, P. 2007: Lhovice, zpráva o makrozbytkové a xylotomární analýze. Uložena ve VHM Klatovy.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2003: Klatovy - jezuitská kolej čp. 59/I. Nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2006a: Týnec u Janovic nad Úhlavou. Zámek. Záchranný archeologický výzkum 2004 – 2005. Nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2008a: Týnec u Janovic nad Úhlavou. Zámek. Záchranný archeologický výzkum 2006. Nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Hůrková, J. – Přerostová, H. 2010: Odsušení a odvodnění objektu Kostela sv. Mikuláše v Děšenících. Nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Hůrková, J. 2003a: Plynofikace obcí Hejná a Nezamyslice. Nálezozá zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

- Hůrková, J. 2006a: Mlázovy, stavební úpravy severního křídla zámku na penzion. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.
- Hůrková, J. 2010a: Budětice - hlášení o akci Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech.
- Charvát, P. nedat.: Středověké archeologické nálezy v muzeu Šumavy v Sušici. Nepubl. strojopis. Uloženo v MŠ a VHM. Klatovy.
- Jiřík, J. – Pták, M. 2011: Heřmaň (Pi), Předběžná zpráva o archeologickém výzkumu. Uložena v PM v Písku.
- Knížek, K. 1949: Kronika obce Hradiště. Strojopis. Uloženo u M. Ptáka.
- Kočár, P. 2009: Němčice, zpráva o makrozbytkové a xyloptomární analýze. Uložena ve VHM Klatovy.
- Kočárová, R. – Kočár, P. 2008: Kolinec (okr. Klatovy). Nálezová zpráva o archeobotanické analýze. Uložena ve VHM Klatovy.
- Mára, F. 1972 – 1995: Dějiny městečka Kolinec. Nevydaný strojopis. Uloženo u M. Ptáka.
- Mařík, P. 1992: Klatovské městské opevnění, FA ČVUT Praha, rukopis uložený ve VHM (sign. Kl 123).
- Nováček, K. 1995: Horažďovice, okr. Klatovy. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.
- Pícka, J. 2004: Rejštejn. Stavba kanalizace. Etapová nálezová zpráva za r. 2003-2004. Uložena ve VHM Klatovy.
- Pícka, J. 2004a: Chlístov. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.
- Pícka, J. 2004b: Hlášení o akci OM Klatovy - Nezamyslice 2004. Uloženo ve VHM Klatovy.
- Pícka, J. 2007a: Mlázovy, zámecký areál – čistírna odpadních vod a kanalizace. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.
- Pícka, J. 2007b: Týnec u Janovic nad Úhlavou. Kanalizační přípojka pro č.p. 6. Nálezová zpráva. Klatovy.
- Pícka, J. 2009a: Němčice (okr. Klatovy). Stavba RD na ppč. 78. Předběžná nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.
- Plzák, J. 2011: Možnosti digitálního záznamu trojrozměrné reality pro využití v archeologii, diplomová práce FF ZČU, Plzeň.

Prexler, E. 1903: Samostatný okres Klatovský, sepsání zeměpisné, místopisné a statistické. Rukopis uložen ve VHM Klatovy.

Procházka, M. 2007: Značky na raně středověké keramice v Čechách, Bakalářská práce FF ZČU, Plzeň.

Průchová, E. - Tetour, M. - Chrámecký, M. 2006: Sušice, Plzeňský kraj. Reidentifikace hradeb městského opevnění. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Přerostová, H. 2010: Rekonstrukce kostela Promnění Páně, hlášení VHM Klatovy.

Pták, M. 2008: Kolonizace jihozápadních Čech (hmotné doklady osídlení 10.-13. století na k.ú. Kolínek). Bakalářská práce FF JU, České Budějovice.

Schejbalová, Z. 2009: Raně středověká pohřebiště na jihozápadním Plzeňsku, diplomová práce FF ZČU, Plzeň.

Schneiderwinklová, P. 2004: Sídlní a těžební aktivity v areálu Kašperských Hor, diplomová práce FF ZČU, Plzeň.

Stoklásková, L. 2003: Osídlení Klatovska ve světle mincovních depotů, Bakalářská práce FF ZČU, Plzeň.

Sůvová Z. 2009: Němčice (okr. Klatovy). RD Krátký. Osteologická analýza. Plzeň. Uloženo ve VHM Klatovy.

Štěpančík, Z. 2010: Mince denárového období v Čechách (Analýza nálezů z jižních a západních Čech), bakalářská práce FF JU, České Budějovice.

Těsnohlídek, J. 2011: Subjektivita badatele na příkladu zpracování keramického souboru, poster, Studentská vědecká konference, Plzeň.

Tetour, M. – Pícka, J. 2003: Tvrz Opálka - záchranný archeologický výzkum, únor - listopad 2002. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Tetour, M. 2006: Horažďovice, Plzeňský kraj. Reidentifikace hradeb městského opevnění. Nálezová zpráva. Uložena ve VHM Klatovy.

Varadzin, L. 2002: Keramické značky ze Staré Boleslavi. Příspěvek k poznání zásobování raně středověkého hradiště keramikou, magisterská práce UK, Praha

Zapalačová, P. 2008: Sídlní a těžební aktivity v areálu Hory Matky Boží, diplomová práce, ZČU Plzeň.

pozn. Hlášení z archivu Archeologického ústavu v Praze jsou uvedena v textu práce ve formě *ARÚ Praha HLAS.xx/xx*.

Literatura:

Anderle, J. 1991: Nedostavěný hrad u Strašína (okres Klatovy), *Castellologica bohemia* 2, 327-329.

Anderle, J. 1993: Petrovické hrady, *Castellologica Bohemica* 3, 111-116.

Anderle, J. – Procházka, Z. – Švábek, V. 1984: Dolany, okr. Klatovy, *Ročenka Klubu Augusta Sedláčka*, 73-83.

Anderle, J. – Rožmberský, P. – Švábek, V. 1991: Sídlo na Zdouni, *Sborník společnosti přátel starožitností* 2, 133-143.

Anderle, J. 1987: Předsunuté opevnění hradu Kašperku, *Ročenka Klubu Augusta Sedláčka* 1987, 49-52.

Bačová, V. - Hůrková, J. 2005: Od pazourku k porcelánu. Letecká archeologie a archeologické výzkumy v letech 2001-2004. Klatovy.

Barviř, J. L. 1884: Ženský klášter v Boře a tři zaniklé Újezdce u Horažďovic, *Památky archeologické* 12, 377-380.

Bařtová, D. – Břicháček, P. 1992: Kokšín, okr. Klatovy. *Výzkumy v Čechách* 1988-9, 64.

Beneš, A. – Štefanová-Šaldová, V. 1963: Šest let výzkumů expozitury archeologického ústavu ČSAV v Plzni, *Minulostí Západočeského kraje* 2, 160-172.

Beneš, A. 1964: Pravěk Horažďovicka, stav a výhledy poznání před slovanského období, *Vlastivědné zprávy horního Pootaví* 1963, 6-26.

Beneš, A. 1966: Křenice, okr. Klatovy, *Bulletin záchranného oddělení* 4, 16.

Beneš, A. 1967: Svěradice, okr. Klatovy, *Bulletin záchranného oddělení* 5, 35.

Beneš, A. 1969: Příspěvky k archeologii horního Pootaví. Průzkum na Horažďovicka r. 1966, *Naše Šumava* 1, 16-18.

Beneš, A. 1974: Výzkumy expozitury Archeologického ústavu ČSAV v Plzni v Západočeském kraji v letech 1963-1972, *Minulostí západočeského kraje* 10, 170-184.

Beneš, A. 1975: Vážné poškození hradiště Prácheň, *Výběr* 12, 207-208.

Beneš, A. 1977: Zborovy, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1974, 256-275.

Beneš, A. 1978: Sušice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1975-6, 87.

- Beneš, A. 1978a: Svatá Kateřina, o. Uhliště, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1975, 87.
- Beneš, A. 1980: Horní Pootaví v pravěku a na počátku dějin podle archeologických pramenů. In: *Sborník vlastivědných prací o Šumavě k 650. výročí města Kašperské Hory*. Kašperské Hory, 7–58.
- Beneš, A. 1982a: Hradiště Hrnčíř u Petrovic na Sušicku, *Výběr* 19, 172-173.
- Beneš, A. 1982b: Osobovy, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1978-79, 87.
- Beneš, A. 1985: Petrovice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1982-83, 125.
- Beneš, A. 1987a: Komušín, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1984-1985, 83.
- Beneš, A. 1987b: Nezamyslice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1984-85, 135.
- Beneš, A. 1993a: Stopa zařízení k úpravě zlata (?) v Železné Rudě na Šumavě, *Studie z dějin hornictví* 22, 43-46.
- Beneš, A. 1993b: Vesnické osady. Hlas domova Horažďovice. Městský úřad v Horažďovicích.
- Beneš, A. 1997: Čimice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1993-5, 43.
- Beneš, J. 1995: Les a bezlesí. Vývoj synantropizace české části Šumavy v pravěku a raném středověku, *Zlatá stezka* 1, 36-53.
- Beneš, J. 2003: Šumava v pravěku a době slovanské. In *Šumava. Příroda – Historie – Život*. 359-366.
- Beranová, M. – Lutovský, M. 2009: Slované v Čechách. Archeologie 6.-12. století, Praha.
- Blau, J. 1912: *Neuern heute und vor der Zeiten*. Nýrsko.
- Boháč, Z. 1973: Patrocinia jako jeden z pramenů k dějinám osídlení. *Československý časopis historický* 21, 369-388.
- Boháčová I. – Chotěbor, P. 1987: Nové poznatky o opevněné lokalitě Hrádek u Zborovy, *Archeologické rozhledy* 39, 680-684.
- Boháčová, I. 1989: Štipoklasy, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1986-7, 196.
- Boháčová, I. 1992: Myslív, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1988/9, 100.
- Boháčová, I. 1997: Myslív, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1993-5, 155.
- Bolina, P. 1981: Kokšín, o. Švihov, *Výzkumy v Čechách* 1976-77, 59.

- Brachtel, O. – Švábek, V. 1991: Kojšice. Hláska 2, číslo 4, 39-40.
- Braniš, J. 1892: Dějiny středověkého umění v Čechách I, Praha.
- Braun, P. – Frýda, F. – Soukupová, D. 1982a: Boříkovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 12.
- Braun, P. – Frýda, F. – Soukupová, D. 1982b: Hradiště, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 34.
- Braun, P. – Frýda, F. – Soukupová, D. 1982c: Ústaleč, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1978-79, 143.
- Brázdil, R. – Kotyza, O. 2001: Současná historická klimatologie a možnosti jejího využití v historickém výzkumu. In: Chocholáč, B., ed.: Historie a interdisciplinární výzkum Časopis Matice moravské 120 - Supplementum I, 17-59.
- Břicháček, P. 1995: Janovice n. Úhlavou, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1990-92, 115.
- Břicháček, P. 2003: Kundratice, o. Dobrá Voda, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 117.
- Buko, A. 1990: Ceramica wczesnopolska. Wrocław.
- Buko, A. 2007: The Archaeology of Early Medieval Poland.
- Buchvaldek, M. - Sláma, J. - Zeman, J. 1978: Slovanské hradiště u Kozárovic. Praehistorica 6. Praha.
- Čapek, L. 2010: Depoziční a postdepoziční procesy středověké keramiky na parcelách Českých Budějovic. Plzeň.
- Čechura, M. 2000: Opevněné kostely v Čechách, Hláska 11, 2, 17-21.
- Čechura, M. 2003a: Kvášňovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 121.
- Čechura, M. 2003b: Malý Bor, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 136-137.
- Čechura, M. 2005: Archeologický výzkum kostelů v západních Čechách, Archeologia historica 30, 359-378.
- Čechura, M. 2006a: Kvášňovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 141.
- Čechura, M. 2006b: Příkopy kolem kostelů, Archeologia historica 31, 283-290.
- Černá, E. 1994: Středověké sklo v zemích Koruny české. Most.
- Černohorský, K. 1953: Keramika a feudalismus II, Český lid 40, 21-31.

Černohorský, K. 1974: Otisky osy a otisky disku na časně středověké keramice, *Časopis moravského musea* 59, 43-89.

Červený A. 2007: Historická těžba polymetalických rud u Pláničky na Klatovsku. In: *Sborník konference Stříbrná Jihlava 2007. Studie k dějinám hornictví a důlních prací*, 114-123.

Čizmář, M. 1995: Značky na dnech laténské sídlištní keramiky na Moravě II. *AMM – SS LXXX*, 109-120.

Čtverák, V. – Lutovský, M. Slabina, M. – Smejtek, L. 2003: *Encyklopedie hradišť v Čechách*. Praha.

Demek, J. ed. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.

Dostál, B. 1975: *Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec*. Brno.

Dostál, B. 1985: *Břeclav - Pohansko III. Časně slovanské osídlení*. Brno.

Dobová, M. 1990: Příspěvek k počátkům slovanského osídlení Plzeňska, *Zprávy čs. společnosti archeologické při Čs. akademii věd, supplément 11*, 28-54.

Dobová, M. 1990: Příspěvek k počátkům slovanského osídlení Plzeňska. *Zprávy čs. společnosti archeologické při Čs. akademii věd, supplément 11*, 28-54.

Dubský, B. 1921: *Předhistorie Strakonicka*. Strakonice.

Dubský, B. 1933a: *Hradiště Sedlo u Sušice, Památky archeologické 39*, 38–44.

Dubský, B. 1933b: *Strakonicko v Pravěku*, in: *Sborník Strakonice*.

Dubský, B. 1937: *O původu osad na Strakonicku, Strakonicko III*.

Dubský, B. 1949: *Pravěk jižních Čech*. Blatná.

Durdík, T. - Chotěbor, P. - Kašpar, V. 2000: *Dům č.p. 1 v Nezdicích, okr. Klatovy, Castellologica bohemia 7*, 255-270.

Durdík, T. - Chotěbor, P. 1998: *Nezdice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1996-7*, 122.

Durdík, T. – Sušický, V. 2005: *Zříceniny hradů, tvrzí a zámků - Západní Čechy*. Praha.

Durdík, T. 1973: *Středověká konvička z hradu Budětic, okr. Klatovy, Archeologické rozhledy 25*, 339 - 340.

Durdík, T. 1989: *Železné předměty z hradu Rabí, Castellologica bohemia 1*, 279-294.

Durdík, T. 2000: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. Praha.

- Durdík, T. 2003: Bystřice nad Úhlavou, okres Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 25.
- Durdík, T. 2004: Nálezy z hradů přechodného typu (Hlavačov, Angerbach, Tachov). Praha.
- Durdík, T. 2007a: Jiříčná, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2004, 91.
- Durdík, T. 2007b: Hrady přechodného typu v Čechách. Praha.
- Eigner, J. – Fröhlich, J. – Lutovský, M. 2009: Nové doklady raně středověkého osídlení horního Pootaví, Archeologie ve středních Čechách 13, 881-893.
- Eisner, J. 1966: Rukověť slovanské archeologie. Počátky Slovanů a jejich kultury. Praha.
- Flegl M. 1965: Kapitola z dějin stavebních úprav hradu Rabí, Památková péče 25, 150-153.
- Foud, K. – Karel, T. 2004: Vesnické památkové rezervace a zóny, krajinné památkové zóny v Plzeňském kraji. Plzeň.
- Fridrich, J. 1968: Nález slovanského kostrového hrobu v Sušici, okr. Klatovy, Archeologické rozhledy 20, 87-91.
- Fröhlich, J. 1989: Sklárný střední Šumavy. Výsledky archeologického průzkumu. Sušice.
- Fröhlich, J. 1992a: Klášterský Mlýn, o. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1988-89, 60.
- Fröhlich, J. 1992b: Týnec u Hliněného Újezdu, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1988-9, 159.
- Fröhlich, J. 1995a: Nuzerov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1990-1992, 226.
- Fröhlich, J. 1995b: Stodůlky, o. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1990-92, 335-336.
- Fröhlich, J. 1995c: Hroby v kostele sv. Mikuláše v Kašperských Horách, Zlatá stezka 2, 178-180.
- Fröhlich, J. 1996: Hraniční horský hrádek na Ostrém na Šumavě, Castellologica bohemia 5, 101-106.
- Fröhlich, J. 1997: Tři spolupracovníci archeologů v jihozápadních Čechách (Adolf Košta – Jan Matásek – Václav Špička), Výběr 34, č. 3, 207-209.
- Fröhlich, J. 1999: Kvilda na Šumavě ve středověku, Výběr 36, 171-176.
- Fröhlich, J. 2004: Červená, o. Kašperské Hory, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 39.

- Frýda, F. – Rožmberská, V. 1989: Příspěvek k chronologii středověké keramiky Kašperských Hor, Vlastivědný sborník Muzea Šumavy 1, 17-27.
- Frýda, F. – Rožmberská, V. 1991: Středověké odpadní jímky z Kašperských Hor, sborník Západočeského muzea v Plzni, historie 6, 28-63.
- Fusek, G. 2009: Odtlačky na dnách nádob v Nitre – Šindolke. In: Archeologie doby hradištní v České a Slovenské republice, Brno. 99-108.
- Gabriel, F. - Smetana, J. 1982: K problematice existence řemesla na vesnicích ve 13. století, Archeologia historica 7, 509-516.
- Gabriel, J. A. 1860: Starožitnosti okresu Sušického v Písecku, Památky archeologické 4, 26-27.
- Gabriel, J. A. 1868: Královské město Sušice a jeho okolí, Praha.
- Gawrysiak-Leszcyńska, W. 2003: Jak rysować zabytki archeologiczne: podstawowe zasady dokumentacji. Biskupin.
- Hána, J. a kol. 2002: Mincovní depoty v jihozápadních Čechách - svazek první - Defurovy Lažany. Klatovy.
- Hána, J. a kol. 2004: Mincovní depoty v jihozápadních Čechách – svazek druhý – Grošové nálezy do poloviny 15. století. Klatovy.
- Hanzlíková, H. – Hus, M. 1981: Sondážní práce na hradě Velharticích, Archeologia historica 6, 11-106.
- Hásková, J. 1983: Osídlení a směna v západních Čechách do konce 13. století v historické výpovědi nálezů mincí, Minulostí Západočeského kraje 19, 153-161.
- Heber, F. A. 1843 – 1849: Böhmens Burgen, Vesten und Bergschlöser I-VII. Praha
- Hejna, A. 1964: Krašovice – příspěvek k výzkumu středověké vesnice v Čechách, Památky archeologické 55, 178-221.
- Hejna, A. 1966: Středověká vesnická keramika v Čechách (K některým otázkám starší keramiky z vesnických sídlišť v Čechách), Sborník národního muzea, řada A – Historie, 20, č. 5, 313-363.
- Hložek, M. 2008: Encyklopedie moderních metod v archeologii. Praha
- Hołubowicz, W. 1965: Garncarstwo wczesnośredniowieczne Słowian. Wrocław.
- Holý, V. 1988: Počátky osídlení Královského hvozdu na Šumavě, Minulostí západočeského kraje 24, 1988.

Hora, J. V. 1894: Procházky po školních okresích Strakonickém a Sušickém, jakož i po přítocích hořejší Otavy. Praha.

Horpeniak, V. 1980: Hornické Kašperské Hory v době předhusitské, Sborník vlastivědných prací o Šumavě k 650. výročí města Kašperské Hory, 75-97.

Horpeniak, V. 1992: Mnich Gunter, Vlastivědné zprávy Muzea Sušice 2, 41-56.

Hostaš, K. – Vaněk, F. 1899: Soupis památek uměleckých a historických v polit. okresu Klatovském. Praha.

Hostaš, K. – Vaněk, F. 1900: Soupis památek uměleckých a historických v polit. okresu Sušickém. Praha.

Hostaš, K. – Vaněk, F. 1907: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Přeštickém. Praha.

Hošek, J. – Kudrnáč, J. 2005: K novým nálezům na Horské Kvildě, Archeologia technica 16, 22-27.

Hrubý, P. – Lutovský, M. 1999: Několik poznámek k hradišti u Ústalče, okr. Klatovy, Archeologie ve středních Čechách 3, 469-472.

Hrubý, P. – Lutovský, M. 2005: Hradiště a výšinná sídliště raného středověku v jižních Čechách, Archeologie ve středních Čechách 4, 439-483.

Hrubý, P. – Parma, D. 1998: Hradiště nebo tvrziště u vsi Hradiště na Klatovsku, Hláška 9, č. 4, 54-57.

Hrubý, P. – Parma, D. 2000: Hradiště, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1998, 54-55.

Hrubý, P. 2000: Zbynice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1998, 235-236.

Hubený, P. 1985: Vlastivěda Klatovska – Příroda, Okresní muzeum Klatovy, Klatovy.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2005: Nové doklady osídlení jihozápadních Čech v době hradištní. In: Metlička, M. et al. Archeologie doby hradištní v Čechách. Sborník příspěvků z pracovního setkání badatelů zaměřených na výzkum doby hradištní v Čechách, konaného v Plzni 19.-21.5.2004. Plzeň.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2006b: Kašperské Hory, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2004, 93-94.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2007: Zámek Týnec u Klatov – stavební vývoj čestného dvora. In.: Dějiny staveb. Plzeň, 5-22.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2008a: Týnec u Janovic nad Úhlavou, Výzkumy v Čechách 2005, 287-288.

Hůrková, J. – Pícka, J. 2008b: Běšiny, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 15.

- Hůrková, J. – Pícka, J. 2008c: Ostřetice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 2005*, 173.
- Hůrková, J. – Pícka, J. 2008d: Archeologický výzkum v areálu dominikánského kláštera uvnitř hradeb v Klatovech, sborník z historie a dějin umění 5, 29-65.
- Hůrková, J. – Pícka, J. 2009: Mlázovy, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 2006*, 101-102.
- Hůrková, J. – Pícka, J. 2010: Kolinec, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 2007*, 108.
- Hůrková, J. – Pícka, J. 2011: Kolinec, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 2008*, 121.
- Hůrková, J. – Smitka, J. 1996: Příspěvek k osídlení Březového potoka, *Sborník ZČM Plzeň, Historie 13*.
- Hůrková, J. 1995a: Komušín, o. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1990-92*, 138.
- Hůrková, J. 1995b: Vlkonice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1990-92*, 385.
- Hůrková, J. 1996: Okresní muzeum v Klatovech. Katalog pravěké a raně středověké sbírky. *Zprávy České archeologické společnosti. Supplément 27*. Praha.
- Hůrková, J. 1997: Maňovice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1993-1995*, 145.
- Hůrková, J. 1998a: Archeologický výzkum v Sušici v roce 1996. *Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada historie 14*, 114–134.
- Hůrková, J. 1998b: Když země promluví, výsledky záchranných výzkumů a projektů archeologického oddělení Okresního muzea v Klatovech. Klatovy.
- Hůrková, J. 1998c: Loužná, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1996-7*, 107.
- Hůrková, J. 1998d: Měčín, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1996-7*, 111.
- Hůrková, J. 1998e: Vlkonice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1996-7*, 204.
- Hůrková, J. 2000: Nové Městečko, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 2003*, 148.
- Hůrková, J. 2001a: Holkovice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 56.
- Hůrková, J. 2001b: Komušín, o. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 89-90.
- Hůrková, J. 2001c: Maňovice u Pačejova, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 119.
- Hůrková, J. 2001d: Mlynářovice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 124-125.
- Hůrková, J. 2001e: Slatina, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 296.
- Hůrková, J. 2001f: Vlčkovice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách 1999*, 333–334.

- Hůrková, J. 2002: Klatovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000.
- Hůrková, J. 2003b: Mlýnec, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 147.
- Hůrková, J. 2003c: Nalžovské Hory, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 140-141.
- Hůrková, J. 2003d: Řakom, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 251.
- Hůrková, J. 2003e: Strážov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 265.
- Hůrková, J. 2004a: Hamry, o. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 63.
- Hůrková, J. 2004b: Chudenice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 91-92.
- Hůrková, J. 2004c: Nemilkov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 154.
- Hůrková, J. 2004d: Opálka, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 168.
- Hůrková, J. 2004e: Předslav, o. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 231.
- Hůrková, J. 2004f: Přestanice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 231.
- Hůrková, J. 2004g: Tedařovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 284.
- Hůrková, J. 2005: Poleň, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 218-219.
- Hůrková, J. 2006b: Frymburk, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 65.
- Hůrková, J. 2006c: Hejná, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 69.
- Hůrková, J. 2006d: Petrovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 205.
- Hůrková, J. 2006e: Újezd u Chanovic, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 309.
- Hůrková, J. 2009a: Borovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2007, 15.
- Hůrková, J. 2009b: Horažďovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2007, 69-70.
- Hůrková, J. 2010b: Archeologie města Klatovy a výzkumy v letech 2005-2009. Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech. Klatovy.
- Hůrková, J. 2010c: Kolinec, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2007, 108.
- Hůrková, J. 2010d: Strážov na Šumavě, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2007, 295-296.
- Hus, M. 1984: Druhý kamenný most na hradě Velhartice, ročenka KAS, 46-53.
- Hus, M. 1985a: Letovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1982-3, 79.

- Hus, M. 1985b: Nalžovské Hory, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1982-3, 110-111.
- Charvát, P. 1990: Pallium sibi nullatenus deponatur: Textilní výroba v raně středověkých Čechách, Archeologia historica 15, 69–86.
- Charvátová, K. 1985: Význam cisterciáckého řádu pro osídlení Čech, Archeologia historica 10, 415-421.
- Chotěbor, P. – Rykl, M. 1993: Stavebně historický průzkum tvrže v Měcholupech, Castellologica bohemica 3, 217-226.
- Chotěbor, P. 1987a: Dražovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1984-85, 44.
- Chotěbor, P. 1987b: Svrčovec, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1984-85, 202.
- Jančo, M. 2007: Nezdice na Šumavě, Výzkumy v Čechách 2004, 144.
- Jankovská, B. – Kausek, P. – Rožmberský, P. 1997: Feudální sídla v Tupadlech, Hláska 8, 4, 49-54.
- Ječný, J. 1921: Soupis a rozbor nálezů mincí v jihozápadních Čechách po stránce numismatické. Plzeň
- Ječný, J. 1922: Soupis a rozbor nálezů mincí v jihozápadních Čechách po stránce numismatické, zvl. otisk ze Sborníku Historického musea v Plzni. Plzeň.
- Ječný, J. 1927: Poznámky k nálezu Nehodívkému, Numismatický časopis československý III, 190.
- Kamenická, E. 1997: Předběžná zpráva o záchranném archeologickém výzkumu v Horažďovickém zámku, Hláska 8, 28-29.
- Kamenická, E. 2004: Hrad Klenová - k poznání vývoje hradu a středověkých fortifikací. Výsledky záchranných archeologických výzkumů v letech 1996-2000, Sborník prací z historie a dějin umění, 15-21.
- Kaňáková, A. – Škrábek, K. 1970: Archeologie pravěká a středověká. Musejní práce – 10 roků činnosti pracovníků okresního muzea v Blovicích 1960-1970. Plzeň.
- Karel, T. - Krčmář, L. 2006: Panská sídla západních Čech: Plzeňsko. České Budějovice.
- Kašička, F. – Nechvátal, B. 1976: Ke stavebnímu vývoji kostela ve Velkém Boru, Památky a příroda 1976, č. 5, 257-262.
- Kausek, P. – Rožmberský, P. 2001: Dodatky k Tajanovu Velhartic, Hláska 12, č. 2, 20-21.
- Kejř, J. 1998: Vznik městského zřízení v českých zemích. Praha.

- Klápště, J. – Smetánka, Z. 1981: Dějiny středověkého osídlení a problémy vývoje klimatu, Zpravodaj místopisné komise 22, 344-354.
- Klápště, J. 1994: Paměť krajiny středověkého Mostecka, Most.
- Klápště, J. 1998: Die Anfänge der jüngeren mittelalterlichen Keramik in Böhmen als kulturhistorisches Problem, Archeologické rozhledy 50, 138-158.
- Klápště, J. ed. 2002: Archeologie středověkého domu v Mostě (čp. 226). Mediaevalia archaeologica 4. Praha - Most.
- Klápště, J. 2005: Proměna českých zemí ve středověku. Praha.
- Klápště, J. 2007: Aquamanilia – otazníky kolem jednoho artefaktu, in: Od knížat ke králům. Sborník u příležitosti 60. narozenin Josefa Žemličky. 131-146, Praha.
- Klír, T. 2008 : Osídlení zemědělsky marginálních půd v mladším středověku a raném novověku. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta.
- Knoflíček, Z. 1997: Zapomenutý hrad Strašín. Hláska 8, č. 4, 56-59.
- Kočárek, E. 2003: Geologie a petrologie Šumavy, in Šumava. Příroda – Historie – Život. Praha.
- Kolektiv 1985: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 4. Západní Čechy, Praha.
- Kolektiv 1992: Chudenice. Archeologie, dějiny, současnost. Praha.
- Kolektiv 1998: Encyklopedie českých tvrzí, díl 1, Praha.
- Kolektiv 2000: Encyklopedie českých tvrzí, díl 2, Praha.
- Kolektiv 2005: Encyklopedie českých tvrzí, díl 3, Praha.
- Kolektiv 2006a: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, I., II. Praha.
- Kolektiv 2006b: Nerostné bohatství Horažďovicka. Klatovy.
- Kolektiv 2010: Klatovy. Dějiny českých měst. Praha
- Kotyza, O. 1992: Archeologické a přírodovědné prameny jako prameny historické klimatologie, Archaeologia historica 17, 449-459.
- Koutek J. 1960: Stříbrné Hory v JZ Čechách a geologie v jejich okolí, Časopis Národního Muzea, oddělení přírodověd., 84-91, Praha.
- Král, J. – Metlička, M. 2006: Ostřetice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2003, 198.
- Kratochvíl, J. 1960: Topografická mineralogie Čech 3, Praha.

Křišťuf, P. 2008: Předstihový archeologický výzkum na Sedle u Albrechtic (okr. Klatovy), Sborník Západočeského muzea v Plzni-Historie 19, 119–131.

Křivánek, R. 2000: Horská Kvilda, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1998, 51-52.

Kříž, M. – Tetour, M. 2002: Toulky minulostí Lomce a Novákovic. Klatovy.

Kříž, M. 2000: Hrad Budětice, Hláska 11, č. 1, 3-4

Kubů, F. – Zavřel, P. 1999: Naučná trasa „Zlatá stezka“ Vimperk - státní hranice. Vimperk

Kubů, F. – Zavřel, P., 2009: Zlatá stezka. Historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty 3. Úsek Kašperské Hory - státní hranice. České Budějovice.

Kuča, K. 1996: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl I., Praha.

Kuča, K. 1997: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl II., Praha.

Kuča, K. 1998: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl III., Praha.

Kuča, K. 2000: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl IV., Praha.

Kuča, K. 2002: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl V., Praha.

Kuča, K. 2004: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl VI., Praha.

Kudrnáč, J. 1971: Zlato v Pootaví. Písek.

Kudrnáč, J. 1972: Objevy středověkých zlatorudných mlýnů v Čechách, Archeologické rozhledy 24, 428-432.

Kudrnáč, J. 1973a: Dávná rýžoviště zlata u Horské Kvildy na Šumavě, Archeologické rozhledy 25, 218-221.

Kudrnáč, J. 1973b: Volšovy, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1970, 169-171.

Kudrnáč, J. 1975: Modrava, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1972, 113.

Kudrnáč, J. 1978: Čepice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1984-85, 29.

Kudrnáč, J. 1980: Rýžoviště, zlatodoly a zlatorudné mlýny v Pootaví, Sborník vlastivědných prací o Šumavě k 650. výročí města Kašperské Hory, 59-74.

Kudrnáč, J. 1982: Rýžování zlata v Čechách, Památky archeologické 73, 455-485.

Kudrnáč, J. 1983: Přehled archeologického zkoumání památek po těžbě zlata v jižních Čechách v letech 1972-1982, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 1, 7-27.

- Kudrnáč, J. 1984: Kosmáčov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1980-81, 50-51.
- Kudrnáč, J. 1990: K původu jména Zlaté stezky, Památky archeologické 81, 434-446.
- Kudrnáč, J. 1992: Čermná, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1988-9, 25.
- Kudrnáč, J. 1998: Strunkovice nad Blanicí od pravěku do novověku. Strunkovice nad Blanicí.
- Kuthan, J. 1976: Středověká architektura v jižních Čechách do poloviny 13. století. České Budějovice.
- Květoň, R. 1976: Mladohradištní sídliště pod Práchní, Výběr 13, 18-19.
- Lepówna, B. 1968: Garncarstwo gdańskie w X-XIII wieku. Gdańsk.
- Líbal, D. 1963: Přehled urbanistického i architektonického vývoje města Sušice, Minulostí Západočeského kraje 2, 124-133.
- Líbal, D. 1984: Urbanistický a architektonický fenomén středověkých západních Čech, Minulostí Západočeského kraje 20, 133-144.
- Lněničková, J. 1989: Sklářny v Podlesí (Vogelsangu). In: vlastivědné zprávy, muzeum Šumavy 1989, 35-45.
- Lutovský, M. 1991: Mladohradištní nádobka z Lysé nad Labem, okr. Nymburk, Archeologické rozhledy 28-2, 312-313.
- Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.
- Lutovský, M. 2010: O počátcích raně středověkých mohyl v Čechách. In: Fridrichová-Sýkorová, I. (ed.): Ecce Homo. In Memoriam Jan Fridrich. Praha, 265-266.
- Macháček, J. 2001: Studie k velkomoravské keramice. Metody, analýzy a syntézy, modely. Brno.
- Malina, J. a kol. 2007: Slovník pro studenty antropologie I. (A-L). Brno.
- Martínek, J. 1999: Sušicko – bylo či nebylo?, Historická geografie 30, 85-100.
- Mařík, J. 2009: Libická sídelní aglomerace a její zázemí v raném středověku. Praha.
- Meduna, P. 1997: Značka na nádobě - nebo naopak? In: Život v archeologii středověku. Sborník příspěvků věnovaných Miroslavu Richterovi a Zdeňku Smetánkovi. Praha, 451-452.
- Meduna, P. (ed.) v tisku: Raně středověké sídliště v Hrdlovce.

- Mencl, V. – Benešová, K. – Soukupová, H. 1978: Předrománská a románská architektura v západních Čechách. Plzeň.
- Menclová, D. 1976: České hrady I. Praha.
- Merhautová, A. 1971: Raně středověká architektura v Čechách. Praha.
- Metlička, M. – Král, J. 2009: Újezdec u Měcholup, o. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2007, 219-220.
- Michálek 1998: K pravěku Horažďovicka, Z dějin archeologického výzkumu., in: Odkazy předků. Sborník vydaný ke 100 výročí založení městského muzea v Horažďovicích, Horažďovice, 11-23.
- Nechvátal, B. 1984: Nálezy středověkých dlaždic v západních Čechách, Archeologia historica 9, 247-257.
- Nekuda, V. – Reichertová, P. 1968: Středověká keramika v Čechách a na Moravě. Brno
- Nekuda, V. 1965: K otázce značek na středověké keramice na Moravě, Časopis Moravského Musea 50, 109-137.
- Nekuda, V. 2000: Mstěnice. Zaniklá ves u Hrotovic 3. Raně středověké sídliště. Brno.
- Němec, K. 1936: Horažďovice s okolím po stránce geologické a archeologické, in: Dějiny města Horažďovic. Horažďovice.
- Němec, K. 1947: Horažďovicko v archeologickém přehledu, in: Šumavský hraničář 3, 31. 1. 1947, č. 5.
- Neuhänslová, Z. a kol. 1998: Mapa potencionální přirozené vegetace České republiky. Praha.
- Nikl, I. a kol. 1995: Vlastivěda Klatovska. Klatovy.
- Nohejlová-Prátová, E. 1956: Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II. Praha.
- Nováček, K. 1996: Nové výsledky archeologického výzkumu na hradě Velharticích (1993-1994), Castellologica bohemia 5, 285-288.
- Nováček, K. 1997: Malé Hydčice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1993-5, 144.
- Nováček, K. 2000: Hory Matky Boží, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1998, 52.
- Nováček, K. 2004: Západní Čechy v 10. až 13. století. In J. Kumpera et al. Dějiny západních Čech. I. díl: Od pravěku do poloviny 18. století. Plzeň, 44–64.

- Parma, J. B. 1961: K otázce rýžování zlata v Čechách v době předhusitské, Sborník dějin přírodních věd a techniky 6, NTM Praha, 152–161.
- Pavlů, I. 1971: Pražská keramika 12. a 13. století. Praehistorica 4. Praha.
- Pelant, J. 1988: Města a městečka západočeského kraje. Stručné dějiny, současnost a výběrová bibliografie 129 míst. Plzeň.
- Pelikán, J. 1952: Bukovník u Sušice. Časopis Společnosti přátel starožitností 60, 117.
- Petráček, T. 2002: Fenomén darovaných lidí v českých zemích 11.-12. století. K poznání hospodářských a sociálních dějin českých zemí doby knížecí, Praha.
- Pícka, J. - Tetour, M. 2008: Vícov u Přeštic (o. Plzeň-jih). Středověké osídlení při kostele sv. Ambrože, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 18, 179-210.
- Pícka, J. 2004c: Zbynice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 321.
- Pícka, J. 2008a: Myslovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 148.
- Pícka, J. 2008b: Nedanice. okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 154-155.
- Pícka, J. 2008c: Nový Dvůr u Myslíva, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 163.
- Pícka, J. 2008d: Švihov u Klatov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2006, 208-209.
- Pícka, J. 2008e: Žichovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 320.
- Pícka, J. 2008f: Rozsedly, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 241.
- Pícka, J. 2009b: Lhovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2006, 91-92.
- Pícka, J. 2011: Kolinec, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2008, 121.
- Píč, J. L. 1909: Starožitnosti země české III/1 – Čechy za doby knížecí. Praha.
- Poche, E. a kol. 1977: Umělecké památky Čech 1 (A-J), Praha.
- Poche, E. a kol. 1978: Umělecké památky Čech 2 (K-O), Praha.
- Poche, E. a kol. 1980: Umělecké památky Čech 3 (P-Š), Praha.
- Poche, E. a kol. 1982: Umělecké památky Čech 4 (T-Ž), Praha.
- Pokorný, M. 2006: Čejkovy a Zbynice. Od nejstarších dob do současnosti. České Budějovice.
- Poláček, L. 1995: Altes Griederungssystem der Mikulčicer Keramik. In: Poláček, L. (Hrsg.) Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert - Terminologie und Beschreibung, ITM II, 131-195. Brno.

Poulik, J. 1957: Výsledky výzkumu na velkomoravském hradišti „Valy“ u Mikulčic, Památky archeologické 48, 241-374.

Profous, A. 1947: Místní jména v Čechách, I. Praha.

Profous, A. 1949: Místní jména v Čechách, II. Praha.

Profous, A. 1951: Místní jména v Čechách, III. Praha.

Profous, A. - Svoboda, J. 1957: Místní jména v Čechách IV. Praha.

Procházka, M. 2010: Brief Study about Medieval Pottery Marks. In: Fridrichová-Sýkorová, I. (ed.): Ecce Homo. In Memoriam Jan Fridrich. Praha, 294 – 297.

Procházka, P. - Petáková, Z. - Thomová, Z. - Laufek, F. 2011: Suroviny pro výrobu jihočeské keramiky bohaté grafitem v několika prehistorických a historických obdobích, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 24, 299-316.

Procházka, P. 1984: Dvořec. Okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1980-1981, 111.

Procházka, P. 1985: Pajrek, k.u. Nýrsko, o. Klatovy, ročenka Klubu Augusta Sedláčka, 39-55.

Procházka, P. 1987: Nýrsko, hrad Pajrek, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1984-85, 138.

Přerostová, H. 2011: Příspěvek k poznání opevnění hradiště Prácheň, Sborník prací z historie a dějin umění 6, 169-184.

Pták, M. 2010: Nová lokalita 13. století na Kolinecku (okr. Klatovy), Archeologické výzkumy v jižních Čechách 23, 221-238.

Pták, M. 2011: Středověké zoomorfní aquamanile z Vlčkovice (okr. Klatovy). Archeologické výzkumy v jižních Čechách 24, 347-351.

Quitt, E. 1971: Klimatické oblasti Československa, Studia geographica 16, Brno.

Radoměský P. 1952: Peníze Kosmova věku (1050–1125), Numismatický časopis 21, 7–138.

Radoměský, P. – Richter, M. 1974: Korpus české středověké keramiky datované mincemi, Sborník Národního muzea 28, řada A, 57–157.

Radoměský, P. 1992: Tajemná mincovna Zekir (zvaná též Sekýř) na jižní Moravě. Poklad z Běhařova u Klatov, Archeologické rozhledy 44, 243-257.

Razím, V. 1996: Sakrální stavby v systému obrany středověkých měst, Archaeologia historica 21, 151-167.

- Razím, V. 2001: Hrad Rabí románský?, *Průzkumy památek* 8, 157-161.
- Reichertová, K. 1961: K problematice výzkumu středověké tvrze, *Památky archeologické* 52, 599-608.
- Richter, M. 1967: Hrnčířské pece v Kostelci nad Orlicí, *Archeologické rozhledy* 29, 500-510.
- Richter, M. 1982: Sekanka Hradištko u Davle, městečko ostrovského kláštera, Praha.
- Richter, M. 1994: Hrnčířská pec ze Starého Mýta (k otázce počátků vrcholně středověké keramiky), *Mediaevalia Archaeologica Bohemica* 1993, *Památky archeologické – supplementum* 2, Praha, 145-157.
- Roubík, F. 1959: *Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách*. Praha.
- Rožmberský, P. – Brachtel, O. 1993: Tvrz Nečistov v Miřenicích, *Hláška* 4, 41-43.
- Rožmberský, P. – Brachtel, O. 1997: Miřenice, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1993-5, 149.
- Rožmberský, P. – Švábek, V. 1987: Kunkovice, o. Klatovy, *Ročenka KAS*, 67-78.
- Rožmberský, P. – Trachta, M. 1993: Kosmáčovské tvrze?, *Hláška* 4, 14-16.
- Rožmberský, P. 1985: Předslav, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1982-3, 151.
- Rožmberský, P. 1986: Zaniklá středověká sídla na Klatovsku, *Historická geografie* 25, 335-336
- Rožmberský, P. 1989a: Šimanov, o. Žihobce, okr. Klatovy. *Výzkumy v Čechách* 1986-7, 195.
- Rožmberský, P. 1989b: Tedražice, o. Hrádek, okr. Klatovy, *Výzkumy v Čechách* 1986-7, 198.
- Rožmberský, P. 1995: Hoštice a Hoštičky. *Hláška* 6, č. 3, 27-29.
- Rožmberský, P. 1996a: Malechov a Výrov, *Hláška* 7, 4-7.
- Rožmberský, P. 1996b: Ostromeč a Očeděl, *Hláška* 7, 8-9.
- Rožmberský, P. 1999: Poznámka k Hradišti na Klatovsku, *Hláška* 10, č. 1, 11-12.
- Rykl, M. 1990: Dvě středověké památky v Lubech, *Památky a příroda*, 83-87.
- Ryšavý, V. – Rožmberský, P. 2003: Červené Poříčí a Borovy v 60. letech 18. století. *Hláška* 14, 21-25.

- Řezníčková, Z – Řezníček, P. 2003: Místopis, in Šumava. Příroda – Historie – Život. 45-102.
- Sedláček, A. 1897: Hrady, zámky a tvrze království Českého. 11. díl. Prácheňsko. Praha.
- Sedláček, A. 1893: Hrady, zámky a tvrze království Českého. 9. díl. Domažlicko a Klatovsko. Praha.
- Sedláček, A. 1905: Hrady, zámky a tvrze království Českého. 13. díl. Plzeňsko a Loketsko. Praha.
- Sedláček, A. 1908: Místopisný slovník historický království českého. Praha.
- Schejbalová, Z. 2010: Pohřbívání v raném středověku v Plzeňském kraji. Výsledky nového vyhodnocení pohřebních areálů. Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, 2010, roč. 5, č. 4, 135-146.
- Schejbalová, Z. 2011: Raně středověká řadová pohřebiště v Plzeňském kraji. Plzeň.
- Sklenář, K. 1992: Archeologické nálezy v Čechách do roku 1870. Praha.
- Sklenář, K. 1993: Archeologické památky. Čechy – Morava – Slezsko. Praha.
- Sklenář, K. 1998: Zborovy a Čejetice: zprávy Josefa Pachla z jihozápadních Čech (1842), Casteologica bohemia 6, 455-458.
- Sklenář, K. 2005 – Sklenářová, Z: Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů. Praha.
- Sláma, J. 1970: Příspěvek k dějinám českého hrnčířství 9. a 10. století, Sborník národního muzea, řada A – Historie, 24, č.1, 157-164.
- Sláma, J. 1976: Příspěvek k vnitřní kolonizaci raně středověkých Čech, Archeologické rozhledy 19, 433-445.
- Sláma, J. 1977: Mittelböhmen im frühen Mittelalter, praehistorica 5. Praha.
- Smetánka, Z. – Hrdlička, L. 1969: Mladohradištní sídliště v Běhařově, Archeologické rozhledy 21, 392-394.
- Smetánka, Z. 1973: Příspěvek k chronologické problematice pozdní doby hradištní, Památky archeologické 64, 463-486.
- Smetánka, Z. 1978: Přírodní poměry a osídlování Čech v 10.-13. století, Archaeologia historica 3, 331-335.

Smitka, J. 2000: Panská sídla, kostely a špitál ve velkém Boru u Horažďovic. Průzkumy památek 7, č. 2, 47-56.

Smitka, J. 2004: Dějiny Budětic, Vlkonic, Lipové Lhoty a Bohova. Budějice.

Smolik, L – Pícka, J. – Braun, P. 2008: Hradiště. Historie a současnost. Klatovy.

Snášil, R. 1982a: Keramický depot z počátku 14. století z Uherského Hradiště – Starého města. In. Přehled výzkumů 1980, Brno, 44-46.

Snášil, R. 1982b: Hrnčířská pec v trhové vsi Veligradu. Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami, 3-24.

Spal, J. 1982: Osídlení západních Čech podle místních jmen, Minulostí Západočeského kraje 18/1982.

Streit, C. 1934: Hefenstein, Sudeta 10, 85-91.

Svoboda, J. – Šmilauer, V. 1960: Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny. Díl V. Dodatky k dílu I-IV. Praha.

Szafrańscy, W. a Z. 1961: Z badań nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem wiejskim w Biskupinie, Wrocław - Warszawa - Krakow.

Šaldová V. 1961: Pravěké nálezy z Bolešín u Klatov, Archeologické rozhledy 16, 737-239.

Šaldová, V. 1961: Pravěké nálezy z Bolešín u Klatov. Archeologické rozhledy 13, 737-738.

Šimek, E. 1930: Západní hranice slavníkovské říše, pomezí hrad „in monte Osseca“ a potok „Surina“. In: Od pravěku k dnešku I. (Pekařův sborník). Praha, 75-101.

Šimon, E. 1992: Horažďovice. Proměny města 1292-1992. Horažďovice.

Škrábek, V. 1972: Vřeskovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1970, 172.

Šlégl, A. 1926: Zastupitelský okres Nepomucký. Praha.

Šmejdová, M. 2008: Horažďovice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2006, 49.

Šmilauer, V. 1960: Osídlení Čech ve světle místních jmen. Praha.

Šolle, M. 1963. Statistický rozbor kouřimské keramiky z 9.-10. století, Archeologické rozhledy 15, 177-180, 189-195.

Štajnochr, V. 1998: Archaické technologie tváření keramiky, Archeologické rozhledy 50, 95-105.

Štefáček, S. 2010: Encyklopedie vodních ploch Čech, Moravy a Slezska. Praha.

- Šteiss, J. 1969: K historii stavebních památek v Měcholupech. In Památková péče 2. Praha, 118-120.
- Štrupl, V. 1992: Staré doly v prostoru města Kašperské Hory. Studie z dějin hornictví 22, 83-91.
- Švábek, V. 1984: Kratice, o. Klatovy, k.ú. Kvasetice, Ročenka KAS, 20-27.
- Švábek, V. 1985: Vrhavč, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1982-83, 202.
- Švábek, V. 1987: Svojšice, o. Klatovy, Ročenka KAS 1987, 58-66.
- Švábek, V. 1989: Tedražice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 1987-8, 198.
- Tetour, M. 2003a: Břetetice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 22.
- Tetour, M. 2003b: Kejnice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 99-100.
- Tetour, M. 2003c: Malá Víška, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 135.
- Tetour, M. 2003d: Maleč, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 131.
- Tetour, M. 2003e: Mladotice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 146-147.
- Tetour, M. 2003f: Nedanice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 141.
- Tetour, M. 2003g: Újezd u Plánice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 288.
- Tetour, M. 2003h: Zálužice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 306.
- Tetour, M. 2003i: Zářečí u Horažďovic, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 315-316.
- Tetour, M. 2003j: Žďár, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2000, 314.
- Tetour, M. 2004: Ondřejovice, okr. Klatov. Výzkumy v Čechách 2002, 167.
- Tetour, M. 2008a: Kvasetice, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 118.
- Tetour, M. 2008b: Šimanov, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2005, 270.
- Tetour, M. 2008c: Stručně o středověké fortifikaci Sušice. Sborník prací z historie a dějin umění 5, 19-27.
- Thér, R. 2008: Příspěvek experimentu k identifikaci technologie výpalu keramiky: teplotní profil výpalu. Ve službách archeologie, roč. 8, č. 2, s. 129-142.
- Thomová, Z. 1998: Frühmittelalterliche Graphittonkeramik aus Südböhmen, In:

- Poláček, L. (Hrsg.) Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung. Brno, 213-215.
- Točík, A. 1962: Keramika so značkami na dne zo slovanskoavarských pohrebísk na juhozápadnom Slovensku, Památky archeologické 53, 347-377.
- Toman E. 1970: Strážovský dvůr Ostromeč, Minulostí západočeského kraje 7, 368-371.
- Tomášek, M. 2000: Půdy České republiky. Český geologický ústav, Praha.
- Treml, V. 1995: Vlastivěda Klatovska – Příroda, Okresní muzeum Klatovy.
- Tříška, V. – Tykal, R. 1994: Měčínsko, z dějin regionu. Měčín.
- Turek, K. 1938: Hrady, Tvrze a zámky na Sušicku, in: Sborník Sušicka, Sušice.
- Turek, R. 1971: K problémům počátků slovanského Plzeňska, Minulostí západočeského kraje 7, 149-170.
- Úlovec, J. – Rykl, M. 1996: Příspěvek k dějinám a stavební podobě tvrze a dvora Kouskova Lhotka. Castellologica bohemia 5, 183-204.
- Úlovec, J. 1992: O bývalém panském sídle v Prostředním Krušci, Hláska, příloha 1992, 11-13.
- Úlovec, J. 1993: O zaniklém zámku v Mileticích. Minulostí západočeského kraje 29, 75-100.
- Úlovec, J. 1994: Tvrz ve Střeziměři u Klatov, Hláska 5, č. 2, 26-32.
- Úlovec, J. 1995: O zaniklém zámku v Bernarticích, Časopis společnosti přátel starožitností, ročník 33, 19-26.
- Úlovec, J. 1996a: Panská sídla v Krutěnicích. Castellologica bohemia 5, 163-176.
- Úlovec, J. 1996b: Tvrz v Těšetinech u Klatov, Sborník Společnosti přátel starožitností 4, 119-132.
- Úlovec, J. 1997: Tvrz a zámek Opálka. Západočeský historický sborník 3, 75-114.
- Úlovec, J. 1999: Vrchnostenská sídla v Čachrově a Březí, Západočeský sborník historický 5, 73–121.
- Úlovec, J. 2000a: Dějiny tvrze a zámku v Měcholupech u Klatov, Castellologica bohemia 7, 201-214.
- Úlovec, J. 2000b: Zaniklé hrady, zámky a tvrze Čech. Praha.
- Úlovec, J. 2001a: Panský dům - zámek majitelů Podlesí-Vogelsangu. In: Vlastivědný sborník Muzea Šumavy VI, 42-45.

Úlovec, J. 2001b: Panská sídla v Otíně a Předslavi u Klatov, *Minulostí západočeského kraje*, 36, 29-67.

Úlovec, J. 2001c: Příspěvek k dějinám panských sídel v Palvínově a ve Vateticích u Hartmanic, *Vlastivědný sborník muzea Šumavy* 6. 21-35.

Úlovec, J. 2002a: Tvrz v Týnci u Klatov. *Sborník prací z historie a dějin umění I. Týnec u Klatov. Klatovy*, 13–23.

Úlovec, J. 2002b: Tvrze a Zámky v Újezdě a Petrovicích, *Minulostí západočeského kraje* 37, 49-86.

Úlovec, J. 2003: *Ohrožené hrady, zámky a tvrze Čech, díl 1. Praha.*

Úlovec, J. 2004: *Hrady, zámky a tvrze Klatovska. Praha.*

Úlovec, J. 2005: Tvrz a zámek v Mlázovech, *Minulostí západočeského kraje* 40, 55-92.

Úlovec, J. 2008: Tvrz a zámek v Novém Čestíně. *Sborník prací z historie a dějin umění 5. Klatovy*, 191-217.

Ulrychová, E. 2006 : Značky na podstavách hradištních nádob v nálezech z Jičínska, *Archeologie ve středních Čechách* 10/2, 867-877.

Unger, J. 1978: Identické značky na keramice z Hrádku u Čáslavi, *Archaeologia historica* 3, 403-406.

Váňa, Z. 1968: Vlastislav. Výsledky výzkumu slovanského hradiště v letech 1953-55 a 1957-60. *Památky archeologické* 59, 5-187.

Váňa, Z. 1973: Značky na keramice ze slovanských hradišť v Zabrušanech a v Bílině, okr. Teplice, *Archeologické rozhledy* 25, 196-215.

Vančura, J. 1927: *Dějiny někdejšího královského města Klatov, část I, díl 1. Klatovy.*

Vaněček, J. 1982: Sejmová pole v horním Pootaví, *Památky a příroda* 7, 175-181.

Váňová, L. – Procházka, Z. 2000: *Klatovy město. Historicko-turistický průvodce. Klatovy – České Budějovice.*

Varadzin, L. 2004: Značky na dnech keramických nádob ve středověku, *Studia mediaevalia pragensia* 5, 165-199.

Varadzin, L. 2007: Značky na dnech keramických nádob ze Staré Boleslavi, *Archeologické rozhledy* 59, 53-79.

Varadzin, L. 2010: Hrnčířská výroba ve východní části střední Evropy 6.-13. století v archeologických pramenech, *Archeologické rozhledy* 62, 17-71.

- Varhaník, J. 1995: Tvrz v Dolanech, Zprávy památkové péče 55, č. 7, 4.
- Varhaník, J. 2005: Starší fáze opevnění hradu Rabí, Dějiny staveb, 32-36.
- Vařeka, P. 1998: Proměny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. Archeologické rozhledy 50. Praha, 123–137.
- Velímský, T. 1998: Trans montes, ad fontes! (Přes hory, k pramenům!). K roli újezdů při středověké kolonizaci středních a vyšších poloh na území severozápadních Čech. Most.
- Vencl, S. 2001: Souvislosti chápání pojmu „nálezový celek“ v české archeologii, Archeologické rozhledy 53, 592-614.
- Veselý, A. 1940: Vykopávky a udržování hradu Rabí. Pamětní spis spořitelny města Sušice, 58-61.
- Vítovec, J. 1999: Utajená těžba zlata u Klatov. in: Neznámou minulostí Klatovska, 23-28.
- Vlček, P. – Sommer, P. – Foltýn, D. 1997: Encyklopedie českých klášterů. Praha.
- Vlček, P. 1999: Ilustrovaná encyklopedie českých zámků. Praha.
- Vlček, V. 1984: Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže. Praha
- Waldhauser, J. 1988: Montánní archeologický výzkum zlatodolů v Kašperských Horách. HPVT, sekce Báňská historie, 107-123.
- Wettengl, Libor 1992:Hrádek u Čimic. Hláska 3, č. 3, 32
- Woldřich, J. N. 1875: Urgeschichtliche Objecte auf der Regional-Ausstellung in Schüttenhofen (Böhmen), in: Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien, 5, 149-153.
- Woldřich, J. N. 1882: Dvě česká pohřebiště z XI. století I. Pohřebiště u Sušice, Památky archeologické 12/1, 13-18.
- Zápotocký, M. 1965. Slovanské osídlení na Litoměřicku, Památky archeologické 56/2, 205-385.
- Zavřel, P. 2003: Kozí Hřebet, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2001, 110.
- Zavřel, P. 2004: Kozí Hřebet, okr. Klatovy, Výzkumy v Čechách 2002, 112.
- Zeman, J. – Sláma, J. – Buchvaldek, M. 1971: Pozdně halštatské a slovanské hroby z Řesaníc, o. Plzeň-jih, Památky archeologické 62, 364-405.
- Želízko, J. V. 1900: Archeologické nálezy z okolí Horažďovic. Časopis společnosti přátel starožitností českých v Praze, 8, 121-129.

Žemlička, J. 2002: Počátky Čech královských 1198-1253. Proměna státu a společnosti, Praha.

Žemlička, J. 2003: Němci, německé právo a transformační změny 13. století. (Několik úvah a jeden závěr), *Archaeologia historica* 28, 33-46.

Internetové zdroje:

www.147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=41

www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=0&AKCE=DOC:10-CISE_KUAP

www.botany.natur.cuni.cz/palycz/data/map.php

www.arup.cas.cz/czad/datasearchsites.php?l=cz

Zkratky:

VHM	Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
ZČM	Západočeské muzeum v Plzni
MŠ	Muzeum Šumavy v Sušici
MMH	Městské muzeum Horažďovice
PMP	Prácheňské muzeum Písek

11. Přílohy

Obrázky:

- Obr. 1.** Přehledová mapa, vyznačen okres Klatovy; stávající administrativní rozdělení okresu (podle www.czco.cz; upraveno).
- Obr. 2.** Schéma hrnčířského výrobního procesu (podle *Varadzin 2010*, 28).
- Obr. 3. 1:** Přehled zkoumaných hrnčířských pecí z 6.-13. století na území ČR a SR (Podle *Varadzin 2010*, 26). **2:** Srovnání velikosti ploch vypalovacích prostorů některých hrnčířských pecí z 9.-13. století (podle *Varadzin 2010*, 56).
- Obr. 4. 1:** Nález části desky, Ostrów Lednicki, Polsko. Průměr cca 38 mm.; **2:** Funkční replika hrnčířského kruhu, archeoskanzen Modrá.
- Obr. 5.** Různé konstrukce hrnčířského kruhu (podle *Fusek 2009*).
- Obr. 6-10.** Motivy značek z oblasti nynější České a Slovenské republiky (podle *Varadzin 2004*; upraveno).
- Obr. 11. 1:** Příklady nálezů identických otisků z různých lokalit (podle *Varadzin 2010*); **2:** Příklady obohacování motivu značky na materiálu ze severních Čech (podle *Meduna 2007*).
- Obr. 12.** Schéma členění georeliefu okresu Klatovy (podle *Nikl 1995*, 8).
- Obr. 13.** Schématicizovaná mapa okresu – 1. písemné zmínky na podkladu stávajícího administrativní rozdělení okresu.
- Obr. 14.** Románské kostely v západních Čechách (podle *Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*).
- Obr. 15.** Vybrané půdorysy kostelů na vymezeném území (podle *Kuthan 1976*, upraveno).
1. Albrechtice; 2. Svojsice; 3. Annín – Mouřenec; 4. Tedražice – Zdouň; 5. Zborovy.
- Obr. 16.** Hradiště, hrady a tvrze na vymezeném území.
- Obr. 17.** Vybrané půdorysy hradů na vymezeném území (podle *Durdík 2000*). 1. Budětice, 2. Prácheň 3. Klenová, 4. Pajrek, 5. Horažďovice.
- Obr. 18.** Vybrané půdorysy hradů na vymezeném území (podle *Durdík 2000*). 1. Velhartice, 2 Pušperk, 3. Rabí, 4. Ruchomperk.
- Obr. 19.** Mapa kolonizace oblasti západních Čech (podle *Mencl – Benešovská – Soukupová 1978*).

- Obr. 20.** Přehledová mapka, čísla území obcí odpovídají číslování v textu kapitoly 6.
- Obr. 21.** Běhařov. **1-3:** VHM 900 (1, 3 podle *Radoměřský 1992*).
- Obr. 22.** Srní – Č. Pila. **1-2:** MŠ 8 (podle *ARÚ HLAS 3055/80*).
- Obr. 23.** **1:** Čímice VHM P26/71/41a; **2:** Čímice VHM P26/71/37; **3:** V. Bor VHM 14832/2; **4:** Čímice MŠ 5266. **5** Horažďovice VHM 3514/1.
- Obr. 24.** **1:** Sušice VHM 3990/57-63; **2:** Tedražice - Zdouň 10245.
- Obr. 25.** Sušice. **1:** VHM 4136/1; **2:** VHM 4136/2.
- Obr. 26.** Chlístov. **1:** VHM 16091/1+2; **2:** VHM 16142/18; **3:** VHM 16101/1; **4:** VHM 16100/2; **5:** VHM 16100/1; **6:** VHM 16086/5; **7:** VHM 16142/14.
- Obr. 27.** Chanovice. **1:** VHM 4366/1-4; **2:** VHM 4508/1. (1-2 kreslila L. Formánková).
- Obr. 28.** Týnec. **1:** VHM 1224/2; **2:** Týnec VHM 17307/1; **3:** Týnec VHM 15662/1; **4:** Týnec VHM 17629/1; **5:** Týnec VHM 15616/2; **6:** Týnec VHM 15567/1.
- Obr. 29.** Týnec. **1:** VHM 16927/2; **2:** VHM 13699/4; **3:** VHM 13054/1; **4:** VHM 16981/1; **5:** VHM 15938/1; **6:** VHM 17297/1; **7:** VHM 16927/3; **8:** VHM 12404/8; **9:** VHM 16927/1.
- Obr. 30.** Týnec. **1:** VHM 15477/8+9; **2:** VHM 12889/4+5+6; **3:** VHM 12180/1; **4:** VHM 15824/1; **5:** VHM 12678/1+2.
- Obr. 31.** Týnec. **1:** VHM 15333/1; **2:** VHM 15496/1; **3:** VHM 17305/3; **4:** VHM 17547/1; **5:** VHM 17610/1; **6:** VHM 17610/2.
- Obr. 32.** Němčice. **1:** VHM 20520/1+2; **2:** VHM 20315/2; **3:** VHM 20315/1; **4:** VHM 20355/3; **5:** VHM 20253/1; **6:** VHM 20369/5; **7:** VHM 20642/4; **8:** VHM 20642/10; **9:** VHM 20232/1; **10:** 20642/12.
- Obr. 33.** Němčice. **1:** VHM 20366/2+3; **2:** VHM 20366/4; **3:** VHM 20362/34; **4:** VHM 20643/2+3; **5:** VHM 20514/1; **6:** VHM 20643/1.
- Obr. 34.** Němčice. **1:** VHM 20362/10+11; **2:** VHM 20369/1; **3:** VHM 20456/6.
- Obr. 35.** Klatovy. **1-3:** VHM K94 (1, 2 podle *Klápště 1998*).
- Obr. 36.** Klatovy. **1:** VHM 19001/1; **2:** VHM 8583/1; **3:** VHM 19021/1; **4:** VHM 19104/2.
- Obr. 37.** **1:** Kal VHM 24021; **2:** Mochtín VHM 1596/4; **3:** Janovice VHM K37; **4:** Lhovice VHM 18158.
- Obr. 38.** **1:** Vítkovice 1620; **2:** Předslav VHM sine.

- Obr. 39.** Velké Hydčice - Prácheň. **1:** VHM 8436/25; **2:** VHM 2466/1; **3:** VHM 2468/1; **4:** VHM 8460/1; **5:** VHM 7116/23; **6:** PMP A191; **7:** PMP A181.
- Obr. 40.** 1, 2: Radochovy VHM 683 (1 podle *Doubová 1990*).
- Obr. 41.** Vícov **1:** VHM 11256/1; **2:** VHM11241/1; **3:** VHM11043/1-8; **4:** VHM 14703/1; **5:** VHM 14706/1-4; **6:** VHM 14697/1; **7:** VHM 11038/7.
- Obr. 42.** Kolinec. **1:** VHM 20059/1; **2:** VHM 18035/2; **3:** VHM 18075/1; **4:** VHM 18063/1; **5:** VHM 18063/2; **6:** VHM 18028/1.
- Obr. 43.** Kolinec. **1:** VHM 18007 (kresba L. Formánková); **2:** VHM 18007.
- Obr. 44.** **1:** Kolinec VHM 23073/1; **2:** Kolinec VHM 23074/1.
- Obr. 45.** **1:** Mlázovy VHM 17967/5; **2:** Mlázovy VHM 17967/22; **3:** Mlázovy VHM 17978/5; **4:** Vlkonice VHM 905/1; **5:** Kašperské Hory 22473/1; **6:** Kašperské hory 22320/1.
- Obr. 46.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3600; **2:** MŠ 3600; **3:** MŠ 3612; **4:** MŠ 3612; (2, 3 podle *Frýda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 47.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3614; **2:** MŠ 3614; **3:** MŠ 3618; (1 podle *Frýda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 48.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3660; **2:** MŠ 3356; **3:** MŠ 3356; (1, 2 podle *Frýda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 49.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 23/80- sine?; **2:** MŠ 3707.
- Obr. 50.** **1:** Horažďovice, levý břeh Otavy (podle *Želízko 1900*); **2,3:** Petrovice – hrad Hrnčír (podle *Durdík 2007*, 180); 1 1,2 – bez měřítka
- Obr. 51.** **1:** Sušice – pohřebiště. 1. výzkum 1961 (podle *Fridrich 1968*, 89); **2.** Nádoba z téhož pohřebiště (podle *Woldřich 1882*, 18), bez měřítka.
- Obr. 52.** **1.** Hrádek (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 53.** **1.** Hrádek ? (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 54.** **1.** Hrádek ? (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 55.** **1.** Kolinec (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 56.** **1.** Petrovice (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 57.** **1.** Budětice (podle *Charvát nedat.*).
- Obr. 58.** **1.** Hejná (podle *Charvát nedat.*).

- Obr. 59.** Běhařov. **1-2:** VHM 900 (1 podle *Radoměský 1992*).
- Obr. 60.** Srní – Č. Pila **1-2:** MŠ 8 (podle *ARÚ HLAS 3055/80*).
- Obr. 61.** **1:** Čímice VHM P26/71/41a; **2:** Čímice VHM P26/71/37; **3:** V. Bor VHM 14832/2; **4:** Čímice MŠ 5266. **5** Horažďovice VHM 3514/1.
- Obr. 62.** **1:** Sušice VHM 3990/57-63; **2:** Tedražice - Zdouň VHM 10245.
- Obr. 63.** Sušice. **1:** VHM 4136/1; **2:** VHM 4136/2.; **3:** VHM P13/69.
- Obr. 64.** Chlístov. **1:** VHM 16091/1+2; **2:** VHM 16142/18; **3:** VHM 16101/1; **4:** VHM 16100/2; **5:** VHM 16100/1; **6:** VHM 16086/5; **7:** VHM 16142/14.
- Obr. 65.** Němčice, tzv. nezáměrné otisky. **1:** VHM 20642/ 3; **2:** VHM 20642/2; **3:** VHM 20642/11; **4:** VHM 20642/5+6; **5:** VHM 20642/1; **6:** VHM 20642/7+8.
- Obr. 66.** Týnec. **1:** VHM 1224/2; **2:** Týnec VHM 17307/1; **3:** Týnec VHM 15662/1; **4:** Týnec VHM 17629/1; **5:** Týnec VHM 15616/2; **6:** Týnec VHM 15567/1.
- Obr. 67.** Týnec. **1:** VHM 16927/2; **2:** VHM 13699/4; **3:** VHM 13054/1; **4:** VHM 16981/1; **5:** VHM 15938/1; **6:** VHM 17297/1; **7:** VHM 16927/3; **8:** VHM 12404/8; **9:** VHM 16927/1.
- Obr. 68.** Týnec. **1:** VHM 15477/8+9; **2:** VHM 12889/4+5+6; **3:** VHM 12180/1; **4:** VHM 15824/1; **5:** VHM 12678/1+2.
- Obr. 69.** Týnec. **1:** VHM 15333/1; **2:**VHM 15496/1; **3:** VHM 17305/3; **4:** VHM 17547/1; **5:** VHM 17610/1; **6:** VHM 17610/2.
- Obr. 70.** Němčice. **1:** VHM 20520/1+2; **2:** VHM 20315/2; **3:** VHM 20315/1; **4:** VHM 20355/3; **5:** VHM 20253/1; **6:** VHM 20369/5; **7:** VHM 20642/4; **8:** VHM 20642/10; **9:** VHM 20232/1; **10:** 20642/12.
- Obr. 71.** Němčice. **1:** VHM 20366/2+3; **2:** VHM 20366/4; **3:** VHM 20362/34; **4:** VHM 20643/2+3; **5:** VHM 20514/1; **6:** VHM 20643/1.
- Obr. 72.** Němčice. **1:** VHM 20362/10+11; **2:** VHM 20369/1; **3:** VHM 20456/6.
- Obr. 73.** Klatovy. **1-3:** VHM K94 (1 podle *Klápště 1998*).
- Obr. 74.** Klatovy. **1:** VHM 19001/1; **2:** VHM 8583/1; **3:** VHM 19021/1; **4:** VHM 19104/2.
- Obr. 75.** **1:** Kal VHM 24021; **2:** Mochtín VHM 1596/4; **3:** Janovice VHM K37; **4:** Lhovice VHM 18158.
- Obr. 76.** **1:** Vítkovice 1620; **2:** Předslav VHM sine.

- Obr. 77.** Velké Hydčice - Prácheň. **1:** VHM 8436/25; **2:** VHM 2466/1; **3:** VHM 2468/1; **4:** VHM 8460/1; **5:** VHM 7116/23; **6:** PMP A191; **7:** PMP A181.
- Obr. 78.** **1, 2:** Radochovy VHM 683 (1 podle *Doubová 1990*).
- Obr. 79.** Vícov **1:** VHM 11256/1; **2:** VHM11241/1; **3:** VHM11043/1-8; **4:** VHM 14703/1; **5:** VHM 14706/1-4; **6:** VHM 14697/1; **7:** VHM 11038/7.
- Obr. 80.** Kolinec. **1:** VHM 20059/1; **2:** VHM 18035/2; **3:** VHM 18075/1; **4:** VHM 18063/1; **5:** VHM 18063/2; **6:** VHM 18028/1.
- Obr. 81.** Kolinec. **1:** VHM 18007 (kresba L. Formánková); **2:** VHM 18007.
- Obr. 82.** Kolinec **1:** VHM 23073/1; **2:** VHM 23074/1.
- Obr. 83.** Mlázovy VHM 17967/5; **2:** Mlázovy VHM 17967/22; **3:** Mlázovy VHM 17978/5; **4:** Vlkonice VHM 905/1; **5:** Kašperské Hory VHM 22473/1; **6:** Kašperské hory VHM 22320/1.
- Obr. 84.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3600; **2:** MŠ 3600; **3:** MŠ 3612; **4:** MŠ 3612; (1, 3 podle *Fryda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 85.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3614; **2:** MŠ 3614; **3:** MŠ 3618; (1 podle *Fryda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 86.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 3660; **2:** MŠ 3356; **3:** MŠ 3356; (1, 2 podle *Fryda – Rožmberská 1991*).
- Obr. 87.** Kašperské Hory 1980. **1:** MŠ 23/80 - sine?; **2:** MŠ 3707.
- Obr. 88.** Němčice – kolky **1:** 20464/5; **2:** 20253/1; 20465/1.
- Obr. 89.** **1:** Čímice – Lomec P26/71-33, tzv. nezáměrné otisky.
- Obr. 90.** **1:** Měčín VHM 1480; **2:** Mochtín VHM 1596/5; **3:** Němčice VHM 20362/38.
- Obr. 91.** Přehledová mapka s nálezy značek na dnech nádob.
- Obr. 92.** **1:** Týnec u Klatov – plán výzkumu 2003-2005 (Podle *Hůrková – Pícka 2005a*), vyznačeny nálezy značek; **2:** Němčice u Klatov, řez zahloubeným objektem (podle *Pícka 2009a*).
- Obr. 93.** Možnosti 3D scanneru. Ukázka výstupu z programu Geomagic Studio 2012, možnosti rotace předmětu a stínování reliéfu. Použit zlomek VHM 23074/1.
- Obr. 94.** **1-5:** 3D scan matrice A, její digitální otisk, kotoučky s otisky 1, 2 a 3; **6:** porovnání digitálního otisku matrice A a otisku na kotoučku 1, provedeno v programu Geomagic Studio 2012.
- Obr. 95.** Experimentální část: příprava desky s negativy značek.

- Obr. 96.** Experimentální část: Výpal.
- Obr. 97.** Experimentální část: Matrice A a otisky č. 1, 2, 3.
- Obr. 98.** Experimentální část: Matrice B a otisky č. 4, 5, 6.
- Obr. 99.** Experimentální část: Matrice C a otisky č. 7, 8, 9.
- Obr. 100.** Experimentální část: Matrice D a otisky č. 10, 11, 12.
- Obr. 101.** Experimentální část: Matrice E a otisky č. 13, 14, 15.
- Obr. 102.** Experimentální část: Matrice Fa otisky č. 16, 17, 18.
- Obr. 103.** Experimentální část: Matrice G a otisky č. 19, 20, 21.
- Obr. 104.** Experimentální část: Porovnání otisků matrice A (1, 2, 3), B (4, 5, 6) a C (7, 8, 9).

Tabulky:

- Tab. 1.** Základní informace o žijících sídlech na vymezeném území.
- Tab. 2.** Přehledová tabulka nálezů značek na dnech z vymezeného území.
- Tab. 3.** Nálezy identických otisků na vymezeném území.
- Tab. 4.** Experimentální část práce: Výsledky testu správnosti určení identity.
- Tab. 5.** Experimentální část práce: matrice a zkusmé otisky.